PB
2412
.S6 E6
1637C

THE SHERIDAN LIBRARIES
3 1151 03711 7920

LSC
4•4•21•3

SOCRAT
&C
EPIST:
ALLAT:

Hd
14

LIBRARY
OF
THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY

THE FRIENDS OF THE LIBRARY
BEQUEST
OF
RAYMOND DEXTER HAVENS
PROFESSOR OF ENGLISH LITERATURE
1925-1954

H. 11. 12.
a 5 8
0—5—6
Us. 18

Edidit Leo Allatius Socraticorum Epistolas, quas ab illis ipsis Viris quorum Nomina præferunt conscriptas fuisse Dialogo satis prolixo vehementer contendit, sed frustra; temporum enim Ratio minime patitur. v. Pearsony Vindic. Ignat. p. 11. fol. 13. ubi Argumenta producuntur plurima quæ consule

Non Civium Ardor prava jubentium. Conscientia Mille Testes.

SOCRATIS,

ANTISTHENIS,

ET ALIORVM

SOCRATICORVM

EPISTOLÆ.

LEO ALLATIVS

HACTENVS NON EDITAS PRIMVS
Græcè vulgauit; Latinè vertit; Notas adiecit;
Dialogum, De Scriptis Socratis, præfixit.

PARISIIS,
Sumptibus SEBASTIANI CRAMOISY, Typographi
Regij, via Iacobæa, ſub Ciconiis.

M. DC. XXXVII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

PB 2 412
.S6 E6
1637

Πᾶσι μὲν τοῖς ἀρχετύποις, αὐτοφυής τις ἐπιπρέπει χάρις, καὶ ὥρα. τοῖς δ' ἀπὸ τούτων κατεσκευασμένοις, κἂν ἐπ' ἄκρον μιμήσεως ἔλθωσι, πρόσεστί τι ὅμως τὸ ἐπιτετηδευμένον, καὶ οὐκ ἐκ φύσεως ὑπάρχον.

Dionyſius Halicarnaſſeus in Dinarcho.

AMPLISSIMIS,
ET INTEGERRIMIS VIRIS
PETRO, ET IACOBO

PVTEANIS FRATRIBVS

CLAVDII FILIIS
LEO ALLATIVS S. P. D.

VIRORVM ſapientiſſimi Socratis renaſcentes meo cultu, ac ſtudio Epiſtolas, quibus offerrem potiùs, quàm Vobis, nobiliſſimi, doctiſſimique Puteani? qui ſapientiæ nomine cluitis non modò in Vrbe, aut Orbe Gallico, ſed vbicumque meliores Artes, humanioréſque vigent; quarum tamquam Antiſtites myſteria colitis, diſpenſatíſque ex arbitrio, ac nutu; vt ſi quis in Muſarum ſacratium

Vobis inconſultis penetrare aueat, aut illarum tholis quicquam ſuſpendere, is æquè imprudenter, ac ille faciat, qui velit, neglecto Virtutis aditu, templum Honoris conſcendere. Vos nempè Agonothetæ ludorum omnium, qui in Parnaſſo, & Helicone celebrantur; Vos arbitri eſtis, qui legitimos ingeniorum fœtus oppidò meliùs dignoſcitis, quàm Germanorum Rhenus. Nec minùs conatus omnium vrgetis,

Horat. epiſt.1.lib.2.

Vt ſtudio maiore petant Helicona virentem:
adeò vt Athenas ipſas Lutetiam commigraſſe, ſedémque poſuiſſe in Puteanorum candidiſſimo pectore, in inſtructiſſima illa non editorum modò, ſed & MS. Codicum ſupellectile, in Porticu tot eruditiſſimorum hominum, qui in ipſam quotidie conueniunt, vocibus perſonante; eruditi omnes haud dubiè fateri cogantur. Hîc enim tantùm, odij, & amoris expers, auditur prolata ſententia: hîc ſine fuco, & mendaciis conſpicitur veritas: hîc exarmata aculeo regnat ſeueritas, & purum ab adulatione, integrúmque de omnium Operibus iudicium prodit. Quamobrem, cùm optimum quemque iuuare, mutuis officiis proſequi, in tutelam recipere, pro more, inſtitutóque domeſtico habeatis: quidni tales Vos erga Socra-

tem , bonorum omnium Parentem , futuros pollicear? cuius nunc Epiſtolæ, mirum quo fato , in hanc vſque ætatem ſeruatæ, nec à me vindicatæ tantùm à blattis , ſed Auctori ſuo aſſertæ, variíſque Notis , & Animaduerſionibus auctæ, veſtram ſe in clientelam addicunt. Hanc illæ opem ab humanitate veſtrâ & impensè ſperant , & depoſcunt enixè : quo per obtrectatorum, atque imprudentium Criticorum iniuſtos, atque inſulſos, penéque dixerim fanaticos conatus euadant illæſæ, victricéſque temporis, & inuidiæ : animóſque mihi in poſterum addant, plurima partim meo marte elaborandi , partim etiam è latebris antiquitatis cum ſedulitate, ac ſtudio eruendi. Id, ſi mihi ita fauentes annueritis, Clariſſimi Puteani, facturum me veſtris auſpiciis in dies voueo , ſpondeóque. Valete.

SVMMA PRIVILEGII.

LVDOVICI XIII. *Galliæ & Nauarræ Regis auctoritate ſancitum eſt, & patentibus eius Litteris cautum, ne quis in Regno ipſius, aliiſve locis eius ditioni ſubiectis, intra nouem proximos annos à die impreſſionis primæ inchoandos & numerandos, excudat, vendat, excudendum, vendendúmque quouis modo & ratione curet Librum, qui inſcribitur*, Socratis, Antiſthenis, *&c.* & aliorum Socraticorum Epiſtolæ, LEONE ALLATIO Interprete, *&c. præter Sebaſtianum Cramoiſy Typographum Regium ordinarium, atque Bibliopolam Iuratum, Ciuémque Pariſienſem, aut illos quibus ipſemet conceſſerit. Prohibitum inſuper eadem auctoritate Regia omnibus eius ſubditis, eumdem Librum extra Regni ſui limites imprimendum curare, vel quempiam, vbicumque fuerit, ad id agendum impellere ac inſtigare, ſine conſenſu dicti Sebaſtiani Cramoiſy, ſub pœna confiſcationis librorum, aliiſve pœnis originali diplomate contra delinquentes expreſſis. Datum Lutetiæ 17. Decembris 1636.*

Sic ſignatum, De mandato Regis, VICTON.

Imprimantur, ſi videbitur Reuerendiſſimo P.M.S.P.A.

A. TORNIELLVS Vicesp.

QVAS nunc primùm in lucem ſuſcipimus, auſpice Leone Allatio, Socratis, & Socraticorum Epiſtolas, Notis item, ac Dialogo ab eodem illuſtratas; arbitratu Reuerendiſſimi P. Magiſtri ſacri Palatij Apoſtolici, perlegi; nec in iis quicquam offendi, quod vel offenſa morum ſanctitas horreat, vel improbet Fides. Quamobrem egregia hæc monumenta, cum erudita Viri doctiſſimi, atque optimè de antiquitate meriti, pietate, qua ſcribentem Socratem à Scriptorum, ac temporis iniuria vindicauit; ad poſteritatem æquè demerendam, publico rei litterariæ bono, typis conſignanda cenſeo. Romæ die 13. Septembris 1635.

GASPAR DE SIMEONIBVS.

Imprimantur.

F. NICOLAVS RICCARDIVS, ſacri Palatij Apoſtolici Magiſter.

INDEX.

EPISTOLÆ

Socratis,
Antiſthenis,
Ariſtippi,
Simonis,
Xenophontis,
Æſchinis,
Platonis,
Phædri,
& aliorum Socraticorum.

Leonis Allatij Dialogus de Scriptis Socratis.

Eiuſdem Notæ in Socratis & aliorum Socraticorum Epiſtolas.

SOCRA-

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, ΚΑΙ ΕΤΕΡΩΝ ΣΩΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

SOCRATIS, ET ALIORVM SOCRATICORVM EPISTOLÆ;

LEONE ALLATIO *Interprete.*

Socratis. I.

PROPOSITVM meum, & inſtitutum, vt videris, minimè cõſequeris. Neque enim iteratis literis, & vberioribus donis oblatis, ſolicitares. Verùm tu, vti So-

Σωκράτους α.

ΔΟΚΕΙΣ μοι τὸ ἐμὸν μὴ συνιέναι γνώμην. οὐ γὰρ ἂν τὸ δεύτερον ἐπέστελλες, καὶ πλέονα δώσειν ὑπισχνοῦ. ἀλλ' ὥσπερ τοὺς σο-

φιστὰς, καὶ Σωκράτην φαί-
νῃ ὑπονοεῖν παλιμπρατεῖν
ὠνὰ εἶναι παιδείας, καὶ τὰ πρό-
τερον γράψαι οὐχ ἁπλῶς
αἱρούμενον· ἀλλ' ἐπὶ πλείοσι
τοῖς τότε διδομένοις ὑπὸ σοῦ.
νῦν δ' οὖν ὑπερβολὰς ὑπι-
σχνῇ, καὶ τὰ πλήθη τῶν διδο-
μένων οἴει με παραστήσεσθαι,
καταλιπόντα τε τὴν Ἀθήνη-
σι διατριβὴν παρὰ σὲ ἥ-
ξειν· τὸν οὐδ' ὅλως καλὸν
νομίζοντα τοὺς ἐν φιλοσο-
φίᾳ πιπράσκειν λόγους, ἐ-
μοί τε καὶ σφόδρα ἀήθες.
ἀφ' οὗ γὰρ προσῆλθον αὐ-
τῇ, τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος
φιλοσοφεῖν, παρ' οὐδενὸς οὐ-
δὲν εἰληφὼς εὑρεθήσομαι,
ἀλλὰ τὰς διατριβὰς ἐν
κοινῷ ποιούμενος, ἐπίσης ὁ-
μοίως ἀκούειν τοῖς ἀεὶ ὄν-
τι τε, καὶ μή. καὶ οὔτε ἐγ-
κλεισάμενος φιλοσοφῶ, κα-
θάπερ Πυθαγόρας ἱστορεῖται·
οὔτε εἰς τὰ πλήθη παριὼν
τοὺς βουλομένους ἀκούειν ἀρ-
γύριον εἰσπράττω· ὅπερ ἄλλοι
τέ τινες πρότερον ἐποίησαν,
καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἔνιοι ποιοῦσιν.

phiſtas reliquos, ita & Socratem vænalem doctrinarum mercaturam facere ducis, ſi mea me ſententia non fallit; ideóque ad ea, quæ priùs ſcripſeras animum non applicaſſe, applicaturum, ſi largioribus muneribus cumulaſſes. Nunc porrò montes auri polliceris, & congeſtorum donorum copia tantùm te perficere putas, vt ad te, commerciis, quæ mihi cum Athenienſibus ſunt, neglectis, aduolem. Sanè ſermones, rationéſque Philoſophicas vænales exponere omninò indecorum eſt, & à mea conſuetudine mirùm quantùm recedit. Ex quo namque me familiariter in Philoſophiam, hæc ſiquidem mandata à Deo habebam, inſinuaui, ac dedi, quippiam ab aliquo accepiſſe, nuſquam redarguar, qui in publicum congredior, æquè omnibus audiendi, etiamſi nolint, poteſtate facta. Neque enim clàm aliis, ac foribus obſeratis, quod de Pythagora tradunt, Philoſophiæ operam do: neque in publicum egreſſus, ab iis, qui ad audiendum ſe conferunt, pecuniam extorqueo: quod nonnulli ſuperiori æuo factitarunt, & hac tempeſtate plerique faciunt.

Nam ad vſus vitæ neceſſaria mihi ego ex me ſuggero, nec fallor: dapſilem rerum copiam, vbi nactus fuero, non habeo apud quem deponam. Iis ſiquidem, qui daturi ſunt, neminem mihi fore fideliorem puto. quorum ſi fidem ſuſpectam habeo, etiam depoſitum confidens, neque catus, neque prudens iudicabor. ſi probis moribus fuerint homines, licèt nihil dederim, accipere tamen ab eis nihilominùs fas erit. Neque enim pecuniarum fidi, gratiarum infidi cuſtodes erunt. Et depoſito nos priuare nunquam illi in animum inducent: pro iis verò, quibus & pecunias tradidiſſent, priùs gratis à nobis acceptis, nos eorum indigentes negligent. ſed enim, vt verbo expediam, par eſt, ſi amici fuerint, multa etiam ex propriis in nos profundere, ſi non fuerint, multa etiam ex noſtris hianti deſiderio ſurrepta ſibi conquirere. Mihi deinde ad conſeruandas opes tempus non ſuppetit. admirationéque eorum ducor, qui ſe eorum gratia ita comparare fatentur, ſed vt videntur, eos quoque lucri cauſa admittunt: & cùm diſciplinam negligant, aucu-

ὁρῶ γὰρ ὅτι τὰ μὲν ἀρκοῦντα, καὶ παρ' ἐμαυτοῦ ἔχω· τὰ δ' εἰς περιουσίαν, πρῶτον μὲν οἷς ἂν λαβὼν παρακαταθῶμαι οὐχ εὑρίσκω, οὐδένα γὰρ τῶν δωσόντων μοι πιστότερον. οὓς εἰ μὲν φαύλους ὑπολήψομαι, οὐδὲ παρακατατιθέμενος αὖθις ὀρθῶς δόξω φρονεῖν. παρὰ χρηστῶν δέ μοι ἔξεστι καὶ μηδὲν δόντι λαμβάνειν. οὐ γὰρ ἀργυρίου μὲν φύλακες πιστοὶ ὑπάρξουσι, χάριτος δὲ ἄπιστοι. οὐδὲ ὃ μὲν δοθὲν οὐκ ἂν ἀξιώσαιεν ἀποστερεῖν, ἐφ' οἷς δὲ καὶ τὸ ἀργύρειον ἐδίδοσαν πρότερον προῖκα εἰληφότες παρ' ἡμῶν, περιόψονται ἡμᾶς ἀπορουμένους. ἑνὶ δὲ κεφαλαίῳ εἰκός, φίλους μὲν ὄντας πολλά, καὶ τῶν ἰδίων, ὡς ὑμῖν προέσθαι, φίλους δὲ μὴ ὑπάρχοντας ἔνια καὶ τῶν ἡμετέρων προσαποστερεῖν ζητήσειν. αὐτὸς δὲ ὥστε τηρεῖν ἀργύρειον οὐκ ἄγω σχολήν. Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν λοιπῶν, οἳ παρασκευάζεσθαι μὲν φασιν αὐτῶν χάριν, φαίνονται δὲ καὶ αὐτοὺς διὰ τὰ κέρδη ἀποδεχόμενοι καὶ παιδείας ὀλιγωροῦντες χρη-

ματισμοῦ ἐπιμελοῦνται. τοιγαροῦν τῆς μὲν κτήσεως θαυμάζονται, τῆς δὲ ἀπαιδευσίας καταγελῶνται, καὶ τῶν ἄλλων πάντων μακαρίζονται, πλὴν ἑαυτῶν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ἐπὶ μὲν φίλῳ δοκεῖν εἶναι αἰσχρὸν ἡγεῖσθαι, καὶ μηδὲ ἂν βιῶναι βούλεσθαι ἑτέροις ὄντα πρόσθεσμα, καὶ ἀλλοτρίων παρασιτοῦντα ἀγαθῶν· ταὐτὸ δὲ τοῦτο πρὸς τὰ χρήματα πεπονθότα μὴ αἰδεῖσθαι; ἢ οὐκ ἴσμεν ὅτι καὶ τιμῶνται οὗτοι διὰ τὸν πλοῦτον, καὶ μεταπεσούσης τῆς τύχης ἐν ἀτιμίᾳ διάγουσι τῇ πάσῃ; ὥστε μηδὲ τιμωμένους αὐτοὺς χαίρειν, οὐ γὰρ ἐφ᾽ ἑαυτοῖς τιμῶνται, ἀτιμαζομένους δὲ πολὺ μᾶλλον ἄχθεσθαι· τὸ γὰρ ἀτιμαζόμενον, καὶ δι᾽ ὃ περιορῶνται, αὐτοί εἰσιν. πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ὀρθῶς ὑπέλαβες, εἰ Σωκράτην οἴει τι ἀργυρείου ποιήσειν, ὃ μηδὲ καὶ προῖκα αὐτῷ καλῶς εἶχε πρᾶξαι. καὶ πρὸς τούτῳ ἐκεῖνο οὐκ ἐλογίσω, ὅτι ἐνταῦθά με πολλὰ κατέχει, καὶ τὸ μέγιστον αἱ τῆς πατρίδος χρεῖαι. καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ καὶ τῇ πατρίδι χρείας τινὰς

pandis opibus operam dant. Itaque rerum ſupellectile admirationi, inſcitia deridiculo ſunt: & aliis omnibus rebus præterquam ſemetipſis felices ac beati iudicantur. At quomodo non durum erit, cùm in amico turpe adeò eſſe ducimus, vt vel priuari vita aueat, ſi aliis ſe applicans oneri fuerit, aliorúmque bona venando abſumat: cùm idem pariter erga pecunias afficiatur, nullo illum rubore ſuffundi? An non nouimus hoſce tantùm propter opes in pretio haberi, & fortuna illa pereunte, dedecoris, ac ignominiæ maculis omnibus notari? adeo vt in honoribus ipſis gaudia mœrore, neque enim ſui gratia honorantur, contaminent, & in ignominia magis impenſè indoleant: inhonoratum enim, & cuius cauſa negliguntur, ipſi ſunt. Primùm ergo minùs benè exiſtimas, ſi animum induxiſti tuum, vt opinareris Socratem, quod ipſi gratis agere indecorum viſum eſt, id pecuniarum cauſa facturum. Ad hæc neque id attendiſti, me hîc multa, ſed potiſſimùm Patriæ vſus, neceſſitatéſque detinere. Neque mireris, ſi Patriæ vſus nonnullos

præbere, quamuis neq; rebus militaribus obeũdis, neque orationibus dicendis exerceor, aſſeueraui. Nam primùm, vt opinor, pro ſuo quiſque modulo, quæ in rem ſint, ea faciet. At maiora, vel minora conferre, non in illius ſunt facultate, ſed horum quidem apud alios cauſam eſſe, illorum verò apud ipſum. Deinceps in ſimili Ciuitate non iis, qui vel in Conſiliis adſint, vel terra, marique copias ducant, ſed iis etiam opus eſt, qui ad vtilia vrbis ſe promouentes moderentur. Etenim haud mirum eſt ex illis nonnullos pondere, ac magnitudine rerum oppreſſos, veluti ſomno confectos obtorpeſcere, quibus excitandis ſtimulis opus eſt. His me Deus præfecit. Hincque non immeritò odioſus, iiſdem iniquioribus vtor. Verùm ille, vt hinc abeam, non permittit, cui obediendum potiſſimùm duco. Ille enim, quod & conuenit, meliùs me vtiliora, ac potiora cognoſcit, quando, cùm primò compararem me ad iter, ipſe inhibuit; & cùm ſecundò ſcriberes, interdixit, cui libens morigeror, dictiſque aſſeruio. & Pindarum ſanè

φαμὲν ἐκεῖνον, ὅτι οὔτε ἐν στρατηγίαις, οὔτε ἐπὶ τοῦ βήματος ἐξετάζομαι. πρῶτον μὲν γὰρ οἶμαι, καθ' ὃ δύναται ἕκαστος ὠφελεῖν, ἐξετάζεσθαι. τὸ δὲ μείζονα, ἢ ἐλάττω πράττειν, οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐστιν· ἀλλὰ τῶν μὲν ἑτέρων ἔχειν τὴν αἰτίαν, τοῦ δὲ καθάπαξ αὐτός. ἔπειτα οὐ τῇ τοσαύτῃ πόλει συμβουλευσάντων δεῖ μόνον, οὐδὲ τῶν ἡγησομένων κατὰ γῆν, ἢ καὶ κατὰ θάλατταν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιστησόντων· τοὺς ἐπὶ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα ἰόντας. οὐδὲ γὰρ θαυμαστὸν, ὑπὸ μεγέθους τῶν ἐπικειμένων, οἷον ἀποκοιμίζεσθαι ἐνίους αὐτῶν, οἷς τοῦ ἐπεγείροντος ὥσπερ μύωπος δεήσει. πρὸς ἃ δὴ καὶ ἐμὲ ἔταξεν ὁ Θεός. ἐπιεικῶς μὲν οὖν ἀπεχθάνεσθαί μοι συμβαίνει ἀπ' αὐτοῦ. ἀλλ' ἐκεῖνος ἀφίστασθαι οὐκ ἐᾷ, ᾧ πειστέον μᾶλλον. εἰκὸς γὰρ τό γε ὑγιὲς ἐμοῦ κρεῖττον αὐτὸν εἰδέναι· ἐπεὶ καὶ πρὸς σὲ βουλομένῳ ἀπεῖπε μὴ ἰέναι· καὶ τὸ δεύτερον πέμψαντός σου ἀπηγόρευσεν. ἀπειθεῖν δὲ αὐτῷ ὀκνῶ, καὶ τὸν Πίνδαρον

ἡγούμενος εἰς τοῦτο εἶναι σο-
φὸν, ὅς φησι· Θεοῦ δὲ δεί-
ξαντος ἀρχὴν, ἕκαστον ἐν πρᾶ-
γος, εὐθεῖα δὴ κέλευθος ἀρε-
τὴν ἑλεῖν, τελευταί τε καλλίο-
νες. σχεδὸν γὰρ οὕτω που αὐτῷ
ἔχει τὸ Ὑπόρχημα. πολλοῖς
δὲ πολλὰ καὶ τῶν ἄλλων εἴ-
ρηται ποιητῶν περὶ Θεῶν. καὶ
ὅτι τὰ μὲν κατὰ τὴν τούτων βού-
λησιν πραττόμενα ἐπὶ τὸ λῷον
ἐκβαίνει, τὰ δὲ παρὰ Θεὸν ἀ-
λυσιτελῆ ὑπάρχει τοῖς πρά-
ξασιν. ὁρῶ δὲ καὶ τῶν πόλεων τῶν
Ἑλληνίδων τὰς φρονιμωτάτας
συμβούλῳ χρωμένας τῷ ἐν
Δελφοῖς Θεῷ. καὶ ὅσαι μὲν ἂν
τούτῳ πειθόμεναι πράττωσιν,
πρὸς ὠφέλειαν αὐταῖς γινομέ-
νας, ὅσαι δ᾽ ἂν ἀπειθήσωσιν, ὡς
τὸ πολὺ βλαπτομένας. οὐ θαυ-
μάσαιμι δ᾽ ἄν, εἴ μοι περὶ τοῦ
δαιμονίου ἀπιστήσειας λέγοντι. ἤ-
δη γὰρ πρὸς μὲ καὶ ἄλλοι οὕτως
διετέθησαν οὐκ ὀλίγοι, πλεῖστοι δέ
μοι ἠπίστησαν ἐν τῇ ἐπὶ Δηλίῳ
μάχῃ. παρῆν γὰρ τότε τῇ στρατείᾳ,
καὶ συνεμαχόμην πανδημεὶ τῆς
πόλεως ἐξεληλυθυίας. ἐν δὲ τῇ
φυγῇ ἅμα πολλοὶ ὑπαπήειμεν,

in hoc ſapientia pectus mu-
niſſe mihi autumo, qui di-
cit, Deo monſtrante ad opus
quodlibet principium, recta
erit ſemita ad aucupandam
virtutem, & fines illuſtrio-
res: ferè enim in hunc mo-
dum Hyporchema illi effu-
ſum eſt. Pleraque item alia
pluribus Poëtis de Diis edi-
ta referuntur. quæ ſcilicet
eorum conſilio fiunt, felicio-
ri exitu terminari: quæ præ-
ter Dei nutum, inutilia o-
perantibus accidiſſe. Græca-
rum prætereà Vrbium, quæ
cæteras prudentia antecel-
lunt, Deum apud Delphos,
vt mihi conſpicuum eſt, con-
ſulunt, & quæ imperio au-
dientes rem peregerint, tem-
peſtiuos fructus ex eo cœpê-
re, quæ non obtemperarunt,
vtplurimùm maximis noxis
confectæ ſunt. Porrò neuti-
quam mihi admirationi erit,
ſi de Dæmonio dicenti non
credes. iam enim & alios,
eóſque non paucos erga me
comperi ita animo affectos.
At plerique in Delienſi con-
flictu non credidêre. Aderam
ſiquidem tunc in exercitu, &
cum vniuerſo populo vrbe
egreſſo cum hoſtibus con-
greſſus ſum. in fuga ſimul plu-
res animum deſpondimus;

vtque in traiectionem neſcio quam peruenimus, conſuetum mihi ſignum ſucceſſit. Inſtiti itaque, dixíque. Hac via eundum non eſt, viri, ſed alia, vt mihi videtur; Dæmonis quippe vox oborta eſt. eorum itaque potior pars, quaſi præter tempus in non ludendis luderem, ira ſuccenſi rectà iter contendebant. Pauci ſuaſi vnà mecum aduerſo itinere, ac ſi domum properaremus, incolumes Patriæ redditi ſumus. Alios, vnus ex illis cùm aduenisſet, omnes, dixit, interiiſſe. Nam in equitum hoſtilium à perſequendo redeuntium turmas incidiſſe, contra quos primùm quidem armis decertare, deinceps ab illis, qui in maiori copia erant, circumcluſos, pedem referre, oppreſſóſque tandem ad internecionem cæſos fuiſſe. Horum nuncius etiam ipſe vulnere grauis, cum ſcuto ſolo ſoſpes aduenerat. Multa item aliquibus priuatim, præceptore Deo, de futuris euentibus prædixi. Tu verò & Regni partem offers, exoráſque vt iter capeſſam, non tanquam imperium nouum, ac dominatum ſubiturus, ſed ex aduer-

καὶ ὡς ἐπὶ διαβάσεώς τινος ἐγενόμεθα, συνέβη μοι τὸ εἰωθὸς σημεῖον. ἀνέστην οὖν καὶ εἶπον. ἄνδρες, οὔ μοι δοκεῖ ταύτην πορεύεσθαι, τὸ γὰρ δαιμόνιόν μοι ἡ φωνὴ γέγονεν. οἱ μὲν οὖν πλείους πρὸς ὀργὴν, καὶ ὡσπερεὶ παίζοντος ἐμοῦ οὐκ ἐν ἐπιτηδείῳ καιρῷ, ὁρμήσαντες εὐθεῖαν ἐβάδιζον. ὀλίγοι δέ τινες ἐπείσθησαν, καὶ τὴν ἐναντίαν ἐμοὶ συναπετράποντο, οἴκαδέ τε πορευόμενοι διεσώθημεν. τοὺς δὲ ἄλλους, ἥκων τις ἐξ αὐτῶν πάντας ἔφη ἀπολωλέναι. εἰς γὰρ τοὺς ἱππέας ἐμπεσεῖν τῶν πολεμίων ἐπανιόντας ἀπὸ τῆς διώξεως. πρὸς οὓς τὸ μὲν πρῶτον μάχεσθαι, ὕστερον δὲ περικλειομένους ὑπ' αὐτῶν πλειόνων ὄντων ἐκκλίναντας, καὶ περικαταλήπτους γενομένους πάντας ἀπολέσθαι. αὐτὸς δὲ ὁ ταῦτα ἀπαγγέλλων τραυματίας ἀφῖκτο, μόνην τὴν ἀσπίδα σώζων. πολλὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ προηγόρευσα ἐνίοις τῶν ἀποβησομένων, διδάσκοντος τοῦ Θεοῦ. σὺ δὲ καὶ τῆς βασιλείας ἔφησας μέρος διδόναι, καὶ παρακαλεῖς μὴ ὡς ἀρξόμενον βαδίζειν, ἀλλ' ὡς τοιώσ-

τίον ἄρξοντα, καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ μεμαθηκέναι τε ἄρχειν οὔ φημι, μὴ εἰδὼς τε οὐκ ἂν δεξαίμην μᾶλλον βασιλεύειν, ἢ κυβεύειν μὴ ἐπιστάμενος. οἶδα δὲ, ὅτι εἰ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ὁμοίως διέκειντο, ἧττον ἂν ἦν κακὰ ἐν τῷ βίῳ. νῦν δ' ἡ τῶν μὴ ἐπισταμένων τόλμα ἐπιχειροῦσα οἷς μὴ ἴσασιν, εἰς τοῦτο ταραχῆς αὐτὰ περιάγει. ὅθεν καὶ τὴν τύχην ἔτι μείζω πεποίηκεν, τῇ ἐκείνων ἀνοίᾳ τὴν ταύτης ἐξουσίαν αὐξάνουσα. καὶ μέντοι οὐδὲ ἐκεῖνο ἀγνοῶ, ὅτι ἐνδοξότερόν ἐστι, καὶ περιβλεπτότερον μᾶλλον εἰκὸς ἰδιώτου βασιλέα ὄντα. ἀλλ' ὥσπερ οὐδὲ ἐφ' ἵππου ἂν εἱλόμην καθέζεσθαι ἄπειρος ὢν ἱππικῆς, ἀλλ' ἐλυσιτέλει μοι πεζῷ εἶναι, κἂν εἰ ταπεινότερος πολὺ τοῦ ἱππέως ἦν. οὕτω καὶ περὶ βασιλείας, καὶ ἰδιωτείας φρονῶ· καὶ οὐκ ἂν ὑπ' ἐπιθυμίας τῆς μειζόνων ἐξαρθεὶς ἐπιφανεστέρων ὀρεχθείην συμφορῶν. ἐοίκασι δὲ καὶ οἱ πρῶτοι μυθολογήσαντες τὰ περὶ τὸν Βελλεροφόντην, τούτῳ τι παραπλήσιον αἰνίξα-

ſo aliis, & tibi imperaturus. Aſt ego aliis imperare non didici, & fateor; idque cùm neſciam, nunquam in alios imperium exercendum ſuſciperem, nihil minus, ſicuti nec talis ludere, vbi talorum vſum non norim. Et ſanè minora, aut nulla eſſent vitæ humanæ incommoda, ſi & reliqui homines vna mecum ſentirent. Nunc imprudentium audacia, ea, quæ ipſi ignorant, agreſſa in maximas turbas res ipſas compellit. Hinc etiam Fortunæ vires, eorum ſtoliditate illius imperio adaucto, maiores, quàm par ſit, effectæ ſunt. Præterea neque illud ignoro rationabilius eſſe Regem priuato ipſo magis, omnium laude, atque admiratione decorandum eſſe. Et quemadmodum equo inſidere nollem, equeſtris ſcientiæ ignarus, ſed vtilius mihi foret, equite licèt multò inferiorem peditem eſſe; ita & de Rege, & de priuato iudicium fero: neque maiora poſſidendi cupiditate inflatus, illuſtriores etiam, ac magis notas calamitates expoſcerem. Videntur autem qui res Bellerophontis in fabulas primi detulere, ſimile quid innuiſſe.

nuiſſe. Neque enim quòd editiorem locum concupierit, ſed quòd res grandiores, & ſupra vires difficiliores appetierit, incommodis, ac infortuniis poſthac diuexatum fuiſſe. Nam à ſpe, quam ſibi finxerat, turpiter, fœdiſſiméque deiectus, reliquorum omnium naufragium fecit, propter exprobrantes, neglectis vrbibus, in ſolitudinem digreſſus, rectiſque tramitibus deperditis, non quos nos ita vocare conſueuimus, ſed libera agendi ratione è magnitudine animi profecta, qua vniuſcuiuſque vita perfectè dirigitur. Sed hæc modo, quo Poëtis placet, percipiantur. Quod ad me attinet, iam altera vice habeto. Nunquam hiſce noſtris, quæ tuis potiora duco, renunciabo. Non placet item Deo, cui ad hunc diem veluti conſiliario, & procuratori, me meámque operam deuoui.

σθαι. οὐ γὰρ ὅτι, οἶμαι, τόπου ὑψηλοτέρου ἐπεθύμησεν, ἀλλ' ὅτι πραγμάτων μειζόνων ἢ καθ' ἑαυτὸν ὠρέχθη, μετὰ ταῦτα αὐτῷ συμφοραὶ ἐγένοντο. καταπεσὼν γὰρ ἀπὸ τῆς ἐλπίδος, αἰσχρῶς καὶ ἐπονειδίστως τὸν λοιπὸν ἔζη βίον, διὰ τοὺς ἐφυβρίζοντας ἐν τοῖς ἄστεσιν ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐπεξεληλυθὼς, καὶ τὰς βάσεις ἀπολωλεκὼς, οὐχ ἅσπερ ἡμεῖς οἰόμεθα λέγειν, ἀλλὰ τὴν παρρησίαν ἐφ' ἧς ὀρθοῦται ὁ ἑκάστου βίος. ταῦτα μὲν οὖν ὅπῃ τοῖς ποιηταῖς φίλον, ταύτῃ ὑπονοείσθω. τὸ δ' ἐμὸν δεύτερον ἤδη ἀκούεις, ὅτι οὐκ ἀλλάττομαι τὴν ἐκεῖ τῶν ἐνθάδε, ἀμείνω δοκῶν. ἀλλ' οὐδὲ τῷ Θεῷ συναρέσκει, ᾧ μέχρι νῦν συμβούλῳ τε καὶ ἐπιτρόπῳ ἐμαυτοῦ χρῶμαι.

Socrates Xenophonti. II.

SATIS ſcis, quibus ſtudiis in Chærephontem incumbimus. Vrbis decreto ad Peloponneſios legationem obiens fortè & ad vos

Σωκράτης Ξενοφῶντι. β'

ΧΑιρεφῶν ὃν τρόπον ὑφ' ἡμῶν σπουδάζεται, οὐκ ἀγνοεῖς. ᾑρημένος δὲ ὑπὸ τῆς πόλεως πρεσβευτὴς εἰς Πελοπόννησον, τάχ' ἂν καὶ πρὸς ὑμᾶς

ἀφίκοιτο. τὰ μὲν οὖν τῶν ξενίων εὔπορά ἐστι ἀνδρὶ φιλοσόφῳ. τὰ δὲ τῆς πορείας ἐπισφαλῆ, καὶ μάλιστα διὰ τὰς αὐτόθι νῦν ταραχὰς ὑπαρχούσας. ὧν ἐπιμεληθεὶς ἐκεῖνόν τε σώσεις ἄνδρα φίλον, καὶ ἡμῖν τὰ μάλιστα χαριῇ.

perueniet. Hoſpitalitatis munera, ac commoda viro philoſopho facilè parantur: itinera verò, & potiſſimùm ob tumultus, quibus ibidem miſcentur omnia, nimis periculoſa ſunt. His ſi prouideris, virum amicum incolumem reddes, nobiſque gratiſſimum feceris.

γʹ.

Ἀνήσων ὁ Ἀμφιπολίτης ἐν Ποτιδαίᾳ μοι συνεστάθη. οὗτος νῦν Ἀθήναζε ἔρχεται πρὸς τὸν δῆμον ἐκπεσὼν ὑπὸ τῶν οἴκοι. τὰ γὰρ ἐκεῖ κεκίνηται μὲν ἤδη, οὔπω δὲ ἐστὶ φανερά. οἶμαι μέντοι οὐ πολλοῦ αὐτὰ δηλώσεσθαι χρόνου. τούτῳ συλλαβόμενος αὐτόν τε ἄξιον ὄντα ποιήσεις εὖ, καὶ τὰς πόλεις ἀμφοτέρας ὠφελήσεις. τὴν μὲν τῶν Ἀμφιπολιτῶν, ἵνα μὴ ἀποστᾶσα ἀνήκεστόν τι κινδυνεύσῃ παθεῖν. τὴν δὲ ἡμετέραν, ὅπως μὴ καὶ περὶ ἐκείνης πράγματα ἔχοι, ὡς νῦν καὶ περὶ Ποτιδαίας μικροῦ δέομεν ἀπειρηκέναι.

III.

ANESO Amphipolites, Potidææ mihi commendatus, nunc Athenas venit, per populum ex familia ſua excifus. Res enim ibi turbatæ adhuc in obſcuro latent: puto nihilominùs poſt tempus non multum in apertum venturas. Illi ſi opem tuleris, in haud indignum conferes, & ambabus vrbibus vtilitatem præbebis; Amphipolitanæ, ne rebellans in diſcrimen lethale veniat; noſtræ, ne pro ea moleſtiam ſuſcipiat, veluti nunc pro Potidæa conflictatur, adeò vt tantum non deſponderit animum.

δʹ.

Κριτοβούλῳ μὲν ἐντυχὼν παρεκάλουν πρὸς φιλοσοφίαν αὐτήν, ὁ δέ μοι δοκεῖ

IV.

CRITOBVLVM mihi obuium ad Philoſophiam ipſam monui, & hortatus ſum, ille videtur à meis con-

filiis diſcrepare, & ad res ciuiles potiùs anhelare. Doctrinam itaque rebus illis peropportunam ipſe ſeliget, & ductorem ad illam, omnium qui optimus ſit, ſibi comparabit. Nunc enim delectiſſimi quique Athenas conueniunt, & peregrinantur: quorum plerique nobis neceſſitudine, ac beneuolentia coniunguntur: Et hæc de Critobulo. De me, rebúſque meis quid? Xanthippe, & pueruli valent. Ipſe quemadmodum, cùm præſens eſſes, ago.

Xenophonti. v.

TE Thebas perueniſſe, nobis nunciatum eſt. Proxenum in Aſiam ad Cyrum iter direxiſſe. Igitur ſi rerum fortunatarum cupido te tenet, Deus ſcit, cùm iam apud nonnullos ex noſtris hæc facta varias reprehenſiones incurrant: indignum quippe iudicatur, ad opem, auxiliúmque Cyri Athenienſes concurrere, cuius cauſa ipſi à Lacedæmoniis imperio ſpoliati ſunt, ipſóſque pro eo per quem debellati ſunt, bellum ſuſcipere. Non igitur mirum erit, ſi rerum ſtatu immutato, quidam te gratis

διανενοῆσθαι, μᾶλλον δὲ ὡρμῆσθαι πρὸς τὰ πολιτικά. αἱρήσεται οὖν τὴν πρὸς ἐκεῖνα ἁρμόττουσαν παιδείαν, καὶ τὸν ὑφηγησόμενον ἐκλέξεται τῶν ὄντων τὸν κράτιστον. σχεδὸν δὲ νῦν ἐπιδημοῦσιν οἱ δοκιμώτατοι Ἀθήνησι. καὶ πολλοὶ αὐτῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἔχουσιν οἰκείως· τὰ μὲν οὖν ἐκείνου ταῦτα· τὰ δ' ἐμά, Ξανθίππη μὲν, καὶ τὰ παιδάρια ἔρρωται· αὐτὸς δὲ ὥσπερ καὶ παρόντος σου πράττω.

Ξενοφῶντι. έ.

ΣΕ μὲν ἐν Θήβαις ἡμῖν γενέσθαι ἀπηγγέλλετο. Πρόξενον δὲ καταλαβεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν ὡς Κῦρον ὡρμηκότα. εἰ μὲν οὖν εὐτυχῶν ἐφίεσαι πραγμάτων, Θεὸς οἶδεν, ὡς ἤδη γέ τινες τῶν ἐνταῦθα καταμέμφεσθαι αὐτὰ ἐπιχειροῦσιν. οὐ γὰρ ἄξιον φανῆναι Κύρῳ βοηθεῖν Ἀθηναίους, δι' ὃν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀφῃρέθησαν, οὐδ' αὖθις ὑπὲρ ἐκείνου πολεμεῖν, καταπολεμηθέντας δι' ἐκεῖνον. οὐκ ἂν οὖν θαυμάσαιμι, εἰ μεταπεσούσης τῆς πολιτείας, συκοφαντεῖν σέ τι-

νες ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἐπιχειρήσουσιν, ἀλλ᾽ ὅσῳ λαμπρότερον τἀκεῖ χωρήσειν ὑπολαμβάνω, τοσούτῳ σφοδρότερον ἐπιχειρεῖσθαι τούτοις ἡγοῦμαι. τὰς γὰρ ἐνίων φύσεις οὐκ ἀγνοῶ. ἡμεῖς δ᾽ ἐπειδὰν ἅπαξ εἰς τοῦτο ἑαυτοὺς ἔδομεν, ἄνδρες ἀγαθοὶ γινώμεθα, τῶν τε ἄλλων, ἃ περὶ ἀρετῆς εἰώθειμεν λέγειν, ἀναμιμνησκόμενοι, καὶ τὸ μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, ἐν τοῖς ἄριστα τῷ ποιητῇ εἰρῆσθαι τιθέντες. ἴσθι δὲ ὡς δυοῖν τούτοιν μάλιστα προσδεῖται πόλεμος, καρτερείας τε καὶ ἀφιλοχρηματίας, δι᾽ ἐκείνην μὲν γὰρ τοῖς οἰκείοις φίλοι, διὰ καρτερείαν δὲ φοβεροὶ τοῖς ἀντιπάλοις γινόμεθα. ὧν ἀμφοτέρων οἰκεῖα ἔχεις παραδείγματα.

ϛʹ.

Τοῖν μὲν ξένοιν ἐπεμελήθην ὡς παρεκάλεις, καὶ τὸν ἐν τῷ δήμῳ συναγορεύσοντα αὐτοῖν ἐσκεψάμην, τὸν ἡμετέρων τινὰ ἑταίρων. ὃς ὑπηρετήσειν ἔφη προθυμότερον διὰ τὸ

calumniari non deſinunt. Verùm quò ſplendidiores, illuſtrioréſque res tibi ſuccedent, eò, nec fallor, iniquiùs, contumelioſiúſque lædent. Nonnullorum enim ingenia ſat nota habeo. Nos verò, qui prouinciam hanc ſuſcepimus, munus noſtrum, vt viros probos decet, & quæ præſertim de virtute diſſerere multa illa quidem conſueueramus memoria recolentes, necnon id rectiſſimè à Poëta decantatum, paternum ſcilicet genus infamandum non eſſe, pro certo credentes, fungamur. Sed ſcias velim, duo hæc potiſſima inter alia militiæ opus eſſe, tolerantiam, & pecuniarum contemptum; hoc namque familiaribus cari, illa hoſtibus terribiles ſumus. Vtrorumque exempla tibi propria, non externa in promptu ſunt.

VI.

QVÆ mihi de amicis commendaueras, ſumma cura, ac diligentia peracta ſunt; & ex amicis noſtris vnum, qui apud populum eorum cauſam defenderet, non fortuitò conquiſiui. Ipſe rem ardētiùs excepturum ſe,

quod & tibi gratum facere vellet, promiſerat. De quæſtu & lucro, & de his quæ iocosè ludens ſcripſeras, multos eſſe ſollicitos abſurdum fortè, atque ineptum non eſt. Primùm quidem ſi dum alij ad opes, & diuitias anhelant, ipſe inopem, ac pauperem vitam volens duco: Deinde, cùm multa à multis, quæ mihi, dum in hac vita ſunt, largiuntur, & morti proximi profuſiſſimè legant, accipiendi in poteſtate ſit, libens renuncio. Virum autem ita affectum mente captum eſſe iudicari ab aliis nil mirum. Verùm non hoc ſolùm, ſed & reliquum vitæ noſtræ inſtitutum examinandum eſt: & dum circa corporis cultum ab aliis differimus, ſi & de lucro etiam diſcordamus, permirum videri non debet. Mihi itaque cibus, iſque frugaliſſimus abundat, eodem veſtitu æſtiuis, hyberniſque temporibus amicior: calceis nequaquam vtor, gloriam, quæ rebus publicis agendis comparatur, abhorreo, illa quæ ex temperantia, & iuſtitia eſt, incendor. Qui verò lautiſſimè viuendo nihil ſibi temperant, varióque indumentorum genere, non

καί σοι χαρίζεσθαι ἔθελεν. περὶ δὲ τοῦ χρηματισμοῦ, καὶ περὶ ὧν προσπαίζων ἐγέγραφες, τὸ μὲν ἐπιζητεῖν ἐνίους οὐδὲν ἴσως ἄτοπον. εἰ πρῶτον μὲν ἐσπουδακότων τῶν ἄλλων περὶ πλοῦτον, ἐγὼ πένης αἱροῦμαι βιοῦν· ἔπειτα ἐξόν μοι παρὰ πολλῶν πολλὰ λαμβάνειν, οὐ τὰς παρὰ ζώντων μόνον δωρεὰς τῶν φίλων, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἂν τελευτῶντές μοι ἀφῶσιν, ἑκὼν παραιτοῦμαι. τὸν δὴ οὕτω διακείμενον οὐδὲν θαυμαστὸν μαινόμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις νομίζεσθαι. χρὴ δὲ μὴ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄλλον ἡμῶν προσεπιθεωρεῖν βίον· καὶ εἰ περὶ τὴν χρῆσιν τῶν σωμάτων διαφέροντες φαινοίμεθα, μὴ θαυμάζειν ὅτι καὶ περὶ τὸν πορισμὸν διεστήκαμεν. ἐμοὶ μὲν τοίνυν ἀπαρκεῖ τροφῇ τε χρῆσθαι τῇ λιτοτάτῃ, καὶ ἐσθῆτι θέρους τε καὶ χειμῶνος τῇ αὐτῇ· ὑποδήμασι δὲ πάμπαν οὐ χρῶμαι, οὐδὲ πολιτικῆς ἐφίεμαι δόξης, πλὴν ὅσον ἐκ τοῦ σώφρων εἶναι καὶ δίκαιος. ὅσοι δὲ πολυτελείας μὲν τῆς περὶ τὴν δίαιταν οὐδὲν ἀπολείπουσιν, ἐσθῆτας δὲ διαφόρους οὐχ

ὅτι γε ἔτους τοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡμέρας τῆς αὐτῆς ἀμφιέννυσθαι ζητοῦσι, πολλὰ δὲ χαρίζονται καὶ ταῖς ἀπορρήτοις ἡδοναῖς· καὶ ὃν τρόπον οἱ τὴν κατὰ φύσιν χρόαν διεφθορότες ἐπακτοῖς χρώμασι κοσμοῦνται· κἀκεῖνοι τὴν ἐξ ἀρετῆς ἀληθινὴν δόξαν ἀπολωλεκότες, ἣν εἰκὸς περιγίνεσθαι ἑκάστῳ, καὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀρεσκίας καταφεύγουσι, διανομαῖς καὶ ἑστιάσεσι πανδήμοις τὴν παρὰ τῶν πληθῶν εὐφημίαν προσκαλούμενοι. ὅθεν εἰκότως οἶμαι πολλῶν αὐτοῖς δεῖσθαι συμβαίνειν. οὔτε γὰρ αὐτοὶ ζῆν δύνανται ἀπ' ὀλίγων, οἵ τε πλησίον ἀποδέχεσθαι αὐτοὺς οὐκ ἐθέλουσι, μὴ μισθὸν τῆς εὐλογίας φερόμενοι. ἐμοὶ μὲν πρὸς ἄμφω ταῦτα καλῶς ἔχει ὁ βίος. καὶ εἰ μέν τί με τῶν ἀληθῶν ἐκφεύγει, οὐκ ἂν ἰσχυρισαίμην. ὅτι μέντοι ταῦτα μὲν οἱ κρείττους φασὶν εἶναι βελτίω, ἐκεῖνα δὲ οἱ πολλοί, σαφῶς οἶδα. πολλάκις δὲ καὶ περὶ τοῦ Θεοῦ καθ' ἐμαυτὸν ἐννοούμενος, καθ' ὅ τι εὐδαίμων εἴη καὶ μακάριος, ὁρῶ τῷ μηδενὸς δεῖσθαι αὐτὸν ὑπερβάλλοντα ἡμᾶς. φύσεως γὰρ λαμπροτάτης ἐκεῖνο ἦν, οὐ

intra eumdem annum, ſed eumdem quoque diem ornari geſtiunt, infandiſque voluptatibus, ſuóque genio multa indulgent: qua ratione qui naturalem colorem amiſerunt, accitis ſeſe exornant: ſic illi vera ex virtute gloria, quæ vnumquemque addecet, deperdita, ad ea, quæ ex indulgentia aliorum pendent, confugiunt, diſtributionibúſque, ac publicis conuiuiis plauſum forenſem captant. Hinc multa illis opus eſſe, non incongruè conijcior. Nam neque ipſi, vt viuant, paucis contenti ſunt, neque qui illis abblandiuntur, eos admittere volunt, ni priùs plauſus, clamoriſque perhonorifici mercedem accipiant. Mihi verò viuendi ratio ad ambo hæc optimè ſe habet. & me verum aliquid non fugere non vltrà contendam. At iſta à viris melioribus vti potiora probari, illa à pluribus ſat noui. Sæpenumerò etiam de Deo in memetipſo ediſſerens, quanam ille ratione felix, ac beatus eſſet, non aliam habui, niſi quòd nullius indigus nos præcellat. Naturæ ſiquidem ſplendidiſſimæ proprium id erat, non

cùm multis indigeret, vnde illa accipere poſſet, in promptu habere. ſic item par eſt eum cæteros ſapientia antecellere, & ſapientiſſimo, ac beatiſſimo ſimilem eſſe, qui ad beatum illum quamproximè accedit. Hoc ſi diuitiæ parere poſſent, diuitiæ vtiqúe appetendæ eſſent. ſed cùm id virtus tantùm videatur apportare, rude, ineptúmque eſt, vero bono renunciato, commentitium aucupari. Res meas igitur non eſſe meliùs conſtitutas hoc modo non facilè ſuadebor. De filiis item, & quòd, vt dixeras, me oportet eorum prouidum eſſe, quæ animo impreſſa ſunt meo, atque menti cunctis hominibus edico. Vnum beatè viuendi principium ego exiſtimo, benè ſapere. Atqui mentis inops, auro, argentóque res ſuas credit, primùm quidem bonum, quod ſibi videtur poſſidere, non habet. Deinceps tantò aliis miſerior eſt, quantò qui pauperie premitur, licèt nunc deſipiat, aliquando pòſt in mentem reuocabitur: ille falſa opinione deceptus, ac ſe beatum ducens, vera vtilitate neglecta, & in aliis etiam re-

ὃ πολλῶν δεόμενον ἑτοίμως ἔχειν ἀπολαύειν. καίτοι σοφώτερόν τε εἶναι εἰκὸς, ὅστις ἑαυτὸν ἀπεικάζει τῷ σοφωτάτῳ, καὶ μακαριωτάτῳ ὑπάρχειν, ὃς ἂν ὅτι μάλιστα ἐξομοιωθῇ τῷ μακαρίῳ. τοῦτο δὲ εἰ μὲν πλοῦτος ποιεῖν ἐδύνατο, πλοῦτόν γ' ἂν ἐχρῆν αἱρεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀρετὴ μόνη φαίνεται παρασκευάζειν, εὔηθες ἀφέντας τὸ ὂν ἀγαθὸν, τὸ δοκοῦν μεταδιώκειν. ὡς μὲν οὖν τἀμὰ οὐχ οὕτως βέλτιον ἔχει, οὐκ ἄν με τις ῥᾳδίως μεταπείσῃ. περὶ δὲ τῶν παίδων, ὃ ὅπερ ἔφησθα δεῖν προνοεῖσθαι ἢ διανοοῦμαι περὶ αὐτῶν, μαθεῖν ἔξεστι πᾶσιν ἀνθρώποις. μίαν ἀρχὴν εὐδαιμονίας ἐγὼ νομίζω, φρονεῖν εὖ· τὸν δὲ νοῦ μὲν μὴ μετειληφότα, χρυσῷ δὲ πιστεύοντα, καὶ ἀργυρίῳ, πρῶτον μὲν ὅπερ οἴεται κεκτῆσθαι ἀγαθὸν, οὐκ ἔχειν. ἔπειτα τοσοῦτον ὑπάρχειν ἀθλιώτερον τῶν ἄλλων, ὅσον ὁ μὲν ἀναγκασθεὶς ὑπὸ πενίας, εἰ καὶ μὴ νῦν, αὖθις ποτὲ φρονήσει· ὁ δὲ τῷ μὲν ὑπὸ οἰήσεως τῷ εἶναι μακάριος τῆς ἀληθινῆς ὠφελείας ἀμελῶν, τὰ δὲ

ὑπὸ χορηγίας διαφθειρόμενος, πρὸς οἷς ἠτύχει ἤδη καὶ τῶν ὄντως ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν προσαπεστέρηται, τὴν ὑπὲρ τῶν μελλόντων χρηστὴν ἐλπίδα. οὐδὲ γὰρ συνθῆναι οἷόν τέ ἐστι τοὺς τοιούτους πρὸς ἀρετὴν, κατεχομένους μὲν ὑπὸ κολακείας ἀνθρώπων ὁμιλῆσαι δεινῶν· κατεχομένους δὲ ὑπὸ γοητείας ἡδονῶν, αἳ κατὰ πᾶν αἰσθητήριον προσβάλλουσαι τῇ ψυχῇ πᾶν εἴ τι καλὸν, ἢ σωφρονικὸν ἐν αὐτῇ κρίμα ἐξαφανίζουσι. τίς οὖν ἀνάγκη παισὶν αἰτίαν καταλιπεῖν ἀφροσύνης μᾶλλον ἢ παιδεύσεως, καὶ οὐ λόγοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργοις δηλώσαντες, ὅτι ἐν σφίσιν αὐτοῖς τὰς ἐπ᾽ αὐτῶν ἔχουσιν ἐλπίδας, καὶ μὴ γινομένοις ἀγαθοῖς οὐδὲ ζῆν καταλείπεται, ἀλλὰ λιμῷ φθαρέντες οἰκτρῶς τελευτήσουσι πρέπουσαν ἀργίᾳ δίκην ἐκτίοντες. καί τοιγε ὁ νόμος μέχρι ἥβης κελεύει παῖδα ἐκτρέφεσθαι ὑπὸ γονέων. ὑμεῖς δ᾽ ἴσως εἴποι τις ἂν ἀνὴρ πολιτικὸς ἀγανακτῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ υἱοὺς κληρονομεῖν ἐπιθυμοῦντας, οὐδὲ τελευτῶντος ἀφέξεσθαί μου δια-

rum vberi copia corruptus, præ miſeria illa, in qua ad illud vſque tempus verſabatur, veris, humaniſque bonis priuatus, ſpem etiam de illis in poſterum recuperandis amittit. Nec enim fieri poteſt, vt hi hominum in familiaribus colloquiis aſtutiſſimorum, callidiſſimorúmque adulatione mancipati, & voluptatum illecebris, quæ per omnes ſenſus in animum illabuntur, indéque quicquid bonum, ac prudens eſt, iudicium exterminant, irretiti, ad virtutem incolumes deferantur. Quæ ergo neceſſitas eſt, filiis ſtultitiæ magis, quàm doctrinæ occaſiones relinquendi, ſi ipſi non verbis tantùm, ſed operibus etiam ſuas in rebus illis ſpes collocaſſe demonſtrabunt, qui ſi praui fuerint, & viuendi cauſam perdent, & fame pereuntes miſerè vitam finient, condignis inertiæ pœnis perſolutis. Ad hæc legibus ſancitum eſt, filium à parentibus ad pubertatem ali. Vos autem, dicet fortaſſe neſcio quis ciuilis homo filiis ſuis, qui hæreditati inhiant fronte contracta, indignantéque, neque à demortuo manus abſtinere cogitatis,

tis, ſed alimenta viui à defuncto depoſcetis; nec vitam morte ipſa ſegniorem, ac inutiliorem traducentes veremini? Vos res meas etiam poſt mortem aliis ſupereſſe vultis, veſtræ ne vobis quidem ad vitam ſuſtinendam ſufficient. ſic ille ruſticè fortaſſe hæc proferet ad filios audaci dicendi libertate, parenti, ac viro ciuili peropportuna, vſus. Res porrò meæ ſermonibus moderatiores ſunt, & opere opulentibus ſimiles videntur. Quare ego filiis meis aurum neutiquam relinquam, ſed auro amplius, ac pretioſius patrimonium, amicos moderatos, quos ſi coluerint, nullis rebus neceſſariis deſtituentur: quòd ſi erga amicos malè ſe geſſerint, vel hinc manifeſtum eſt eos multò peiùs pecuniam ad commodum ſuum conuerſuros. Verùmenimverò, ſi tibi nonnullorum deſpicientiam animaduertenti, conſilia iſthæc mea inconſulta viſa fuerint, priùs illud enunciabo, non omnes homines erga amicos æquè affectos eſſe. Sunt enim, qui eorum etiam poſtquam de vita deceſſerint, curam habent. Secun-

νοσεῖτε, ἀλλὰ καὶ τεθνεῶτα τροφὰς οἱ ζῶντες αἰτήσετε, καὶ οὐκ αἰσχύνεσθε θανάτου ζωὴν ἀπρακτοτέραν βιοῦντες; ἀλλὰ τὰ μὲν ἐμὰ περιεῖναι καὶ μετὰ θάνατον ἀξιοῦτε ἑτέροις, τὰ δὴ ὑμέτερα ὑμῖν οὐδ᾽ εἰς τὸ ζῆν ἐξαρκέσει. ἐκεῖνος μὲν οὕτω σκαιῶς ἴσως πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας χρήσεται τοῖς λόγοις, πατρικὴν ἅμα πολιτικὴν παρρησίαν ἄγων· τὰ δὴ ἐμὰ λόγων μὲν εἵνεκα ἐπιεικέστερα ὄντα τυγχάνει, ἔργῳ δὲ οὐ πόρρω φαίνεται πλουτούντων ἀποστατεῖν. ὅθεν ἐγὼ χρυσίον μὲν οὐκ ἀπολείψω τοῖς ἐμαυτοῦ παισί, τοῦ δὲ χρυσοῦ κτῆμα τιμιώτερον, φίλους ἐπιεικεῖς· οὓς φυλάττοντες μὲν, οὐδενὸς ἐλλειφθήσονται τῶν ἀναγκαίων. κακῶς δὲ τὰ περὶ τοὺς φίλους μεταχειρίσαντες, εὔδηλον ὡς τά γε χρήματα πολὺ κάκιον διοικήσουσιν. εἰ δέ σοι τὰς ἐνίων ὀλιγωρίας ὁρῶντι φαύλως δόξω βεβουλεῦσθαι, πρότερον μὲν ἐκεῖνο ἐρῶ, ὅτι οὐ πάντες ἄνθρωποι ὁμοίως ἔχουσι πρὸς τοὺς φίλους. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τετελευτηκότων αὐτῶν προνοοῦσιν. ἐπειδὴ

ὅτι τοὺς ἡμετέρους τούτων εἰκὸς εἶναι, οὐ φορτικῶς ἡμῖν συνεληλυθότας, οὐδὲ νῦν μόνον, ἀλλὰ καὶ πότε τὸν πρὸ ἡμῶν οὐχ ἧττον ὠφελείας ἀπολαύοντας. τῆς μὲν οὖν ὀλιγοχρονίου χάριτος εἰκὸς καὶ τὰς ἀμοιβὰς εἶναι βραχείας. αἱ πολυχρόνιοι δὲ τῶν εὐεργεσιῶν ἴσην τῇ ὠφελείᾳ τίκτουσι τὴν ἀμοιβήν. τὰ δὴ ἐμὰ μαντεύομαι προκόπτουσι τοῖς ἑταίροις καλλίω φανεῖσθαι. διόπερ οὐδὲ μισθοὺς αὐτοὺς εἰσπράττομαι, ὅτι οὐδὲν ἔχω πρέπον ἀντάλλαγμα φιλοσοφίας ἄλλο πλὴν φιλίαν. ἔτι ὅτι οὐχ ὥσπερ οἱ σοφισταὶ κἀγὼ δέδοικα περὶ τῶν ἰδίων. παλαιούμενα γὰρ νέα γίνεται, καὶ πρὸς γῆρας μᾶλλον ἀναθεωρεῖσθαι φιλεῖ. ὅθεν αὐτά τε μάλιστα ὑπὸ τῶν μαθόντων στέργεται τότε, καὶ ὁ γεννήσας αὐτὰ πατὴρ ἐπιποθεῖται. περὶ ὧν μὲν οὖν τιμῆς τυγχάνει, τελευτήσας δὲ μνήμης ἀξιοῦται. κἂν τῶν οἰκείων τινὰ ἀπολελοιπὼς ᾖ, τοῦ δὲ ὡς υἱεῖς, ἢ ἀδελφοὶ κήδονται), πᾶσαν εὔνοιαν εἰς αὐτὸν ἐνδεικνύμενοι, τρόπον τινὰ ἑτέρου συγγενείας τῆς κατὰ φύσιν συνηρτη-

dò noſtros amicos ex iſtorum numero eſſe, qui noſtra minimè moleſtè conſuetudine vſi ſunt, & qui præterita vtilitate non minùs hiſce temporibus à nobis afficiuntur. Breuis itaque beneficij, breuia item eſſe præmia decet. At diuturna æquale vtilitati beneficium benefacientibus præparant. Res autem meæ, vt animus præſagit, tempore ipſo amicis videbuntur illuſtriores. Quare nec mercedem illis conſtituo, nec exigo. Nullum enim præter amicitiam Philoſophiæ par pretium facio. Neque veluti cæteri Sophiſtæ de propriis malè timeo, quæ vetuſtate ipſa vireſcunt, & ſenecta grauia repullulare amant. Quare ipſa tunc potiſſimùm à diſcipulis amplectuntur, & fœcundus parens eorum concupiſcitur. Viuens itaque ſolidam, & veram laudem habet, & vita defunctus poſteritatis memoria viuit. Et ſi quemquam ex neceſſariis reliquerit, veluti filij, vel fratres omnibus illum beneuolentiæ officiis complectentes, & alio quopiam neceſſitudinis modo, non quem natura ſequimur, illi adhæren-

tes, curam gerunt. Non ergo poſſunt, etiamſi vellent, in mala coniectum negligere, ſicuti & eos, qui genere nobis coniunguntur, paruipendere nequimus. Cognatum enim in animo quaſi ex eodem patre ortum ad demortui filio opem ferendam compellit, dum patris memoriam refricat, & illius deſpectum propriam infamiam ducit. Perpende itaque, ſi tibi poſthac vel res meas miſerè tractare, vel filios negligere, vt me defuncto omnibus neceſſariis affluant, videor, qui non pecunias ipſis, ſed eos, qui & pecuniarum, & eorum curam gerent, relinquo. Præterea ad hunc diem à pecuniis neminem ſaniorem factum hiſtoriæ produnt. At probatus amicus, etiam probato auro, magis eligendus eſt, quòd non omnibus appetentibus, ſed probioribus amicis, nec vitæ vſus tantùm neceſſarios ſubminiſtrat, ſed & poſſeſſoris ipſius animum curat: & virtutis nomine, ſine qua nihil in humanis vtilitatem affert, plurimùm condu-

μένοι αὐτῶν. οὐκοῦν δύνανται, οὐδ' εἰ βούλοιντο, κακῶς περιέποντα αὐτὸν παρεξιέναι, ὥσπερ οὐδὲ τοὺς κατὰ γένος προσήκοντας ὑπερορᾶν οἷοί τε ἐσμέν. τὸ γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ συγγενές, ἅτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς ἀδελφὸν γεγενημένον, ἀναγκάζει σφᾶς βοηθεῖν τῷ τοῦ τετελευτηκότος υἱεῖ, ὑπομιμνήσκον τοῦ πατρός, καὶ τὴν ἐκείνου ὀλιγωρίαν σφετέραν ἀτιμίαν τιθέμενον. ὅρα οὖν, εἴ σοι δόξω ἔτι, ἢ τὰ ἐμαυτοῦ κακῶς οἰκονομεῖν, ἢ τῶν παιδίων ὅπως μηδὲν ὑστερήσωσι τῶν ἀναγκαίων ἐμοῦ τελευτήσαντος ὀλιγωρεῖν, ὃς οὐδὲ χρήματα αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῶν χρημάτων, καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἐπιμελησομένους καταστησόμενος καταλείπω. καίτοι ὑπὸ μὲν ἀργυρίου οὐδεὶς βελτίων εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην ἱστορεῖται γενόμενος. ὁ δὲ δόκιμος φίλος καὶ ταύτῃ αἱρετώτερος τυγχάνει τοῦ δοκίμου χρυσίου, ὅτι οὐ πᾶσι τοῖς ὀρεγομένοις, ἀλλὰ τοῖς βελτίοσι τῶν φίλων ὑπηρετεῖ· οὐδὲ τὰς τοῦ βίου χρείας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ κεκτημένου ψυχὴν θεραπεύει· καὶ εἰς ἀρετῆς λόγον, ἧς χωρὶς οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων ὄνησιν, πλεῖστα

συμβάλλεται. τὸ μὲν οὖν ἀκριβὲς τούτων πέρι, καὶ κατ᾽ ὄψιν ἐντυχόντες ἀλλήλοις ἐπισκεψόμεθα. πρὸς ἃ δὲ ἐπέστειλας νῦν, ἀρκεῖ καὶ διὰ τῶν εἰρημένων ἀποκεκρίσθαι μετρίως.

ζ.

ΣΕ μὲν οὐ θαυμαστὸν ἐπιστέλλειν ὑπὲρ ὧν γράφεις. τὴν γὰρ αὐτὴν ὑπολαμβάνεις γνώμην, ἣν παρόντος σου πρὸς ἡμᾶς εἶχον, καὶ νῦν ἀπόντος σου φυλάττειν ἐπὶ τοὺς τριάκοντα. ἐμοὶ δὲ συνέβη μετὰ τὴν σὴν ἀποχώρησιν εὐθέως ὑποπτευθῆναι, καί τις λόγος ἐν αὐτοῖς διῆλθεν, ὡς οὐ χωρὶς Σωκράτους ταῦτ᾽ εἴη πεπραγμένα. ἡμέραις δ᾽ οὐ πολλαῖς ὕστερον ἀνακαλεσάμενοί με εἰς τὴν θόλον ἦγον, καὶ περὶ τούτων ἐμέμφοντο. καὶ ἐμοῦ δ᾽ ἀπολογουμένου, ἰέναι με ἐκέλευον εἰς Πειραιᾶ, καὶ Λέοντα συλλαμβάνειν. ἦν δὲ γνώμη αὐτῶν, ἐκεῖνον μὲν ἀποκτεῖναι, καὶ τὰ χρήματα αὐτοὺς ἔχειν, ἐμὲ δὲ κοινωνὸν ποιεῖσθαι τοῦ ἀδικήματος. παραιτουμένου δέ μου, καί τι τοιοῦτον εἰπόντος, ὡς οὐκ ἂν ἑκὼν ποτε ἔργῳ ἐπι-

cit. Sed horum accuratam conſiderationem, cùm vnà erimus, expendemus. Ad quæ verò ſcripſeras, ſatis ſit per hæc moderatè reſpondiſſe.

VII.

NIL mirum te de ſimilibus litteras dare. eiuſdem ſiquidem ſententiæ erga nos eſſe, cuius cùm adeſſes, erant, & nunc in ea, poſtquam diſceſſeris, perſtare triginta nec immeritò ſuſpicaris. Ego verò ſtatim atque te ciuitate mouiſti, in ſuſpicionem veni, & neſcio quis rumor inter illos increbuit, nuſquam ſcilicet illa ſine Socratis conſilio patrata fuiſſe. Quare non multos poſt dies aduocatum me duxêre ad tholum, & multa pro iis querebantur. Vbi me excuſaſſem, vt in Piræeum venirem, Leonémque comprehenderem, mandabant. Induxerant autem animum, vt eo iugulato, ipſi pecunias corraderent, me verò nefario, iniuſtóque parricidio, veluti ſceleris comitem, obſtringerent. Cùm recuſarem, & tale quid in eos proferrem, nunquam me volentem operi iniuſto ſubſcri-

pturum, præſens Charicles animo perturbato, & præ ægritudine afflicto. Anne, Socrates, ait, ita malis ſuperiorem te exiſtimas, vt quandoque etiam non poſſis ſuccumbere: ita petulans in hos ſermones prorumpis? At ego infinitis, inquam, malis per Iouem, ô Charicles, obnoxius ſum, at nullum erit tam atrox, atque infortunatum, quàm ſi iniuſtus fuero. Obmutuere poſthac omnes, nec ſimiliter ex eo tempore erga me animis affecti eſſe videntur. Res autem veſtræ, vt præſentes nunciabant, vſque dum ex ſententia procedunt. Aſſerebant quippe Thebanos vos profugas ad illos excepiſſe humaniſſimè, vobíſque, vt domum redeatis, opem ferre, & velle, & poſſe. Hiſce allatis nonnulli ex ciuibus miſerè conturbari, eóque potiſſimùm, quòd multò incertiora Lacedæmoniorum auxilia futura dicebantur. Nam qui cum legatis eò redierant, affirmabant, Lacedæmonios magnis, inopinatíſque bellorum tumultibus fatigari, Ephoróſque poſt internuncium de turbis ciuitatis acceptum, ægrè ferre,

γραφείων ἀδίκων, παρὼν ὁ Χαρικλῆς, καὶ ἰδίᾳ ἀγανακτήσας. ἦπου οὐδὲν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἡγῇ κακὸν δύνασθαι παθεῖν, οὕτως αὐθαδῶς διαλεγόμενος; κἀγὼ, μυρία μὲν οὖν νὴ Δία, εἶπον, ὦ Χαρίκλεις, οὐ μήν τοι τοσοῦτό γε οὐδὲν ὁπηλίκον εἰ ἀδικήσω. ἀπεκρίνατο μὲν οὖν οὐδὲν οὐκέτι οὐδὲ εἷς αὐτῶν· δοκοῦσι δέ μοι οὐχ ὁμοίως ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου διακεῖσθαι. περὶ δὲ ὑμῶν οἱ παρόντες διήγγελον, καθ' γνώμην ἄχρι νῦν χωρεῖν τὰ πράγματα. ἔλεγον γὰρ ὅτι οἱ Θηβαῖοι καταφυγόντας ὑμᾶς ἀσμένως ἀπεδέξαντο, καὶ κατιοῦσι πάσῃ προθυμίᾳ συλλαμβάνειν οἷοί τέ εἰσιν. ἐταράττοντο δὲ καὶ τῶν ἐνταῦθά τινες τοῖς λόγοις τούτοις, καὶ ὅτι καὶ τὰ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος δυσελπιστότερα ἠγγέλλετο. ἔλεγον γὰρ οἱ μετὰ τῶν πρέσβεων ἐκεῖθεν ἥκοντες, πολέμους τε καταλαβεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους συνεστηκότας μεγάλους, καὶ τοὺς Ἐφόρους περὶ τῆς ἐνταῦθα ταραχῆς ἀκούοντας ἀγανακτεῖν,

οὐκ ἐπ' ὀλέθρῳ λέγοντας αὐτοῖς παραδεδωκέναι τὴν πόλιν τοὺς Λακεδαιμονίους. τοῦτο μὲν γὰρ ἐξεῖναι ἔφη εἰ καὶ κρατήσασι πεποιηκέναι ἐβούλοντο τῶν συμμάχων Κορινθίων, καὶ Θηβαίων τότε ἐναγόντων. ἀλλ' ὅπως αὐτοί τε πολιτεύσωνται ἐπιτηδείως ὀλιγαρχούμενοι, καὶ τὰ κοινὰ διοικοῦντες βέλτιον, ἢ ἐπὶ τῆς δημοκρατίας. εἰ οὖν οὗτοι ἀληθῆ ταῦτα ἐπαγγέλλουσι, καὶ τὰ ὑμέτερα οὕτως, ὥς φασιν, ἔχει, πολλὴ ἐλπὶς ὑμῶν μετὰ Θηβαίων ἀφιγμένων, ἐκείνοις δὲ μὴ βοηθησάντων Λακεδαιμονίων, ῥᾳδίως καταστήσασθαι τὰ ἐνθάδε. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐπιχωρίων πολλοί, οἱ νῦν μὲν διὰ τὸ δεδοικέναι ἄγουσιν ἡσυχίαν, εἰ δὲ τῶν ὑμετέρων τι ἀλλαχόθεν παραφαίνηται βέβαιον, ἀσμένως καταλείψουσι τὰ ἐνταῦθα. ὅλως γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς τῆς πολιτείας αὐτοῖς καταλείπεται, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν, καὶ συνεχῶν ἀδικημάτων πάντα διέφθαρται. καὶ τὸ μὲν ἤδη παρὰ πολύ, ὡς τὸ καθ' ὑμᾶς μέρος ἀπέρρηκται· τὰ δὲ εἰ [...]ρας ἔξωθεν ἀφορμῆς ἐπι[...] ταὐτὸ πείσεται τῷ ὑμε-

tamquam qui non ad excidium vrbem, vt ipſi aſſerebant, illis commiſerint. Ipſi enim, ſi voluiſſent perdere, cùm Corinthij, Thebaníque ſocij inſtarent, vrgeréntque & imperium vrbis ad eos delatum eſſet, in eorum manu fuiſſe: ſed vt concinnè, aptéque ſub paucorum imperio res publicæ adminiſtrarentur, meliúſque quàm ſub plebis ductu temperarentur. Itaque ſi vera hæc ſunt, quæ referuntur, & res veſtræ ita ſe habent, vt tradunt, ſanè expectandum eſt, ſi vnà cum Thebanis acceſſeritis, neque illis in hac re Lacedæmonij adiutores affuerint, facili negotio omnia in meliorem ſtatum collocanda. Ad hæc ex ciuibus plurimi, qui nunc præ timore placidè conquieſcunt, ſi vel veſtigium rerum veſtrarum, quod certum ſit, conſpexerint, lubentes iſta deſerent. Nihil enim rerum publicarum ſanum, ac tutum reliquum eſt, ſed omnia crebris, continuiſque facinoribus incaſſum abiêre. Hinc potiſſima vrbis pars æquè atque vos ab illis ſciſſa eſt, altera, vel minima aliunde occaſione oblata, vobis ſimilia

ſubibit. Ita vt ſi nuſquam aliàs, nunc quoque manifeſtum ſit, rem omnium peſſimam vrbibus aduenire, Principum prauitatem. Hi ergo adeò commodo proprio, vt videntur, obcæcantur, vt cùm videant res publicas iam conſumptas, ipſi tamen nullum ſcelerum finem faciant, ſed quibus primùm perturbatæ ſunt, iiſdem regere, ac ſuſtinere putant, exiliis, proſcriptionibus bonorum, & cædibus contra ius, fáſque patratis. Nec animaduertunt prauum ægritudinum medicum eſſe, quidem cum morbo graſſante remedium vſurpat. Sed horum res deprauatiſſimæ ſunt. Tu rebus tuis incumbens optimè egeris. His enim, qui hîc degunt, vna ſpes reliqua eſt, ſi res ex ſententia proceſserit, ſe graui, atrocique imperio, ac duro dominatu liberandos.

τέρῳ. ὥστε εἴπερ ποτὲ ἄλλοτε καὶ νῦν γέγονε δῆλον, ὅτι πάντων μέγιστον κακὸν τῶν πόλεσίν ἐστιν ἡ τῶν ἀρχόντων πονηρία. οὗτοι γοῦν οὕτως ἐοίκασιν ἐξηπατῆσθαι περὶ τὸ συμφέρειν, ὥστε οὐδὲ διεφθαρμένα ὁρῶντες τὰ πράγματα, παύσασθαι ἐθέλειν. ἀλλ' οἷς ἐταράχθη πρότερον, τούτοις αὐτοῖς οἴονται καταστήσειν αὐτά, φυγὰς καὶ δημεύσεις οὐσιῶν καὶ θανάτοις ἀκρίτοις ποιούμενοι. καὶ οὐχ ὁρῶσιν ὅτι νοσημάτων πονηρὸς ἂν εἴη ἰατρὸς, ὁ τῇ αὐτῇ τῷ συνεστηκότι αἰτίᾳ ποιούμενος θεραπείαν. ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων ἀτιάτως ἔχει. σὺ δὲ τῶν σαυτοῦ ἐπιμελούμενος, ὀρθῶς ποιήσεις. μία γὰρ καὶ τοῖς ἐνθάδε ἐλπίς ἐστιν, ἂν ὑμεῖς πράξητε κατὰ νοῦν, βαρείας πάνυ καὶ χαλεπῆς ἀπηλλάχθαι δεσποτείας.

Antiſthenes Ariſtipppo. VIII.

Ἀντισθένης, Ἀριστίππῳ. η'.

NON eſt Philoſophi munus, apud tyrannos vitam traducere, & Siculis conſidendo menſis tempus conterere: ſed illud paucis contentum in patria eſſe. At tu ſtudioſi excellentiam illam

ΟΥκ ἔστι τοῦτο φιλοσόφου, τὸ παρὰ τυράννοις αἰδρᾶσι, καὶ Σικελιωτικαῖς προσανέχειν τραπέζαις, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ἐν τῇ ἰδίᾳ καὶ αὐτάρκων ἐφίεσθαι. σὺ δ' οἴει ταύτην εἶναι πλεονεξ...

τοῦ σπουδαίου, ὃ δύνασθαι μὲν κτᾶσθαι χρήματα πολλά, τοὺς δὲ δυνατωτάτους ἔχειν φίλους. οὔτε γὰρ χρήματα ἀναγκαῖα ἐστίν, οὔτε εἰ ἀναγκαῖα ἦν, οὕτω ποριζόμενα καλά· οὔτε φίλοι γένοιντο ἂν οἱ πολλοὶ ἀμαθεῖς ὄντες, καὶ ταῦτα τύραννοι. ὥστε σοι συμβουλεύσαιμι ἂν ἀπιέναι Συρακουσῶν τε καὶ Σικελίας. εἰ δ' ὥς φασί τινες, ἡδονὴν θαυμάζεις, καὶ τούτων ἀντέχῃ, ὧν μὴ προσήκει τοὺς φρονίμους ἀνθρώπους, ἄπιθι εἰς Ἀντίκυραν, καὶ ὠφελήσει σε ὁ ἐλλέβορος ποθείς. πολὺ κρείττων γάρ ἐστιν οὗτος τοῦ παρὰ Διονυσίου οἴνου· ἐκεῖνος μὲν γὰρ μανίαν ποιεῖ πολλήν, οὗτος δὲ ἀποπαύει. ὁπόσον δὴ ὑγίειά τε καὶ φρόνησις, τοσοῦτόν τε καὶ ἀφροσύνης διαφέρει, ἐπὶ τοσοῦτον ἂν καὶ σὺ διενέγκοις πρὸς τὰ νῦν σοι ὄντα. ἔρρωσο.

æſtimas, plures ſibi pecuniarum cumulos congerere, & quàm potentiſſimos ſibi beneuolentia coniunctos habere. ſcilicet pecuniæ minimè neceſſariæ, etſi neceſſariæ eſſent, hoc modo comparatæ haud honeſtæ ſunt. Neque multitudo rerum ignoratione cæca, & tyranni potiſſimùm amici erunt. Quare conſilium tibi dederim, Syracuſis, ac Sicula ditione decedito. Verumtamen, ſi vt nonnulli tradunt, voluptatem ſectaris, illíſque inhias, quæ prudentes homines dedecent, Anticyram petito, vbi potus elleborus plurimùm proderit. Dionyſianis enim vinis hic multò melior eſt. Nam illa inſaniam multam conciliant bibenti, hic ſedat. Quantò igitur ſanitas, & prudentia, morbo, atque ſtultitia præſtat, tantò tu his, quibus nunc affluis, antecelleres. Vale.

Ἀρίστιππος Ἀντισθένει. θ'.

Κακοδαιμονοῦμεν, ὦ Ἀντίσθενες, οὐ μετρίως. πῶς γὰρ οὐ μέλλομεν κακοδαιμονεῖν ὄντες παρὰ τυράννῳ, καὶ ὁσημέραι ἐσθίοντες,

Ariſtippus Antiſtheni. IX.

MIRVM quantum infortunati ſumus, Antiſthenes. Nam quomodo ſimili infortunio non lædemur, qui apud tyrannum quotidie lautiſſimis epulis oneramur,

&

& fœcundos calices exſiccamus, & odoratiſſimis vnguentis perunĉti, Taranto aduectas veſtes delicatas, promiſſáſque trahimus. Et nullus me ex crudis Dionyſij manibus eripiet, qui me haud rudem, ſed Socraticorum ſermonum ſtudioſum pignoris loco coërcet, cibos, vti dixi, & vnguenta & veſtes ſubminiſtrans, & qui ſimilia præparat, neque Deorum timet iudicium, neque homines veretur. Sed nunc malum nimium, vltráque progreſſum eſt, cùm nobis puellas Siculas tres forma eximias, & agenteam ſuppellectilem dono dederit. At quando homo hic ſimilia patrandi finem ponet? Rectè itaque facis, aliorum infortuniis ægrè ſollicitus. Sic ego tua felicitate gaudeo, vt ſimilia tui facere, & meritas gratias reddere videar. Vale. Ficus quas habes, in hyemem tibi repone, & farinam Cretenſem tibi compara. Hæc enim, vt videtur, colore præcipuè decora ſunt, & ex Enneacruni fontis aquis lauato, & bibe. Idem tibi pallium hyeme, æſtatéque, ſed ſordidum, vti virum liberum,

καὶ πίνοντες πολυτελῆ, καὶ ἀλειφόμενοί τινι τῶν εὐωδεστάτων μύρων, καὶ σύροντες ἐσθῆτας μαλακὰς ἐκ Τάραντος. καὶ οὐδείς με ἐξαιρήσεται τῆς Διονυσίου ὠμότητος, ὃς ὥς τινα ἐνέχυρον οὐκ ἀγνῶτα, ἀλλὰ καὶ λόγων ἐπιμελητὴν τῶν Σωκρατικῶν κατέχει, ὥσπερ ἔφην, σιτίζων, καὶ ἀλείφων, καὶ ἀμφιεννὺς τοιαῦτα, καὶ οὔτε δίκην φοβεῖται τῶν θεῶν, οὔτ' ἀνθρώπους αἰδεῖται, ὅστις με τοιαῦτα διατίθεται. νῦν δ' αὖ καὶ τὸ κακὸν εἰς τὸ δεινότερον οἴχεται, ὅπου δεδώρηται γυναῖκας Σικελικὰς τρεῖς ἀλέκτους τὸ κάλλος, καὶ ἀργύρια πάμπολλα· καὶ πότε παύσεται ἄνθρωπος οὗτος τοιαῦτα ποιέων οὐκ οἶδα. εὖ νῦν ποιεῖς ἀχθόμενος ἐπὶ τῇ κακοδαιμονίᾳ τῶν ἄλλων. κἀγὼ δὲ ἐπὶ τῇ σῇ εὐδαιμονίᾳ ἥδομαι, ἵνα σοι τὰ αὐτὰ δόξω ποιεῖν τε καὶ ἀποτίνειν τὰς χάριτας. ἔρρωσο. τῶν ἰσχάδων ἀποτίθεσο ὧν ἔχεις εἰς τὸ χεῖμα, καὶ τῶν ἀλφίτων ἔχε τῶν κρητικῶν. ταῦτα γὰρ δοκεῖ ἀμείνω τοῦ χρώματος εἶναι, καὶ ἀπὸ τῆς Ἐννεακρουνῶ λοῦ τε καὶ πῖνε, καὶ τοῦ αὐτοῦ τρίβωνα θέρους τε καὶ χειμῶνος ἔχε ῥυπόωντα, ὡς πρέπει ἐλευ-

θερον, καὶ ζῶντα ἐν Ἀθήναις δαμοκρατικῶς. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐξ οὗ εἰς τυραννουμένην ἧκον πόλιν τε καὶ νᾶσον, ᾔδειν ὅτι κακοδαιμονήσω ταῦτα πάσχων, καθάπερ σύ μοι γράφεις νῦν. ἐλεοῦντές με περιβλέπονται Συῤῥακούσιοι, καὶ Ἀκραγαντίνων οἱ ἐπιδημοῦντες, καὶ Γελώων, καὶ οἱ ἄλλοι Σικελιῶται. τῆς δὲ μανίας, ἧς ἐμάνην εἰς ταῦτα ἐλθὼν ἀβούλως τὰ ἀποπήματα, ἐπεύχομαι ἀρὰς κατ' ἐμαυτοῦ, ἃς ἄξιός εἰμι, μὴ ἐκλιπεῖν με τὰ κακὰ ταῦτα. ὅτι τε ἐγὼ γεγονὼς ἔτη τοσαῦτα, καὶ φρονεῖν δοκέων, πεινῆν, καὶ ῥιγοῦν, καὶ ἀδοξεῖν οὐκ ἠθέλησα, οὐδὲ πώγωνα τρέφειν μέγαν. πέμψω δέ σοι τῶν θέρμων τοὺς μεγάλους τε καὶ λευκούς, ἵν' ἔχῃς, μετὰ τὸ ἐπιδείξασθαι τὸν Ἡρακλέα τοῖς νέοις, ἀποτρώγειν. αἰσχρὸν γὰρ οὔ φαντί σοι περὶ τοιούτων ἤδη λέγειν, ἢ γράφειν. Διονυσίῳ γὰρ ἐάν τις λέγῃ περὶ θέρμων, αἰσχρόν γε οἶμαι διὰ τοὺς τῶν τυράννων νόμους. τὰ λοιπὰ δὲ παρὰ Σί-

& Athenis populari inſtituto viuentem, decet, iacta. Ego enim poſtquam in vrbem, & inſulam tyrannide preſſam appuli, ſat noueram hæc me ſubiturum, vt infortunatè agerem, quemadmodum tu etiam mihi ſcribis. Nunc Syracuſani, & qui in hanc vrbem peregrinantur, Agrigentini, Geloi, cæteríque Siculi miſerentes conſpiciunt. Verùm propter inſaniam, quam inſanii, dum ſine conſilio, imprudénſque ad abſurda iſthæc perueni, peſſima mihi, & quibus dignus ſum, deprecor, ne vnquam mala me hæc deſerant. Quòd cùm ea ætate ſim, videárque aliquid ſapere, neque famem, neque frigus, neque gloriam contemnere didici, neque promiſſa barba, ac hirſuta mihi efferauerim ſpeciem oris. Porrò mittam tibi grandes, candidóſque lupinos, vt poſtquam adoleſcentulis Herculem repræſentaueris, habeas, quod manſites. Neque enim turpe eſt, vt ferunt, de talibus tecum & colloqui, & ſcribere. Cum Dionyſio verò, ſi quis de lupinis ſermonem induxerit, propter tyrannorum leges, vt opinor, turpiter fecerit. Reliqua apud Simo-

nem Coriarium diuertens, eloquere, quo tibi in ſapientia nemo grandior eſt, nec erit. Nam mihi ne cum artificibus iſtis, qui manibus operam præſtant, familiariter viuam, interdictum eſt, cùm alieno dominatui ſubdar.

Ariſtippo. x.

DEDI etiam ad Platonem literas, veſtram fidem obſecrans, vt omni cura adhibita Locros iuuenes ſeruetis, & ſimilia tibi ſcribens, vt opinor, non erro: libens enim in fidem recipies. Scis, quæ inter me, & illos intercedat familiaritas; nec non Dionyſium falli, qui ita in eos, quaſi iniuſta patraſſent, affectus eſt. Iam vt primùm patrocinium ſuſcipe. Vale.

Ariſtippus. xi.

LOCRI iuuenes, quos mihi literis commendaras, exempti vinculis, liberi ſinentur, neque neci tradentur, neque lædentur pecunia, licèt iam proximi morti fuerint. Porrò quòd amicos ſeruaui, Antiſthenem lateat: etenim illi non placet tyrannorum amicitia vti, ſed farinarum venditores,

μόνα τὸν Σκυτοτόμον βάδιζε διαλεγόμενος, οὗ μείζων σοι ἐν σοφίᾳ οὐδεὶς ἔσται, οὐδ᾽ αὖ γένοιτο. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἀπηγόρευται τοῖς χειροτέχναις παρεστιέναι, ἐπειδὴ ὑφ᾽ ἑτέρων ἐξουσίᾳ εἰμί.

Ἀριστίππῳ. ι'.

ΕΓραψα μὲν καὶ Πλάτωνι παρακαλῶν, ὅπως διαπράξησθε σωθῆναι τοὺς Λοκροὺς νεανίσκους, καί σοι δὲ ταὐτὰ ἐπιστέλλων οὐχ ἁμαρτάνειν οἴομαι· ποιήσεις γὰρ ἀσμένως. οἶσθα δὲ τὴν πρὸς αὐτούς μοι ἑταιρίαν, καὶ ὅτι Διονύσιος ἐξηπάτηται, ὡς ἀδικούντων αὐτόν, ἔχων δόξαν. ἤδη πειρῶ τοῦτο ποιῆσαι θᾶττον. ἔρρωσο.

Ἀρίστιππος. ια'.

ΑΦήσονται τῆς φυλακῆς οἱ νεανίσκοι, περὶ ὧν μοι γράφεις, οἱ Λοκροί, καὶ οὐ τεθνάξονται, οὐδὲ ἀπολέσουσί τι τῶν χρημάτων, ἥκοντές γε παρ᾽ αὐτὰ τοῦ θανάτου. ταῦτα δὲ Ἀντισθένει μὴ λέξῃς, εἰ σέσωκα τοὺς φίλους. οὐ γὰρ αὐτῷ ἀρέσκει τυράννοις φίλοις χρῆσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἀλφιτο-

πώλας, καὶ τοὺς καπήλους διαζητεῖν, εἴ τινες δικαίως τὰ ἄλφιτα καὶ τὸν οἶνον πωλοῦσιν ἐν Ἀθήναις, καὶ τὰς ἐξωμίδας μισθοῦσι τὰς παχείας, ὁπόταν οἱ σκίρωνες πνέοντι, καὶ τὸν Σίμωνα θεραπεύειν. τοῦτο γὰρ οὐκ ἔστι χρᾶμα.

Σίμωνος τοῦ Σκυτοτόμου. ιβʹ.

ΑΚούω σε θαυμάζειν ἡμᾶς τῆς σοφίας παρὰ Διονυσίῳ. ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ εἶναι Σκυτοτόμος καὶ ἐργάζεσθαι τοιαῦτα, καὶ ὁμοίως, εἰ δέοι, σκύτη τέμνειν αὖ πάλιν εἰς νουθεσίαν ἀνθρώπων ἀφρόνων, καὶ οὕτω μετὰ πολλῆς χλιδῆς οἰομένων ζῆν παρὰ τὴν Σωκράτους βουλήν. ἔσται δὲ ὁ σωφρονιστὴς τῶν ἀφρόνων ὑμῶν παίδων Ἀντισθένης· γράφεις γὰρ αὐτοῦ κωμῳδῶν ἡμῶν τὰς διατριβάς. ἀλλὰ τούτων μὲν, ὦ θεία φρὴν, ἅλις, καὶ πεπαίσθω πρὸς σέ μοι. μέμνησο μέντοι ἀεί μου καὶ δίψης. ταῦτα γὰρ δύναται μέγα τοῖς σωφροσύνην διώκουσιν.

ιγʹ.

ΟΥκ ἐγώ σε κωμῳδῶ, ἀλλὰ Φαίδων, λέγων γεγονέναι σε κρείσσονα, καὶ σοφώ-

ac caupones inueſtigare, qui nulla fraude farinam, & vinum Athenis vendunt, & tunicas graues, dum ſcirones perflant, locant, & Simona fouere. Hæc enim opes non ſunt.

Simonis Coriarij. XII.

TE nos propter ſapientiam apud Dionyſium glorioſos facere, certior factus ſum. At me Coriarium & ſimilium artificem eſſe fateor, aptéque, ſi opus fuerit, pelles incido, ad veſanorum hominum, & qui ſecundùm Socratis conſilia multis affluentes delitiis viuere ſe exiſtimant, inſtructionem. Veſtros autem filios effrænes, ac ſtolidos Antiſthenes in officio continebit, cui noſtra ſtudia, contemptim ludos faciens, ſcribis. Sed de his, diuinum caput, ſatis abundè, iocóque dicta ſint. Sis nihilominus memor ipſe mei ſemper, & ſitis. Hæc ſiquidem iis, qui ſanam mentem ſectantur, maximè conducunt.

XIII.

NON ego te, ſed Phædo peruellit, tradens te præſtantiorem, doctiorém-

que effectum Prodico Cio, qui illius in Herculem encomium contempſiſſe te retulit: tui nihilominus admiratione moueor, & in laudes effundor, qui Coriarius cùm ſis, ſapientiâ tibi concreditâ iamdudum perſuaſeras Socratem, & pulcherrimos quoſque iuuenes, ac nobiliſſimos, Alcibiadem ſcilicet Cliniæ filium, & Myrrhinuſium Phœdrum, & Euthydemum Glyconis, & ex iis, qui res publicas adminiſtrabant, Saceſphorum Epicratem, & Euryptolemum, alióſque ſedes apud te figere induxeras. Quod ſi tunc Pericli Xantippi F. neque exercitus ducerentur, neque bella conficerentur, etiam ille, vt opinor, apud te eſſet. Nunc ſcimus quis ſis, Antiſthenes enim ad te commeat. Attamen potes & apud Syracuſanos Philoſophiæ operam dare. Pelles enim, & coria in pretio ſunt. An non noſti me, qui calceis vtor, quotidie arti tuæ miram quamdam acceſſionem adiungere: Antiſthenem diſcalceatum nihil aliud quàm ferias tibi indicere, & mercede te fraudare: qui iuuenibus, & reliquis Athe-

περὶ Προδίκῳ τῷ Κίῳ, ὃς ἔφα ἀπελέγξαι σε αὐτὸν περὶ τὸ ἐγκώμιον τὸ εἰς τὸν Ἡρακλέα γενόμενον αὐτῷ. θαυμάζω μέν τοι σε καὶ ἐπαινῶ, εἰ σκυτικὸς ὢν σοφίας ἐμπλησθεὶς, καὶ πάλαι μὲν Σωκράτην ἔπειθες, καὶ τοὺς καλλίστους τοὺς νέους καὶ εὐγενεστάτους παρὰ σὲ καθέζεσθαι, οἷον Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου, καὶ Φαῖδρον τὸν Μυῤῥινούσιον, καὶ Εὐθύδημον τὸν Γλύκωνος, καὶ τῶν τὰ κοινὰ πρασσόντων Ἐπικράτεα τὸν Σακεσφόρον, καὶ Εὐρυπτόλεμον, καὶ τοὺς ἄλλως, ὡς εἰ Περικλῆς γε τῷ Ξανθίππω μὴ αἱ στρατηγίαι ἦσαν, καὶ ὁ πόλεμος τότε· κἂν ἐκεῖνος οἶμαι ἦν παρὰ σέ. καὶ νῦν ἴσμεν ὁποῖος εἶ, Ἀντισθένας γὰρ παρὰ σὲ φοιτᾷ. δύνῃ δὲ καὶ ἐν Συῤῥακούσαις φιλοσοφεῖν. οἱ γὰρ ἱμάντες τίμιοί εἰσι, καὶ τὰ σκύτη. καὶ οὐκ οἶσθα, ὡς ἐγὼ μὲν τῶν ὑποδημάτων χρώμενος περιέκαστα τὴν τέχναν σου θαυμασίαν τινὰ ποιῶ· Ἀντισθένας δὲ γυμνοποδῶν· τί γὰρ ἄλλο πράττει, ἢ σοὶ ἀργίαν, καὶ ἀμαθίαν εἰσάγει, πείθων τοὺς νέους καὶ ἀπαντας Ἀθη-

ναίων γυμνοποδεῖν; σκόπει οὖν ὁπόσον σοι ἐγὼ φίλος ῥαστώνην, καὶ τὴν ἁδονὰν ἀποδεχόμενος. σὺ δὲ ὁμολογῶν εὐλόγως ἐρωτᾶν Πρόδικον, τὸ ἀκόλουθον οὐκ ἔγνως ἐπὶ σαυτοῦ. οὕτως γὰρ ἂν ἐμὲ μὲν ἐθαύμαζες, τοὺς δὲ ἔχοντας βαθεῖς τοὺς πώγωνας, καὶ τοὺς σκίπωνας ἐγέλασας τῆς ἀλαζονείας, ῥυπῶντάς τε, καὶ φθειρῶντας, καὶ ὄνυχας ὥσπερ τὰ θηρία μακροὺς περικειμένους, καὶ ἐναντίας σου τῆς τέχνης ὑποτιθεμένους ὑποθήκας.

Ξενοφῶντι. ιδʹ.

Ἤδη μέντοι οἱ περὶ Γρύλλον τὸν παῖδά σου τὸν Γέτην παρὰ σὲ πεπόμφασιν ἄπαντα ἀπαγγελοῦντα τὰ περὶ Σωκράτην, ἃ ἐγένετο ἔν τε τῇ δίκῃ καὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. ἔδει μέντοι μὴ καὶ ὧδε τὴν τύχην κωλύμην τινὰ ποιήσασθαι, ὥστε μηδέ σε τυχεῖν Ἀθήνησιν, εἶναι δὲ περὶ Λακεδαίμονα. πῶς ἂν οὖν, ὦ Ξενοφῶν, τὴν μιαρίαν τοῦ Βυρσοδέψου Ἀνύτου γράφοιμι, τήν τε Μελίτου τόλμαν, καὶ τὸ θράσος αὐτῶν.

nienſium perſuadet, vt ſine calceis incedant? conſidera ergo, quantò ego tibi vtilior ſim, qui vitam tranquillam, otioſam, ac voluptariam amplector. Tu verò qui peropportunis interrogatiunculis Prodicum pungere affirmas, tua pro hac re commoda non agnoſcis. Nam ſic me laudares, & hos tuos promiſſarum barbarum cultores, baculiſque innixos ob ſuperbiam & faſtum, viros ſordidos, ſquallidos, pedicoſos, recuruis vnguibus belluarum more fœdatos, aduerſa tuæ arti monita diſſeminantes, contemneres.

Xenophonti. XIV.

GRYLLI tui familiares Getam ad te iamdudum miſerant, quæ Socrati, ſiue in iudicio, ſiue in morte contigerunt, nunciaturum. At fortuna, proh nefas! impedimento tibi fuit, ne Athenis adeſſes, ſed circa Lacedæmonem vagareris. Quanam ergo ratione, ô Xenophon, ſceleſtum, ac improbum Anyti Coriarij facinus, effrænem Meliti libidinem, ac eorum proiectam audaciam ſcripto mandarem?

Profligatiſſimi enim homines ad exitum vſque rerum in ſcelere, ac furore perſtitere, & cùm nos putaremus eos, propriarum artium rubore ſuffuſos, ferociam compreſſuros, illi maiori impetu miſeris modis in nos ſæuire non deſtiterunt. Etſi Melitus in iudicio nil proprij habuiſſet, næ ille homo non fuiſſet infelix. Nam accuſationis origo Anytus fuit. Propterea quòd Socrates inter iuuenes diſſerendo, ſi quando ſermo incidiſſet, infanda eſſe, quæ circa pelles agerentur, affirmabat, demonſtrabátque rebus, quibus incumbunt, animum aduertendum eſſe ab iis, qui earum cognitionem tenent, ſic etiam id præſtant, qui id ſe præſtare poſſe profitentur, quemadmodum nouimus Arumenum, qui medicinam didicerat, & qui Muſicen Damonem, & Metrobij filium Connum. Neque enim eum illius exercitii pudebat, quando illius filii, licèt operam dederint Socrati, non vſque profecerunt, vt alimenta ſibi ex cauſis dicendis comparent, nec aliam ipſe amplexatus ſit artem, licèt Orci galeâ ſeptus,

τούτω γὰρ τὼ μιαρωτάτω ἄνδρε μέχρι τελευτῆς τῶν πραγμάτων παρεμεινάτην πονηρώ, καὶ ἡμῶν οἰομένων αὐτοὺς τὰς τέχνας αὐτῶν αἰσχυνθέντας καταθέσθαι, ἔτι μᾶλλον ἐχώρησαν τοῦ κακὰ ἡμῖν παρέχειν. καὶ εἴπερ Μέλιτος ἐν τῷ δικαστηρίῳ οὐδὲν ἴδιον εἶχεν, κακοδαίμων ἦν ἄνθρωπος. ἦν μὲν γὰρ ἡ ῥίζα τῆς γραφῆς Ἄνυτος, δι' ὧν Σωκράτης ἔλεγεν αὐτοὺς ἐν τοῖς νέοις ἄρρητα εἶναι τὰ περὶ βύρσας, εἴποτε διαλέγοιτο, καὶ κατασκευάζοι περὶ τοῦ ἐπιστήμην ἔχοντας προσιέναι τούτοις τοῖς πράγμασιν, οἷς προσίασιν. οὕτως οἱ ἐπαγγελλόμενοι ὁτιοῦν πράττειν, ἀκούομεν τὸν μαθόντα τὰ ἰατρικὰ καὶ τὰ μουσικὰ Δάμωνά τε καὶ Κόννον τὸν Μητροβίου. οὐ γὰρ ἠδεῖτο, οἶμαι, ὡς μὴ ἐργασόμενος αὐτά, ὁπότε οἱ υἱεῖς αὐτοῦ ἀκροασάμενοι Σωκράτους, ἄχρι νῦν οὔτε τὸ βῆμα αὐτῶν τρέφειν, οὐ καταπετόλμηται καὶ διεξηρτήσατο αὐτῷ ἄλλη τέχνη, κἂν πολλάκις περικρύπτηται περιθέμενος τὴν ἅδου κυνῆν,

ἢ τὸν Γύγου δακτύλιον, καὶ δίκην γράφηται τοῖς ἐν τῇ πόλει. ζῇ γὰρ ἀπὸ βυρσοδεψικῆς. τὸ μὲν οὖν ὄνομα, ὥσπερ ἔφην, ἦν Μελίτου τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ διακόνου ἅμα. αὐτὸς γὰρ ὡς ἐν τραγῳδίᾳ ὑπεκρίνετο Μενοικέα τὸν φιλόσοφον, ἀφ' οὗ ἠγανάκτει, ὡς ἡ πόλις ἀδικοῖτο ὑπὸ τούτων ἢ αὐτή. ὁ δὲ λόγος ὁ ἄθλιος ἤθελέ σε εἶναι ἐνθάδε, καὶ ἐγέλασας ἂν ἐν ταῖς συμφοραῖς. ἦν δὲ Πολυκράτους τοῦ λογογράφου, ὃν ἐκεῖνος, ὥσπερ ἐν διδασκαλείῳ παῖδες τὰς ῥήσεις λέγοντες, ἀναβὰς ὁπότε κατηγόρει, ἐδεδίει τε, καὶ ἀπεστρέφετο, καὶ ἐπελανθάνετο, καὶ ἄλλοι αὐτῷ ὑπέβαλλον, καθό τι καὶ Καλλιπίδῃ τῷ ὑποκριτῇ, καὶ κακὸν κακῶς ἄνω τε καὶ κάτω αὐτόν τε, καὶ τὸ σύγγραμμα ἐπιτρίψας κατέβη. Σωκράτης δὲ πάντα μᾶλλον ἐνενοήθη τότε, ἢ ὅτι ἀγῶνα ἀγωνίζοιτο τοσοῦτον. καὶ ὁποῖον γὰρ αὐτὸς οἶδας, μειδιάσας βλοσυρόν τι, καὶ μεμιγμένον γέλωτι, ἐκεῖνα εἶπεν, ἅ σοι οἱ υἱεῖς γρά-

& annulum Gygis geſtans, ciuibúſque dicas impingat, occultare ſe geſtiet: nam ex arte Coriaria ſibi victum miniſtrat. Nomen itaque, vt iam innui, Anyti, illius auditoris, ac miniſtri erat. Hic enim veluti fabulam agens Menœcea Philoſophum repræſentabat, ſub cuius perſona ciuitatem iniuſtè premi à ſimilium hominum genere vultu triſti dolebat. Miſeranda verò oratio illud omninò poſtulabat, vt hîc adeſſes. Namque in ipſis calamitatibus riſum continere non potuiſſes. Erat autem Polycratis, qui orationes ſcriptitare ſolebat. Eam ipſe, veluti in ludo literario pueri ſententiunculas, recitans, tribunal aſcendens inter accuſandum præ metu nunc formidare, nunc auerſari, & obliuiſci, alii illi, quemadmodũ & Callipidi hiſtrioni, verba ſuggerere: tandem improbus ſemetipſo, & oratione ſúſque déque malè habita, & peſſimis modis pertractata deſcendere. Socrates præ hoc ſolo, quòd illi tantum certamen adeundum erat, reliqua omnia animo finxerat, & in riſum toruum quidem, ſed blandum, qualem ipſe etiam noſti, effuſus, quæ tibi filij ſcri-

pto

pro conſignata dederunt; allocutus eſt. Et iudices ab officina, quæ extrinſecus erat, circumſepti, tamen vt quamquaſi æſtimationem commeruiſſet, confiteretur, imperāt. ille firma animi cōfeſſione, ſeſe, pro quibus in iudicium vocabat, meruiſſe reſpondit, vt ei victus quotidianus in Prytaneo publicè præberetur. Illi magis tunc exarſerunt, condemnarúntque. Etenim ſi Socrates pro ſe ipſe in iudicio dixiſſet, verebantur, ne cauſam effugeret, & effugiſſet vtique. Verùm nunc nullis eos, neque blanditiis fouendos, neq; precibus exorandos, ſed tantùm vera ac iuſta in medium afferenda eſſe exiſtimauit. Quòd ſi hac ratione ſui defenſionem inſtituiſſet, abſque dubio iudicum tamen, qui ipſum condēnarant, iniuria condemnatus fuiſſet. Quòd ſi quid indecorè feciſſet, aut ſeipſo, & Philoſophia indigna effatus iudicio liberaretur, nouo oppreſſus iugo miſerrimā poſthac, ac deſpectiſſimā, vt ipſe aiebat, ſeruitutem ſeruiſſet. Vltimum præterea ætatis tempus expectare dicebat; ſenectutémque morte ipſa minùs tolerabilem & magis moleſtam. Imò, ſi liberaretur, neque acutiùs in

ψαντες ἔπεμψαν. οἵ τε δικασταὶ τότε μὲν κρατούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐργαστηρείου παντὸς τοῦ ἔξωθεν περιεστῶτος, ὅμως ὑποτιμήσασθαι ἔλεγον. ὁ δὲ μάλα θαῤῥαλέως, τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως ὑποτιμῶμαι ταύτην τὴν δίκην, εἶπεν. οἱ δὲ ἐπέφυσαν τότε δὴ μᾶλλον. καὶ γὰρ ἀπολογουμένου αὐτοῦ, δέος ἐποιοῦντο μὴ ἀποφύγοι, κἂν ἀπέφυγε δὲ Σωκράτης· νῦν δὲ οὔτε κολακείαν, οὔτε δέησιν ᾤετο δεῖν προσάγειν τινὰ αὐτοῖς, ἀλλὰ τἀληθῆ καὶ δίκαια λέγειν. ἔστι γὰρ ἀπολογούμενος ἑάλω, εἰ μὴ αὐτὸς ᾤετο, ἀδικήσειν, τοὺς μέν τοι καταψηφισαμένους αὐτοῦ. εἰ μέν τοίγε ποιήσας, καὶ εἰπὼν ἀνάξια ἑαυτοῦ καὶ φιλοσοφίας ἀπολυθείη, ἀνδραπόδου βίον ἔφη βιώσειν ἐπαράτου. ἄλλως τε καὶ γῆρας αὐτῷ ἔφη ὑποκεῖσθαι, καὶ τὸ ζῆν μὴ κρεῖττον αὐτῷ ἔσεσθαι τὸ ἔπειτα, ἀλλὰ κάκιον· κἂν ἀπολυθείη, οὔτε κρεῖττον

ἰδεῖν, ἢ ἀκοῦσαι ἔτι δύναιτο. ὥστε κατὰ Θεὸν αὐτῷ ἐδόκει ἤδη παρεῖναι ὁ θάνατος, καὶ καταψηφισθεὶς, γελῶν ἐξῄει. καὶ τὸν χρόνον τὸν ἐν δεσμωτηρίῳ μᾶλλον ἥδετο ἡμῖν διαλεγόμενος, ἢ ὁπότε οὐδέπω αὐτὸν ἐγέγραπτο Μέλιτος, οὐδὲ ἐνεπεπτώκει εἰς τὸ δεσμωτήριον. ἔλεγε δὲ διότι τὸ οἴκημα ἔνθα ἦν, καὶ τοὺς δεσμοὺς ἀναγκάζειν αὐτὸν φιλοσοφεῖν. ἀεὶ μὲν γὰρ περιεστώνων, ἔφασκεν, ἐν ἀγορᾷ περιειλκόμην. καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα, καὶ οὕτως ἡμῖν διελέγετο, ὥστε ἐπιλανθάνεσθαι πολλάκις, ὅτι ἐνεπεπτώκει, καὶ προσπίπτειν λόγοις καὶ φωναῖς τοιαύταις, αἳ οὐκ ἂν λεχθεῖεν ἐν συμφοραῖς. εἶτα δὲ ἀναμιμνησκομένους εἰς αὖθις ἐπιτιμᾶν ἡμῖν αὐτοῖς τῆς ἀμνημοσύνης ἕκαστον ἑκάστῳ τῶν παρόντων. τὸν δὲ ὑποτοποῦντα τὸ γινόμενον ἡμῖν πάθος διασκοπεῖν, καὶ λέγειν, ὡς οὐ μέλει ὑμῖν, εἰ αὐτίκα τεθνήξοιτο, ὅτι οὕτω γελῴημεν. καὶ ἐπιλαβόμενος δὲ Κρίτωνα, ὦ μῶρε, ἔφη. νῦν γὰρ θάνε καὶ ὀλύμπια, καὶ πᾶσα πανήγυρεις,

poſterum videre, neque audire commodiùs potuiſſet. Hinc Deo auſpice ad mortem duci cenſebat, condemnatúſque, dum egreditur, à riſu non abſtinuit. & toto eo tempore, quo in vinculis, ac carcere fuit, voluptas illi multò maxima fuit, quàm aliàs vnquam antequam Meliti accuſatione in carcerem coniiceretur. Aiebat ſiquidem, in qua erat, habitationem, & vincula ad philoſophandum ipſum compellere, cùm in foro continuo ab alio atque alio diuulſus abſtraheretur. Hæc & ſimilia, nec alia ratione cùm ille ediceret, ſæpè ſæpiùs nos in obliuionem incidebamus, cum cuſtodia conſtringi, in eóſque ſermones ac voces incidere, quæ in infortuniis haud dicerentur. deinceps in noſmet reuerſi, alter alterum præſentium obliuionem ſubaccuſantes reprehendebamus: Socrates qui iam ſuſpicabatur, motus noſtros conſpiciens, nihil curæ nobis eſſe dicebat, ſi mox ipſe moreretur, quando ita rideremus. arreptóque Critone, ô miſer, ait. Nunc mors, & Olympiorum, ac cæterarum ſolemnitatum feſtus exęquat,

quando in loca meliora, longè omninò ab hiſce diſſita poſt mortem, nec fallor, progreſſuri ſumus. in multis præterea, ac probis cum Cebete, & Simmia familiariter confabulans ſermonibus verſatus eſt. Animum ſcilicet eſſe immortalem, eóſque, qui prudentiæ operam dederunt, in Deorum locum proficiſci, neque graue aliquid in re, quam mortem vocamus, perpeti, adeò vt nos iamiam moriturum Socratem, cuius calamitati inuidebamus, neutiquam deploraremus, ſed noſmetipſos, qui tanto ac vero bono orbati vitam prorogamus. Rem enim peregrinationem quandam eſſe dicebat; hortabatúrque nobis internunciis Euenum poëtam, ſi benè ſaperet, quàm citiſſimè ad ipſum properaret, propter poëſim philoſophum. Philoſophus etenim, ſemper ac ſi moreretur, viuit, cùm corporis appetitus aſpernatus, illius illecebris non deſeruit. Quod ſanè nihil aliud eſt, quemadmodum mors, quàm animæ à corpore ſeparatio. quo non neminem ad ſuam ſententiam, nec difficulter perduxit. Hiſce namque

ἐπειδὴ ἀποδημεῖν μέλλομεν εἰς τι χωρίον κρεῖττον καὶ τούτου, τεθανατωμένοι, ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν. ἑτέροις τε λόγοις, καὶ πολλοὺς καὶ καλοὺς πρὸς Κέβητα, καὶ Σιμμίαν τὼ Θηβαίω διελέχθη· ὅτι εἴη ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ ὅτι οἱ τῆς φρονήσεως ἐπιμεληθέντες εἰς χῶρον τῶν Θεῶν ἀπίασιν, καὶ οὐδὲν δεινὸν ἐν τῷ λεγομένῳ θανάτῳ πάσχουσιν. ὥσθ᾽ ἡμᾶς μὴ οἷόν τε κλαίειν Σωκράτην, ὅτι μέλλει ἀποθνήσκειν, ἀλλὰ φθονεῖν αὐτῷ, ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς κλαίειν ὅτι ζῶμεν, ἡττώμενοι τοσούτου ἀγαθοῦ τῇ ἀληθείᾳ. ἀποδημίαν γὰρ ἔλεγε τὸ χρῆμα τοῦτο, καὶ Εὔηνον τὸν ποιητὴν παρεκάλει δι᾽ ἡμῶν, εἰ εὖ γινώσκοι, ἰέναι θᾶττον παρ᾽ αὐτὸν, ἐπειδὴ φιλόσοφός ἐστι διὰ τὴν ποίησιν. τὸν γὰρ φιλόσοφον μηδὲν ἄλλο ποιεῖν, ἢ θανατᾶν, ἐπειδὴ τῶν τοῦ σώματος αἰτημάτων καταφρονεῖ μὴ δουλούμενος ταῖς τοῦ σώματος ἡδοναῖς· τοῦτο δὲ μηδὲν ἕτερον εἶναι), ἢ ψυχῆς αὖ πάλιν ἀπὸ σώματος ἀπόστασιν. τούτῳ γὰρ δὴ καὶ μάλα τις πειθήνιος ἐγίνετο. ἐξηπάτα γὰρ

ἡμᾶς τούτοις τοῖς λόγοις, οἶμαι, ἵνα μὴ κλαίωμεν, ὡς ἐν κακῷ ἐσομένου αὐτοῦ. σχεδὸν δέ τι καὶ ἀληθεῖς ἦσαν οἱ λόγοι· εἶτα δὴ ἐπελθόντα ποιήσας ἡμέρας τριάκοντα, διὰ τὸ πλοῖον, τὸ εἰς Δῆλον πεμπόμενον κατ' ἔτος. οὐ γὰρ ἀφῖκτο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· καὶ οὐκ ἐξῆν τινα τελευτᾶν δημοσίᾳ, ὥσπερ οἶσθα· ἱεραὶ γὰρ ἦσαν. τῶν δὲ φίλων παρῆμεν αὐτοῦ τελευτῶντι, ἐγὼ καὶ Τερψίων, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Φαίδων, καὶ Ἀντισθένης, καὶ Ἑρμογένης, καὶ Κτήσιππος, Πλάτων δὲ, καὶ Κλεόμβροτος, καὶ Ἀρίστιππος ὑστέρουν. ὁ μὲν γὰρ Πλάτων ἐνόσει, τὼ ἑτέρω δὲ περὶ Αἴγιναν ἤστην. ὡς δὲ ἔπιε τὸ φάρμακον ἐπέστελλεν ἡμῖν τῷ Ἀσκληπιῷ θῦσαι ἀλεκτρυόνα· ὀφείλειν γὰρ αὐτῷ κατ' εὐχήν τινα, ὁπότε ἠσθένει ἀφικόμενος ἀπὸ τῆς ἐπὶ Δηλίῳ μάχης. δακρύσαντες οὖν μετά τινος θαυμασμοῦ ἐκκομίζοντες αὐτὸν κατεθάπτομεν, ὡς τότε ὁ κῆρυξ ἐδίδου, καὶ αὐτὸς ἐβούλετο. οὐδὲ γὰρ πρόνοιαν τινα ἡμῖν ἐπέστελλε ποιήσασθαι τοῦ σώματος· εἶναι γὰρ αὐτὸ ἄτιμον, καὶ μηκέτι

ſermonibus deceptos ludificabat, vt ego ſuſpicor, ne tanquam imminente ipſi incommodo, effunderemur in lacrymas. Et fortè etiam rem loquebatur veram. Tandem poſt dies triginta propter nauigium quotannis in Delum inſulam mitti ſolitum, cùm illud ante eos dies, quibus quemquam publico decreto capite multari ob ſanctitatem nefas habetur, non rediiſſet, vitam abſoluit. Ex familiaribus verò aderant ipſi morienti, ego quidem, & Terpſio, Apollodorus, Phædo, Antiſthenes, Hermogenes, Cteſippus: Plato verò, Cleombrotus, atque Ariſtippus non interfuere. Plato ſiquidem ægrotabat, reliqui duo Æginæ erant. Vbi verò venenum hauſit, vt Æſculapio Gallum ſacrificaremus, nobis demandauit. Voto ob recuperatam ſanitatem, cùm è Delia pugna rediiſſet, illi dicebat deberi. Illacrymati itaque non ſine admiratione elatum pro tempore, & vt ipſe iuſſerat, ſepeliebamus. Iuſſerat enim nullam corpori curam, quando iam deſtitutum anima abſque vllo honore, ad om-

nia eſſet ineptum, adhibendam. Nos nihilominus, vti fieri potuit, & calamitatem contempſimus, nec obediuimus mandatis: ideóque lotum quàm maximè exornauimus, & palliolis coopertum decorè admodum ſepeliuimus. Hæc ſunt Socratis, & res noſtræ, ô Xenophon. At tibi expeditio illa fuit impedimento, ne hîc adeſſes; quandoquidem vna nobiſcum viuentem Socratem, ac morientem fouiſſes.

Xenophon. xv.

QVI vnà cum filio meo Gryllo erant, quod eorum muneris erat, agebant; & vos benefacitis, qui de iis quæ Socrati euenêre, literis certiorem reddidiſtis. operæpretium ſiquidem eſt, & nos viros probos fieri, eúmque admirari, quod caſtè, piè, ac iuſtè vitam tranſegerit; fortunam verò incuſare, & vituperare eos etiam, qui in eum ſimilia machinati ſunt; breui enim pœnas dabunt. Lacedæmonij item ipſi rei atrocitate indignantur. rumor quippe triſtis, ac ſiniſter hucuſque perlatus eſt, populúmque noſtrum maledictis inceſſunt,

χρήσιμον, τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐγκαταλιπούσης. ὅμως δ' οὖν ἡμεῖς εἰς τὸ δυνατὸν καὶ τῆς συμφορᾶς ὑπερείδομεν, καὶ τῶν λόγων περιηκούσαμεν. καὶ ὡς οἷόν τε ἦν ἐκαλλωπίσαμεν αὐτὸ λούσαντες, καὶ τοῖς τριβωνίοις ἀμπισχόντες, καὶ πρεπόντως θάψαντες ἀπῆμεν. ταῦτ', ἦν τὰ περὶ Σωκράτην, καὶ ἡμᾶς, ὦ Ξενοφῶν. καὶ σοὶ δ' ἡ στρατεία ἦν τὸ μέγα ἐμπόδιον, ἐπεὶ ἦσθα ἂν σὺν ἡμῖν θεραπεύων Σωκράτην ζῶντά τε καὶ τελευτῶντα.

Ξενοφῶν. ιε'.

ΚΑὶ οἱ περὶ Γρύλλον τὸν υἱέα μου ἐποίουν, ὅπερ ἦν εἰκὸς αὐτοὺς ποιεῖν· καὶ ὑμεῖς δὲ εὖ πράττετε γράψαντες ἡμῖν τὰ περὶ Σωκράτους. δεῖ μὲν τοίγε ἡμᾶς ἄνδρας ἀγαθοὺς γίνεσθαι, κἀκεῖνον μὲν ἐπαινεῖν ὧν ἐβίωσε σωφρόνως καὶ ὁσίως, καὶ εὐσεβῶς, αἰτιᾶσθαι δὲ καὶ ψέγειν τὴν τύχην, καὶ τοὺς ἐπισυστάντας αὐτῷ, οἳ οὐκ εἰς μακρὰν τίσουσι δίκην. δεινὸν δὲ ποιοῦνται καὶ Λακεδαιμόνιοι· τὸ γὰρ πάθος ἤδη ἄχρι καὶ δεῦρο διήκει· καὶ κακίζουσι τὸν δῆμον ἡμῶν λέγοντες,

ὡς πάλιν ἀφραίνοι, ὅπου τὸν σοφώτατον, καὶ ὑπὸ τῆς Πυθίας μαρτυρηθέντα σωφρονέστατον ἐπείσθησαν ἀποκτεινύναι. εἴ του δέοιντο οἱ Σωκράτους ἑταῖροι ὧν ἔπεμψα, σημαίνετέ μοι. ἐπικουρήσομεν γὰρ, ἐπεὶ τοῦτο καλὸν καὶ ἀναγκαῖον ἐστίν. εὖ ποιεῖτε τὸν Αἰσχίνην ἔχοντες ἐν αὐτοῖς, ὥστε γράφειν μοι. δοκεῖ μέντοι χρῆναι ἡμᾶς συγγράφειν, ἅ ποτε εἶπεν ἀνὴρ καὶ ἔπραξεν. καὶ αὕτη ἀπολογία γένοιτ' ἂν αὐτοῦ βελτίστη εἰς τὸ νῦν τε, καὶ εἰς τὸ ἔπειτα, οὐκ ἐν δικαστηρίῳ ἀγωνιζομένων ἡμῶν. ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὸν βίον παραληφθέντων τῆς ἀρετῆς τ' ἀνδρός. καί φημι δὴ ἀδικήσειν τὴν κοινὴν ἑταιρείαν, καὶ ὡς ἐκεῖνος ἔλεγε, τὴν ἀλήθειαν, εἰ μὴ ἀσμενοι γράψαιμεν. ἤδη δέ μοι καὶ Πλάτωνος περιέπεσε σύγγραμμα τοιοῦτον, ὅπου τοὔνομα ἦν τοῦ Σωκράτους, καὶ διάλεξίς τις οὐ φαύλη πρός τινας. εἴμαι μέντοι περὶ Μέγαρα ἀνέγνων, ὡς λέγεταί τινα τῶν Μεγαρέων τῶν τοιούτων. ἡμεῖς μέντοι φαμὲν, ὅτι τοιαῦτα οὐκ ἠκούσαμεν.

quòd iterùm plenè inſaniat; quando Pythiæ teſtimonio ſapientiſſimum, & prudentiſſimum iudicatum, aliorum calumniis animum induxerint, vt perderent. Si quis ex Socratis familiaribus opus habet eorum, quæ miſimus, indicate mihi. pollicemur namque operam noſtram, cùm hoc bonum ſit & neceſſarium. Rectè facitis, qui in conſortio Æſchinis mihi ſcribitis. Mea ſiquidem ſententia eſt, omninò monumentis eſſe tradenda viri illius geſta, dictáve, quæ optima pro eo in præſens, & in futurum etiam tempus, non apud iudices nobis concertantibus, ſed in omnium oculos virtutem hominis proponentibus, defenſio erit: affirmóque communi conſuetudini, &, vt ille aiebat, ipſi veritati inſignitè iniuriam nos facturos, niſi lubentes ſcriptionis omne genus aggrediamur. Iam mihi Platonis etiam non diſſimilis commentarius, in quo nomen erat Socratis, colloquiúmq; non ingratum cum quibuſdam in manus venit, & niſi me memoria fallit Megaris ſcriptum percurri. . . . . Nos tamen dicimus nihil eorum audiiſſe,

neque poſſe ſimilia in hominum memoriam conſcribere. neque enim ſumus poëtæ, ſicut ille; licèt ipſe omninò ſe poëſim affectare neget. Nam ipſe cum bellulis hiſce delitias agens, negat aliquod ſuum extare poëma, ſed Socratis, cùm iuuenis erat, & pulcher. Valete mihi viri ad omnia quàm aptiſſimi.

Ariſtippus. XVI.

De morte Socratis ego, & Cleombrotus certiores redditi ſumus. Nunciatum item eſt, cùm illi ab vndecim viris facultas fugiendi daretur, permanſiſſe, dicentem nolle fugere, niſi ſcriptarum legum ſtatutis abſolueretur. Aliter enim illius patria, quantum in ipſo erat, proderetur. Mea verò opinio ferebat, ab eo, cùm iniuſtè cuſtodia detineretur, quacunque ratione ſalutem petendam fuiſſe, exiſtimóque omnia, quæ ab illo, ſiue malè, ſiue inconſideratè geri potuerunt, iuſta fuiſſe; dummodò, ſi præter modum ſuccedant, nullus nobis querelæ locus relinquatur. Significaſti etiam mihi omnes Socratis amatores, ac Philoſophos timen-

ἀλλ᾽ ὅτι τοιαῦτα οὐ δυνάμεθα ἀπομνημονεύειν. οὐδὲ γὰρ ἐσμὲν ποιηταί, ὥσπερ καὶ αὐτός, κἂν πάνυ ἀπαρνήσαι ποιητικήν. θρυπτόμενος γὰρ πρὸς τοὺς καλούς, φησὶν μηδὲν εἶναι ποίημα αὐτοῦ. Σωκράτους μέν τοι νέου, καὶ καλοῦ ὄντος. ἔῤῥωσθόν μοι ὡς ἁρμονιωδεστάτω ἄνδρε.

Ἀρίστιππος. ιϛ'.

Τὰ περὶ τῆς τελευταίας Σωκράτους ἐμάθομεν ἐγώ τε καὶ Κλεόμβροτος. καὶ ὅτι οὔτε περιϊόμενος ὑπὸ τῶν ἕνδεκα διαδιδράναι ὑπέμεινε, λέγων, ὅτι νῦν μέλλοι δικάσειν, εἰ μὴ καὶ πρότερον παρὰ τοὺς νόμους σωθείη. οὕτω γὰρ ἂν ἡ πατρὶς αὐτοῦ, ὅσον ἐφ᾽ αὐτῷ, καταπροδοθείη. ἐμοὶ δὲ ἐδόκει ἀδίκως αὐτὸν ἐμπεσόντα, ὅτῳ δή ποτε τρόπῳ σώζεσθαι. δοκέω μέντοι πάντα τὰ ἐκείνῳ πρασσόμενα καὶ κακὰ, καὶ ἄφρονα δίκαια εἶναι, ὥστε ταῦτα πάλιν μὴ ἐπιμέμφεσθαι ἀμέτρως γεγονέναι. ἐπέστειλας δέ μοι πῶς ἀνεχωρήσατε πάντες ἀπ᾽ Ἀθηνῶν οἱ Σωκράτους ἐρασταί τε καὶ φιλόσοφοι, δε-

διότες, μή τι τὸ ἐφ' ὑμᾶς ἔλθοι τὴν αὐτὴν δή, καὶ οὐκ ἐποιῆτε φλαύρως. καὶ ἄμες οὖν ὡς ἐσμὲν ἐν Αἰγίνᾳ διατελέομες ἐπὶ τοῦ παρόντος. εἶτα δὲ παρ' ὑμᾶς ἀφιξόμεθα, καὶ εἴ τι ἔχοιμες βέλτιον ποιέειν, ποιήσομες.

ιζ.

Εἰδὼς ὅπως εἶχες πρὸς Σωκράτην ζῶντα, καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἐκείνου φίλους, καὶ ὅτι κατὰ τὸ εἰκὸς ἐθαύμασάς τε, καὶ ἐσχετλίασας, εἰ ὁ πρός σέ γε καὶ τὸν Κεῖον Πρόδικον, καὶ Πρωταγόραν τὸν Ἀβδηρίτην διαμαχόμενος περὶ ἀρετῆς, ἥ ἂν γένοιτο, καὶ ὅπως ἂν γένοιτο, καὶ ὅτι χρὴ ταύτης πάντας ἐφίεσθαι, οὗτος ὡς πονηρότατος καὶ ἀμαθέστατος τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ δικαίου πρός τε Θεοὺς, καὶ πρὸς ἀνθρώπους, τοῖς ἕνδεκα δόξαν, ἀνῃρέθη. ἔγραψά σοι πυθόμενος ὅτι οἴκοι εἴης ἐν Χίῳ, περὶ τῶν ἔπειτα, ἵνα ἡσθείης. Ἀθηναῖοι γὰρ ἤδη ποτὲ ἀνύπνωσαν ὑπνώσαντες, Ἄνυτόν τε καὶ Μέλιτον ὡς ἀνοσιουργοὺς προσκαλεσάμενοι ἀπέκτειναν,

tes, ne quid vobis tale obtingeret, Athenis exiiſſe, quod optimè factum fuit. Nos item ad hunc diem, vti poſſumus, Æginæ commoramur. tandem veniemus ad vos, & ſi quid in rem veſtram conferre poterimus, conferemus.

XVII.

TVVM erga Socratem, cùm viueret, nóſque qui illius amicitia iungebamur, amorem benè ego noſcens, & te, vt par erat, admiratum, ægrè tuliſſe, quando ille, qui vnà tecum, & Prodico Ceio, atque Abderita Protagora de virtute, qualis debeat eſſe, quomodo poſſet acquiri, & vt ad eam omnes anhelare debeant, decertabat, quaſi omnium improbiſſimus, ac ſi recti, iuſtique erga Deos, & homines nullum cognitionis veſtigium poſſideret, Vndecim-Virorum decreto mortem oppetiit: cùm te Chij domicilium poſuiſſe audiſſem, de iis, quæ ſubſecuta ſunt, vt oblectareris, ad te litteras dedi. Athenienſes quippe dormientes, ſomno tandem exciti ſunt: & Anytum, atque Melitum aduocatos, tanquam impios, & conſceleratos occiderunt,

quòd

quòd tanti mali cauſæ vrbi fuêre. Hæ verò contra eos multæ cauſæ repertæ ſunt. Verè namque Athenienſes poſt illius necem ab omnibus pro iis, quæ geſſerant, in iudicium vocabantur. Neque enim ille, cùm iniuſtè non ageret, accuſandus erat, accuſatúſque neutiquam perimendus. Quid enim refert, ſi per Platanum, & canem iurabat? Quid ſi priuatim, & publicè omnes interrogabat, quòd nihil neque iuſti noſſent, neque honeſti? Iuuenes præterea intemperantiæ, ac vitæ flagitioſæ dediti in ciuitate, illius certè præſentia, vt vt erat, vel rubore ſuffundebantur. Eos porrò Lacedæmonij adoleſcentuli caſus mirum in modum commouit. Venit enim vnus ex his amore tractus Socratis, quem ipſe nunquam viſu, ſed tantùm auditione vſurpauerat, vt eo familiariter vteretur. Illi propter acceſſum exilienti gaudio, & fores vrbis tantùm non ingreſſo nunciatur Socratem, ad quem venerat, obiiſſe: portam non ampliùs ingreditur, ſed ſepulcrum, in quo erat, ſedulò inquirit, ad quod perueniens, ſermo-

ὅτι αἴτιοι τῇ πόλει ἐγένοντο τοσούτου κακοῦ. προφάσεις δὲ αὐταὶ κατ' αὐτῶν εὑρέθησαν, ἀληθεῖς μὲν γὰρ . . . . . . Ἀθηναῖοι περιῄεσαν μετὰ τὸν θάνατον ἐκ τοῦ οἴεσθαι πάντες εὐθυνούμενοι τῶν γενομένων. ὅτι γὰρ οὐκ ἐχρῆν οὐκ ἀδικοῦντα αὐτὸν κατηγορηθῆναι, μὴ ἀποκτείνεσθαι. τί γὰρ εἰ τὸν Πλάτανον, ἢ τὴν κύνα ὤμνυεν; τί δὲ εἰ διηρώτα ἰδίᾳ καὶ κοινῇ πάντας ἀνθρώπους, ὅτι οὐδὲν εἰδεῖεν, οὔτε δίκαιον, οὔτε καλόν; εἶτα δὲ οἱ νέοι πάντες εἰς ἀκρασίαν, καὶ ἀκοσμίαν ἐτρέποντο ἐν τῇ πόλει, ἀεὶ γὰρ τοῦτον καθόσον οἷον ᾐδοῦντο. ἐκίνησε δὲ αὐτοὺς μάλιστα, καὶ τὸ τοῦ νεανίσκου τοῦ Λακεδαιμονίου πάθος. ἧκε γάρ τις κατ' ἔρωτα Σωκράτους συγγενέσθαι αὐτῷ μὴ προειδὼς Σωκράτην, ἀλλ' ἀκούων περὶ αὐτοῦ. ὡς δὲ ἡδομένῳ αὐτῷ τῆς ἀφίξεως ὄντι ἤδη περὶ τὰς πύλας τοῦ ἄστεος, προσαγγέλλεται, ὅτι Σωκράτης, πρὸς ὃν ἐληλύθοι, τεθνήκοι, ἐς μὲν τὴν πόλιν οὐκέτι εἰσῆλθεν· διαπυθόμενος δὲ ὅπου εἴη ὁ τάφος, καὶ προσελθὼν διελέ-

γετο τῇ στήλῃ, καὶ ἐδάκρυε. καὶ ἐπειδὴ νὺξ κατέλαβεν αὐτόν, κοιμηθεὶς ἐπὶ τοῦ τάφου, ὄρθρου πολλοῦ φιλήσας τὴν ἐπικειμένην αὐτοῦ κόνιν πολλά, καὶ περιασπασάμενος πάσῃ φιλότητι ᾤχετο ἀπιὼν Μεγαράδε. ᾔσθοντο οὖν καὶ τοῦτο Ἀθηναῖοι, καὶ ὅτι μέλλοιεν Λακεδαιμονίοις διαβάλλεσθαι ἐπὶ τοῖς δεινοτάτοις, εἰ ἐκείνων μὲν οἱ υἱεῖς τοὺς παρ' αὐτοῖς σοφοὺς δι' ἔρωτος ποιοῦνται, αὐτοὶ δὲ ἀποκτιννύουσιν. καὶ οἱ μὲν τοσοῦτον διάστημα ἀφικνοῦνται ἰδεῖν Σωκράτη· οἱ δὲ οὐχ ὑπομένουσι παρ' αὑτοῖς ἔχοντες, αὐτοῖς φυλάξαι. χαλεπηνάμενοι οὖν μόνον οὐ διέφαγον τὼ πονηρὼ ἄνδρε ἐκείνω. ὥστε τὴν μὲν πόλιν ἀπολελογῆσθαι, ὅτι αὐτὴ τούτων οὐδὲν δρᾷ, τοὺς δὲ αἰτίους τεθνάναι. ἐκριφέντες οὖν οἷόν τι κοινὸν ἄγος τῶν Ἑλλήνων, μᾶλλον δὲ πάντων ἀνθρώπων, ὤνησαν μὲν ἡμᾶς, ὤνησαν δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ταῦτα παθόντες. πάλιν οὖν συνελευσόμεθα Ἀθήναζε, οἱ ἀναξίως ἀνασεσοβημένοι, ὡς τὸ πρόσθεν.

némque cum ipſo conferens, lamentis & lacrymis ſe dedit, & cùm nox interueniſſet, ſomno penes ſepulchrum capto; ſummo mane adiacentem illi puluerem ex corde deoſculatus, affectúque omni, loco conſalutato repetiit Megaram. Hoc itaque perſenſere Athenienſes, & quòd à Lacedæmoniis de atrociſſimis accuſandi eſsent, ſi eorum filij ſapientum, qui Athenis ſunt, amore depereunt, Athenienſes verò eos perdunt. Et hi quidem tantum terrarum dimetiuntur, ſolùm vt Socratem videant: hi verò non ſunt tanti, cùm ille apud eos ſit, vt eum ſibi ſeruent. Quare furore perciti, tantùm non iniquos illos viros dentibus dilaceratos abſumpſere. adeo vt iam vrbs reſponderit, nihil eorum ſe patraſse, & eos, qui mali cauſæ fuêre, occidiſse. Illi itaque veluti Græcorum, immò omnium hominum commune piaculum proiecti, maximo nos, alióſque commodo ſuis malis affecêre. Rurſus itaque Athenas nos, qui vndique indignè excluſi, vagi, & exules erramus, vt antea conueniemus.

Xenophontis. XVIII.

FESTVM, fortunatúmque diem Dianæ, cui nos aram, templúmque in Laconica extruximus, celebrantes, ſiteris ad vos datis ſignificauimus, vt huc accederetis, optimum, ſi vniuerſi; quando id fieri nequit, ex vobis nonnullos ſacrificij conſortes futuros mitteretis; quod eſset nobis pergratum. Hîc ſanè Ariſtippus fuit, eóque prior Phædo, qui natura loci, ædificiorum ſtructura, & præcipuè plantis, quas ego hiſce meis manibus plantaui, ſummoperè delectati ſunt. Nam locus quoque venationi idoneus eſt, adeo vt facultas ſit, quandocunque libuerit, venatibus incumbendi, vt robuſtè ac ſtrenuè, quod amat ipſa Dea, animum feſtorum ſolemnitate relaxemus, referamúſque ipſi gratias, quæ me à barbari Regis manibus, maliſque circa Pontum, ac Thraciam multò illis atrocioribus, cùm iam à tanto terrarum hoſtilium tractu ad portum ſalutis appuliſse videbamur, ſeruauit incolumen. ſi non veneritis, erat nihilominus neceſſarium hiſce vos appellaſse.

Ξενοφῶντος. ιη'.

ΑΓοντες τὴν ὅσιον ἑορτὴν τῇ Ἀρτέμιδι, τῇ ὑφ' ἡμῶν καθιδρυμένῃ περὶ τὴν Λακωνικὴν, ἐπέμψαμεν πρὸς ὑμᾶς ἵνα ἥκοιτε. καλὸν μὲν εἰ πάντες, εἰ δὲ μὴ οἷον, συνθύτας τινὰς ἐξ ὑμῶν πέμψητε, τοῦτο γὰρ κεχαρισμένον ἡμῖν ἐστιν. ἐγένετο δὲ Ἀρίστιππος ἐνταῦθα, καὶ ἔτι πρότερον Φαίδων, καὶ ἐγανύσκοντο τοῦ τόπου, καὶ τῆς ἄλλης δημιουργίας τῶν οἰκοδομιῶν, καὶ ἔτι πρότερον τῶν φυτῶν, ἅτινα αὐτὸς ταῖς ἐμαυτοῦ χερσὶν ἐφυτευσάμην. ἔχει γὰρ ὁ τόπος καὶ θήραν. ὥστε ἔνι ὑμῖν καὶ κυνηγετεῖν, ἵνα μετ' ἀνδρίας· ὅπερ καὶ φίλον τῇ Θεῷ· θαλίας ἄγωμεν, καὶ χάριν εἰδήσωμεν αὐτῇ, ὅτι με ἀνεσώσατο ἄρα ἀπὸ βασιλέως τοῦ βαρβάρου, καὶ τῶν ἔπειτα περί τε τὸν Πόντον, καὶ τὴν Θρᾴκην κακῶν σχεδόν τι μειζόνων, ὅτε δὴ ἐδοκοῦμεν ἤδη σεσῶσθαι ἀπὸ τῆς τοσαύτης πολεμίας γῆς. Εἰ δὲ μὴ ἴητε, ἡμῖν μὲν ἦν ἀναγκαῖον γράφειν ὑμῖν.

πεποίημαι δέ τινα ἀπομνημονεύματα Σωκράτους. ὅταν οὖν μοι δόξῃ εὖ ἔχειν παντελῶς, διαπέμψομαι αὐτὰ καὶ ὑμῖν. Ἀριστίππῳ μὲν γὰρ καὶ Φαίδωνι ἐδόκει ἁρμόδιά τινα εἶναι. προσαγορεύσατε Σίμωνα τὸν σκυτοτόμον, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν, ὅτι διατελεῖ προσέχων τοῖς Σωκράτους λόγοις, καὶ οὔτε πενίαν, οὔτε τὴν τέχνην πρόφασιν αἰνίττεται τοῦ μὴ φιλοσοφεῖν. καθάπερ τινὲς τῶν ἄλλων, μὴ βουλόμενοι λόγους τε καὶ τὰ ἐν λόγοις ἐξειδέναι τε καὶ θαυμάζειν.

Facta, dictáve Socratis digna mihi viſa, quæ memoria conſeruarentur, ſtylo ſignaui: ea perfecta, abſolutáque ad vos tranſmittam. Ea Ariſtippus, Phædóque minimè inepta cenſuêre. Nomine meo ſaluere iubetote Simona Coriarium, illique plaudite, quod adhuc Socraticis ſermonibus ancillatus addicitur, neque paupertatem, neque artem cauſatur, quæ eum à philoſophandi ratione deterreat, vt aliorum plerique faciunt, qui à ſermonum, & quæ eos conſequuntur, ſcientia, admirationéque abhorrent.

Τοῦ αὐτοῦ. ιθʹ.

Ἧκε, θαυμασιώτατε, παρ' ἡμᾶς· πεποίηται γὰρ ἡμῖν τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος μάλα ἀριπρεπές τι. καὶ περιεφύτευσεν ὁ χῶρος, καὶ δύναται ἱερὸς εἶναι, καὶ τὰ ὄντα ἡμᾶς διαβοσκήσει. ὡς γὰρ Σωκράτης ἔλεγεν· εἰ μὴ ἀρκέσει ὑμῖν ταῦτα, ἡμεῖς αὐτοῖς ἀρκέσομεν. ἔγραψα δὲ καὶ Γρύλλῳ τῷ υἱῷ, καὶ τῷ ἑταίρῳ, εἴ του δέοι παρέχειν σοι. Γρύλλῳ δὲ ἔγραψα, ὅτε

Eiuſdem. XIX.

Adi nos, caput amabile. Iam enim fanum Dianæ ereximus, forma adeò venuſta, & pulchra, vt nihil ſuprà. Locum plantis conſeuimus, & iam ſuo iure ſacer eſt. quæ nobis reliqua ſunt, victum ſubminiſtrabunt. Namque vt Socrates dicebat, ſi illa nobis non ſatis fuerint, nos erimus illis ſatis. Scripſi Gryllo filio meo, tuóque familiari, vt tibi, ſi quid opus eſt, exhibeat. Scripſi verò Gryllo, quando

in eum à tenera ætate animum aduerteris, eiúſque te amore teneri aſſerebas. Vale.

ἀπὸ νέου ἐπὶ κομιδῇ ἐς αὐτὸν ἐβάλου, καὶ φιλεῖν ἔλεγες. ἔρρωσο.

XX.

TOLERANTIAM tuam iam pridem noui, maximéque admiratus ſum. Namque & diuitiis, & gloria maior omni vitam agis, & hac tuæ vitæ ratione Athenis adhuc Socratis veluti ſimulacrum aliquod ſuperſtitas. Nos item Thebis iuuenibus iuuandis, quos à Socrate ſermones accepimus, communicantes, operam nauamus. quod nobis, atque familiaribus pergratum eſt.

κ΄.

Τὴν μὲν σὴν καρτερίαν, καὶ πάλαι ᾔδειν, καὶ σφόδρα θαυμάζω. διότι διατελεῖς πλουτὸς ὢν ἐπάνω πλούτου καὶ δόξης, καὶ οἷον δὴ ζῶν βίοις ἀπεικόνισμά τι Σωκράτους περιεῖ Ἀθήνησιν. ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ ἐπιμελούμεθα νέων ἐν Θήβαις, παραδιδόντες αὐτοῖς οὓς ἠκούσαμεν λόγους παρὰ Σωκράτους. ἔστι τε τοῦτο καὶ ἡμῖν, καὶ τοῖς συνοῦσι κεχαρισμένον.

Xenophon Xanthippæ. XXI.

EVPHRONI Megarenſi farinæ chœnicas ſex, drachmas octo, & nouam exomidem exhibui; vt hyberno tempore tibi vitæ neceſſaria non deſint. Hæc itaque accipias, ſcitóque Euclidem, & Terpſionem optimos eſſe, probóſque viros, & tibi, & Socrati amore coniunctiſſimos. Filiis verò, cùm ad nos permeare concupierint, ne impedimento ſis. iter enim Megara vſque neque longum eſt, neque incommodum.

Ξενοφῶν Ξανθίππῃ. κα΄.

Εὔφρονι τῷ Μεγαρεῖ ἔδωκα ἀλφίτων χοίνικας ἕξ, καὶ δραχμὰς ὀκτώ, καὶ ἐξωμίδα καινὴν τὸ χεῖμά σοι διαγαγεῖν. ταῦτα οὖν λάβε, καὶ ἴσθι Εὐκλείδην, καὶ Τερψίωνα πάνυ καλώ τε κἀγαθὼ ἄνδρε, καὶ σοί τε καὶ Σωκράτει εὔνω. ἡνίκα δ᾽ ἂν οἱ παῖδες ἐθέλοιεν παρ᾽ ἡμᾶς ἰέναι, μὴ κώλυε. οὐ γὰρ πόρρω ἐστὶν ἰέναι εἰς Μέγαρα.

τῶν δὲ πολλῶν σοι δακρύων, ὦ 'γαθή, ἅλις. ὀνήσει γὰρ οὐδέν, σχεδὸν δέ τι καὶ βλάψει. ἀναμιμνήσκου γὰρ ὧν ἔλεγε Σωκράτης, καὶ τοῖς ἤθεσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς λόγοις πειρῶ ἀκολουθεῖν. ἐπεὶ λυπουμένη παρ' ἕκαστα καὶ σεαυτὴν ἀδικήσεις ὅτι μάλιστα καὶ τοὺς παῖδας. οὗτοι γὰρ οἱονεὶ νεοττοί εἰσι Σωκράτους, οὓς δεῖ οὐ μόνον τρέφειν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς αὐτοῖς πειρᾶσθαι παραμένειν· ὡς εἰ σύ, ἢ ἐγώ, ἢ ἄλλος τις, ὅτῳ μέλει τελευτήσαντος Σωκράτους τῶν παίδων, ἀποθάνοι, ἀδικήσονται οὗτοι ἔρημοι γενόμενοι τοῦ βοηθήσοντος καὶ θρέψοντος ὁμολογουμένως. ὅθεν πειρῶ ζῆν αὐτοῖς. τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ἄλλως γένοιτο, εἰ μὴ τὰ πρὸς τὸ ζῆν αὐτῇ παρέχοις. λύπη δὲ δοκεῖ τῶν ἐναντίων ζωῇ εἶναι, ὅπου βλάπτονται ὑπ' αὐτῆς οἱ ζῶντες. Ἀπολλόδωρος ὁ μαλακὸς ἐπικαλούμενος καὶ Δίων ἐπαινοῦσί σε, διότι παρ' οὐδενὸς οὐδὲν λαμβάνεις, φὴς δὲ πλουτεῖν, καὶ εὖ ποιεῖς. εἰς ὅσον γὰρ ἐγώ τε καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι ἰσχύομεν ἐπικουρεῖν σοι,

Multis prӕterea lacrymis, ô optimum caput, quarum nullus vſus, ſed quӕ nocumento eſſe poterunt, finis ſit. Recogitans enim animo, quӕ Socrates diſſerebat, illius moribus, atque ſermonibus, fac ſis tete accommoda; ſin minùs frequentes tibi dabis ӕrumnas erga teipſam ac filios quàm maximè iniuſta. Hos ſiquidem veluti pullos Socratis non ſolùm alere, ſed etiam illis totis viribus per longum tempus nos conſeruare debemus: ne ſi, aut tu, aut ego, aut alius quiſpiam, cui Socrate extincto Socratis filiorum cura incumbit, vita exceſſerit, pueris adiutore, eóque, qui alimenta ſine dubio ſubminiſtraret, ſpoliatis, iniuria, ac damnum fiat. Quare ipſis te diuturnam conſerua, quod aliter non fiet, nî tibi vitӕ opportuna exhibeas. Mœror verò ex his eſſe videtur, quӕ vitӕ aduerſantur, cùm & viuentes ab eo afficiantur incommodis. Appollodorus cognomine Manicus, & Dio te commendant, quòd nihil à quoquam accipias; quin imò dicis te diuitiis abundare. optimè factum. Donec enim mihi, ac amicis reliquis facultas dabitur,

nullo alieno ſubſidio indigebis. Bono itaque eſto animo, Xantippe, neque ex Socraticis bonis aliquid demittas, gnara virum illum magnum quippiam nobis adfuiſſe, quem qualis vixerit, non vt mortem oppetierit, attentè conſidera. At ego & mortem illius magnam, & deſiderabilem contigiſſe, mihi autumo; ſi quis, vt conuenit, rem ipſam examinet. Vale.

δεήσῃ οὐδενός. θάῤῥει οὖν, ὦ Ξανθίππη, καὶ μηδὲν καταβάλῃς τῶν Σωκράτους καλῶν, εἰδυῖα ὡς μέγα τι ἡμῖν ἐγένετο οὗτος ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐπινόει αὐτὸν ὁποῖα ἔζησεν, μὴ ὁποῖα ἐτελεύτησεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ μέγαν τε καὶ καλὸν γεγονέναι, εἰ δέ τις καθὸ χρὴ σκοπεῖν, σκοποίη. ἔῤῥωσο.

Xenophon Cebeti, & Simmiæ. XXII.

SERMONE hominum tritum eſt, paupere nihil opulentius eſſe. Nam, vt video, per vos amicos, qui mei curam geritis, cùm non multa habeam, multa poſſidere deprehendor. rectéque agitis, quotieſcumque ipſe ſcripſerim, poſtulata ſubminiſtrantes. Commentariorum nullum mihi ſupererat tale, quod aliorum oculos me abſente non vereretur, vt præſentibus vobis intra domus limites, vbi iacebat Euclides, libens, volénſque diſſerebam. Sat mihi notum eſt, amici, ſemel elapſam, ac multorum manibus ſcriptionem obiectam nunquam poſſe recuperari, Plato quippe

Ξενοφῶν Κέβητι, καὶ Σιμμίᾳ. κβ'.

ἮΝ λόγος, ὅτι πένητος πλουσιώτερον οὐδὲν εἴη. κινδυνεύω γὰρ, ὡς ὁρῶ, ὅτι μὴ πολλὰ ἔχων πολλὰ κεκτῆσθαι δι' ὑμᾶς τοὺς φίλους, οἵτινες ἐπιμελεῖσθε ἡμῶν. ποιεῖτε δ' ἂν εὖ, εἰ ὅταν ὑμῖν περί του γράψαιμι, πέμποιτέ μοι. τῶν δὲ συγγραμμάτων οὔπω τι εἶχον τοιοῦτον, ὥστε καὶ ἄλλῳ θαῤῥεῖν δεικνύναι δίχα ἐμοῦ, ὡς παροῦσιν ὑμῖν ἔνδον ἐν τῷ οἴκῳ, ἔνθα Εὐκλείδης κατέκειτο, ἀσμένως ἐλέσχαινον. οἶδα τῶν δὲ δή, ὦ φίλοι, ὡς οὐχ οἷόν τε ἀναλαβεῖν ἐστι τὸ ἅπαξ ἐλθὸν εἰς τοὺς πολλοὺς γράμμα. Πλάτων μὲν γὰρ

δύναταί τι μέγα καὶ ἀπὼν τοῖς λόγοις, ὅθεν ἤδη καὶ περὶ Ἰταλίαν θαυμάζεται καὶ περὶ Σικελίαν πᾶσαν. ἡμεῖς δὲ μόλις ἤδη καὶ ἑαυτοὺς πείθομεν, ὡς ἄξια εἴη ταῦτα σπουδῆς τινος. καὶ οὐχ ὅτι ἐμοὶ μέλει, διότι μέλλοιμι διαπίπτειν περὶ τῆς δόξης τῆς περὶ τὴν σοφίαν. ἀλλὰ περὶ Σωκράτους φροντιστέον, μὴ ἐν ἐμοὶ κινδυνευθῆναι τὴν ἐκείνου ἀρετὴν κακῶς εἰπόντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν. οὐδὲν τε οἶμαι διαφέρειν, ἢ βλασφημεῖν τινα, ἢ μὴ ἄξια δοκεῖν συγγράφειν τῆς ἀρετῆς περὶ ὅτου συγγράφει τις. ὃ δέος νῦν τοῦτό ἐστιν, ὅ γε νῦν ἡμᾶς ἔχει, ὦ Κέβης τε καὶ Σιμμία, εἰ μή τι ἕτερον δόξῃ ἡμῖν αὖ πάλιν περὶ τούτων. ἔρρωσθον.

etiam abſens mirum quantum in ſermonibus præſtat, quare iam & Italis, & Siculis omnibus ſui admirationem mouit. Nos verò vix nobis ipſi perſuademus, ea tanti eſſe, vt ſtudio aliquo dignentur. Neque ea ſolùm ratione id mihi curæ eſt, ne de opinione ſcilicet, quam à ſapientia comparo, cadam; ſed de Socrate potiſſimùm ſollicitus eſſe debeo, angíque, ne illius virtus, dum ipſe in monumentis malè me geſſerim, in me metipſo periculum faciat. Idémque eſſe exiſtimo calumniis aliquem onerare, & indigna virtute illius, de quo ſcribimus, aliorum etiam ſuſpicione conſcribere. Hic itaque timor nos occupat, Cebes, & Simmia, niſi aliter de his iterùm nobis viſum fuerit. Valete.

Αἰσχίνου. κγ'.

ΟΠότε ἐγενόμην ἐν Συρακούσαις, εὐθέως κατὰ τὴν ἀγορὰν Ἀριστίππῳ ἐνέτυχον· ὁ δὲ λαβόμενός μου τῆς δεξιᾶς παραχρῆμα μηδὲν μελλήσας εἰσάγει παρὰ Διονύσιον, καὶ φησὶν αὐτῷ· ὦ Διονύσιε, εἴ τις ἀφίκοιτο παρὰ

Æſchinis. XXIII.

CVM Syracuſas peruemiſſem, ſtatim mihi in foro Ariſtippus obuiam factus, compreſſa manu dextera, illicò, nulláque interpoſita mora, ad Dionyſium introducit, & infit: ſi quis ædes tuas, ò Dionyſi, peteret,

ret, vt tibi ſtultitiam compararet, nónne hic in te malum inuehat? Annuit ſubitò Dionyſius: Quænam itaque, ſubdit Ariſtippus, in eum molireris? Peſſima, reſpondit. Quid, ſi quis, ait, te conueniret, vt prudentiam impertiretur? Nónne hic tibi ſtatim bona exhiberet? Rurſus fatente Dionyſio: iam verò, dixit, Æſchines hic Socratis familiaris hûc acceſſit, vt te prudentem efficiat; quare & bona tibi apportat, ſi quæ faſſus es in diſſertatione, rata habes, Æſchini benefac. Et ipſe interrupto ſermone, ô Dionyſi, inquam, Ariſtippus hic amicè, admirabilitérque ſe gerit, hac ratione conatus meos adiuuans. At nobis non tanta eſt ſapientiæ copia, ſed quanta nos ab iniuriis inter colloquendum abſtinere doceat. Hac ſententia non indelectatus Dionyſius, Ariſtippum ob iam dicta laudare, & in me bona conferre polliceri, vt in colloquio cum Ariſtippo confeſſus fuerat. Ille itaque Alcibiadem noſtrum audiit, eiúſque lectione delectatus, vt videbatur, exorabat, vt ſi qui alij noſtri dialogi eſſent, ad ipſum tranſ-

σε, ἵνα σε ἄφρονα ποιήσῃ, ἄρα γε οὐχὶ κακά σε ἐργάζεται; εὐθέως ὡμολόγει ὁ Διονύσιος. τί οὖν, ἔφη ὁ Ἀρίστιππος, σὺ τοῦτον ἂν ἐργάσαιο; τὰ κάκιστά γε ἔφη. τί δ᾽ εἴ τις, ἔφη, ἀφίκοιτό σε φρόνιμον ποιῆσαι, ἄρα γε οὐχὶ ἔστιν ἂν ἀγαθά σε εὐθέως ἐργάζοιτο; πάλιν οὖν ὁμολογήσαντος τοῦ Διονυσίου. καὶ μὴν, ἔφη, οὗτος Αἰσχίνης ὁ Σωκράτους γνώριμος ἥκει φρόνιμόν σε ποιῆσαι· ὥστε καὶ ἀγαθά σε ἐργάζοιτο ἄν. εἰ δὲ ταῦτα δικαιοῖς, ἅ τινα ὡμολόγησας μοι ἐν τῷ λόγῳ, Αἰσχίνην εὖ ποίει. κἀγὼ ὑπολαβὼν ἔφην. ὦ Διονύσιε ἐπιεικὲς τι καὶ θαυμαστὸν ποιεῖ Ἀρίστιππος ἐστιν, οὕτω συλλαμβάνων μοι. ἡμῖν δὲ οὐ τοσαύτη ἐστὶ σοφία, ἀλλ᾽ ὁπόση μὴ ἀδικῆσαί τινας ἐν τῇ συνουσίᾳ. ἀγάμενος δὲ τῶν εἰρημένων ἔφη ὁ Διονύσιος, καὶ Ἀρίστιππον ἐπαινεῖν τῶν εἰρημένων, καὶ ἐμὲ εὖ ποιήσειν ἅ τινα ὡμολόγησεν ἐν τῷ πρὸς Ἀρίστιππον λόγῳ. ἐκεῖνος οὖν ἤκουσεν ἡμῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἡσθεὶς, ὡς ἐφαίνετο, παρεκάλει, καὶ εἴ τινες δῆλοι εἶεν ἡμῖν τῶν διαλόγων ἀνα-

πέμψαι. ὑπισχνούμεθα οὖν ταύτην ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες φίλοι τε καὶ ἑταῖροι, ἀφιξόμεθά τε διὰ ταχέων. ἀναγινώσκοντος δέ μου παρῆν Πλάτων, ὀλίγου δέω ἔπαθον γράψαι ὑμῖν, καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἰδίᾳ περὶ ἐμοῦ διαλέγεσθαι διὰ τὸν Ἀρίστιππον. ἔφη γάρ μοι ὡς τοῦ Διονυσίου ἀπηλλάγη. ὦ Αἰσχίνη τούτου παρόντος τοῦ ἀνθρώπου· ἔλεγε τὸν Ἀρίστιππον· οὐδὲν οὐδαμῇ ἔγωγε ῥᾳδίως ἐθέλω λαλεῖν. Διονύσιος μέντοι μαρτυρήσει μοι ἅττινα ἐγὼ εἶπον περὶ σοῦ. καὶ ὁ Διονύσιος τῇ ὑστεραίᾳ ἐν τῷ κήπῳ πολλ' ἄττα ἐμαρτύρει τῷ Πλάτωνι, ὡς εἰρηκότι περὶ ἐμοῦ. τῆς μέντοι παιδιᾶς τῆς πρὸς ἀλλήλους· παιδιὰν γὰρ αὐτὸ χρὴ λέγειν· παρεκάλουν αὐτοὺς παύσασθαι τόν τε Ἀρίστιππον, καὶ τὸν Πλάτωνα διὰ τὴν πρὸς τοὺς πολλοὺς δόξαν. οὐ γὰρ καταγελαστότερα ἔτι ἔχοιμεν ἄν, ἀλλ' ἄττα πράττοντες, ἢ τοιαῦτα ἐπιδεικνύμενοι.

Πλάτωνος. κδ'.

ΟΥπω μὲν εἶχον τούτων τι πέμπειν εἰς Συρακούσας,

mitterentur. Nos promiſimus: ideóque, ô amici, & ſocij, breui ad vos accedemus. Cùm lectioni incumberem, adſtabat Plato; parùm verò abfuit, quin hæc ſilentio præterirem, & priuatim, vt apparebat, de me propter Ariſtippum Dionyſium alloquebatur. Nam, cùm ſeceſſiſſet à Dionyſio, affirmauit mihi, illo homine præſente (ſubintelligebat autem Ariſtippum) nihil vſquam facili negotio loqui ſe velle; verùm teſtem adfuturum Dionyſium eorum, quæ ipſe de me retulerat. Dionyſius die ſubſecuta in horto fidem ſuam dicto allegabat, Platonem dumtaxat de me ſermonem habuiſſe. Mutuis itaque iocis, iocus enim res illa dicenda eſt, Platonem, & Ariſtippum propter eorum iam in multos gloriam diffuſam, vt finem ponerent, adhortabar. Ridiculoſiſſimum enim eſſe iudico, ſi præter quæ publicè profitemur, diuerſa facere deprehendamur.

Platonis, XXIV.

NIhil mihi eorum, quæ ſcribis Archytam abs te expetiiſſe ſuppetebat, vt ad te

Syracuſas mitterem. quàm citiſſimè, & breui mittam. Philoſophia verò neſcio quid in me actutum egit, prauúmne, an bonum? cùm ego multorum conſuetudinem abhorream, & iure merito, vt exiſtimo, quando in omni ſtultitiæ genere deerrant, ſiue qui priuatis rebus conſulunt, ſiue qui publicas tractant. At ſi id præter rationem mihi accidit, id ſcias velim, vix aliter vitam traducere, immò neque alia ratione potuiſſe reſpirare. Quare ex vrbe, veluti belluarum carcere, aufugi, & non longè ab Epheſtiadibus, & locis vicinis moras protraho: vbi comprehendi Timonem neutiquam odio generis humani congreſſus hominum fugiſſe; verùm cùm homines non inueniret, non poterat belluarum amore teneri. Hinc ſolus per ſemetipſum, fortè etiam cum proprio exiſtimationis diſcrimine, vitam agebat. Tu tamen, vt tibi videtur, rem expende. Mea enim illa ſententia eſt, longè ab vrbe, & nunc, & futuris temporibus, quibus Dei munere nobis conceſſa fuerit, commorantem ætatem exigere.

ὧν ἔφης Ἀρχύτην δεηθῆναι λαβεῖν παρὰ σοῦ· τάχιστον δὲ καὶ οὐ διὰ μακροῦ πέμψομέν σοι. ἐμοὶ δὲ φιλοσοφία οὐκ οἶδ' ὅτι ποτὲ χρῆμα γέγονεν; ἆρά γε φλαῦρον ἢ καλόν, ὁπότ' ἐγὼ μισῶ νῦν συνεῖναι τοῖς πολλοῖς. οἶμαι μὲν οὕτω ὡς δικαίως διακεῖμαι, ἀμαθαίνουσι δὲ κατ' ἰδέαν πᾶσαν ἀφροσύνης, οἵ τε ἰδίᾳ τι ποιοῦντες, καὶ οἱ τὰ κοινὰ πράττοντες. εἰ δὲ ἀλόγως τοῦτο πάσχω, οὕτως γε ἴσθι ὅτι μόλις αὖ τοῦτο ἐγίνετό μοι ζῆν· ἄλλως δὲ οὐκ ἐνῆν μοι ψυχῆς λαμβάνειν. διὸ δὴ ἐκ τοῦ ἄστεος ἀπηλλάγην ὥσπερ εἱρκτῆς θηρίων, διατρίβων μέντοι οὐ μακρὰν Ἐφεστιάδων, καὶ τούτων τῶν χωρίων, καὶ συνέγνων ὅτι Τίμων οὐκ ἦν ἄρα μισάνθρωπος, μὴ εὑρίσκων μέντοι ἀνθρώπους, οὐκ ἠδύνατο θηρία φιλεῖν. ὅθεν καθ' ἑαυτὸν καὶ μόνος διεβίου, κινδυνεύων δὲ τυχὸν ἴσως, μήδ' ἐκείνοις εὖ λογίζεσθαι. σὺ δὲ ἐκδέχου ὅπως βούλει. ἐμοὶ γὰρ ὧδε τὰ τῆς γνώμης ἔχει ἄποθεν εἶναι τοῦ ἄστεος εἴς τε νῦν, καὶ τὸν δῆλον ἅπαντα χρόνον, ὅντινα ἂν ζῆν ὁ Θεὸς ἡμῖν διδῷ.

Φαῖδρος Πλάτωνι. κε΄.

Γράφεις μοι ὡς λυπεῖν με μὴ θέλων ἀπεκρύψω, ὅτι μέλλεις ἄρα πορρωτέρω ἀποδημεῖν. καὶ αὐτὸς δὲ ἄρχομαι ποθεῖν σε νὴ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον. ἀλλὰ πρὸς Διὸς φιλίου τε καὶ ἑταιρείου, ὦ Πλάτων, καὶ τοῦ εἴτε κατὰ γῆν ἐν εὐσεβῶν χώρᾳ ὄντος, εἴτε κατ' ἄστρα, ὅπερ καὶ μάλα πείθομαι Σωκράτους, μὴ περιίδῃς ἡμᾶς ἀπαιδεύτους εἰς τέλεον γενομένους. ἀλλ' ἵνα ἣν ἥντινα προκοπὴν ἔχομεν ἐπ' ἐκείνου τοῦ δαιμονίου ἀνθρώπου, ταύτην σὺ σώσῃς, καὶ ἐπὶ τὸ ἀγάγῃς τέλος. ἐμοὶ γὰρ ἥδιον φιλοσοφίας οὐδέν, καὶ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων. ἐτιθηνήθην γὰρ ἐκ νέου ἔτι πάλαι Σωκρατικοῖς ὡς ἄν τις εἴποι βαυκαλήμασιν ἐν παντὶ ἁρμοδίῳ, καὶ ἱερῷ τόπῳ· τοῦτο μὲν ἀκαδημίᾳ, τοῦτο δὲ λυκείῳ τε καὶ Ἰλισσῷ ὑπὸ τῇ θείᾳ πλατανίστῳ ἐνισταμένης μεσημβρίας, ἵνα Λυσίας ὁ Κεφάλου τὰ περὶ ἔρωτος διωρθοῦτο. ἐν δὴ τοῖς πιστοῖς χωρίοις περιάγων τε καὶ περιαγόμενος ἀρετῆς τῆς ἀφ' ὑμῶν ἐμπιμπλάμην·

Phædrus Platoni. XXV.

SCRIBIS, quòd me nolles mœrore afficere, peregrinationem tuam ad partes longiores tacuiſſe: & ipſe per Iouem Olympium, iam tui deſiderio incenſus angor. Sed per Iouem Philium, & ſocialem, Plato, pérque Socratem, ſiue ille ſub terris, in piorum caſtris ſit; ſiue inter ſidera, quod & certiſſimum duco, collocatur; ne nos rerum omnium, & diſciplinarum ignaros poſthac negligas. Sed, ſi quid per diuinum illum Virum profecimus, illud nobis conſerua, & vt potes, perfice. Mihi ſanè neque Philoſophia, neque ex ea promanantibus ſermonibus, iucundius quippiam acciderit. Nam à prima iuuenta, multis abhinc annis, Socraticis lenimentis, quaſi nutricum cantiunculis, in omni loco apto, ſacróque, partim in academia, partim in lyceo, & Iliſſo, ſub diuina illa Platano, vrgente meridie, vbi Lyſias Cephali filius, de amore commentarios corrigebat, enutritus ſum. In hiſce itaque locis circumferens, circumlatúſque virtute, quæ à vobis effluebat, implebar:

non ſine Alcibiadis Cliniæ filij, aliorúmque nonnullorum adoleſcentum, qui apud vos doctos primas ſibi ſedes occupabant, inuidentia: & vos nunquam me prodidiſtis: adeò philoſophicarum rerum ſcientiæ ſtimulis ſemper agitabar.

Platoni. XXVI.

CRETENSES, qui venerunt ex Ægypto, Viri probi, nunciarunt nobis te Ægypto vniuerſa perluſtrata, nunc in præfectura Saïtica commorari, ex ſapientibus illis ſciſcitantem, quam ipſi de Vniuerſo ſcientiam ferant. An ab aliquo factum ſit, & an hoc tempore ratione quadam ſecundùm vnam partem, & ſecundùm omnes motum vniuerſum peragat. Tradunt illos non ita facilè cum Græcis in ſermonem venire, quicquid ipſi cauſentur, niſi id afferant, ſermones de Natura, Geometria, & Numeris Heliopoli Pythagoræ communicaſſe, ab eóque, vt in hiſtoria refertur, fuiſſe illuſos. Fabularum ſiquidem, quæ de Pythagora produntur, cùm

καὶ τοῦ ἐπιφθόνου Ἀλκιβιάδη τε τοῦ Κλεινίου, καὶ τισὶν ἄλλοις τῶν νέων, οἳ μᾶλλον ἐβούλοντο ἐμοῦ προεδρίας ἀξιοῦσθαι παρ' ὑμῖν τοῖς σοφοῖς, καὶ οὐδέ ποτέ με καταπροέδοτε τῷ ὄντι ἐρασθήσων φιλοσοφίαν ἐδίψων εἰς τὸ πάμπαν.

Πλάτωνι. κϛ΄.

ΟΙ ἀπ' Αἰγύπτου ἀφικόμενοι Κρῆτες ἀγαθοὶ ἄνδρες ἀπήγγελον ἡμῖν, ὅτι τὴν πᾶσαν Αἴγυπτον περισκεψάμενος νῦν διατρίβεις περὶ τὸν Σαϊτικὸν νομὸν λεγόμενον, ἐκπυνθανόμενος τῶν ἐκεῖ σοφῶν, ὅπῃ αὐτοῖς φαίνοιτο τὰ περὶ τοῦ σύμπαντος, εἴ τῳ ἐγένετο, καὶ ἐν λόγῳ νῦν τὴν πᾶσαν κίνησιν ἔχει κατὰ μέρος, καὶ κατὰ τὸ ὅλον. δυσκόλως δέ φασιν αὐτοὺς τοῖς Ἕλλησι διαλέγεσθαι, ὅτῳ δήποτε οὖν παθήματι χρωμένους, εἰ μὴ ὅσον γοῦν Πυθαγόρᾳ ἐκοινώνησε τοὺς λόγους, τοὺς περὶ φύσεως, καὶ γεωμετρίας, καὶ ἀριθμοὺς περὶ Ἡλιούπολιν. καὶ τούτῳ γ' οἶμαι στρατηγησαμένῳ αὐτούς, ὥς τινες ἱστοροῦσιν. μέμνηται γὰρ τῶν μύθων τῶν περὶ Πυθαγόραν, τῶν ἱκα-

τὰ περὶ Αἴγυπτον διηγεῖτο ἡμῖν, Τίμαιός τε καὶ Θεόδωρος ὁ Κυρηναῖος, εἴτε καὶ ἄλλως ἐπελθὼν αὐτοῖς οἰκειωθῆναι. εἰ δὲ καὶ σοὶ ὑγιῶ, καὶ τὰ οἴκοι Ἀθήνησι πάντα κατὰ Θεὸν ἔχει. ἐπίστελλε δὲ ἡμῖν καὶ πάλιν σύ, ὅπως διάκεισαι τοῦ σώματος, ὡς τά γε τῆς ψυχῆς τότε ἴσμεν ὑγιᾶ διά τε φρόνησιν καὶ ἀρετήν. καὶ εἴ του δέοιο τῶν σῶν γράφε ἡμῖν. τὰ γὰρ ἐμά, ὦ Πλάτων, σά φημι εἶναι δίκῃ ἁπάσῃ, ὥσπερ καὶ Σωκράτους ἦν. Σημαίνοις δὲ ἡμῖν περὶ τῶν ἐγχωρίων θεαμάτων, καὶ τῆς περὶ ταῦτα μεγαλουργίας, τομάς τε λίθων, τὰς εἰς ἄπλετόν τι μέγεθος ἐπηρμένας, καὶ ἐργασίας αὐτῶν, ἀνδρεικέλους τε καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζῶα ἀπεσχηματισμένας τέχνῃ παλαιᾷ, καὶ οὐκ εἰς τὸν τρόπον τὸν Ἑλληνικόν· καὶ ἃ τῶν ἄλλων πάλιν τεχνημάτων πολυμόρφων ζωδίων ἐπιδείκνυται, τὴν ἰδίαν φύσιν, καὶ ἄσκησιν ἀκεκτονοίαν τῆς ἐπινοίας τῆς ἐν τοῖς γινομένοις. ἄσμενος δ' ἂν καὶ αὐτὸς τῶν Πυραμίδων κατεῖδον τὸ μέγεθος, καὶ τὴν Μέμφιν,

res Ægyptias nobis enarrant, meminêre Timæus, & Theodorus Cyrenæus: ſiue etiam alio conſilio inter eos peruagatus in familiaritatem adſcitus eſt. Si verò tibi benè eſt, domi etiam omnia, ita annuente Deo, proſpera ſunt. Porrò tu crebris nos litteris admone, vt corpore valeas, nam animum tuum propter prudentiam, & virtutem benè valere iam ſcimus. Si quæ tibi rerum tuarum opus eſt, ſcribito nobis. Mea quippe, Plato, tua eſſe, & iure merito, confiteor ea ratione, qua & Socratis erant. Loci etiam iſtius ſpectacula, & circa ea operis præſtantiam, & magnificentiam, exciſóſque lapides, & in immenſam molem ſublatos, eorum formas, ſiue homines, ſiue alia animalia vetuſta arte, & præter Græcorum modum efformata præſeferunt; rurſúmque alia opificia, & complurium animalium formas, quæ propriam naturam repræſentant, exercitium, ac vaſtum in opere perficiendo factoris ingenium oſtendentes; nobis adamuſſim ſignificabis. Libenter etiam ipſe inſanam Pyramidum ſubſtructionem, Memphimque oculis;

auribus verò vſurpaſſem ſermonem ſacrum, & perpulchrum Nili conſpectum; dum tu percurris Ægyptum, illiúſque plemmyrio vndoſo, ac reciproco receſſu alio, atque alio tempore conſiſtis, ac retardaris. Hæc enim omnia ſupra omnem fidem dicta eſſe exiſtimo, quæ apud multos ita magnifica ſunt, & propter ſui aſpectum deſiderabilia.

Ariſtippus. XXVII.

LITERAS ad me tuas Teleus reddidit, quibus impensè precaris, vt quàm citiſſimè Cyrenem aduolem, quòd non ſuccedunt ex animo res tuæ, Præfectorum cauſa, & Vir tuus verecundia impeditus, ſuetúſque longè à ciuilibus tumultibus vitam agere, domeſticas res adminiſtrare minùs idoneus ſit. Cùm tētaſſem, vt à Dionyſio mihi facultas daretur ad te nauigādi, naturæ neceſſitate quadam, & vi iter interrumpente in Lipara inſula morbo, ægritudinéq. ſum afflictatus, quādo & Sonici familiares optimā mihi nauarunt operam, prouidè me procurantes, & illis humanitatis officiis, quæ orco proximus ab amicis poterat expectare.

καὶ αὐτήκοος ἐγενόμην τοῦ ἱεροῦ λόγου, καὶ τῆς παγκάλης τοῦ Νείλου θέας, αἳ διερχομένου σε τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐπισχόμενα τῇ πλημμυρίδι κατὰ τὴν ἑτέραν ὥραν, καὶ τὴν εἰς τὸ πάλιν ἀπόρροιαν αὐτοῦ. ταῦτα γὰρ πάντα εἰς τὸ ἄπιστον λεχθῆναι ἂν νομίζων, ἃ παρὰ τοῖς πολλοῖς οὕτω μεγάλα ἐστὶ καὶ ἀξιέραστα τῆς ὄψεως.

Ἀρίστιππος τῇ . . . κζ.

ΕΚομισάμην περὶ σοῦ γράμματά μοι πεμφθέντα διὰ Τηλέα, ἐν οἷς ἐδέου με παραγενέσθαι ὡς τάχιστα εἰς Κυρήνην, λέγουσα οὐκ εὖ σοι ἀπαλλάττεσθαι, οὔτε περὶ τῶν ἐπισκόπων, οὔτε ἱκανὸν εἶναι οἰκονομῆσαι τὸν ἄνδρα, αἰδῶ τε ἔχοντα, καὶ θορύβων πολιτικῶν ζῆν μακρὰν εἰθισμένον. ἐγὼ δὲ πειρώμενος ὡς ἂν ἀφεθείην ὑπὸ Διονυσίου πλεῦσαι πρὸς σέ, ἐμποδών μοι τοῦ χρεὼν στάντος ἐν Λιπάραις μαλακῶς ἔχον. ὅτε δὴ καὶ τοὺς περὶ Σώνικον ἄριστά μοι προσφερομένους ἐνόησα, τημελοῦντάς με γνησίως, καὶ ὡς ἐν ἅδου τοῖς ἀρκέσαι· ὥστε ζῆν τὴν διάθεσιν φιλικήν.

περὶ ὧν δὲ τοὺς ἔκρινας τίνα ἐξῆς τιμὴν ὑπ᾽ ἐμοῦ ἠλευθερωμένοις, οἵ τε ἔλεγον Ἀριστίππου μὴ ἀποχωρήσειν, ἕως ἂν αὐτοῖς ἡ δύναμις ἀρέσκειν ἐκείνῳ τε καί σοι πάντα· σὺ αὐτοῖς πίστευε. περιέσται γὰρ αὐτοῖς ἐκ τῆς ἐμῆς βιωτῆς μὴ εἶναι κακοῖς. ὑποτίθεμαι δέ σοι τὰ πρὸς ἄρχοντας οἰκονομεῖν, ὥστε τὸ ἐμὸν συμβούλευμα τοῦτο συμφέρειν. τοῦτο δὲ ἦν μὴ τοῦ πλείονος ὀρέγεσθαι. ῥᾷστα γὰρ οὕτως διάξεις τὰ κατὰ τὸν βίον, ὑπεροπτικὴ πάντως οὖσα τοῦ πλέονος. οὐ γὰρ δὴ τοσοῦτον ἐκεῖνοί σε ἀδικήσαιεν, ὥστε σε ἐνδεᾶ γενέσθαι. οἱ δύο μὲν γάρ σου κῆποι μένουσιν, ἱκανοὶ ὄντες καὶ πολυτελεῖ βίῳ. τὸ δ᾽ ἐν τῇ Βερνίκῃ κτῆμα καὶ μόνον καταλειφθὲν πρὸς ἀρίστην διαγωγὴν οὐχ ὑπολείψει. τὸν μικρὸν ἡμῶν οὐ παρακελεύομαι καταφρονεῖσθαι, ἀλλὰ μὴ ἐπὶ μικροῖς ταράττεσθαι, ἔνθα οὐδὲ ἐπὶ μεγάλοις καλὸν ἡ ὀργή. εἰ δέ μου διαλυθέντος ὑπὸ τῆς φύσεως στῆσαι ἐμὸν βούλημα ζητεῖς, ὡς ὅτι κράτιστα παιδεύσασα τὸν Ἀρίστιππον

De eo verò, quod ſcribis, qualem ſcilicet honorem deferre debeas iis, qui à me liberi facti ſunt, & qui contendebant, nunquam ſe Ariſtippum deſerturos, donec ipſis vires ſuppeterent, omniáque illi, tibíque grata facturos, fac ſis ipſis in omnibus credas. Ex mea etenim ſuppellectile id habebunt, ne ſint mali. Tu verò id à me conſilium habeas, benè te cum Principibus gere, vt conſilium meum proficuum ſit, eritque ſi à plurimis aucupandis animum auertas. Rerum etenim ſuperuacanearum poſſeſſionem cõtemnens commodiſſimè ætatem tranſegeris. Neque enim adeò in te erunt iniuſti, vt, demptis omnibus, te mendicantem viuere cogant. Duo namque viridaria, quæ ſuperſunt, & ſplendido, & ſumptuoſo vitæ generi ſuffecerint. Bernicola verò poſſeſſio, ſi vel ſola concedatur, abundè puſillis nobis vitæ commoda, vſúſque ſubminiſtrabit. Non id iubeo, vt deſpicatui aliis ſis, ſed ne pro paruis interturberis, quando & in magnis iracundia non ſit laudabilis. Si verò naturæ ceſſero, auéſque modum cõſilij mei, quàm optimè Ariſtippo inſtructo,

Athe-

Athenas petito, vbi Xanthippam, & Myrto, præ omnibus æſtimato, quæ me ſæpiùs rogarunt, vt te ad myſteria conducerem. Hoc itaque dulciſſimo vitæ modo cum iis vtens, Præfectis Cyrenæis concede, vt ad libidinem vſque iniuſti ſint. Tibi namque in naturali fine iniuriam non inferent. Tui autem illi conatus ſint, vt vnà cum Xanthippe & Myrto viuas ea ratione, qua mihi pergratum eſt cum Socrate viuere, magis ac magis earum ſocietate, vbi faſtus, ac grauitas aliena eſt, teipſam adornando: ſi verò citiùs Tyrocles Socratis filius Cyrenem aduenerit, qui mecum apud Megara conſueſcebat, optimè à te id actum erit, ſi viuendi modulum communicaueris, & illum æquè atque filium tuum honoraueris. Filiam ſi non vis alere, in enutriendis enim pueris, maximis te moleſtiis implicari affirmas, filiolam Euboïdis, quam largè & liberaliter tractaſti, & in mei gratiam meæ matris nomine decoraſti, & ego ipſe etiam ſæpiſſimè illam Amicam compellaui, adhibe. Porrò ante alia paruuli Ariſtippi curam gerito, vt

Ἀθήναζε χώρει Ξανθίππην τε καὶ Μυρτὼ περὶ παντὸς ποιουμένη, αἵ με πολλάκις ἐλιπάρησαν ἐπὶ μυστήριά σε ἄγειν. τὸ δὲ ἡδὺ βιότευμα μετὰ τούτων ἔχουσα, κατάλιπε τοῖς ἐν Κυρήνῃ ἐπισκόποις ὅτι ποτ' ἂν ἐθέλωσιν ἀδικεῖν· σὲ γὰρ οὐκ εἰς τὸ φυσικὸν τέλος ἀδικήσουσιν. πειρῶ δὲ μετὰ Ξανθίππης καὶ Μυρτοῦς ζῆν, ὡς ἐμοὶ φίλον μετὰ Σωκράτους, πλέον τῆς ἐκείνων φιλίας σεαυτὴν στέλλουσα. κεῖθι γὰρ τὸ σοβαρὸν οὐκ ἐπιχώριον. εἰ δ' ἔλθοι θᾶττον ἅμα Τυροκλῆς εἰς Κυρήνην ὁ Σωκράτους, ὃς ἐν Μεγάροις ὡμίλει μοι, ποιήσεις ἄριστα κοινουμένη τὸν βίον αὐτῷ, καὶ μηδὲν διαφορώτερον τοῦ τέκνου τιμῶσα. θῆλυ δὲ τέκνον εἰ μηκέτι τρέφειν βούλει, διὰ τὸ πολλὰ ἀνιᾶσθαι ἐπὶ παιδοτροφίᾳ, τὸ τῆς Εὐβοΐδος θυγάτριον, ὃ δὴ ἐλευθέρως ἦγες, ἐμοί τε χαρίζεσθαι βουλομένη σε τῆς ἐμῆς μητρὸς ὀνόματι· καὶ γὰρ ἐγὼ πολλάκις ἀμίκαν αὐτὸ προσηγόρευσα. πρὸ παντὸς δὲ ἐπισκόπει τοῦ μικροῦ Ἀριστίππου ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως

ἄξιος ἡμῶν καὶ φιλοσοφίας, ταύτην γὰρ αὐτῷ καταλείπω τὴν ὄντως κληρονομίαν· τὰ ἄλλα μὲν γὰρ τοῦ βίου, καὶ τοὺς ἐν Κυρήνῃ ἄρχοντας ἔχει πολεμίους. περὶ φιλοσοφίας δὲ οὐδὲ ἕν μοι γέγραφας, ὅτι ταύτην σοῦ τις ἀφήρηται. μέγα οὖν, ὦ ἀγαθὴ γύναι, χαῖρε ἐπὶ τῷ πλουτεῖν πλοῦτον τὸν ὑπὸ σοὶ κείμενον, καὶ κτηματίτην ποίει τούτου τὸν υἱὸν, ὃν ἐβουλόμην μὲν αὐτὸς ἤδη ἐμὸν υἱὸν εἶναι. ἐπειδὴ δὲ ἀναλύω μὴ ἐμπλησθεὶς αὐτῷ, πέποιθα καὶ σοι, διότι τὴν αὐτὴν ἄξεις πορείαν τὴν συνήθη ἀγαθοῖς ἀνδράσι. ἔῤῥωσο, καὶ περὶ ἡμῶν ἀστενάκτει.

Φιλίππῳ. κη'.

ΑΝτίπατρος ὁ φέρων τὴν ἐπιστολὴν, τὸ μὲν γένος ἐστὶ Μάγνης, γράφει δὲ Ἀθήνησι πάλαι τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις. ἀδικεῖσθαι δέ φησιν ὑπό τινος ἐν Μαγνησίᾳ. διάκουσον οὖν αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ βοήθησον ὡς ἂν δύνῃ. καὶ προθυμότατα, δικαίως δ' ἂν αὐτῷ βοηθήσεις διὰ πολλὰ, καὶ διό-

nobis dignus, atque Philoſophia, quam illi ſolam, ſed veram, firmámque hæreditatem relinquo, euadat. Reliqua enim vitæ neceſſaria Principes Cyrenæos aduerſarios habent: de Philoſophia verò, nec verbum mihi ſcripſiſti, quòd eam aliquis tibi arripuerit. Delectare itaque ſummoperè, bona mulier, illas poſſidere diuitias, quæ ſub tua poteſtate ſint, quarum filium poſſeſſorem facito, quem vellem ipſe iam meum filium eſſe: ſed quando hac ſpe fruſtratus diſſoluor, confido, eum à te per ſemitam bonis viris familiarem deductum iri. Vale; & de nobis gemitus, ac lamentationes compeſcito.

Philippo. XXVIII.

ANTIPATER, qui ad te litteras affert, genere Magnes, Athenis iam diu Græcorum res geſtas monumentis conſignat; ait porrò ſe à neſcio quo in Magnetia iniuria affici. Dicenti ergo animum aduerte, fertóque ſuppetias pro viribus, & quàm lubentiſſimè illi multis nominibus nauata opera iure merito præſidio eris: ſed eo

præcipuè, quòd cùm inter familiares congreſſus oratio ad te ab Iſocrate miſſa percurreretur, argumentum quidem, ac materiam operis laudauit, ſed in Græciam à vobis collata beneficia ſilentio prætermiſſa fuiſſe, criminis incuſauit. Eorum minimam partem in medium afferam. Iſocrates quippe neque in Græcos abs te, & tuis progenitoribus benefacta palam fecit, neque in te à nonnullis probris obiectis reſpondit, neque ſcriptis ad te datis à Platonis calumniis abſtinet. Et tamen opus erat primùm omnium communem veſtram cum noſtra vrbe coniunctionis neceſſitudinem compertam eum habere, quam poſteris tuis indicaret. Hercules enim, cùm nos lege prohiberemur antiqua, quemquam, nî in familiaritatem eſſet admiſſus, initiare, noſtro more initiari peroptans, in Pelei filios ſe ipſe adoptat. Quod cùm ita ſit, ad te veluti ad ciuem, cùm ab Hercule genus deducas, oratio Iſocratis conuertenda erat: his Alexandri parentis tui, aliorúmque apud Græcos officia, & ſtudia poſita, depræ-

ῷ παρ' ἡμῖν διαγνωσθέντος ἐν διατριβῇ τοῦ σοι πεμφθέντος ὑπὸ Ἰσοκράτους λόγου τότε, τὴν μὲν ὑπόθεσιν ἐπῄνεσε, τὸ δὲ παραλιπεῖν τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα γινομένας εὐεργεσίας ὑμῶν ἐνεκάλεσε. πειράσομαι δὴ αὐτῶν εἰπεῖν ὀλίγας. Ἰσοκράτης μὲν γὰρ οὔτε τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα γινομένας εὐεργεσίας ὑπὸ σοῦ καὶ τῶν σῶν προγόνων δεδήλωκεν, οὔτε τὰς ὑπό τινων κατὰ σοῦ γεγενημένας διαβολὰς λέλυκεν, οὔτε Πλάτωνος ἐν τοῖς πρὸς σὲ πεμφθεῖσι λόγοις ἀπέσχηται. καί τοι χρὴ πρῶτον μὲν τὴν ὑπάρχουσαν οἰκειότητα πρὸς τὴν ἡμετέραν πόλιν αὐτὸν μὴ λαθεῖν, ἀλλὰ ποιῆσαι καὶ τοῖς ἀπὸ σοῦ γινομένοις φανεράν. Ἡρακλῆς γὰρ, ὄντος νόμου τοῦ παλαιοῦ ἡμῖν μηδένα ξένον μυεῖσθαι, βουληθεὶς μυεῖσθαι, γίνεται Πηλίου θετὸς υἱός. τούτου δὲ ὄντος τοιούτου, τοὺς λόγους ἐξῆν Ἰσοκράτει λέγειν ὡς πρὸς πολίτην, ἐπειδὴ τὸ γένος ὑμῶν ἐστιν ἀφ' Ἡρακλέους· μετὰ ταῦτα τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ σοῦ προγόνου, καὶ τῶν ἄλλων τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα γινομένας εὐεργεσίας ἐξ-

ἀγγέλλειν· νυνὶ δὲ ὥσπερ ἀπορρήτους συμφορὰς αὐτῶν καταπεσιώπηκεν. Ξέρξου γὰρ πρέσβεις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πέμψαντος, γῆν, καὶ ὕδωρ αἰτήσοντας, Ἀλέξανδρος τοὺς μὲν πρέσβεις ἀπέκτεινεν. ὕστερον δὲ στασιαζόντων τῶν βαρβάρων, οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὸ ἡμέτερον Ἡράκλειον ἀπήντησαν, Ἀλεξάνδρου δὲ τὴν Ἀλέου καὶ Θετταλῶν προδοσίαν τοῖς Ἕλλησι μηνύσαντος, ἀναζεύξαντες οἱ Ἕλληνες δι' Ἀλέξανδρον ἐσώθησαν. καί τοι τούτων χρὴ μὴ μόνον Ἡρόδοτον καὶ Δαμάστην μεμνῆσθαι τῶν εὐεργεσιῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐν ταῖς τέχναις ἀποφαινόμενον ἐκ τοῦ προέργον. . . . εὔνους δεῖν προσεῖναι τοὺς ἀκροατάς· προσήκει δὲ καὶ τὴν ἐν Πλαταιαῖς ἐπὶ Μαρδονίου γεγενημένην δηλῶσαι, καὶ τὰς ἐξῆς τούτου τὰς τῶν σῶν προγόνων εὐεργεσίας. οὕτως γὰρ ἂν ὁ παρὰ σοῦ γραφεὶς λόγος τῆς παρὰ τῶν Ἑλλήνων εὐνοίας ἔτυχε μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀγαθὸν περὶ τῆς ὑμετέρας βασιλείας εἰπόντος. ἦν δὲ καὶ τὰ παλαιὰ διαλεχθῆναι τῆς Ἰσοκράτους ἡλικίας, τὸ

dicanda, quæ ipſe nunc, quaſi infanda infortunia ſilentio inuoluit. Siquidem Legatos à Xerxe in Græciam miſſos, vt aquam, & terram poſcerent, Alexander perdidit: deinceps tumultuantibus Barbaris, Græci ad noſtrum Heracleium conuenêre, & ab Alexandro Aleæ, Theſſalorúmque proditione Græcis detecta, id contigit, vt ſalui Græci per Alexandrum domum reuenirent. Quorum ſanè beneficiorum, non tantùm ab Herodoto, & Damaſte memoria inculcanda eſt, ſed ab eo etiam, qui in Inſtitutionibus oratoriis tradit, è maiorum virtutibus, ac rectè collatis beneficiis, auditorum beneuolentiam eſſe conciliandam. Præterea & apud Platæenſes ſub Mardonio, aliáque ſubinde tuorum progenitorum benefacta manifeſtanda erant. Sic enim ab eo de te conſcripta oratio Græcorum animos ad beneuolentiam allexiſſet magis, quàm cùm nullum bonum de veſtro regno euulgat. Suberant præterea & alia neutiquam occultanda, Iſocratæa ætate antiquiora, li-

cèt illi neque ætas vegeta, neque robuſta, vt ipſe ait, adeſſet. Poterat item & allatas criminationes, quæ atrociter ab Olynthiis inferuntur, refellere. Quis enim adeò ſtupidus eſt, vt dum Illyricorum, Thracúmque, nec non Athenienſium, Lacedæmoniorum, ac cæterorum Græcorum, & barbarorum prœliis infeſtareris, in Olynthios facere, atque inſtruere te bellum credat? Sed de his ad te in epiſtola prolixioribus ſermonibus agere minimè opportunum videtur. Ea verò, quæ orationis curſum non impediunt, & ab omnibus iam multo abhinc tempore ſilentio inuoluta, & tibi ſcienti proficua eſſe poterunt, non incongrua mihi enarranda videntur, & pro bono nuncio deprecandum, vt iuſtam operam colloces Antipatro. Nam territorium, quod Olynthij poſſident, primis temporibus Heraclidarum, non Chalcidenſium fuiſſe, ipſe qui epiſtolam defert, ſolus & primus omnibus probabili ratione demonſtrauit. Eadem enim ratione tradit, Neleum apud Meſſenios, Dyleum in regione Amphipolitana ab Hercule, veluti iniurios, flagitioſóſ-

δὲ εὐθαλῶς, ὥς φησιν αὐτὸς, ἀνθούσης τῆς διανοίας. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς διαβολὰς ἐκείνου λῦσαι τὰς τὸ πλεῖστον ὑπ᾽ Ὀλυνθίων γινομένας. τίς γὰρ ἂν οὕτως εὐήθης νομίσειεν, ὥστε σοι πολεμούντων Ἰλλυριῶν, καὶ Θρᾳκῶν, ἔτι τε Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἄλλων Ἑλλήνων, καὶ βαρβάρων, πόλεμον πρὸς Ὀλυνθίους ἐξενεγκεῖν; ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἐν ἐπιστολῇ πρὸς σὲ μηκυντέον. ἃ δέ ἐστιν οὐκ ἐμποδὼν τοῖς τυχοῦσιν εἰπεῖν, ἐκ πολλοῦ τε χρόνου τοῖς πᾶσι κατασεσιώπηνται, συμφέρειν τέ σοι πυθέσθαι, ταῦτά μοι δοκεῖ φράσειν, καὶ τούτων ἀξιώσειν εὐαγγέλια δικαίαν χάριν Ἀντιπάτρῳ παρὰ σοῦ δοθῆναι. περὶ γὰρ τῆς γινομένης Ὀλυνθίοις χώρας, ὡς ἔστι τὸ παλαιὸν Ἡρακλειδῶν, ἀλλ᾽ οὐ Χαλκιδέων, ὁ φέρων τὴν ἐπιστολὴν μόνος καὶ πρῶτος ἀξιοπίστοις μύθοις εἴρηκεν. τὸν αὐτὸν γάρ, φησι, τρόπον Νηλέα μὲν ἐν Μεσσήνῃ, Δυλέα δὲ περὶ τὸν Ἀμφιπολιτικὸν τόπον ὑφ᾽ Ἡρακλέους ὑβριστὰς ὄντας

ἀπολέσθαι, καὶ δοθεῖσαν παρακαταθήκην φυλάττειν. Νέστορι μὲν τῷ Νηλέως Μεσσήνην, Δικαίῳ δὲ τῷ Νηλέως ἀδελφῷ τὴν Φυλλίδα χώραν. ταύτην Μεσσήνην μὲν ὕστερον πολλαῖς γενεαῖς Κρεσφόντην κομίσασθαι, τὴν Ἀμφιπολίτιν Ἡρακλειδῶν οὖσαν Ἀθηναίους καὶ Χαλκιδεῖς λαβεῖν. ὡς δ᾽ αὕτως ὑφ᾽ Ἡρακλέους ἀναιρεθῆναι κακούργους καὶ παρανόμους, Ἱπποκόωντα μὲν ἐν Σπάρτῃ τύραννον, Ἀλκυονέα δὲ ἐν Παλλήνῃ. καὶ Σπάρτην μὲν Τυνδάρεῳ, Ποτίδαιαν δὲ καὶ τὴν ἄλλην Παλλήνην Σίθωνι τῷ Ποσειδῶνος παρακαταθέσθαι. ταύτην τὴν μὲν Λακωνικὴν τοὺς Ἀριστοδήμου παῖδας ἐν ταῖς Ἡρακλειδῶν καθόδοις ἀπολαβεῖν, Παλλήνην δὲ Ἐρετριεῖς, καὶ Κορινθίους, καὶ τοὺς ἀπὸ Τροίας Ἀχαιοὺς Ἡρακλειδῶν οὖσαν κατασχεῖν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐξαγγέλλειν περὶ τὴν Τορωναίαν τοὺς Πρωτέως τυράννους, Τμῶλον καὶ Τηλέγονον ὡς Ἡρακλῆς ἀνέλοι. καὶ περὶ Ἀμβρακίαν Κλείδην, καὶ τοὺς Κλείδου παῖδας ἀποκτείνας, Ἀριστομάχῳ μὲν τῷ Σίθωνος τὴν Τορωναίαν τηρεῖν προστάξεν, ἣν Χαλκιδεῖς ὑμετέραν οὖσαν

que trucidatos, ac loco depoſiti datam ad conſeruandum. Neſtori Nelei filio Meſſenem, Dicæo Nelei fratri Phyllida regionem, & Meſſenem poſt multas hominum ætates ad Creſphontem perueniſſe; Amphipolitanam, quæ Heraclidarum erat, Athenienſes, & Chalcidenſes occupaſſe. Eodem modo ab Hercule Hippocoonta Spartæ, Alcyoneum Pellenes ſceleratos, ac nefarios Tyrannos obtruncatos; & Spartam Tyndareo, Potydæam, ac reliquam Pellenes regionem Sithoni Neptuni filio depoſuiſſe. Laconicam verò in Heraclidarum regreſſibus Ariſtodemi filios recuperaſſe; Pallenem Eretrienſes, atque Corinthios, Achæóſque, qui Troia venerant, Heraclidarum cùm eſſet, ſibi ſubegiſſe. Similiter de Proeti filiis Tmolo, & Telegono circa Toronæam enunciat, eos dumtaxat ab Hercule occiſos, & in Ambracia Clide, Clidiſque filiis interemptis, Ariſtomacho Sithonis filio, vt Toronæam ſeruaret, impoſuit; quam Chalcidenſes, cùm veſtra eſſet,

habitarunt: nec non Ladicæ, & Charattæ Ambracicam regionem impertiſſe, eo animo, vt ſucceſſoribus à ſe natis depoſita redderent. Quinimmò & vicinas Alexandri Hedonorum regionis poſſeſſiones Macedones omnes ſciunt. Et hæc dicta ſunt, non vt vellicemus Iſocratem, nec vt orationis ſtructuram reprehendamus, ſed vt oſtendamus adhuc ſupereſſe argumenta, quæ tuo dominatui prodeſſe poterunt. Quando verò & ad Amphictyonum res, vt videris, ſtudium adhibes, mihi in animo eſt, ex eodem Antipatro in medium afferre, quanam ratione, & ex quo fonte Amphictyones ipſi primùm promanarunt, & quomodo Amphictyones cùm eſsēt Phlegyę ab Apolline, Dryopes ab Hercule, Criſſæi ab Amphictyonibus deleti ſunt. Hi ſiquidem omnes Amphictyones ſententia ferenda ſpoliati ſunt: qui verò illis in ſententia pronuncianda ſucceſſêre, ſummum Amphictyonum gradum, locúmque ampliſſimè aſſecuti ſunt, quorum nõnullos imitatus, præmia apud Pythios propter exercitum in Delphos deductũ ab Amphictyonibus tuliſti. Verùm Phocenſiũ calcu-

κατῴκισε. Λαδίκῃ καὶ Χαράττῃ τὴν Ἀμβρακικὴν χώραν ἐγχρήσεν ἀξιῶν ἀποδοῦναι τὰς παρακαταθήκας τοῖς ὑπ' αὐτῶν γινομένοις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς ὑπογείους Ἀλεξάνδρου τῆς Ἠδωνῶν χώρας κτήσεις Μακεδόνες πάντες ἴσασιν. καὶ ταῦτα ἐστὶν οὐ προφάσεις Ἰσοκράτους, οὐδὲ ὀνομάτων ψόγος, ἀλλὰ λόγοι δυνάμενοι τὴν σὴν ἀρχὴν ὠφελεῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τῶν Ἀμφικτυονικῶν πραγμάτων δῆλος εἶ σπουδάζων, ἐβουλήθην σοι φράσαι μῦθον παρὰ Ἀντιπάτρου, τίνα τρόπον πρῶτον οἱ Ἀμφικτύονες συνέστησαν, καὶ πῶς ὄντες Ἀμφικτύονες Φλεγύαι μὲν ὑπὸ Ἀπόλλωνος, Δρύοπες δὲ ὑπὸ Ἡρακλέους, Κειραῖοι δὲ ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων ἀνῃρέθησαν. οὗτοι γὰρ πάντες Ἀμφικτύονες γενόμενοι τῶν ψήφων ἀφῃρέθησαν. ἕτεροι δὲ τὰς τούτων ψήφους λαβόντες τῆς τῶν Ἀμφικτυόνων συντελείας μετέχον, ὧν ἐνίους σὲ φησι μεμιμῆσθαι, καὶ λαβεῖν ἆθλον Πυθίοις τῆς εἰς Δελφοὺς στρατείας παρὰ τῶν Ἀμφικτυόνων. τὰς δὲ Φωκέων ψή-

φους, ὧν ὁ τὰ παλαιὰ καινῶς, καὶ τὰ καινὰ παλαιῶς ἐπαγγελλόμενος διδάσκειν, λέγει νῦν. οὔτε τὰς ἀρχαίας πράξεις, οὔτε τὰς ὑπὸ σοῦ νεωστὶ διαγωνισθείσας, οὔτε τὰς τοῖς χρόνοις μεταξὺ γενομένας μεμύθευκε. καί τι δοκεῖ τὰς μὲν οὐκ ἀκηκοέναι, τὰς δὲ οὐκ εἰδέναι, τῶν δὲ ἐπιλελῆσθαι. πρὸς δὲ τούτοις ἐπὶ πράξεις σε δικαίας παρακαλῶν ὁ σοφιστὴς, τὴν μὲν Ἀλκιβιάδου φυγὴν, καὶ κάθοδον ἐπαινῶν ἐν παραδείγματι δεδήλωκε, τὰ δὲ μείζω καὶ καλλίω πράγματα τῷ πατρί σου πραχθέντα παρέλιπεν. Ἀλκιβιάδης μὲν γὰρ ἐπ' ἀσεβείᾳ φυγὼν, καὶ πλεῖστα τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ κακῶς ποιήσας, εἰς αὐτὴν κατῆλθεν. Ἀμύντας δὲ ὑπὲρ βασιλείας στάσει νικηθεὶς βραχὺν χρόνον ὑποχωρήσας μετὰ ταῦτα πάλιν Μακεδονίας ἦρξεν. εἶθ' ὁ μὲν πάλιν φυγὼν αἰσχρῶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ σὸς πατὴρ βασιλεύων κατεγήρασεν. παρῄνεσε δέ σοι καὶ τὴν Διονυσίου μοναρχίαν, ὥσπερ προσῆκόν σοι τοὺς ἀσεβεστάτους, ἀλλ' οὐ τοὺς σπουδαιοτάτους

los, qui ſe vetera noua ratione, & recentia ita enunciare profitetur, vt antiquitatem redoleant, facilè diſſimulat; neque res antiquitus actas, neque à te nunc nouiſſimè exantlatas, neque interiecto ſpacio editas enarrauit. Et tamen, vt videtur, earum vna pars ad aures eius, altera ad notitiam non peruenit. Multas etiam obliuione callauit. Ad hæc cùm Sophiſta, nec immeritò, ad facinora te nobilia excitaret, Alcibiadis exilio, ac regreſſu in patriam honorificè prædicato, ea veluti exempla propoſuit, maiora, illuſtrioráque patris tui facta conticuit: Alcibiades enim impietatis conuictus, exilio multatus eſt, plurimíſque incommodis, ac detrimentis à ſe patriam affectam, cuiuis exitiabilis reuiſit; Amyntas regnandi cupiditate inter diſſidia ſuperatus paululum ceſſit: demum Macedoniæ regnum occupat: ille noua fuga turpiter vitam amiſit. Tuus verò pater ad extremam ſenectutem regnum poſſedit. Dionyſij item tyrannidem tibi propoſuit, quaſi illud agere debeas, nequiſſimos ſcilicet, ac improbiſſimos, non probatiſſimos

imitari,

imitari, & peſſimorum eſſe, non iuſtiſſimorum æmulatorem. Et tamen ipſe in Inſtitutionibus tradit familiaria, notáque exempla eſſe afferenda: qui ſui, artiſque oblitus, aliena, turpiſſima, & rei, argumentóque quàm maximè contraria vſurpat. & cùm ſimilia digna, quæ ſibilis, conuiciiſque explodantur, ſcriptis commendat, non illepidè ait, eos ſe diſcipulos pro conuiciis vlciſci, vt ne impunè in eum illuſerint; ipſi verò ab illius familiaribus circumuenti, oratoria præſtantia celebres, cùm nihil vltrà de ſuo addere habeant, ſic orationi plauſum fecêre, vt orationum omnium primas huic orationi detulerint. Porrò breuiſſimè Iſocratis in hiſtoriis ſolertiam, & eruditionem deprehendes, qui Cyrenæos Lacedæmoniorum coloniam facit, & diſcipulum Ponticum ſuæ ſapientiæ ſucceſſorem, ac hæredem præficiet; quo tu licèt multis ſophiſtis congreſſus fueris, nullum inquinatiorem, ſordidioremque vidiſti. Relatum quoque mihi eſt, Theopompum apud vos diuerſantem valdè frigidum iudicari,

μιμήσασθαι, καὶ ζηλωτὴν τῶν κακίστων, ἀλλ' οὐ τῶν δικαιοτάτων γίνεσθαι. καί φησι μὲν ἐν ταῖς τέχναις προσήκειν οἰκεῖα καὶ γνώριμα τὰ παραδείγματα φέρειν. ὀλιγωρήσας δὲ τῆς τέχνης, ἀλλοτρίοις καὶ τοῖς αἰσχίστοις καὶ τοῖς πρὸς τὸν λόγον ὡς ἐναντιωτάτοις παραδείγμασι χρῆται. καίτοι πάντων καταγελαστότατα τοιαῦτα γράφων χαριέντως ἀμύνασθαί φησι τῶν μαθητῶν τοὺς ἐπιτιμῶντας. οἱ δὲ χειρωθέντες τῶν αὐτοῦ πλησιαζόντων ἀκμάζοντες τῆς ῥητορικῆς τῇ δυνάμει, καὶ παρὰ ταῦτα οὐδὲν ἔχοντες εἰπεῖν οὕτως ἐπῄνεσαν τὸν λόγον, ὥστε τὸ πρωτεῖον τῶν λόγων τῷ λόγῳ τούτῳ δεδώκασι. καταμάθοις δ' ἂν ἐν βραχεῖ τὴν Ἰσοκράτους ἱστορίαν καὶ τὴν παιδείαν, ἐξ ὧν Κυρηναίους μὲν ποιεῖ τοὺς ἀκούοντας ἀποίκους Λακεδαιμονίων, τὸν δὲ Ποντικὸν μαθητὴν ἀπέδειξε τῆς αὐτοῦ σοφίας διάδοχον. οὗ σὺ πολλοὺς τεθεαμένος σοφιστὰς βδελυρώτερον οὐχ ἑώρακας. πυνθάνομαι δὲ καὶ Θεόπομπον παρ' ὑμῖν μὲν εἶναι πάνυ ψυχρόν,

περὶ δὲ Πλάτωνος βλασφημεῖν. τοῦτο ὥσπερ οὐ Πλάτωνος τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρχῆς ἐπὶ Περδίκου καταςκευάσαντος, καὶ διὰ τέλους χαλεπῶς φέροντος, εἴ τι γένοιτο παρ' ὑμῖν ἀνήμερον, ἢ μὴ φιλάδελφον. ἵνα οὖν Θεόπομπος παύσηται τραχὺς ὤν, κέλευσον Ἀντίπατρον παραναγνῶναι τῶν Ἑλληνικῶν πράξεων αὐτῷ, καὶ γνώσεται Θεόπομπος δικαίως μὲν ὑπὸ πάντων ἐξαλειφόμενος, ἀδίκως δὲ τῆς παρὰ σοῦ χορηγίας τυγχάνων. ὁμοίως δὲ καὶ Ἰσοκράτης, ἐπειδὴ νέος μὲν ὢν εἰς τὸν δῆμον μετὰ Τιμοθέου καθ' ὑμῶν ἐπιστολὰς αἰσχρὰς ἔγραψεν, νυνὶ δὲ πρεσβύτης ὢν ὥσπερ ἑκών, ἢ φθονῶν τὰ πλεῖστα τῶν ὑμῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν παραλέλοιπεν. ἀπέσταλκε δέ σοι λόγον, ὃν τὸ μὲν πρῶτον ἔγραψεν Ἀγησιλάῳ, μικρὰ διασκευάσας ὕστερον ἐπώλει τῷ Σικελίας τυράννῳ Διονυσίῳ. τὸ δὲ τρίτον τὰ μὲν ἀφελών, τὰ δὲ προσθεὶς ἐμνήστευσεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Θετταλῷ. τὸ δὲ τελευταῖον νῦν πρὸς σὲ γλίσχρως αὐτὸν ἐπηκόντισεν. βουλοίμην δ' ἂν χωρῆσαι τὸ βιβλίον

multiſque obtrectationibus Platonem proſcindere; quaſi non à Platone tempore Perdicæ regnandi initia iacta ſint, ægréque ad exitum vſque Plato tulerit, ſi quid inter vos inhumanum, & quod fraternæ amicitiæ aduerſaretur, contigiſſet. Verùm vt Theopompus ab ingenio illo ſuo aſpero, ac peruicaci aliquid demittat, iube ſis Antipatro, vt Græcorum res geſtas illi percurrat, & Theopompus iuſtè quidem ab omnibus abiici, iniuſtè verò ſibi à te neceſſaria ſubminiſtrari cognoſcet. Similiter & Iſocrates, iuuenis adhuc, vnà cum Timotheo, contra vos epiſtolas probris plenas ad populum ſcriptitabat: nunc ſenex ſiue volens, ſiue inuidentia percitus, res veſtras quamplurimas ſilentio præteriit. Miſitque ad te orationem, quam primùm Ageſilao inſcripſerat: & paucis immutatis, Dionyſio Siciliæ tyranno vænalem exhibuit: tertiùm multis additis, multiſque detractis Alexandro Theſſalo deſpondit: nunc tandem ad te illiberaliter, vt ita dicam, eiaculauit. Vtinam autem libri mihi copia fieret,

vt ab eo tibi in oratione argumenta propoſita examinarem. Ipſe enim fatetur de Amphipoli pacem ſubſecutam impediiſſe, ne de immortalitate Herculis orationem ſcriberet, ſe tamen eam in poſterum conſcripturum. Cùm verò nonnulla propter ætatem molliùs, eneruiúſque, vt idemmet aſſerit, pertractaſſet, ipſe ſibi condonari poſtulat, nec admirari te, ſi in eius lectione Ponticus abiectiorem, & minùs cultam orationem demonſtret: Perſam item quanam ratione profligabis, ſat noſſe affirmat. Adſcriberem reliquas in hanc orationem animaduerſiones, niſi volumen deficeret, eò librorum penuriæ deuenimus, Ægypto à Rege occupata. Vale, & Antipatrum quàm citiſſimè, collata opera, ad nos remittito.

Philippo. XXIX.

PERDICAS manifeſtiſſimo indicio, vt mihi videtur, omnium dimidiam partem poſſidere, quod præceperat etiam Heſiodus, plurimi facit, exiſtimans, opes caſu, & fortuna quo-

ἀναμνῆσαι τὰς ἐν τῷ λόγῳ πρὸς σὲ πεμφθείσας ὑπ' αὐτοῦ προφάσεις. ἐπὶ μὲν γὰρ Ἀμφιπόλεώς φησι κωλῦσαι τὴν γενομένην εἰρήνην γράψαι λόγον ὑπὲρ τῆς Ἡρακλέους ἀθανασίας, ὕστερον δὲ αὐτῷ τοι φράσειν. ὑπὲρ ἐνίων δὲ διὰ τὴν ἡλικίαν ὁμολογῶν μαλακώτερον γράφειν, συγγνώμης ἀξιοῖ τυχεῖν· μὴ θαυμάζειν δὲ, εἰ καί πως ἀναγνῷ ὁ Ποντικὸς ἀμβλύτερον, καὶ φαυλότερον ποιεῖ φαίνεσθαι τὸν λόγον. τὸν Πέρσην δὲ ὡς καταστρατηγήσεις αὐτὸν εἰδέναι σέ φησιν. ἀλλὰ γὰρ τὰς λοιπὰς σκήψεις γράφοντα ἐπιλείποι με τὸ βιβλίον. τοσαύτην ἡμῖν σπάνιν βιβλίων βασιλεὺς Αἴγυπτον λαβὼν πεποίηκεν. ἔρρωσο. καὶ Ἀντίπατρον διὰ ταχέων ἐπιμεληθεὶς πρὸς ἡμᾶς αὐτὸν ἀπόστειλον.

Φιλίππῳ. κθʹ.

ΠΕρδίκας μὲν ἐνδεδεῖχθαί μοι δοκεῖ περὶ πολλοῦ ποιούμενος κατὰ τὸν Ἡσίοδον τὰ ἡμίσεα πάντων κεκτῆσθαι, νομίζων τὰ μὲν χρήματα καὶ διὰ τύχην ἂν τα-

να πολλὰ κτήσασθαι . . . . τῶν βελτίστων εἶναι. Σοὶ δὲ ὅτι ἐστὶν ἀδελφὰ τοῖς παρ' ἐκείνου ὑπηργμένοις πράττειν, ὅπως ἂν δοκῇς καὶ τὸ ἦθος ἀδελφὸς εἶναι τοῦ περὶ σὲ οὐ διανοηθέντος τοιαῦτα. νόμιζε δὲ πάντας προσέχειν σοι τὸν νοῦν, καὶ ποιεῖν ποῖός τε ἔσῃ πρὸς τὸν ἀδελφόν. καὶ τοὺς μὲν βελτίστους ἀγωνιᾶν βουλομένους καὶ ἐξισοῦσθαί σε τῇ τοῦ ἀδελφοῦ ἐπιεικείᾳ, καὶ ὑπερβάλλειν, τοὺς δὲ φαύλους φθονοῦντας ἡδέως ἂν τι ἰδεῖν περὶ ὑμᾶς γενόμενον πλημμελές. οὓς δεῖ νομίσαντα πολεμίους εἶναι μετὰ τῶν βελτίστων ἀγωνίζεσθαι αὐτὸν ὄντα ἕνα τούτων. δοκεῖ γάρ μοι οὐ μόνον σοι ἁμιλλητέον εἶναι πρὸς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἔργα, ἃ ἐκείνῳ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ πέπρακται, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς σὰς εὐεργεσίας, ὅπως μὴ καταδεέστεραι αἱ παρὰ σοῦ πρὸς ἐκεῖνον γίνωνται. περὶ πλείστου δὲ δεῖ σε ποιῆσαι σώφρονά τε εἶναι καὶ κατήκοον τοῦ ἀδελφοῦ, ὄντος περὶ σὲ οἷός περ νῦν ἐστιν. ἔρρωσο.

quo modo multas acquirere, præſtantiſſimorum non eſſe. Conuenit verò tibi quàm proximè ad illius facta accedere, vt videaris moribus etiam illius frater eſſe, qui de te ſimilia nec opinatus eſt. Illud præterea cogita, omnes in te animum aduertere, expectaréque qualem te erga fratrem geſſeris. & omnes quidem optimos viros trepidare animo, cùm impendiò vellent, te fraternam manſuetudinem, ac clementiam exæquaſſe, ſuperaréque, peſſimos inuidentes excupere libenter inter vos aliquid delinqui; quibus tanquam hoſtibus abiectis, cum optimis tanquam vnum ex illis certamen debes adire. Ego ſanè exiſtimo non tantùm in fratris facinoribus, quæ illi pro publico peracta ſunt, ſed in beneficiis etiam erga te vires tuas eſſe probandas, ne tua, illorum comparatione, deteriora iudicentur. Ad illud porrò ante alia animum, ſenſúſque attendere debes, vt prudens ſis, fratrémque tuum, dum eumdem, qualem nunc modum ſeruat, ſeruabit, audias. Vale.

XXX.

PEropportvnvm exiſtimabam, nihil ex iis, quæ bona iudicantur, miſſum facere, cùm propter iuſſa Platonis, tum propter amicitiam, quæ mutua neceſſitudine nos coniunctos habet. Ideò mihi viſum eſt ad te literas dare, quibus corpuſculi mei valetudinem indicarem, & quòd pro certo habeam, ſi modò in Academiam acceſſeris, Peripateticorum faſtum compreſſum iri. Hæc autem iuſta, rectáque eſſe, vti potero, exponam. Plato, vt ipſe benè noſti, commercia in Academia haberi ſolita plurimi æſtimabat, aliquid ea conducere ducens, & ad gloriam illibatam, & ad propriam viuendi normam, nec non ad futuram apud poſteros memoriam. Hæc cùm ita ſe haberent, te maximi feciſse vita excedens, teſtimonio ſuo comprobauit. Omnibus ſi quidem nobis familiaribus præcepit, ſi tibi quippiam contigiſset, vt penes ipſum deponeremus, ſic enim, vt illi videbatur, nunquam àb Academia ſeiungereris. Quare & ante omnia ita

λ.

Ἐνόμιζον ἐπιτήδειον εἶναί μοι μηδὲν τῶν καλῶς ἐχόντων παραλιπεῖν, καὶ διὰ τὴν Πλάτωνος ἐντολήν, καὶ διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐμοὶ καί σοι φιλίαν. καὶ τοι ᾤμην δεῖν γράψαι πρὸς σέ, ὡς διακείμενος τυγχάνω τὸ σωμάτιον, καὶ διότι νομίζω παραγενόμενόν σε εἰς ἀκαδημίαν συνέχειν τὸν περίπατον. ταῦτα δὲ ὡς δίκαιά ἐστι καὶ καλῶς ἔχοντα πειράσομαί σοι φράζειν. Πλάτων, καθάπερ καὶ σὺ οἶσθα, καὶ ἐν τῇ τυχούσῃ τιμῇ τὴν ἐν ἀκαδημίᾳ διατριβὴν ἦγε, νομίζων εἶναί τι καὶ πρὸς δόξαν ὀρθήν, καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ βίον, καὶ τὴν ὕστερον παρ' ἀνθρώποις μνείαν ἐσομένην. καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, διότι σε περὶ πλείονος ποιούμενος ἐτύγχανε τελευτῶν τὸν βίον ἐμαρτύρησεν. ἐπέσκηψε γὰρ πᾶσιν ἡμῖν τοῖς οἰκείοις ἄν τι πάθῃς πρὸς ἑαυτὸν θεῖναί σε, νομίσας οὐκ ἀπαλλαγήσεσθαί σε τὸ παράπαν ἐξ ἀκαδημίας. διὸ δὴ καὶ μάλιστά

μοι φαίνεται σοι προσῆκον εἶναι καὶ ζῶντα, καὶ τεθνηκότα Πλάτωνα τιμᾶν. Θεῶν γὰρ δὴ καὶ γονέων καὶ ἐπιστολῶν ποιητέον ἐπιμέλειαν τῶν χαριέντων. οἰκειοτάτη δὲ τοῖς εἰρημένοις εὑρίσκοιτ' ἂν οὖσα ἡ Πλάτωνος συνουσία πρὸς τοὺς συνόντας. τῶν μὲν γὰρ ὡς γεννήσας, τῶν δὲ ὡς εὐεργέτης ἐπεμελεῖτο. κοινῇ δὲ πρὸς ἅπαντας Θεοῦ τάξιν εἶχεν. συμβουλεύω δὲ καλὸν ἡγούμενος καὶ δίκαιον εἶναι, χάριν ἀποδιδόναι σε Πλάτωνι πασῶν μεγίστην, κἀκείνῳ μάλιστα ἁρμόζουσαν, ἀποδώσεις δ' ἂν εἰ παραγενόμενος τὴν ἀκαδημίαν καθηπερειπε . . . . σοφία γὰρ ἀληθὴς λέγοιτ' ἂν ἔνδικος βεβαιότης καὶ πιστός. προσήκει δὲ ἡμᾶς ἐν τούτοις πολὺ τῶν ἀνθρώπων διαφέρειν. σὺ δὲ καὶ δοκεῖς πλέον τοῦ προσήκοντος ἐπιμελὴς εἶναι.

conuenire iudico, vt quemadmodum viuo, ita & mortuo Platoni honorem habeas. Qui enim gratus eſſe vult, Deorum, & parentum, & mandatorum etiam curam amplecti debet. Opportuniſſima verò, propter iam dicta, Platonis conſuetudo cum familiaribus eſſe deprehenditur. Nam nonnullorum veluti genitor, de aliis quaſi benè meritus curam gerebat, & in vniuerſum erga omnes Numinis loco erat. Itaque bonum exiſtimans, iuſtúmque, vti Platoni gratias omnium gratiſſimas, & vt talem virum decet, referas hortor: referes verò, ſi in Academiam concedens, eam iam nutantem Peripateticorum faſtu ſubleues. Sapientia enim vera dicetur, iuſta, fidáque firmitas. Nos autem ab aliis hominibus quàm maximè differre conuenit. & tu, vltrà quàm par eſt, diligens, ac ſtudioſus videris.

λα'.

XXXI.

Ἔδοξέ μοι γράψαι πρὸς σὲ ἐπιστολὴν περὶ τῶν συμβεβηκότων μοι κατὰ τὸ σωμάτιον. οὐ γὰρ μετρίως ἐκλελοίπασιν αἱ δυνάμεις τῶν μερῶν ἁπάντων.

MIHI viſum eſt hac epiſtola de his, quæ corpuſculo meo contigêre, te certiorem reddere: neque enim vires membrorum omnium moderatè defecerunt:

ſed ita vt labori cuilibet ineptæ omninò ſuccumbant, & ſorte neſcio qua lingua, & capitis partes adhuc perdurant. An non quòd gratæ ſunt, & diuinitatem adamuſſim præſeferunt? Itaque etiam atque etiam vellem, vt adeſſes. Imò rectè facies, ſi vel nunc commigraueris. Rebus enim meis præeris ea ratione, quam ego optimam noui: & his, qui in Peripato verſantur, vti decet, curam geres.

XXXII.

MEVM vtcumque deſiderium, & curam, qua vos continuò, diligentiſſiméque foui, nullum alium ob finem, quàm vt honeſtis in rebus honeſtam quoque gloriam compararem, omni tempore exploratam vniuerſis eſſe opinor. Tantò enim iuſtius eſt, qui in re vera faciles ſunt, & ſimilia agunt, debita gloria decorari. Si corporis principes partes, & caput, quæque in eo ſunt, integrè conſeruantur, benè eſt: reliquis opportunè vnà cum medicis, & ipſe etiam commodum examinans, occurres. Robore verò, fortitudine, ac

ὥστε μηδὲν αὐτοῖς ἐνεργεῖν δύνασθαι· κατὰ τύχην δὲ τινὰ ἡ γλῶττα, καὶ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν μεμένηκεν. εἰ μὴ καὶ διὰ τὸ κεχαρισμένον, καὶ διὰ τὸ θειότατον εἶναι. πάνυ μὲν οὖν ἐβουλόμην παρεῖναί σε. εὖ δὲ ποιήσεις καὶ νῦν παραγινόμενος. καὶ γὰρ τὴν περὶ ἐμὲ προστήσῃ κατὰ τρόπον, ὡς ἐγὼ εὖ οἶδα, καὶ τῶν ἐν τῷ περιπάτῳ ἐπιμελήσῃ προσηκόντως.

λβʹ.

Οἶμαι φανερὰν εἶναι διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἐμὴν προθυμίαν, καὶ ὅτι πολλὴν πρόνοιαν εἶχον περὶ ὑμῶν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκεν μᾶλλον, ἢ τῆς ἐπὶ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίας. τοσούτῳ γὰρ δίκαιον εἶναι τοὺς ὄντας τῇ ἀληθείᾳ ἐπιεικεῖς καὶ πράττοντας τοιαῦτα τυγχάνειν δόξης τῆς προσηκούσης. ὅτι δὲ τὰ κυριώτατα τοῦ σώματος, καὶ τῷ ὄντι ἡ κεφαλή, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ περίεστιν, εὖ ἔχει. τῶν δὲ λοιπῶν τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν ποιοῦ μετά τε ἰατρῶν καὶ αὐτὸς ἐπιβλέπων τὸ χρήσιμον. ἀνδρία γὰρ καὶ ῥώμη, καὶ

τὰ χείρω διενεγκεῖν δόξειεν ἂν χαρίεντος εἶναι. ἐγὼ δὲ, καθάπερ καὶ σὺ οἶσθα, Πλάτωνα θαυμάσας, δι᾽ ἐκεῖνον καὶ τὴν πόλιν ὑμῶν, καὶ τὴν ἐν ἀκαδημίᾳ διατριβὴν ἠδόμην, καὶ διέμεινα πάντα τὸν χρόνον ἀνέγκλητον ἐμαυτὸν ἐφ᾽ ὅσον ἠδυνήθην πρὸς τὸ ἐκείνου ἦθος διατηρήσας. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὰ συμβαίνοντα ἐκεῖνος μὲν ἐχωρίσθη τῆς ἐν ταύταις ἡμῖν συνουσίας, τὰ δὲ νομιζόμενα συνετελέσαμεν, καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ τιμῶντες ἐκεῖνον, ἐχωριζόμεθα κατὰ τὰς αἱρέσεις, ἃς ἕκαστος ἡμῶν ἐδοκίμαζεν. ἐγὼ μὲν οὖν ἀεί ποτε καὶ τῇ φύσει παντελῶς οἰκεῖος ὢν ἡσυχίας καὶ σχολῆς ὑπάρχων, ἀνυπόθωός τε ὢν ἀνθρώποις εἰς τὸ δυνατὸν ἠρεμαῖον διαγίνεσθαι. καὶ γὰρ ἐφιλοσόφουν, ὅπως ἐμαυτοῦ τε οἷος ὦ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διάφορος γένωμαι. δεῖ οὖν φανερὸν γενέσθαι διότι εἰμὶ, οἷος περ φημι. ἀλλ᾽ ὥς γε ἐπεί γε σὺν Θεῷ εἰπεῖν ῥᾴδιόν ἐστιν. ἔρρωσο.

celeritate alios antecellere, gratioſi quidem eſſe videbitur. At ego, ſicuti tu quoque noſti; Platonem admiratus, illius cauſa, & veſtræ me vrbi dedi, & in Academicorum commercia inſinuaui, & ſemper pro modulo meo in illius mores, veluti collimans, memetipſum irreprehenſum ſeruaui. Cùm verò, quod accidere ſolet, ille à noſtra conſuetudine diuulſus eſt, nóſque iuſta, & priuatim, & publicè ſummis honoribus fecimus; quilibet quam probaret, ſectam ſecutus, ab aliis ſeparabatur. Ego itaque perpetuò, & natura quietis, & otij impenſè amans, aliorum reprehenſiones effugiens, cùm homo eſſem, vt poteram, vitam traducere contendebam. Id namque ſpeculabar, quanam ratione me ipſo melior fierem, & aliis hominibus præſtantior. Euulgandum ergo eſt, me talem eſſe, qualem me profiteor; cùm, Dei beneficio, id non difficile ſit. Vale.

λγ'.

λγʹ.

Ἔδοξέ μοι γράψαι ἐπιστολάς, τὴν μὲν ἑτέραν μᾶλλόν τι σεμνυνομένην, τὴν δὲ τῶν κατ' οἶκον εἰθισμένων λέγεσθαι ἔγγιστα. καὶ γὰρ ἐνεθυμήθην, ὅτι δοκοῦσιν ἐνίοτε συμβαίνειν ἀκαιρίαι τῷ λαμβάνειν τὰ ἐπεσταλμένα. ὁτὲ μὲν γὰρ τυγχάνει ἕκαστος ἡμῶν σπουδάζων, ἔστι δὲ ὅτε πρὸς παιδιὰν ἀνειμένος καὶ ἱλαρώτερον ἔχων, παρ' ἣν παρρησίαν ἄγειν ἁπλῶς ἡδόμενος. πρῶτον μὲν οὖν συγχαίρω Συρακοσίοις, ὅτι πέπαυνται τὸν χοῖρον Ἴακχον καλοῦντες καὶ τὸν βοῦν Ἄρυαν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἡδέα κομψὰ ταῦτα, καρποτόκον τε μῆνα, ὅτι καρπὸς ἐν αὐτῷ γίγνεται. καὶ τὰ εἰς Δελφοὺς πεμφθέντα ἀναγράψαι τὰ σοφά, ἐφ' οἷς ἔοικεν ὁ Ἀπόλλων οὐχ ὡς πατὴρ διατεθῆναι ἀκούσας, καὶ τό τε ἄξιον ἰδὼν τὸ ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ περιτρέχον αὐτόματον. ἀλλά μοι δοκεῖ βουληθῆναι παῦσαι ἀφικνούμενον αὐτὸν τοιαῦτα θεωρήματα. ὀρθῶς οὖν ἔχει ἴσως τῶν καλῶν γινομένους θεοφιλήτους νομίζειν. ἐγὼ δὲ οὔπω σε μιμνήσκω τῆς ἐπιστολῆς ἣν ἔγραψας πρὸς ἐμέ. ὅτι αἴτιος εἴην ἐγὼ τοῦ ἐπιμεληθῆναι τὴν πρᾶξιν ταύτην, καὶ μὴ ἀναθῆναι. καὶ ἔφης καλῶς ποιεῖν, εἰ καὶ αὐτὸς ἀνεγρίμην ἀπορίας καὶ πραγματείας. ἕτερος μὲν οὖν ἄν τις εὐθέως μεμνημένος ἐπιστολὰς ἔπεμπε πρὸς σὲ νῦν, κελεύων ἐκείνων μεμνῆσθαι. ἐγὼ δὲ καιρὸν τηρήσας τότε ἐπιστέλλω. πάνυ δὲ πολλοῦ ἐτιμησάμην ἂν ἀπὸ μηχανῆς θεωρεῖν, πότερον ἐκεῖνο τὸ σχῆμα διατελεῖς ἔχων, ἢ γέγονας ἡμῖν σεμνός τε καὶ αὐθάδης, ὅτι διαλέγεται περὶ σοῦ τὰ παιδία ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ Πολύξενος ἐν τοῖς πορθασίοις καθήμενος, καὶ οἱ ποιμένες ἐν τοῖς ὄρεσι. τουτὶ δὲ νεανικόν ἐστι καὶ ἀγαπητόν; οὐ δήπου. ἀλλὰ νῦν δείξεις, οἷοι καὶ Δαναοῖσιν μετέασιν ἀριστῆες ἀδικίας τ' ἀνέχοντες. ὅθεν δὴ γέγονε πάντα τὰ καλά. καὶ τὴν ἀκαδημίαν κοσμήσεις, ὥστε κλέος αὐτῆς εἶναι, ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς. ἐμοὶ δὲ σκέλη μὲν καὶ πόδες φύονται πλείονα ἢ τῷ Γηρυόνῃ. τόν τε γὰρ Φιλιστίωνα ἀποπέμψετε, καὶ ἄλλον ὅσ

ἵνα τὸ ἐμὸν δυνατόν ἐστι τὴν δύναμίν μου αὐξήσετε. ἀπόπεμψον δέ μοι μὲν Μοιρίδος καὶ Ἐχεκράτους πυθόμενος τὰς περὶ Διονυσίου συνουσίας. πάνυ γὰρ ἐξηκόους αὐτὰς οἴομαι εἶναι ἀνδρὸς φόβου κοινώμασι βλαστόντος. ἐπίστελλε δὲ καὶ εἴ που δεῖ ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἐνθάδε, ἢ ἰδίᾳ πρὸς τὴν πόλιν, ἢ καὶ εἴ ποθεν ἄλλοθεν συμπαρασκευασάμενος ὡς ἕτοιμοί εἰσιν οἱ τῶν συναπέστελλον ὑμᾶς. γίνωσκε δὲ ὅτι πολλοὺς οἶμαι φανεῖσθαι τοὺς ἑτοίμους ὄντας συνεπιμελεῖσθαι τῶν ὑπαρχόντων, ἐάν σοι φαίνηται τὰ παρ' ἡμῶν κατὰ τὸ προσῆκον ὑφηγούμενα. τὰ δὲ παρ' ἡμῖν ἔχει παραπλησίως, ὥσπερ καὶ ὑμῶν ἐπιδημούντων. ἔῤῥωσο.

λδ'.

Βούλομαί σε μετὰ παιδείας παῤῥησιάσασθαι. ἐπειδὴ καὶ σὺ περὶ ἐμοῦ παρεισβέβληκας τῷ τρόπῳ τούτῳ. λέγω δή σοι οὐ παράπτειν. εἰ ἄρα τοῦτό ἐστι τοῦ χαίρειν ἄμεινον, ὡς οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τοῦ μὴ ἥδεσθαι ὦ Λασθενία, καὶ Σπεύσιππος χρῆται, αἴτιος τοῦ ἐς Σικελίαν στόλου ὁμολογῶν εἶναι, καὶ πλείονας τοῦ Γηρυόνου χεῖρας καὶ πόδας ἕξων, μᾶλλον δὲ τοῦ Βριαρέω, ἐάν σοι Φιλιστίων ὁ ἰατρὸς ἀφίκηται καὶ τἄλλα, ὅσα ἐπὶ τῷ Γαρέτα. περὶ οὖν σὺ ὑμετέρας ἅ τε σοφὸς ὢν ἐξηπατώθης, ὡς ἔγωγε ὠνόμασα. ἅ τε γὰρ οἶμαι ἐν τῷ ἥπατι τῆς Ἑλλάδος κατοικοῦντά σε οὐδὲν λεληθέναι. συνήδομαι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις, εἰ μὴ ἀνάγκη αὖθις ἔσται τὴν σοφιστὴν ὁδὸν καλεῖν, μηδὲ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροὺς, νεκροῖσι δὲ φίλους ὑμᾶν· μηδὲ τὰ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ φενακίσματα θαυμάζειν. μὴ δὲ τὸ ἁμάξιον θεωρεῖν, ἐφ' οὗ σὺ ἐκπορεύῃ, καὶ εἰ μὴ ἀποπορεύῃ, ὅπως μὴ τὰς θύρας ἐμπιπράσης τῶν γειτόνων. μηδὲ καταδείξῃς τὴν τῶν Σατύρων σοφίαν, ἣν πρὸς ἐμέ ποτε συμπίνων ἐν Ἰταλίᾳ ἐπηγγέλλου. μηδὲ ὅτι δένδρα μὲν ἄπλυτά ἐστιν, ἕτερα δὲ συκῆ καὶ μυῤῥίνη καὶ δάφνη, ἐφ' οἷς μέγα φρονοῦσιν οἱ τελεσάθλιοι. ἤδη γὰρ ἐνθουσιάζω τε καὶ ἐπισκοπῶ τὸ θεῖον ὡς ἀδίκημον κακὸν ἐπαρά-

ξατο. κέλευσον δέ μοι Πολύξενόν τε καὶ τοὺς ἑτέρους καὶ τὰ γραΐδια, καὶ τοὺς νομεῖς γράψαι τὰς παρ' ὑμῖν συνουσίας. πάνυ γὰρ οἴομαι αὐτὰς ἀξιηκόους εἶναι ἀνδρὸς Κέκροπος κοινώμασι βλαστόντος. ᾧ σὺ οὐχ ὡς πατρίῳ ἐχρήσω, ἀλλ' ὡς μὴ γράψῃς τὰ ἱερὰ παναπόπληκτος ἐγένου νόσον τε . . . . . . ἵνα δὲ ἐπίσχῃς τὰ κατ' οἶκον ἐπιστόλια εὐτραπέλως γράφων, οὕνεκεν τοῦ εὐκαταφρονήτου ἀργυρειδίου. διόπερ καὶ ὑμεῖς Ἑρμείαν κολακεύοντες τολμᾶτε θεραπεύειν. ἐπὶ δὲ τῶν προοιμίαις τε καὶ τῶν παραβολαῖς, αἷς χαίρετε, τοιοῦτόν τι βούλομαι εἰπεῖν. φασὶ γὰρ Ἴωνάς τινας εἰς Λακεδαίμονα ἀφικομένους ἀσχημονῆσαί τι τῶν οὐκ ἐννόμων. τοὺς ἐφόρους δὲ καὶ γέροντας δεινῶς φιλοτιμηθῆναι, καὶ ἐξευρεῖν αὐτούς. φοβεῖσθαι οὕτω σφόδρα τοὺς ἁλόντας ἐπεὶ ἤγοντο εἰς τὴν ἀγοράν. τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἀνακηρύξαι ὡδίπως αὐτοῦ κέλονται τοὶ ἔφοροι. καὶ τοὺς μὲν ἰάονες ἔτι πονηροτέρους ἦμεν, καὶ μέχρι μὲν τούτων ἴσασι τί ἴσον ἔχοιμεν. ἐὰν δὲ τὰ ἄλλα σωφρονῇς, κἀγώ σοι συνσωφρονήσω.

λε'.

Ταῦτά ἐστιν ἃ Ἄδραστος παρὰ Κλεινίᾳ ἔλαβεν. ὡς ἐμὶν δὲ δοκεῖ ταῦτα οὐκ ἄξια εἰ μὲν ὑφαμεωνότοις κατυχὼν ῥιπτεῖσθαι τοσοῦτον χρόνον φυλαχθέντα οὕτως ἐμῶν ἕνεκα. οὐδὲ τῷ ἀλαζονικῷ, ἀλλά μοι δοκεῖ ἐμόν τι τυχόντα Μένανδρος νέῳ, καὶ φυλακτικῷ ὑπεροφθέντα κακὸν ῥάψαι τῶν ὑπεροπεπλυσμένα. ὃς διὰ τὴν δύναμιν μὲν φιλοσοφοῦντα τῷ πάθει δὲ μηδὲ τῷ ἤθει. καὶ ὅστις ἄγαν φαμὲν, καὶ ὀργανικῶν, καὶ ἐνυπνίων τῶν πάντα πέπληκεν μεστὸς εἴη καὶ οὐδὲν πραγματωδέστερος, καὶ γένοιτο αὐτὸς αὐτῶν. ὅστις δέ ποτι πάντα φέρεται κοσμηθεὶς ὑποταξιός τινος τῶν τοιούτων ἐννοώτερος, καὶ εἴη τῷ θείῳ. συνοδὸς δέ μοι ἐστὶ κατὰ φιλοσοφίαν, ὡς οὐκ ἄλλο τι οὐδὲν δεῖ λέγειν, ὅτι ἀσπάζομαί του. ἀλλ' ἔρρωσο.

LEONIS ALLATII DE SCRIPTIS SOCRATIS DIALOGVS.

Ad ampliſſimum Iuuenem
BERNARDINVM Cardinalis Biſcij Fratris Filium.

O genialem illam Platanum, ſub qua otium diu oblectantes heri conſedimus! ô garrulos, ac limpidiſſimos riuulos, quibus vim caloris reſtinximus; quos & ſeuera, & iocoſa congreſſione, mutos, attentioréſque reddidimus! Quid illo nobis vnquam die candidius? quid vmbra, quid murmure optabilius? Communitas vna vitæ ac victus, animorum, conſuetudinis coniunctio ſuauiſſima. Doleo te non affuiſſe; id enim ſolum integram genij hilaritatem nobis eripuit. Vt ſcias, narro tibi. Interfuêre primò, quos benè noſti, Viri Philoſophicis artibus, ciuili, moralique prudentia, & vt verbo expediam, vniuerſa litteratura lectiſſimi, Petrus Vallius, Fabius Leonida, Ioſephus Meronus, Andreas Victorellus; agmen tum claudebat Paulus Zacchias noſter. De multis inter eos diſceptatum eſt. Non hîc ediſſeram quanto cum inge-

nij acumine quæſtiones propoſitæ fuerint, nec minore facundia diſſolutæ. Neque ad dicta comprobanda auxilio indigebamus Librorum, cùm abſolutiſsimæ nobis Bibliothecæ ſuppeterent. adeò promptè, ac fideliter ex memoria non paginas ſolùm, ſed integras etiam tractationes ipſis Auctorum verbis recitabant. Et ſanè illi inter ſe concorditer in omnibus conſenſêre: in Epiſtolis tantùm Socraticis, neſcio an animorum contentione, an opinionum diſſenſione, diſcreparunt. Zacchias enim, vt eſt mitiſsimo ingenio, ad me conuerſus; Iſti, inquit, Socraticam Philoſophiam non valdè copioſè tantùm, ſed regio etiam apparatu acceperunt. At neſciunt, mi Leo, eam munificentiore hoſpitio ex eiuſdem Socratis Epiſtolis, quas iam Latinè redditas, ac notis illuſtratas ad Pariſienſes Typographos tranſmittere paras, accipi poſſe. Mirum enim quantùm in illis diuinæ illius doctrinæ lumen reſplendeat. Tum Valius; Semper aliquid noui, vt eſt in prouerbio, fert Africa, ſed Monſtrum. Nollem à Leone, à quo noua pleraque promittuntur, aliquod etiam Monſtrum nobis obtrudi, & præcipuè his Epiſtolis. Excepit Leonida; In nullo alio ſcriptionis genere tam petulanter ingenium luſit humanum, quàm in epiſtolis confingendis, appingendíſve etiam illis, quibus nec per ſomnium quidem aliquid vnquam ſcribere venit in mentem. Clarum id eſt, ſubdit Meronus; quis enim neſcit Socratem ipſum, Pythagoram, alióſque perplures Philoſophos nihil ſcripto conſignaſſe: & quidquid ſub eorum nomine legitur, à bellulis hiſce eloquentiæ Magiſtellis fuiſſe conflata. Et de Socrate quidem, infert Victorellus, ſi me memoria non fallit, legi neſcio quid apud Plutarchum lib. 1. de Fortuna, ſeu Virtute Alexan-

dri Magni. Non fallit, inquam, memoria. En verba, καί τοιγε οὐδὲ Πυθαγόρας ἔγραψεν οὐδὲν, οὐδὲ Σωκράτης, οὐδὲ Ἀρκεσίλαος, οὐδὲ Καρνεάδης, οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων. *Nuper etiam vulgatæ ſunt Epiſtolæ Themiſtoclis, dicit Vallius, quarum concinnitas nonniſi acutioribus omnibus fucum fecit. Eas tamen Themiſtoclis non eſſe vno vel altero loco, in quo ſe prodit Auctor, dum declamatorio modo rem effert, & ſophiſtico penicillo depingit, manifeſtò euincitur. Nec dubito, in Socraticis iſtis, licèt aliàs elegantiſſimis, ſimilia ineſſe quàm plurima, quibus fraudem nudare poſſemus. Quid hîc ais Leo? Monſtrúmne parturis, vt nouum afferas? Ad hæc non potui me continere, quin riderem. Quid enim facerem tam validè ab expertiſſimis Viris veluti è teſſera impetitus? Nec Hercules contra duos. ego ſolus tot, tantíſque vnica tantùm reſponſione ſatisfacerem? Oppugnatus ſum, non expugnatus, ad eos ſermonem dirigens, dixi. Non eæ ſunt rationes, vt me à ſententia dimoueant, quin validiùs confirmor, & poſt hæc argumenta magis audacter aſſeuero, nihil videri impedimento, quominùs hæ Epiſtolæ verè Socratis ſint. Quid de Themiſtocleis ſentiendum ſit, dicent alij. Non tamen illud negari poteſt, ab editione illarum fuiſſe nonnullos, quibus illæ confictæ indicatæ ſunt; nullum tamen ad hunc diem aliquid ſcripto ſignaſſe, quod ego ſciam, quo earum veritatem eneruaret ac frangeret. De Socraticis hiſce quid dicent, non audeo affirmare: neque enim diuina mente ſum, vt res proſpiciam futuras, prædicémque non factas. Erunt tamen, quibus cætera omnia præ ſuis malè olent, qui de iſtis etiam dubitare nullo fundamento, at verbis tamen, non deſinent. Sed quid-*

quid illud ſit, duo nobis hoc principio ſunt recognoſcenda. Primum, an Socrates aliquid de ſuo, ſcripto conſignarit: Alterum, an, licèt ſcripſerit alia, ſcripſerit etiam has Epiſtolas. Tum Zacchias; Infinitas, concertationúmque plenas diſputationes ingrederis. Ne diutiùs in inanibus diſceptationibus immoremur, vnam nobis, & quam primo loco dubitationem propoſuiſti, diſſolue. Altera enim, & quæ ab ea dependet, ab illius expoſitione, terminationéque lumen habebit. Quis enim, dummodò ſcripſerit aliquid Socrates, & has Epiſtolas compoſuiſſe, niſi aliquid aliud obſtiterit, negabit? Euidenter enim ſequitur, ſcripſit alia, ergò potuit & has ſcribere. Si potuit, & hæ ſub illius nomine in antiquis Codicibus leguntur, aliæ earum refellendarum rationes, aliunde quàm à ſcriptione, vel non ſcriptione Socratis petendæ ſunt. Primùm itaque illud tibi probandum erit, Socratem aliqua ſcripſiſſe. id vbi bona hora feceris, alterum tibi concedemus, Epiſtolas has Socratis eſſe. At non ita fiet, Vallius dixit; ſunt enim in illis, vt ex eorum lectione coniicere licet, quædam recentioris æui lumina. compoſitio etiam in aliquibus, artis oratoriæ coloribus polita, & Sophiſtarum ornamentis redundans, quantùm Philoſophum dedeceat, & Philoſophum Socratem, fruſtra eſſet, ſi verbis id conaremur comprobare. Protagoræ, Prodici, Gorgiæ in illis dicendi formam, ac inanem ſæpiùs verborum affectationem, non Socraticam dignitatem, quiſquis earum Auctor fuit, expreſſit. Quantò meliùs, addit Meronus, recentiores Sophiſtæ, ac aliorum geniorum imitatores antiquioribus illis hoc argumentum peregerunt, qui non nudum nomen illius, quem ſibi imitandum propoſuiſſent, præfigere, ſed ſuum ſole-

bant, vt tamen ingenium oſtentarent, ſubdebant, Quid dicere potuerit Hercules furens, Medea, Socrates, alij, quod illis verbis expreſſêre, τίνας ἂν εἴποι λόγους; vt rem fictam eſſe, quam ipſi ſcribunt, legentes intelligerent. Tum Victorellus; Inter has eaſdem Epiſtolas complures ſunt, quæ aliis etiam Philoſophis veluti Phædro, Platoni, Xenophonti, Ariſtippo, Æſchini, Antiſtheni, aliiſque appinguntur. vel omnes falſæ iudicandæ ſunt; ſi Socraticæ non agnoſcuntur vt genuinæ: vel ſi iſtæ veræ ſunt, quid obſtat, quin etiam Socratis illæ veræ ſint? Omnes enim eadem cenſura diſcernendæ videntur. Tum ego; Socratem nihil ſcripſiſſe non tantùm Plutarchus tradidit, ſed alij etiam; quorum princeps Cicero fuit, qui de Oratore lib. 3. ſcribit, illius ingenium, varióſque ſermones immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit, cùm ipſe literam Socrates nullam reliquiſſet. *Nec Cicerone dignitate inferior Dio Chryſoſtomus orat. de Socrate,* ἀλλὰ δὴ τῶν μὲν θαυμαζομένων ἐκείνων σοφιστῶν ἐκλελοίπασιν οἱ λόγοι, καὶ οὐδὲν ἢ τὰ ὀνόματα μόνον ἐστίν. οἱ δὲ τοῦ Σωκράτους οὐκ οἶδ᾽ ὅπως διαμένουσι, καὶ διαμενοῦσι τὸν ἅπαντα χρόνον. τούτου μὲν αὐτοῦ μηδὲν γράψαντος, ἢ καταλιπόντος, οὔτε σύγγραμμα, οὔτε διαθήκας· ἐτελεύτα γὰρ ἀνὴρ ἀδιάθετος τήν τε σοφίαν, καὶ τὰ χρήματα. ἀλλ᾽ οὐσίαν μὲν οὐκ εἶχεν ὥστε δημευθῆναι, καθάπερ εἴωθε γίγνεσθαι τῶν καταδικασθέντων· οἱ λόγοι δὲ τῷ ὄντι ἐδημεύθησαν, μάλιστ᾽ οὐχ ὑπ᾽ ἐχθρῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν φίλων. οὐδὲν μέν τοι ἧττον καὶ νῦν φανερῶν τε ὄντων, καὶ τιμωμένων, ὀλίγοι ξυνίασι, καὶ μετέχουσιν. *Ariſtides item oratione prima Platonica pro Rhetorica:* δοκεῖ δέ μοι καὶ Σωκράτης αὐτός, εἰ καὶ μηδεὶς λόγος αὐτοῦ γραφῇ σώζεται, οὐχ ἧττον οὔτε Πλάτωνος τοῦ σεμνοῦ, οὔτ᾽ Αἰσχίνου τοῦ κομψοῦ μάρτυρος. *Et oratione*

tione ſecunda, καὶ Σωκράτης μὲν καὶ Πυθαγόρας, οὐδὲ αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐν οἷς ἔζων συνέγραψαν, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ αὐτῶν ἐφιλοσόφουν. Et Auctor contra Hæreſes, quem ſub Origenis nomine in Manuſcriptis Codicibus legi, idem de Socrate refert. ὃς δὲ γνῶθι σαυτὸν περιθυμήσας, καὶ μεγάλην σχολὴν συστήσας, ἔσχε πάντων τῶν μαθητῶν ἱκανώτερον τὸν Πλάτωνα, αὐτὸς δὲ μηδὲ συγγράμματα καταλιπών. Actum eſt de hiſce Epiſtolis, inquit Meronus. ſi nullum ſcriptum, neque litteram vllam reliquit, quomodò Epiſtolas conſcripſiſſe dicendus eſt? Gladio tuo iam cecidiſti. ſed benè eſt. Tui tu cauſa mali, qui ſemper Auctorum ſcripta inueſtigans, ſingularia quæque adnotas. At notationibus hiſce tuis, ex auſpicio, atque ductu tuo, primo congreſſu vicimus. At non viciſtis, inquam ego; ſi ſapio; Nam hæc teſtimonia nihil aduerſus Epiſtolas faciunt. Quî id fieri poteſt? infert Victorellus. Probè, reſpondeo: & vt à Plutarcho initium ſumam: Refert Plutarchus, neque Pythagoram, neque Socratem, neque Carneadem, neque Arceſilaum aliquid ſcripſiſſe. Ergo Socrates aliquid ſcripſit. Tum Vallius; Haud decorum facinus facis, vt nos irrideas, ſuauiſſime Leo. Caue ludas nos tuo ludo. Non huc oues tibi adactæ ſumus. Mirum equidem enthymema, Socrates non ſcripſit, ergo ſcripſit: Per Plutarchum, inquam, hoc infero. Lepidiſſimè ſanè infers, ait Vallius. Et ego, Pythagoras, Carneades, Arceſilaus per Plutarchum ſcripſeruntne aliquid? Nihil, reſpondet Vallius. Et tamen multa ſcripſiſſe compertum eſt, inquam. Quis id ait? ſubdit Zacchias. Auctores, dixi, optimæ notæ. & ne diutiùs morer; licèt Lucianus de lapſu in ſalutatione ſcribat, ὁ θαυμάσιος Πυθαγόρας μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὑτοῦ

ἠξίωσεν. & Ioſephus Hebræus Originum Iudaic. lib. 1. Πυθαγόρου μὲν οὐδὲν ὁμολογεῖται σύγγραμμα. *Laërtius tamen multa illius enumerat in eius vita. inter ea, quæ in dubio erant, & aliis Auctoribus attribuebantur, in medio iudicium reliquit; aitque eos, qui à Pythagora nihil conſcriptum eſſe tradunt,* διαπαίζειν. *Sed Laërtio Plutarchus ſimilis non eſt, ait Meronus, qui nec comparandus ad illum eſt. Eſto, inquam. At Heraclitus Phyſicus, Heraclides Serapionis F. & Ion Chius, ex quibus, quæ de ſcriptis Pythagoræ Laërtius refert, hauſit, nónne Plutarcho ipſo in hac re probabiliores iudicari debent? Multa ſcripſit antiquitas, quæ quia non viſa Plutarcho, nec ſcripta etiam exiſtimata. Plinius lib. 14. cap. 17. adducit quædam ex libro Pythagoræ. & Proclus laudauit orationem illius ad Abarum lib. 3. in Timæum Platonis, vt & alij adnotarunt. Et Victorellus; Carmen etiam illud* Aureum *dictum ſub Pythagoræ nomine ſæpius editum eſt, & à pleriſque Latinè redditum noui. Tum ego; Dubitarunt alij de Auctore illius Carminis. ſententias tamen & decreta Pythagoræ in eo, ſed ab aliis verſibus conſcripta agnouerunt. Verba ſunt Hieronymi, ſi rectè memini, aduerſus Rufinum.* Cuius enim ſunt illa χρυσᾶ παραγγέλματα, nónne Pythagoræ? in quibus omnia eius breuiter dogmata continentur; & quæ latiſſimo opere Philoſophus commentatus eſt Iamblichus, imitatus ex parte Moderatum, virum eloquentiſſimum, & Archippum, & Lyſidem Pythagoræ Auditores. Quorum Archippus ac Lyſides in Græcia, id eſt, Thebis ſcholas habuêre; qui memoriter tenentes præcepta Doctoris, ingenio pro libris vtebantur.

Chryſippus apud A. Gellium lib. 9. cap. 2. & Plutarchus de Conſolatione ad Apollonium, Pythagoræis adſcribunt. Galenus de cognitione, & curatione morborum animi, hæret. τούτας δὴ τὰς φερομένας, ὡς Πυθαγόρου παραινέσεις. *Laërtius in vita Pythagoræ, Lyſidi Tarentino tribuit,* τὸ δὲ φερόμενον ὡς Πυθαγόρου Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ. *Alij Philolaum eius Auctorem ſuſpicati ſunt. Pythagoram tamen illius ſcriptorem recognoſcit Proclus dicto loco, qui Pythagoram vocauit* τὸν χρυσῶν ἐπῶν πατέρα. *& Clemens Alexandrinus Pædagogi lib. 1. cap. 10.* καί μοι δοκεῖ σπουδῆς τοῦτο ὁ Σάμιος παραγγέλλει Πυθαγόρας. δι-κὰ μὲν ἐκπορίζας, *&c. De Carneade, & Arceſilao idem dicendum eſt. Nam Arceſilai epigrammata, & epiſtolam ad Thaumaſiam quendam, Carneadis etiam ad Ariarathem Regem epiſtolas Laërtius recenſet. Argumentare ergo, mi Valli; Pythagoras, Carneades, Arceſilaus nihil ſcripſerunt, & tamen ſcripſiſſe probatum eſt; ergo & Socrates, qui inter eos annumeratur, ſcripſit aliquid, etſi dicatur nihil ſcripſiſſe. Neque enim dictum Plutarchi, falſum in cæteris, in Socrate tantùm verum dicere poſſumus. Vnde enim id habebimus? Vel omnes ergo aliquid ſcripſerunt, vel nullus. Adhuc ſermonis tui rationem nobis non perſoluis, ait Victorellus. At perſolutam, inquam, confido, & verè perſoluiſſe eiuſdem Plutarchi teſtimonio comprobabo. Ipſe enim Libello, Quomodo adoleſcens Poëtas audire debeat, narrat, Socratem in ſomniis quondam ad ſcribendum Carmen compulſum, Æſopi fabellas ad ſcribendum ſibi argumentum delegiſſe.* ὅθεν ὁ Σωκράτης ἔκ τινων ἐνυπνίων ποιητικῆς ἁψάμενος, αὐτὸς μὲν ἅτε δὴ γεγονὼς ἀληθείας ἀγωνιστὴς τὸν ἅπαντα βίον, οὐ πιθανὸς ἦν, οὐδὲ εὐφυὴς

ψευδῶν δημιουργός. τοὺς δ' Αἰσώπου τοῖς ἔπεσι μύθους ἐνόμιζεν ὡς ποίησιν οὐκ οὖσαν, ᾗ ψεῦδος μὴ πρόσεστι. *Quî ergo dubitem, hominem carmini addictum, proſa etiam alio tempore nonnulla conſcripſiſſe? At non ſcripſerit: certè, Plutarcho teſte, aliquid ſcripſit. Quanam ergo ratione Plutarchus tot viros clariſſimos, & editis ſcriptis de poſteritate bene meritos, dixerit nihil ſcripſiſſe, vos, qui tantum Plutarcho præ aliis tribuitis, iudicate. Ego exiſtimo, id eum ita aſſeruiſſe, quòd nullum eorum ſcriptum viderit, vel quòd memoria lapſus, alia atque alia pro opportunitate temporis in medium attulerit, quod Auctori illi ſolemne eſt. Satis iam factum Plutarcho, inquit Zacchias: Neſcio quomodo Ciceroni occurres, qui tradit Socratem nec litteram vllam reliquiſſe. An is potuit ſcriptum, qui nec litteram quidem? Qui nec litteram quidem reliquit, inquam, potuit ſcriptum, & epiſtolas reliquiſſe. Mirum ſanè, reſpondit Meronus, temet ſemper, vt ardua complanes, in difficiliora, ac præruptiora coniicere. Qui nec ſyllabam, nec litteram; epiſtolas, & commentaria reliquit. At ita eſt, inquam. Illi enim inter Philoſophos nihil ſcripto tradere dicuntur, qui ſuæ artis arcana voce tantùm diſcipulis, vt inde poſteris innoteſcant, committunt; non qui alia extra ſcientiæ fines, ſiue per epiſtolas, ſiue per alia monumenta in ſcriptis conferunt: adeò vt voce per aures in animum diſciplinas infundere, non in papyro videantur inſcribere. Nihil igitur Socrates ſcripſit, nec ſyllabam quidem, ſi dogmata ſpectes, & Philoſophiæ ſuæ axiomata. De aliis rebus pleraque, quæ parùm illi curæ erant, ſiue clam inter domeſticos, ſiue palam inter amicos agitarentur, quodnam cenſeri poterit impedimentum, ne litteris man-*

daret? Tum Vallius; Exemplo opus eſt, ſi vſpiam ſimile quid inuenitur. Confido tamen, ſi eſt, à te minimè prateritum fuiſſe. Non deerit, inquam. Laërtius in vita Carneadis ait, ſcriptum eum nihil reliquiſſe, ſed omnia quæ illius eſſe feruntur, conſcripta fuiſſe à diſcipulis. & tamen epiſtolas, quæ ſub eius nomine circumferebantur, vti genuinas agnoſcit. Quid hîc ais, Valli? Qui ſcripſit epiſtolas, quomodo nihil ſcripſit? Verba Laërtij, nam rectè recordor, ea ſunt; φέρονται δὲ αὐτοῦ ἐπιστολαὶ πρὸς Ἀριαρά-
θην τὸν Καππαδοκίας βασιλέα. τὰ δὲ λοιπὰ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ
συνέγραψαν. αὐτὸς δὲ κατέλιπε μηδέν. Ergo illud non ad ſcripta in vniuerſum, ſed ad ea tantùm, quæ de ipſius hæreſi, vt ita dicam, & illius arcanis pertractabant, referendum videtur. ſin minùs, Laërtium in pauciſſimis verbis ſibi contraria dicere, affirmare cogemur. Nec in aliam ſententiam locutus eſt Cicero; & quod magis mirere, nec Dio Chryſoſtomus, nec Ariſtides, nec Origenes. Et Victorellus; Dionis verba paulò accuratiùs examinanda ſunt. Ait enim, Socratem nihil ſcripſiſſe, nec reliquiſſe neque Commentarium, neque teſtamentum. Fruſtrà, inquam, hoc quæritur; cùm ex eodem Dione Socrates aliquid ſcripſiſſe referatur, quod & ipſe agnoſcit, Pæana ſcilicet in Apollinem, & Dianam, Oratione Politica in Patriam. καὶ Παιᾶνα ἐποίησεν εἰς τὸν Ἀπόλλω, καὶ τὴν Ἄρτεμιν τοῦτον, ὃν ἐγὼ νῦν ᾄδω. De alia itaque ſcriptione Dio intelligendus eſt. Dum hæc ardentiùs diſputantur, vox quædam ad aures noſtras aduolat, Viridarij fores penè effractas eſſe, & Famulos, qui pro Domino increpant, pultandi compendium nullum facere. Quis is eſt? quæritur. Domini nomen indicare recuſant, optatiſſimum tamen aduenire illum

dicunt. Cur non rectà introit, ergo? inquam. An non debent ſemper optatis patere fores? congrediatur actutum. Non punctum temporis commoratus, accedit Gaſpar de Simeonibus. Vt vidimus, vnà omnes aſſurgimus, eúmque ingenti fauore excipimus, cum plauſibus, fauſtiſque acclamationibus, & quibus aliis effuſæ lætitiæ argumentis amicorum æſtimatio ac beneuolentia ſignificatur. O ſalue, mi Gaſpar, clamo. Salue tibi, nobis omnibus: ſiue enim ſub initium, ſiue ſub medium huius noſtræ diſſertationis adueneris, ſemper opportunè aderis, æquè ac Socrates in Platonis conuiuio: ſed eo multò felicior, quòd ille, veluti Silenus, externo habitu ſquallens, intus bonis omnibus, atque elegantiis refertus erat: Tu ſiue extra, ſiue intus conſpiciaris, omnibus venuſtatibus, atque amœnitatibus laudatiſſimè honeſtaris. Opportunè itaque aduenis tuo Allatio tantorum Virorum concertationibus fracto opem laturus; immò Socrati ipſi, qui propter coniecturas, neſcio quas, fallaces illas, & ludicras, ſuis Epiſtolis ſpoliatur. O Sophocleium equum, ô veteranum, & emeritum militem, Gaſpar ait. Saluæ ſunt, te defenſore, nec dubito, Socratis Epiſtolæ. At quid humaniſſimi & eruditiſſimi iſti Viri opponunt? Multa, inquam, vnà omnes in vnum conſpirantes. Et Zacchias; Vt nimis ſemper metuit malè noſter Leo! vt verbis ſemper horret! Qui virum non agnoſcit, diceret eum iam præ metu occidiſſe. Noſtras ipſe difficultates, vt abundantiùs reſponderet, difficiliores effecit. Iam ipſe Plutarchi, Ciceronis, atque Dionis auctoritate, qui Socratem nihil ſcripſiſſe aſſeuerant, aliquid eum ſcripſiſſe demonſtrauit. Hinc Epiſtolas illas Socraticas, quas nunc præ manibus habet, So-

crati ſuo vindicaſſe exiſtimat. At vindicaui, inquam, ſi quod initio diſputationis conceſſiſtis, memoria tenetis. Dicebamus ergo, mi Gaſpar, veteres illos Philoſophos, quòd præcipua Philoſophiæ ſuæ capita ſcripto non commendaſſent, ideo ab aliis, quamuis multa alia ſcripſerint, nihil ſcripſiſſe dictos eſſe. & eorundem Auctorum teſtimonio de Socrate præſertim fusè probaui: & hi omnes, antequàm ipſe ad nos acceßiſſes, ad ſententiam meam acceſſerant. Itane & tu cum iis? Immò, Gaſpar ait, ὡς οὐ καλῶς, *vt Plutarchus tradit in Numa,* ἐν ἀψύχοις γράμμασι φρουρουμένων τῶν ἀπορρήτων, ᾧ λογισμῷ φασι μηδὲ τοὺς Πυθαγορικοὺς εἰς γραφὴν κατατίθεσθαι τὰ συντάγματα, μνήμην δὲ καὶ παίδευσιν αὐτῶν ἄγραφον ἐμποιεῖν τοῖς ἀξίοις, καὶ τάς τε περὶ τοὺς ἀπόρους, καὶ ἀρρήτους λεγομένας ἐν Γεωμετρίᾳ μεθόδους, καὶ πραγματείας πρός τινα τῶν ἀναξίων ἐκδοθείσας ἔφασαν ἐπισημαίνειν τὸ δαιμόνιον, μεγάλῳ τινὶ, καὶ κοινῷ κακῷ τὴν γενομένην παρανομίαν, καὶ ἀσέβειαν ἐπεξερχόμενον. *Euge pol, mi Gaſpar, inquam. Scriptio ſcilicet indigna eſt, quæ tanta Philoſophiæ arcana excipiat, quæ nonniſi dignis communicanda, qui pauci cùm ſint, ſatius eſſe duxerunt, ea omninò non ſcribere, quàm vt ſcripta aliquando in eorum manus peruenirent, qui eſſent indigni. Quare abſtinuerunt ab eorum ſcriptione, non ita tamen, vt ab aliorum etiam, quæ non ita ſancta viſa ſunt, abſtinuerint. Ideo Lyſidis illam ſententiam de hac re, perpulchram illam quidem, ſæpiſsimè laudaui, ad Hipparchum,* καθάπερ γὰρ εἴ τις εἰς φρέαρ βαθὺ βορβόρου πλῆρες ἐγχέας καθαρὸν καὶ διειδὲς ὕδωρ τόν τε βόρβορον ἐτάραξε, καὶ τὸ ὕδωρ ἠφάνισεν. ὁ αὐτὸς δὲ τρόπος τῶν οὕτω διδασκόντων τε, καὶ διδασκομένων. *Sed res mihi cum Vallio eſt. Cedò mihi, opti-*

me Valli; Plato ille, inquam, diuinus Plato, Socratis auditor, ſcripſitne aliquid? Itane tandem? ſubdit Vallius. At reſpondendum, inquam, eſt, etiamſi pungi te ſentias. Etiam, ait, ſi videam hæc nihil tua referre, dicam. Anne volumina illa, quæ ſub Platonis illius nomine proſtant, vnquam vidiſti? Cur non reſpondes, inquam. At reſpondeo, ait Vallius. Dum interrogas, dixi, non reſpondes. Scripſitne aliquid Plato? Multa ſanè, quæ præ manibus omnium ſunt. nec de eo aliquis dubitauit, quod ſciam. Præter enim nonnullos Dialogos à doctioribus reiectos, cætera omnia, quæ illius eſſe dicuntur, verè ſcripſit. Platóne ſcripſit, inquam, illos Dialogos? Quomodo, & qua ratione? Scripſit, ait, vt alia illius æui monumenta ſcripta ſunt. Quomodo, inquam, tot potuit volumina ſcribere, qui nihil ſcripſit? Ain tu, dicit? Ego, inquam, aio, affirmóque Platonem nihil vnquam ſcripſiſſe. Tum Vallius; Riſum teneatis amici. Nouus nobis cenſor aduenis, Allati. Oſtende primùm, qui vir ſies. Quis te in hanc dignitatem euexit, vt dicto tenus ſcriptis Platonem exſpolies? ſed quando ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, *age quonam teſtimonio nobis Platonem ſcripſiſſe nihil probabis? Vnico, inquam, & certiſſimo; ſi ad hoc perſuadendum Platonis aliquid valet oratio. Et valebit plurimum, reſpondit Vallius. Is ergo, inquam, dicit de ſeipſo, nihil ad illum diem, dum hæc ſcriberet, ſcripſiſſe, nec ſcripturum in poſterum. An grauior, an accuratior, an fide dignior in hac re teſtis eſſe poterit? Expedi te, inquit Vallius. At expediam, dico, ſi me memoria non deſtituet. Memoria ſanè opus eſt, ait Vallius. Sed fugit, inquam, profectò. quis ſubueniet? An ſuggeres, mi Gaſpar? O*

feſtiuum,

feſtiuum, ait Vallius, Platonicorum ſcriptorum oppugnatorem! Quid plura? abundè ſatis probaſti. Talento, inquam, emerem volumen Platonis. ô meam licèt tenuem librorum domeſticam ſuppellectilem! ſine te in re tantilla irrideor, neque me quicquam conſilio adiuuare poſſum. Dicendum tamen aliquid eſt. Omnia certè, inquit Vallius, præter illud vnum, Platonem ſuo teſtimonio nihil ſcripſiſſe. At dicam tamen, aio, rem, quam modò memoriter complector. Xenophon Auctor illius epiſtolæ, quæ inter has legitur decima quinta, ex Platonis ſententia id inſinuat. οὐδὲ γὰρ ἔφαμεν ποιητὴν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς, κἂν πολὺ ἀπαρνῆται ποιητικήν. θρυπτόμενος γὰρ πρὸς τοὺς καλοὺς φησι, μηδὲν εἶναι ποίημα αὐτοῦ, Σωκράτους μέν τοι νέου, καὶ καλοῦ ὄντος. *Vulgare ſiquidem dictum erat Platonis, nullum ipſius extare opus ſcriptum. Tum Meronus; Rectè ſcilicet. Ex his ergo Epiſtolis, de quibus dubitamus, ad earum fidem confirmandam teſtimonia petemus? Hoc ipſum eſt, quod probare debes. Et ſi Xenophontis, inquam, non ſunt, antiquiſſimi tamen Scriptoris eſſe nemo negabit. At Xenophontis eſſe quid vetat, ſicut & reliquas aliorum Philoſophorum, Ariſtippi, Antiſthenis, Æſchinis, Phædri? An abſurdum fuerit, eoſdem Epiſtolas has ſcripſiſſe, qui alias etiam præter has ſcripſiſſe commemorantur? Nos modò de Socratis tantùm Epiſtolis diſputamus. Jta eſt, infert Victorellus. Sed ex eo Xenophontis loco nondum rei propoſitæ factum ſatis exiſtimo. Validiores rationes expoſuimus. Ad verba Xenophontis, inquam, reſpexiſſe etiam videtur Athenæus, in fine Dipnoſophiſtarum.* ταῦτα φίλτατε Τιμόκρατες κατὰ τὸν Πλάτωνα, οὐ Σωκράτους νέου, καὶ καλοῦ παίγνια, ἀλλὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν σπουδάσματα. *Dixe-*

ras, ait Vallius, id ex Platone comprobandum: dein lapſus memoria, incertum an fallens, ad neſcio quæ ſubterfugis, vt te à difficultate expedias; at non expedis. Adhuc non habemus Platonem dicentem. O mi, inquam, *Valli, ſi Xenophon, ſi Athenæus aſſerunt id dixiſſe Platonem, nónne validiſſimè confirmatur Platonem dixiſſe? At redit mecum in memoriam & tertius teſtis incorruptus, atque integer Ariſtides, quem puto non infirmabis. Ipſum enim Platonem alloquitur, à quo, ſi rem, vti erat, non protuliſſet, facillimo negotio mendacij fuiſſet inſimulatus, oratione ſecunda* Platonica οὐδὲ γε τῶν Πλάτωνος σύγγραμμά ἐστι Πλάτωνος οὐδὲν, οὐδὲ ἔσται. πόθεν; ἀλλὰ ταῦτά ἐστι Σωκράτους νέου, καὶ καλοῦ γεγονότος. εἶθ' ὁ μὲν γράψας οὐ γέγραφεν. *Et nil cùm ſit, vt opinaris Valli, nihil tamen vt deſit, en & alium teſtem ex purpura, & ex ſtemmate id idem, Iulianum, inquam, Imperatorem,* Oratione εἰς τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας, *aſſerentem profero:* ἐπεὶ καὶ Πλάτων ἐξομνύμενος φαίνεται τὰ ξυγγράμματα· οὐ γάρ ἐστι Πλάτωνος ξύγγραμμα οὐδὲν, οὔτ' ἔσται. τὰ δὲ νῦν φερόμενά ἐστι Σωκράτους ἀνδρὸς καλοῦ, καὶ νέου. *Et Vallius, Quidquid dicas, promiſſa non perficis. Fac ſis ea ſemel tandem appareant, ſi potes. Etiamſi mille nobis teſtes congeſſeris, fruſtra erit.* Platonem *tantùm profer, & palmarium habe.* Promiſeram, *inquam, quòd omninò in* Platone *percurreram. Sed ô me immemorem, nimis vrges Valli! Anne parum, ſubdit ille, vrgetur Plato, qui* Cornicula *per te riſum mouit, furtiuis nudata coloribus? Salua res eſt, inquam. Dum nimium opprimis, telum, quod ſors offerebat, effregi. Iam recordor, iam memini. Plato itaque ipſe de ſe ait, nihil vnquam vel ſcripſiſſe, vel poſtquam*

ſcripturum, in epiſtolis, quæ ſine dubio Platonis ſunt, nec inter illius νοθευόμενα *reiiciuntur, idque non ſemel, ſed bis aſſeuerat. Primus locus eſt in ſecunda epiſtola ad Dionyſium.* μεγίστη δὲ φυλακὴ τὸ μὴ γράφειν, ἀλλ' ἐκμανθάνειν. οὐ γάρ ἐστι τὰ γραφέντα μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν. διὰ ταῦτα οὐδὲ πώποτε ἐγὼ περὶ τούτων γέγραφα, οὐδ' ἔστι σύγγραμμα Πλάτωνος οὐδὲν, οὐδ' ἔσται. τὰ δὲ νῦν λεγόμενα Σωκράτους ἐστὶ καλοῦ, καὶ νέου γεγονότος. *Et ne videatur Plato mentiri, vel ſimilia illi memoria lapſo excidiſſe, repetit & ſecundò, epiſtola ſeptima ad Dionis propinquos, & familiares; & vt meliùs illius ſententia haberi poſſit, locum integrum recitabo.* ὕστερον δὲ καὶ ἀκούω γεγραφέναι αὐτὸν, *Dionyſium intelligit,* περὶ ὧν τότε ἤκουσε συνθέντα ὡς αὑτοῦ τέχνην, οὐδὲν τῶν αὐτῶν ὧν ἀκούοι. οἶδα δὲ οὐδὲν τούτων. ἄλλοις μὲν τινας οἶδα γεγραφότας περὶ τῶν αὐτῶν τούτων. οἵτινες δὲ οὐδ' αὐτοὶ αὐτούς. τοσόνδε γε μὴν περὶ πάντων ἔχω φράζειν τῶν γεγραφότων, καὶ γραψόντων. ὅσοι φασὶν εἰδέναι περὶ ὧν ἐγὼ σπουδάζω, εἴτ' ἐμοῦ ἀκηκοότες, εἴτ' ἄλλων, εἴθ' ὡς εὑρόντες αὐτοὶ, τούτοις οὐκ ἔστι, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, περὶ τοῦ πράγματος ἐπαΐειν οὐδέν. οὔκουν ἐμόν γε περὶ αὐτῶν ἐστι σύγγραμμα, οὐδὲ μήποτε γένηται. ῥητὸν γὰρ οὐδαμῶς ἐστιν, ὡς ἄλλα μαθήματα, *&c. Vtque magis id probet epiſtola decima tertia, quam plerique inter* νοθευόμενα, *dubium an probè, reiiciunt, Dialogum à ſe ſub Phædonis nomine, in quo de immortalitate animorum diſputat, editum, de quo ad hunc diem nemo, quod ſciam, an Platonis eſſet dubitauit, Socrati tribuens* Σωκρατείοις λόγοις *nuncupauit. En verba,* ἐπιεικῶς δὲ γινώσκεις τοὔνομα Κέβητος, γεγραμμένος γάρ ἐστιν ἐν τοῖς Σωκρατείοις λόγοις μετὰ Σιμμίου Σωκράτει διαλεγόμενος ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ, ἀνὴρ πᾶσιν ἡμῖν οἰκεῖός τε, καὶ εὔνους. *dicti-*

que huius veſtigia impreſſa conſpicio in Lucillio apud Nonium, Vbi nunc Socratici charti? *& ex Lucillio Horatius de Arte Poëtica: nec diſſentiunt Pigna, Madius, de Noras*,

Rem tibi Socraticæ poterunt oſtendere chartæ.

Platonis item librum, quem Ambracion Cleombrotus legerat, hincque ſe è muro in mare abiecerat, Socraticum Opus *Ouidius in Ibin vocauit*,

Vel de præcipiti venias in tartara ſaxo,
Vt qui Socraticum de nece legit opus.

Annon etiam Ariſtoteles ipſe Platonem Socratem nominat, dum Platonis placita carpit? Adi ſis librum eius Ethicorum ſextum, vbi ſuper eo, omnes virtutes prudentias eſſe, tradit Socratem partim rectè quærere, partim errare, & per Socratem ibi Platonem intelligere in libris de Republica, præterquàm quòd manifeſtum eſt, adnotauit etiam Euſtratius. Dicant quidquid velint alij, Platonicos Dialogos, Socraticos ſermones vocauit lib. 3. Ethic. διὰ τί γὰρ οὐκ ἔχουσιν οἱ μαθηματικοὶ λόγοι ἤθη, ὅτι οὐδὲ προαίρεσιν. τὸ γὰρ οὗ ἕνεκα οὐκ ἔχουσιν. ἀλλ' οἱ Σωκρατικοί· περὶ τοιούτων γὰρ λέγουσιν. *& lib. de Poëtica.* οὐδὲν γὰρ ἔχομεν ὀνομάσαι κοινὸν τοῦ Σώφρονος, καὶ Ξενάρχου μίμους, καὶ τοὺς Σωκρατικοὺς λόγους. *Nec alio ſenſu intellexerunt Ariſtotelem Madius, Lombardus, Robortellus, Caſteluetrius, Riccobonus, alij; & acutè ſatis Benius affirmantium Socraticos ſermones eſſe carmen, quod Socrates morti proximus fecit, vt oraculo obtemperaret, ſententiam exploſit. & ſomnia nobis narrant, qui eos dicunt eſſe Poëmata Socratis, quorum Plato, Apuleius, & Suidas meminerunt, vt adnotat Madius. ſiue enim Platonis Dialogos tantùm*

indicat Ariſtoteles; ſiue Xenophontis, Æſchinis, & aliorum Socraticorum, vt vult Maioraggius, inter quos non minimum ſibi locum vindicant Platonis Dialogi, certum eſt, quæ modò ſub Platonis nomine ſcripta circumferuntur, à ſapientiſſimis olim Socrati fuiſſe attributa, & ſub illius nomine diuendita. Quid hîc euidentius dici poteſt? An obmuteſcis Valli? Non præterita, ſed futura etiam ſcripta apertiſſimis verbis Plato denegat. O iam proſtratos Platonis Dialogos, & eodem Platone ſententiam ferente, dignitate propria, Platonis ſcilicet nomine ſpoliatos! Anne dormitabat, cùm hæc ſcriberet? Tum Gaſpar; Non quòd omninò non ſcripſerit, verba illa dicta exiſtimo; Scripſit enim quàm plurima, ſed quòd de præcipuis, auguſtiſsimis, aut abſtruſiſsimis Philoſophiæ, ac Theologiæ Ethnicæ capitibus, vt fuſiſsimè etiam diſputat Beſſarion Cardinalis lib. 1. aduerſus Calumniatorem Platonis, pauca atque obſcura conſcripſerat, & in vulgus protulerat; ea ratione, ac ſi non tradidiſſet, ſibíque reſeruaſſet in abditis; contra aliorum audaciam, qui paſſim omnibus, non ſine temeritatis nota, quæ erant ſilentio inuoluenda, contaminata euulgarunt. Et id eſt, inquam, quod exemplo iſto Platonis, in Socrate etiam, qui nihil ſcripſiſſe dicitur, affirmandum eſſe contendo. Quamuis enim ſuæ doctrinæ præcipua ipſe capita ſcripto non mandarit, non inde concluditur, neque alia, neque epiſtolas ſcripſiſſe. Plato etiam, dum ſe in poſterum nihil ſcripturum eſſe affirmat, eodem ipſo tempore epiſtolas ſcribebat, & valdè prolixas. Et quemadmodum de aliis, ita & de Socrate philoſophandum mihi eſſe autumo. Quamuis enim Plato dicatur nihil ſcripſiſſe, ſcripſit tamen plu-

rima; ſic in Socrate nec vires dicendi, nec eloquentiæ lumina deerant in Oratoria arte, quam ipſe Athenis profeſſus fuerat, promptus, atque acer. Tum Leonida; Et iterum nobis, inquit, qui teſtimonio omnium ſapientiſſimus iudicatur, dicto Allatij erit & dicendi magiſter, & inter alios eloquentiſſimus. Quidni? ego inquam. Et Leonida hoc ipſum, ait, quòd in Oratoria arte fuerit elinguis, ac planè puer. Nam, vt aſſerit Cicero de Oratore lib. primo, damnatus eſt nullam aliam ob culpam, niſi propter dicendi inſcitiam. An ab hoc itaque peti potuerunt præcepta dicendi? Tum ego; Non diſputo, an poſſit eſſe ſapiens, qui diſertus non eſt. At eſto. Demus ſapientiam ab eloquentia ſeiunctam. Illud planè abſurdum iudico, inſcitia dicendi Socratem fuiſſe damnatum, nec minùs abſurdum quod ſequitur, in eo nullam facultatem orationis valuiſſe. Noluit ipſe accuſatoribus reſpondere. noluit ſui cauſam apud Iudices ſuſcipere. ideóne elinguis erit, & indiſertus? Non defuiſſe patrocinium diſertiſſimorum, quos ipſe tamquam ineptos, ac imprudentes neglexit, certo certius eſt, eodemmet Cicerone teſte. Aliud ergo illi in mente fuit, de quo pluribus diſputant antiqui, recentioríſque æui Scriptores. Si reſpondiſſet, procul dubio manus Iudicum effugiſſet. Non reſpondit. noluit; non quia neſciuit. Et Gaſpar; Eloquentiæ, litterarúmque, vt ita dicam, inſcitiam à multis obiectam in eius vita narrauit Porphyrius, & ex Porphyrio Theodoretus. Verba Porphyrij, quia non nemini noua videri poterunt, hîc ſubiiciam. ἀλλ' ἴσως τὴν μὲν πρώτην ἡλικίαν λιθουργῶν διετέλεσεν. ὕστερον δὲ λόγων ποιητικῶν, καὶ ῥητορικῶν ἐρασθεὶς παιδείας μετέλαχεν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτό ἐστιν εἰπεῖν· πολὺ γὰρ τοὐναντίον φη-

σὶν ὁ Πορφύριος, λέγει δὲ οὕτως. εἶναι δὲ αὐτὸν πρὸς οὐδὲν μὲν ἀφυᾶ, *lego* εὐφυῆ, ἀπαίδευτον δὲ περὶ πάντα, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν. σχεδὸν δὲ οὐδὲ γράμματα πάνυ τι ἐπίστασθαι, ἀλλ' εἶναι γελοῖον, ὁπότε τι δέον, ἢ γράψαι, ἢ ἀναγνῶναι βατταρίζοντα ὥσπερ τὰ παιδία. *Quæ an vera ſint meritò quis dubitare poterit. Sed, ſi vera fuerint, iam ſapientiam illam Socratis adeò à præclariſsimis Viris laudatam, rudem, agreſtémque cognoſcimus, qui non epiſtolas, ſed nomen etiam ſuum inconcinnè, & οὐ πάνυ ἐπιτετευγμένος, vt de eius in Æſopi Fabulas interpretatione aſſerit* Laërtius, *ſcribere potuerit. Tum* Zacchias; *ſæpiſsimè non ſine ſtomacho legi Libellum* Cardani *de ſtudio* Socratis, *in quo Virum non tantùm indoctum rabulam, inurbanum, ac ruſticum, ſed rerum omnium imperitum, & nullo vſu, nullo ſtudio litterarum præditum nititur demonſtrare: in quo aſſerendo iactantiam hominis, non acumen ingenij ſemper admiratus ſum.* O Socratem, *inquam, hominum ſtultiſsimum! ô lapidem omninò, haud hominem! Quis crederet eum, è cuius ludo, quod de* Iſocrate *affirmabat* Cicero, *tanquam ex Equo Troiano, tot Philoſophi, tot Oratores, tot rerum publicarum Adminiſtri, & Principes, non ſegnes illi quidem, ac impoliti, ſed prudentes, eloquentes, diſerti, magiſtri denique Diſciplinarum omnium exierunt; in omni re litteraria tyronem, ac peregrinum fuiſſe? Multa in eum vel inſcitia rerum, vel malignitate, congeſsit antiquitas. Multa in eum ſiue æmulationis, ſiue religionis ſtudio, ſiue quòd inferiores exiſtimarentur, inconſiderati homines oblatrarunt, quæ licet in ſcripta relata ſint, non tamen vti veris attenderunt prudentiores. Habemus teſtes locupletiſsimos,* Platonem, Xenophontem, *cæteros il-*

lius æui Scriptores, qui doctrinam, conſilium, ingenium tanti Viri venerati ſunt; qui licèt in multis de illius ſapientia, & quod magis mirere, eloquentia detrahere videantur; ſiue eum potiùs ſibi amentiam ac ignorantiam obiicientem introducant; id tamen eos, more Socratis, ironia ſcilicet, ac diſſimulantia, quibus ille omnibus præſtitit, feciſſe veroſimillimum eſt. Nec dignus eſt Cardanus, cui in hoc negotio reſpondere velimus. Quàm multa ille fatuè, quàm inconcinnè, quàm inconſideratè effutit. Abundè ſatis illi ſatisfeciſſet Socrates, non minùs ac Iudicibus, qui eum condemnarunt, non reſpondendo. Quis, vt multa prætercam, Cardani ferret deliramentum, qui Æſchinem Socraticum, ab Æſchine Oratore, Demoſthenis hoſte, quod vel pueri norunt, non diſcernit? Quis illius in aſſerendis Socratis Diſcipulis. Et Zacchias; Eloquentia Socratis, non Cardani inſcitia tibi probanda eſt. Ita eſt, inquam; ſed quidnam Cardanum in innocuum Virum adeò apertè mentiri, mentientem, ac labentem ipſum in plurimis, compulit? O dignum Nerone Magiſtro diſcipulum! Multa, Zacchias inquit, in Cardanum, vt video, iactas; non tamen à Socrate ieiunitatem bonarum Artium expellis; vt hinc eum Epiſtolas ſcripſiſſe fateri non vereamur. At expellam, inquam, ſi placet, ſi Cardanus etiam ex hoc iudicio, tanquam flocci, expellatur. Nihil frugi, ait Zacchias, Cardanus in Socratem attulit. Ideóne Socrates eruditus, ac eloquens fuerit? At fuit, inquam, etiam inuito Cardano; quod teſtimoniis veterum in eius vita fuſiſſimè probauit Laërtius. En verba. ὅθεν καὶ Τίμωνα ἐν τοῖς σίλλοις εἰπεῖν, ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος, ἐννομολέσχης,

Ἑλλήνων

Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγοις ἀποφήνας, μυκτὴρ ῥητορόμικτος, ὑπαττικὸς, εἰρωνευτής. ἦν γὰρ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς δεινὸς, ὥς φησι καὶ Ἰδομενεύς. ἀλλὰ καὶ οἱ τριάκοντα αὐτὸν ἐκώλυσαν τέχνας διδάσκειν λόγων, ὥς φησι Ξενοφῶν, καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸν κωμῳδεῖ, ὡς τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιοῦντα. καὶ γὰρ πρῶτος, ὥς φησι καὶ Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, μετὰ τοῦ μαθητοῦ Αἰσχίνου ῥητορεύειν ἐδίδαξε. λέγει δὲ τοῦτο καὶ Ἰδομενεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Σωκρατικῶν. *Annon illud vnum Iudices Anytus, & Melitus, aliíque monuerunt, vt diligenter cauerent, ne à Socrate ſeducerentur, quaſi dicendi facultate ipſe valeret; vt legimus apud Platonem in Apologia?* μάλιστα δὲ αὐτῶν ἓν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν, ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο ἐν ᾧ ἔλεγον, ὡς χρὴ ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι, μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθῆτε, ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν. *& aliis interiectis.* ἔπειθόν τε, καὶ κατηγόρουν ἐμοῦ οὐδὲν ἀληθὲς, ὥς ἐστι τις Σωκράτης ἀνὴρ σοφὸς, τά τε μετέωρα φροντιστὴς, καὶ τὰ ὑπὸ γῆς πάντα ἀνεζητηκὼς, καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιῶν. *Xenophon item* ἀπομνημονευμάτων *lib. 4. laudem eloquentiæ illi tribuit,* ἱκανὸς δὲ καὶ λόγῳ εἰπεῖν τε, καὶ διορίσασθαι τὰ τοιαῦτα. ἱκανὸς δὲ καὶ ἄλλον δοκιμάσαι τε, καὶ ἁμαρτάνοντα ἐξελέγξαι, καὶ προτρέψασθαι ἐπ' ἀρετὴν, καὶ καλοκἀγαθίαν. *Nihil agis, ait Victorellus, verbáque dares, ſi, quod apud omnes penè in confeſſo eſt, comprobare nitereris. Nemo de illius dicendi facultate dubitauit. Potuit, ſi voluit; quòd voluerit, dum alia ſcripſit, ſatis abundè demonſtratur. Aſt alia ſcripſiſſe eum, quemnam nobis teſtem adducis? Plures, inquam, & inter eos non infimi nominis Virum, Epictetum, celebrem illum Philoſophum. Is enim apud Arrianum, in Diſputationibus lib. 2. cap. 1. neminem alium ipſo Socrate plura ſcripſiſſe fatetur.* τί οὖν Σωκράτης

οὐκ ἔγραφε, καὶ τίς τοσαῦτα; ἀλλὰ πῶς; ἐπεὶ μὴ ἐδύνατο ἔχειν ἀεὶ ἐλέγχοντα αὐτοῦ τὰ δόγματα, ἢ ἐλεγχθησόμενον, ἐν τῷ μέρει αὐτὸς ἑαυτὸν ἤλεγχε, καὶ ἐξήταζε. καὶ ἀεὶ μίαν γέ τινα πρόληψιν ἐγύμναζε χρηστικῶς, ἃ λέγω ἄλλοις ἀφίησι τοῖς ἀναισθήτοις, ἢ τοῖς μακαρίοις τοῖς σχολὴν ἄγουσιν ὑπὸ ἀπραξίας, ἢ τοῖς μηδὲν ἑξῆς ὑπολογιζομένοις διὰ μωρίαν. *Permulta ergo ſcripſit Socrates, quamuis non ad oſtentationem, ſed corrigendi ſui gratia; cuius exemplo ſe etiam Epictetus defendit. Et Gaſpar; Mirum ſanè eſt in apertiſſimis verbis alios tam inſulsè cæcutiſſe, affirmaſſéque Socratis nomen pro alio in hunc locum irrepſiſſe, ſolo vnius Laërtij, ſcripta Socratis conticeſcentis, teſtimonio adductos; eóque præcipuè, quòd Laërtius in Proœmio ſui Operis Socratem inter eos recenſuerit, qui nihil à ſe ſcriptum reliquerunt. Et falluntur, inquam, iſti, mi Gaſpar, Laërtióque, quod nec ſomniauit quidem, appingunt. Id enim ille Auctor non ex ſui, ſed ex aliorum ſententia tradit. De Philoſophis enim ſermonem habens, hæc ſubdit:* καὶ οἱ μὲν αὐτῶν κατέλιπον ὑπομνήματα, οἱ δ' ἄλλως οὐ συνέγραψαν, ὥσπερ κατά τινας Σωκράτης, Στίλπων, Φίλιππος, Μενέδημος, Πύῤῥος, Θεόδωρος, Καρνεάδης, Βρύσων. κατά τινας Πυθαγόρας, Ἀρίστων ὁ Χῖος πλὴν ἐπιστολῶν ὀλίγων. *Non ergo Laërtius id affirmat, ſed id ex aliorum ſententia, incertum quantum ipſe illi ſententiæ deferat, tradit: immò nihil detuliſſe, ex diſſidio Auctorum, inter quos, quinam ſcripſerint, vel non, non conuenerat, certum eſt. Vide itaque quantum auctoritatibus, ex Scriptoribus ad comprobandum adductis, fidendum ſit. Ad hæc Victorellus; Teſti, aiebat ille, nonniſi oculato credendum eſt; ego adderem, nec Auctori, quem ipſe oculatus non legeris: adeò*

pernicies iſta, ex falsò productis teſtimoniis alios fallendi, in Rempublicam litterariam ſæuiit. Tum ego; Alij iſta iudicent, & condemnent, ſi lubet; at nobis otium id non fuerit. Illud tamen noto, Epiſtolas hîc à Commentariis, & ſcriptis maximoperè differre; quod ſuprà etiam ex aliis adnotabam. Sed dicas, Valli, quænam hæc ſcripta tam multa Socratis fuerunt, quorum meminit Epictetus? Quid nunc obticuiſti? Aliquid mihi animus præſagit boni, dum te video in hac quæſtione, mente atque animo defixum. Nec enim inconſideratè, vt multa iſti noſtri ſeculi Magiſtelli ſolent, loqueris. At effare tandem, quod tamdiu concepiſti. Quid aliud, inquit Vallius, quàm quod anteà ex dicto illo Platonis concludebatur? ſcripta ſcilicet Platonis intelligi, quæ Socratis eſſe, nec ipſe Plato negauit, attamen καλοῦ τε καὶ νέου γεγονότος. *Neque incomptè, ſubdit Gaſpar, adaptari poſſet illud Hieronymi epiſt. aduerſus Rufinum, qui reprehenſus à Rufino, quòd ſe dixerat aliquid apud Pythagoram legiſſe, cuius nullum extaret ſcriptum, reſpondit;* De dogmatibus, non de Libris locutus ſum, quæ potui in Cicerone, Bruto, ac Seneca diſcere. Lege pro Vatinio Oratiunculam, & alias, vbi Sodalitatum mentio fit. Reuolue Dialogos M. Tullij; reſpice omnem oram Italiæ, quæ quondam magna Græcia dicebatur, & Pythagoræorum Dogmatum inciſa publicis literis æra cognoſces. *De Dogmatibus, non de Libris locutus eſt, quæ potuit in Platone, Xenophonte, Æſchine, Antiſthene, atque aliis diſcere. Lege Diſſertationes Maximi Tyrij, & alia, vbi Moralis Philoſophiæ mentio fit. Reuolue Dialogos M. Tullij, reſpice omnem oram Græciæ, &*

quæ ab eadem Græcia ortum habuit, & Socraticorum Dogmatum inciſa publicis literis æra cognoſces. De eo enim, ac de Homero dici poteſt.

Τίς ποτε Σωκράτεος μεγάλης ὀπὸς ἐστὶν ἀπωθής;
Τίς χθών, ἧς δὲ θάλασσα τόσην οὐκ ἔκλυε φήμην;
Δῆμος ὁ κιμμερίων πολυδερκέος ἄμμορος αἴγλης,
Δαιμονίης ἀρετῆς ὄνομ' ἔκλυεν, ἔκλυεν Ἀτλάς
Οὐρανὸν εὐρύστερνον ἔχων ἐπικείμενον ὤμοις.

Nominatim etiam, inquam ego, proferuntur ex illius ſcriptis non pauca, quæ illi ſurrepta, ſub alieno nomine diuendita ſunt. quod nec tacuerunt Socratici ipſi. Primùm itaque in componendis Tragœdiis Euripidi operam nauauit. id ex Mneſilocho, & Callia refert Laërtius. ἐδόκει δὲ συμποιεῖν Εὐριπίδῃ, ὅθεν Μνησίλοχος οὕτω φησίν,

Φρύγες ἐστὶ καινὸν δρᾶμα τοῦτ' Εὐριπίδου,
Ω καὶ Σωκράτης τὰ φρύγανα ὑποτίθησιν.

καὶ πάλιν Εὐριπίδης * Σωκρατογόμφους. καὶ Καλλίας πεδήταις,

Ηδη σὺ σεμνὴ, καὶ φρονεῖς οὕτω μέγα;
Εξεστι γάρ μοι. Σωκράτης γὰρ αἴτιος.

Tum Gaſpar, συμποιεῖν ἐστι, *vnà cum alio poëma facere, quod* vnà ſcribere *apud Latinos elegantiſſimè dixit Terentius in Prologo Adelphorum.* Nam quod iſti dicunt maleuoli homines, nobiles eum adiutare, aſſiduèque vnà ſcribere. *Non mirum ergo, ſi ſenex poſtea ad Poëſim animum aduerterit, conſcripſeritque Pæana, cuius meminit Dio; & Æſopicas Fabellas carmine expreſſerit, quarum Plutarchus. Et meminêre, inquam, alij. Laërtius in eius vita principia etiam eorum recenſet.* ἀλλὰ καὶ Παιᾶνα κατά τινας ἐποίησεν, οὗ ἡ ἀρχή,

Δήλι' Ἄπολλον χαῖρε, καὶ Ἄρτεμι παῖδε Κλεινώ.

Διονυσόδωρος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸν Παιᾶνα. ἐποίησε δὲ καὶ μῦθον Αἰσώπειον οὐ πάνυ ἐπιτετευγμένως, οὗ ἡ ἀρχή,

Αἴσωπός ποτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν Λαοδίκῳ σοφίῃ.

Quod Laërtius Pæana προοίμιον εἰς τὸν Ἀπόλλω *vocauit Plato in Phædone; à quo etiam Carminum conditorum cauſa redditur.* ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβών, νὴ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εὖγε ἐποίησας ἀναμνήσας με. περὶ γάρ τοι τῶν ποιημάτων, ὧν πεποίηκας, ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους, καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι τινές με ἤροντο ἤδη, ἀτὰρ καὶ Εὐηνὸς πρῴην, ὅ, τι ποτὲ διανοηθείς, ἐπειδὴ δεῦρο ἦλθες, ἐποίησας αὐτά, πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιήσας. εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ Εὐηνῷ ἀποκρίνεσθαι, ὅταν με αὖθις ἐρωτᾷ, εἰπὲ τί χρὴ λέγειν. *& poſt pauca.* ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι πρὶν ἀφοσιώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα, πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. οὕτω δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν Θεὸν ἐποίησα, οὗ ἦν ἡ παροῦσα θυσία. μετὰ δὲ τὸν Θεόν, ἐννοήσας, ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι, εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους ἀλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν μυθολογικός, διὰ ταῦτα, οὓς προχείρους εἶχον, καὶ ἠπιστάμην μύθους τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα, οἷς πρώτοις ἐνέτυχον. *Nec alium de ſua habuit Plutarchus. Tum Vallius; Socrates, vt Platoni placet, exacta ferè ætate carmen condidit; cùm id nunquam anteà feciſſet: quanam ergo ratione anteà dixeras eum cum Euripide Tragœdias compoſuiſſe? Quidni, inquam? Quomodo, ait Vallius, verum eſſe potuit vnum carmen componere, & non componere? Facillimo, inquam, negotio. Non ipſe ex ſe, & tanquam ſua compoſuit; & Euripidi opem tulit, non alia ratione, quàm qui igni accenſo ſarmenta ſupponit, licèt flammas augeat, non ignem tamen accendere dicitur.*

At carmen in Apollinem, & Æſopicarum Fabellarum Paraphraſim ipſe, ſuo marte conſcripta, ac compta, voluit uti ſua apud poſteros extare. Neque fallere nos debet Laërtius, dum ait μῦθον Αἰσώπειον, *quaſi unam tantùm Æſopi fabulam fecerit, Plato enim* τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους, *&* μύθους τοὺς Αἰσώπου, *omnes ſcilicet, quæ tunc ſub Æſopi nomine Fabellæ in manibus hominum terebantur. Pæana* προοίμιον *etiam vocauit Themiſtius orat. 14.* ἐπεὶ καὶ Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου τοῦ μὲν δήμου τὰς ὀργάς, καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐν λόγῳ οὐδέποτε ἐποιήσατο. ἐκυδροῦτο δὲ καὶ ἐπεποίθει τῇ τοῦ Θεοῦ μαρτυρίᾳ, δι' ἧς ἀνεῖπεν αὐτὸν σοφίᾳ νικᾶν τοὺς τότε ἀνθρώπους, καὶ ᾤετο δεῖν ἐκτιννεῦσαι τὸ χαριστήριον τῷ τε Ἀπόλλωνι τῆς μαντείας, καὶ χαιρεφῶντι τῆς ἐρωτήσεως. καὶ ἔστι Σωκράτει προοίμιον πεποιημένον ἐν τόνῳ ἑξαμέτρῳ πρὸς τὸν Θεόν. *Dionyſodorus tamen non eſſe illius Pæanem affirmat apud Laërtium,* Διονυσόδωρος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸν Παιᾶνα. *Multò tamen in hoc fide dignior Plato cenſeri debet. Nec vincta tantùm, ſed ſoluta etiam oratione plura dicitur compoſuiſſe. Et Meronus; Vide quomodo Scriptorem nobis, eúmque luculentum, quem nec litteram ſcripſiſſe alij tradiderunt, Allatius compingat. Anne ego, inquam, ſilentio id obuoluam, ſi ab aliis ſcribitur compoſuiſſe? At ſicuti, ait Meronus, præter expectationem veniunt, ita quoque incredibilia exiſtimantur. At verò Auctores, quos do, reſpondi, non qualiſcumque, ſed firmi, ac veri teſtimonij pondus habent: eos, ſi quæ affero, diſplicent, falſitatis arguito, ſi potes, & manus dabo. Sed inſtitutam orationem proſequar. Gryllum Xenophontis filium ab innumeris eloquentiæ Profeſſoribus, variis orationibus, ac epitaphiis laudatum ſcimus; inter eos, ſi Hermip-*

po credimus, non vltimum locum obtinuit Socrates. Refert Laertius. ἀλλὰ καὶ Ερμιππος ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου, καὶ Σωκράτη φησὶ Γρύλλου ἐγκώμιον γεγραφέναι. *Poſſem hîc etiam, Platonis teſtimonio; Dialogos ipſos, & Monumenta Platonis Socrati vindicare. Et Zacchias; Satis vt opinor, vindicaſti; nec dubito inde nonnullos, vel eo ſolo, Platonis illas Epiſtolas à genuinis illius Libris reiecturos. Non fiet, inquam. nimium enim clarè Platonem ipſum ſapiunt. Verùm de his poſthac ſuo loco dicam, quod ſentio. Æſchinis Dialogos à Socrate compoſitos non recentiores, ſed Scriptores illius æui ſuſpicati ſunt. & ob id à Menedemo Eretrienſi ſæpiùs in ius vocatum Æſchinem tradit Laertius.* διεβάλλετο δὲ Αἰσχίνης, καὶ μάλιστα ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ερετριέως, ὡς τοὺς πλείστους διαλόγους ὄντας Σωκράτους ὑποβάλλοιτο λαμβάνων παρὰ Ξανθίππης. *Idem confirmat Athenæus lib. 14. qui de Æſchine ita ſcribit.* ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἐπιεικῆ, καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα, ἐγχειρίσθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν. *Adeò vt Ariſtippus ipſi viuenti, legentíque eos furtum obiecerit. Laertius,* τούτους τοὺς διαλόγους καὶ Αρίστιππος ὑπώπτευεν, ἐν γοῦν μεγάροις ἀναγινώσκοντος αὐτοῦ φασι σκῶψαι εἰπόντα, πόθεν σοι ληστὰ ταῦτα; *Hanc opinionem falſam exiſtimauit Ariſtides; non ita tamen, vt eam tanquam improbabilem reiiceret, Oratione ſecunda Platonica.* μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ ψευδὴς ἐνίων δόξα τῶν αὐτοῦ Σωκράτους εἶναι τὰ γράμματα ταῦτα ὑπειληφότων. οἷς εἰ μὴ τὸ ὅλον πιστεύειν ἄξιον· ὥσπερ ἐγὼ πρῶτος οὐκ ἂν φαίην· ἀλλ᾽ οὔπω οὐκ ἐπὶ πάσης γε τῆς ἀλογίας ἡ πλάνη συμβέβηκεν. ἀλλ᾽ οὕτω σφόδρα

ταῦτα οἰκεῖα τοῦ Σωκράτους ἤθη, καὶ προσήκοντα ἐκρίθη, ὥστε καὶ ταύτῃ τῇ δόξῃ γενέσθαι χώραν. Tum Gaſpar; *An hæc ſcripſerit Socrates in dubio relinquamus, fidéſque ſit apud Auctores. Hiſce tamen illud omninò probatum exiſtimo, Socratem plura conſcripſiſſe, quæ qualia fuerint, in antiquitatis tenebris latent. At quanam id fieri ratione potuit, vt homo à ciuilibus negotiis valdè alienus, ſtudiis, ac reformandis moribus addictiſſimus, ætate longæua, dummodò ſcribere ſciuerit, non aliquid ſcripſerit, vel ad alios ſuadendos, vel ad ſui memoriam conſeruandam? Scripſit, inquam, omninò, ſed ea ſibi reſeruabat, vel, amicis ſuis communicata, rurſus in capſula recludebat. Ipſe enim, quemadmodum in aliis, ita & in hoc adamuſſim Pythagoram imitatus, qui ſcripta ſua familiaribus, iiſque fidiſſimis viuens communicabat, ac moriens Damæ filiæ loco depoſiti conſignauit, ea conditione, vt nemini extra familiam traderet. Damo poſtea, & ipſa moriens Viſtaliam filiam, ſicuti rerum, ita & Præceptorum Pythagoræ voluit eſſe hæredem, vt occulta ſapientiæ illa lumina conſeruarentur, nec inter improbos euulgata, maximo decoris ac famæ detrimento proſtituerentur: idque ad poſteros tranſmiſit Lyſis, epiſtola ad Hipparchum;* λεγόντι δὲ πολλοί σε καὶ δαμοσίᾳ φιλοσοφὲν, ὅπερ ἀπηξίωσε Πυθαγόρας, ὅς γε Δαμοῖ τᾷ αὐτοῦ θυγατρὶ τὰ ὑπομνήματα παρακαταθέμενος, ἐπέσκαψε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας παραδιδόμεν. ἃ δὲ δυναμένα πολλῶν χρημάτων ἀποδόσθαι τὼς λόγως οὐκ ἐβουλήθη. πενίαν δὲ καὶ τὰς τῶ πατρὸς ἐπισκάψιας ἐνόμιζε χρυσοῦ τιμιωτέρας ἦμεν. φαντὶ δὲ ὅτι καὶ Δαμὼ θνάσκοισα Βιταλίᾳ τῇ ἑαυτῆς θυγατρὶ τὰν αὐτὰν ἐπισολὰν ἀπέστελλεν. *Neque minùs Socrates ſcriptionis, ac rei bellicæ benè geſtæ laudem contempſit,*

contempſit ; & quemadmodum victor ipſe , aliis triumphum ceſſerat in adminiſtratione Reipublicæ , ita & in monumentis edendis , licèt illa conſcripſiſſet , aliis tamen ſcriptionis plauſus , & inanem gloriolam conceſſiſſe. Sed ô tempus edax ! ô Scriptorum iniuria, quantum rei meæ infortunium peperiſtis ! à quo telo viſcera effodior ! ô Epiſtolas, leuiſſimo blattæ, vel tineæ morſu confoſſas ! Quænam hæc ruina, inquit Gaſpar, te ex inſperato tantopere affligit ? Affligit , inquam , Socratis Epiſtolas ; quarum mentionem è Libanio nequiter deleuit, & lumen, quo in hoc negotio rem malè gerere non poteramus , extinxit. Anne, ait Vallius, Epiſtolarum Socratis meminit Libanius ? Meminit, inquam ego, in Apologia Socratis , ſed in dubio, inſanabili vulnere , donec meliores codices opem ferant, mentio illa iacet. Meminit enim ἐπιστολῶν *&* γραμμάτων, *& vt verba illius innuunt, non aliarum, quàm de quibus concertatio eſt. Verùm lacuna interpoſita , & hians locus, ſiue verborum defectus, rem, vt puto, clariſſimam obſcurant , & certiſſimam non mediocri malo incertant. Verba enim ad alias aliorum epiſtolas , quos ibi commemorat, quiſpiam duro alioquin ingenio , & peruicaci, detorquere, licèt per vim , contendat tamen. Ideóque ea, cùm non habeam , ope meliorum Codicum deſtitutus, meliora, non exſcribam. Forſan alij fortunatiores id, cùm minùs opus fuerit, aſſequentur. Et Vallius ; Adhuc tamen haſce Epiſtolas Socratis eſſe noſter non probauit Allatius. At probaui, inquam, onúſque mihi negotij impoſiti tuli. Niſi enim ego amens ſum, principio diſputationis illud probandum ſuſceperam, Socratem aliquid ſcripſiſſe. Hoc ſi probaui, quid vlteriùs impedit, & has Epi-*

ſtolas fuiſſe ab eo conſcriptas? Multa ſubdit Vallius. Quænam hæc erunt, inquam? ſtylus, ait, compoſitio, forma. Et quis, inquam, iſta obiecit? Tum Vallius; Nullus, quod ſciam: ſuſpicor tamen, ſi examinatæ à cenſoribus fuerint, illa obiicienda. Verène, an falsò, inquam. Vallius, Verè & falsò. Tum ego, Hui, vt hic acutus eſt vir. Quomodo quæ verè opponuntur, falsò opponi dicemus? Et Vallius; At mea ſecus eſt ſententia, quàm non inſpicis. Quæ, inquam? Vallius, Multos ſcilicet ſtudio veritatis, dum eas examinant, vera opponere poſſe; multos etiam altercandi ſtudio, & omnia, quæ ipſi non probauerint, oppugnandi inſolentia, pluráque in eas cauillari, ſed falſa. Scio, inquam, non defecturos neque dicaces, neque cauillatores; de quibus ſanè non laboramus. Quemadmodum & de iis, qui epiſtolas nondum viderunt, & tamen ſola earum auditione, iam pernegant Socratis eſſe. ſi petas cauſam, nullam afferunt præter illam, non eſſe Socratis. & inepto quodam riſu dicta comitantes, aliò ſeſe conuertunt. Tum Gaſpar; Hos ego eſſe puto infra omnes infimos homines, qui à congreſſibus litterariis æquè ac è ſacris profani, arcendi ſunt. Non defuêre tamen, nec deerunt, quouſque ſtudia florebunt, vt horum obtrectationibus, veluti poſt nubila Phœbus, clariores ac celebriores appareant, qui non inuitis Muſis ad eruditionis ſtudia animum cum fide aduertant. At vera, quæ contra has Epiſtolas afferent, quæ erunt? Duo illa præcipua, vt opinor, ſubdit Vallius. Nimis earum concinnam eſſe orationem, ac figurarum luminibus, contra quàm Philoſophum deceat, & Socratem præſertim, interſtinctam. eſſe etiam quædam declamatorum acumina. Pro-

ſopopœia etiam illa patris ad filium epiſtola 6. à Sophiſtarum penu videtur deprompta. Non ea iſta ſunt, inquam, Valli, vt auctoritatem epiſtolarum eleuent. Nunquam enim in vniuerſa Græcia, quàm Socraticis illis temporibus, magis eloquentia floruit. Tunc enim non natam, ſed adultàm, ac mox ſepultam etiam cognoſcimus. Et quamuis etiam aliis temporibus renaſci viſa ſit, nunquam tamen ad tantam dignitatem peruenit. Quid igitur mirum, ſi ea ætate, Doctrinarum omnium lumen præclariſſimum, & in Oratoria facultate vir non poſtremus, oratoriè diſſerens, ornatiſſimè, atque eloquentiſsimè locutus eſt, & figurarum etiam luminibus orationem adumbrauit. Multa de Sophiſtico penu mutuatus eſt, non inficior, ſolemnem illius ætatis morem, cùm Sophiſtæ omnia occuparent, ſecutus. An non ſimilia, & ad nauſeam vſque in Platonis Dialogis, & Epiſtolis; Xenophontis Commentariis, *quorum cognitione, ac intelligentia fretus, Valli, præ cæteris ea te tenere gloriaris, & tenes, inueniuntur? Illis nec abſtinuit Thucydides, homo ſeuerus, & talium delinec ciarum acerrimus oſor. Iſocrates, qui non modò Sophiſtarum improbitati iraſcitur, ſed eorum etiam rectè factis ſæpè faſtidit, an non Sophiſtarum lenociniis, & Gorgiæ detruncatis, ac mutilis ſententiolis, ac figuris puerilibus abundat? Nolo hîc loqui de Herodoto, Lyſia, Iſæo, Æſchine Oratore, & aliis in Sophiſtico amictu, atque ambitu penè omnia* ἐξεργαζομένοις. *Æſchines ipſe Socraticus, cuius Dialogos Socratis fuiſſe ſuſpicati ſunt plurimi, ab hiſce næniis non abſtinuit. De eo Laërtius,* ἦν δὲ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς ἱκανῶς γεγυμνασμένος, ὡς δῆλον ἔκ τε τῆς ἀπολογίας τοῦ πατρὸς Φαίακος τοῦ στρατηγοῦ, καὶ δι' ὧν μάλιστα μιμεῖ-

ται Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον. *&* *Philoſtratus epiſtolâ ad Iuliam Auguſtam.* καὶ Αἰσχίνης δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ Σωκράτους ὑπὲρ οὗ πρώην ἐσπούδαζες, ὡς οὐκ ἀφανῶς τοὺς διαλόγους κολάζοντος, οὐκ ὤκνει γοργιάζειν ἐν τῷ περὶ τῆς Θαργηλίας λόγῳ. Φησὶ γάρ που ὧδε. Θαργηλία ἐλθοῦσα εἰς Θετταλίαν, ξυνῴκει Ἀντιόχῳ Θετταλῷ, βασιλεύοντι πάντων Θετταλῶν. *Plura in hanc ſententiam colligi poterunt ex eiuſdem Proœmio in Vitas Sophiſtarum. Et, vt in pauca verba orationem conferam, Demoſthenes, qui Veneres omnes Oratorias, ſed molles, atque elumbes contempſit, ſæpenumerò inter Sophiſtarum choros ludere deprehenditur, & cum Gorgia ſuo deliciatur. Adeóne indecorum fuerit Socrati, ſi ſemel, aut bis in his Epiſtolis genio indulſerit, & morem ſui æui imitatus, ſeſe Philoſophum non agreſtem, & improbum, ſed ciuilem, atque humanum verbis leniſſimis ludibundus, commonſtrarit? Plura hîc poſſem addere, &, ſententiarum formis examinatis, nihil hîc eſſe dictum, quod ad priſtinum illud æuum non referatur, oſtendere: ſed ſuperuacaneum eſſe duco, nullo adhuc obiiciente, Apologiam in re certiſſimâ contexere.* καὶ διὰ τοῦτό γε, *verbis vtor Chionis Heracleenſis ex epiſtolis,* ἀπορῶ ἀπολογίας, ὅτι οὐδὲν ὁρῶ τὸ κατηγορούμενον. *Et Zacchias; Ita eſt profectò. Socratis has eſſe Epiſtolas Manuſcriptorum Codicum fide non dubitamus. Si quis dubitat, illi incumbit onus probandi. De Proſopopœia, inquam, iudicium expectatis: idem erit, ac de ſuperioribus. Non nouum illud genus dicendi in epiſtolis tunc fuit. Et, ne plura congeram, vnus mihi præ aliis Plato ſufficiat, epiſt. 7. qui Dionem in diſſimili argumento, at non diſſimili formâ loquentem introducit. His dictis, ſenſim Vallius recedens, neſcio quid inter ſe muſſitauit, nec*

multò pòſt, iterato greſſu, quaſi animos reſumpſiſſet, in
me conuerſus; Dic age, inquit. Quis in Socratem accuſa-
tionem conſcripſit? Anne id compertum eſt in hiſtoriâ? Ohe!
quæ erit, inquam, iſta tua percontatio, Valli? Quò inten-
das non reperio. ibo odorans, & vulpem veſtigiis perſequar.
Orationem illam alij Anyto tribuunt; plerique Polycrati
Sophiſtæ, & Polycratis fuiſſe legitur in epiſt. 14. quam
Terpſion & Euclides Xenophonti miſerunt. Ecquid, in
menténe tibi ſunt verba, ait Vallius? Et maximè, reſpon-
di. Recita nobis, infert, ſi potes. Et poſſum, inquam, & re-
citabo. Quid impedit? ὁ δὲ λόγος ὁ ἄθλιος ἤθελέ σε εἶναι ἐνθάδε,
ὃ ἐγέλασας δὴ ἐν τῇ συμφορᾷ. ὧν δὲ Πολυκράτους τοῦ λογογράφου,
ὃν ἐκεῖνος, ὥσπερ ἐν διδασκαλείῳ παῖδες τὰς ῥήσεις λέγοντες, ἀνα-
βὰς ὁπότε κατηγόρει, ἐδεδίει τε, καὶ ἀπεστρέφετο, καὶ ἐπελανθάνετο.
καὶ ἄλλοι αὐτῷ ὑπέβαλλον, καὶ καθότι, ὃ Καλλιππίδῃ τῷ ὑπο-
κριτῇ, καὶ κακὸν κακῶς ἄνω τε, καὶ κάτω αὐτόν τε, καὶ τὸ σύγγραμ-
μα ἐπιτείνας, κατέβη. Et Vallius; Scriptores epiſtolæ Po-
lycratem ipſum Auctorem accuſationis cognoſcere potue-
runt, & cognouerunt itaque. Ita eſt, ſubdo. Sed Polycra-
tes hic non fuit illius Orationis Auctor, ait Vallius. Quid
inde, inquam ego? Hoc, ait, Terpſionem, & Euclidem
non ſcripſiſſe hanc epiſtolam; quando ſcripſerint rem,
quam ipſi optimè ſcire poterant, non vti geſta fuit. Illa e-
nim Oratio ſub Polycratis nomine vulgata, multis pòſt an-
nis conſcripta fuit, & Polycratis fuiſſe Fauorinus etiam
negat; quòd in ea facta ſit mentio murorum à Conone in-
ſtauratorum, quod conſtat factum ſexto anno poſt mor-
tem Socratis; & videtur Laërtius ſubſcribere, cùm dicat;
καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον. Verba Laërtij. συνέγραψε δὲ τὸν λόγον Πο-
λυκράτης ὁ σοφιστής, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἢ Ἄνυτος ὥς τινες.

προητοίμασε δὲ πάντα Λύκων ὁ δημαγωγός. *& infrà.* Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν α΄ τῶν ἀπομνημονευμάτων μὴ εἶναι ἀληθῆ τὸν λόγον τοῦ Πολυκράτους κατὰ Σωκράτους, ἐν αὐτῷ γάρ φησι μνημονεύειν τῶν ὑπὸ κόνωνος τειχῶν ἀνασταθέντων, ἃ γέγονεν ἐν ἔτεσιν ἓξ τῆς Σωκράτους τελευτῆς ὕστερον, καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον. *Iſtæ itaque Epiſtolæ ab aliquo recentiore confictæ ſunt, non ea eadem tempeſtate ſcriptæ, qua finguntur. neque enim futura poterant prædicere, & muros poſt ſex annos inſtruendos tamquam factos commemorare. Non eæ ſunt, inquam, inſequentium Scriptorum coniecturæ, vt nos à præſentium, & oculatorum teſtium fide dimoueant. Quis iſta veriùs narrare potuit, Hermippúſne, an Fauorinus, qui poſt tot ſæcula vixit? Quis iſta meliùs Euclide, ac Terpſione, qui in ipſa concertatione non ſegniter interfuerunt, cognouerit? Neque leui coniectura rem pendi, teſtimonio etiam accuratiſsimi Scriptoris Iſocratis comprobatur, qui ad eumdem Polycratem laudationem Buſiridis direxit. In ea tanquam amicus adhortatur Polycratem, vt errata tum in Apologia Buſiridis, tum in Accuſatione Socratis ab ipſo commiſſa corrigat. Quo nihil clarius afferri poteſt.* αἰσθανόμενος σου ὡς ἥκιστά σε μεγαλαυχούμενον ἐπί τε τῇ Βουσίριδος ἀπολογίᾳ, καὶ τῇ Σωκράτους κατηγορείᾳ, πειράσομαί σοι ποιῆσαι καταφανὲς, ὅτι τοῦ δέοντος πολὺ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. *& paucis interiectis.* Σωκράτους δὲ κατηγορεῖν ἐγχειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσαι βουλόμενος Ἀλκιβιάδην ἔδωκας αὐτῷ μαθητὴν, ὃν ὑπ' ἐκείνου μὲν οὐδεὶς ᾔσθετο παιδευόμενον. ὅτι δὲ πολὺ διήνεγκε τῶν ἄλλων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν. *Scripſit ergo Polycrates, quidquid Fauorinus in contrarium afferat, Socratis accuſationem. Grauе ſanè eſt, ait Meronus, ad vindicandam accuſationem illam*

Polycrati, Iſocratis teſtimonium. & videtur in hoc, ſicut etiam in multis aliis, Fauorinus nugas agere. Et ſi teſtimonium, inquam, certius, ac clarius (ſi tamen Iſocratæo certius, clariúſque afferri poteſt) exoptas Valli, annon tibi ſubuenit Lyſiam Socrati σύγχρονον, *& vt plurimum conuiuam in Accuſationem Polycratis, Apologiam pro Socrate ſcripſiſſe? Non noua narro. En eruditi ſanè hominis, qui in Ariſtidis Panathenaicam Orationem ſcholia ſcripſit, auctoritas.* Διὰ τὸ διϊπετὲς παλλάδιόν φησι τὸ ἀπὸ Τροίας. ὁ γὰρ δημόφιλος παρὰ διομήδους ἁρπάσας εἰς τὴν πόλιν ἤγαγεν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ ὑπὲρ Σωκράτους πρὸς Πολυκράτην λόγῳ. *Scripſerit, ait Vallius, Orationem Polycrates. Quid de muris poſt eius mortem exſtructis dicemus? Multa, inquam ego. Dapſiles ſemper nobis apparatus, ait Gaſpar, facis Allati. Vnum tantùm ſi dixeris, cumulatè perſolues. Incertum, inquam, eſt, an muri illi poſt mortem Socratis exſtructi ſint. Auctores enim neque de tempore natiuitatis, neque de tempore mortis conueniunt: &, quod magis eſt, neque de vitæ ipſo ſpatio. Alij enim eum ſexagenarium, alij ſeptuagenarium, alij etiam octogenarium occubuiſſe tradunt. In quâ opinionum concertatione, quamnam veram eſſe Fauorinus oſtendet. Deinde incertum etiam eſt, an Accuſatio illa, quam Fauorinus legerat ſub Polycratis nomine, illa ipſa fuerit, quam Polycrates, Socratem accuſando, conſcripſerat. Neque enim dubito, quemadmodum plurimi exercendi ingenij causâ, plures Apologias Socratis, nomine ipſius Socratis inſignitas, compoſuerunt, inter quas reliquas nobis tempus fecit Platonis, Xenophontis, Libanij; eadem ratione multos alios complures Accuſationes etiam ſub Po-*

lycratis nomine diuulgaſſe: uti pleraque huiuſce generis inter Sophiſtarum ludicra cernimus. Vel etiam Polycrates ipſe, poſt Socratis necem, Orationem illam poliendo, veroſimillimum eſt, multa ex illa prima, quam recitauerat, detraxiſſe, multa etiam de nouo addidiſſe; vt ab aliis etiam factum adnotabamus. Neque mirum videri debet in hac ſecundâ correctione, in quâ multa permutauerat, murorum mentionem intuliſſe. Admonitus enim ab Iſocrate, in eâ Oratione multa peccaſſe, homo nimium ſibi arrogans, ac percontumax, multa in aliam formam, nec dubito, immutauit. Quæ omnia ſi conſideraſſet Fauorinus, & præterea antiquorum teſtimonia examinaſſet, profectò tantùm propter murorum mentionem, Orationem Polycrati non ſurripuiſſet. Adde his omnibus, in iudicio Fauorini ſæpè ſæpiùs ab aliis iudicium, & conſilium deſiderari. Coniecturæ iſtæ, quas facis, inquit Vallius, non leues ſunt, & quæ certiſſimè rem, de quâ quærimus, oſtendere poſſunt. Muri tamen Athenienſium à Conone extructi adhuc ſtant: alia tibi ad illos diruendos ineunda via eſt. Mentio enim illa murorum ſuſpectam reddit Orationem Polycratis; Oratio has Epiſtolas. Plúſne, inquam ego, Fauorino in hoc argumento, quàm Iſocrati teſti oculato tribuis? Non rectè equidem facis. Tum Gaſpar; Muri illi Cononis ratiocinationibus hiſce nulli ſunt, & dubia omnia remouiſti. Sed nos aliquid à te expectamus, dignum hac diſſertatione, dignum tuo ingenio. Scimus, tibi nihil optabilius accidere poſſe, quàm cùm difficultates Chronologicæ, quas nunc facilè diſſimulas, examinandæ proponuntur. Quid hîc retices? Quid Hiſtoriæ lumen tuo ſilentio obſcuras? Quid, inquam, in obſcuriſſimis

à

à me petis? Quin tu potiùs hoc onus tuæ eruditioni & ingenio par non aſſumis, ſed refugis? Multa ipſe pro his Epiſtolis diſſerui. Leua me, quæſo, hoc labore qui potes. Et Vallius; Adhuc muri Cononis ſtant. quid ais Leo? Stent per me licet, inquam. O Socraticas, exclamat Vallius, Epiſtolas, extra muros, tanquam peregrinas, eiectas! At non ita erit, inquam, ſi poſſum. Dic Valli; Quanam Olympiade Socrates natus eſt? quanam item cicutam bibit? Et Vallius; Sub Archonte Lachete obiit, qui Magiſtratum tenuit anno primo Olympiadis nonageſimæ quintæ; vt narrat Diodorus, & Ariſtides Sophiſta, Platonica ſecunda, καί τοι ἐτελεύτησε μὲν Σωκράτης ἐπὶ Λάχητος ἄρχοντος. *Non hoc, inquam, percontatus ſum. Sed quâ Olympiade natus, vel mortuus eſt? Et Vallius; Laches Archon Athenis fuit anno primo Olympiadis nonageſimæ quintæ. Quid iterum, inquam, Lachetem clamas? Parum hoc negotij confert ad ortum, vel occaſum Socratis. Et Vallius; At ex hoc tempus necis Socraticæ certò innoteſcit. Eſtne, inquam, aliquid apud Auctores de Olympiade, quâ natus, vel ſublatus fertur Socrates? Sunt, ait Vallius, multa, ſed dubiæ fidei. Nec enim omnes conueniunt; ſed hic vnam, alius aliam Olympiadem aſſignauit. Vt de ortu, inquam, ita & de interitu diſcrepant. Sic, ait Vallius. Nihil ergo certi in hac re, inquam, ſtatuere poſſumus. Et Vallius, Nihil. Quidam enim, inquam, Aphepſione Archonte, Olympiadis ſcilicet ſeptuageſimæ quartæ anno quarto, Anonymus in Deſcriptione Olympiadum.* Ὀλυμπιὰς ἑβδομηκοστὴ τετάρτη, ἔτος τέταρτον. Ἀφεψίων. ἐγεννήθη Σωκράτης. *Alij eum natum ferunt Olympiadis ſeptuageſimæ ſeptimæ anno vltimo, ſub Phædone, idem*

Auctor in hoc anno, Σωκράτης ἐγεννήθη. *&* *Suidas in* Σωκράτης. γέγονεν, ὡς τύπῳ εἰπεῖν, Ὀλυμπιάδι ἑβδομηκοστῇ ἑβδόμῃ. *Laërtium in his Archontibus, & annis conſignandis ſe confudiſſe optimè animaduertit Ioannes Meurſius. Verba Laërtij ſunt.* ἐγεννήθη δέ, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς, ἐπὶ Ἀφεψίωνος ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος. *Neque enim debuit Aphepſionem, qui præfuit Olympiadis ſeptuageſimæ quartæ anno quarto, in annum quartum Olympiadis ſeptuageſimæ ſeptimæ, cùm Phædon præfuit, reiicere. Quare cenſet mutilum eſſe iſtum locum, ac voluiſſe Laërtium vtramque de eius natiuitate ſententiam tradere, & excidiſſe in medio aliqua verba ob concurſum eiuſdem anni quarti in diuerſa Olympiade; & ſcribendum eſſe;* ἐγεννήθη δέ, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς, ἐπὶ Ἀφεψίωνος ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς τετάρτης Ὀλυμπιάδος, ἢ ὡς ἄλλοι ἐπὶ Φαίδωνος ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος. *Non ergo conuenit inter Auctores, quanam ipſe Socrates Olympiade in lucem venit, ſed inter eos non vnius, at duodecim annorum differentia eſt. Dic Valli, vtra ex his ſententiis mentitur? quæ rem, vti facta eſt, dicit. Vallius, Mihi ſanè non liquet. quando omnia in dubio ſunt. Et ego; Vna ex his vera eſſe debet, quæ autem ea ſit, nondum compertum eſt: altera falſa, & forſan, quamuis id neſciamus, vtraque falſa. Sed quæramus vlteriùs. Quot annos natus mortuus eſt? At non eoſdem volunt omnes, ait Vallius. Nam Laërtius ſcribit,* ἐτελεύτησε δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐνενηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος γεγονὼς ἐτῶν ἑβδομήκοντα, καὶ ταῦτά φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. ἔνιοι γὰρ ἑξήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτόν φασιν. *Tum*

ego, ita eſt. Argumentare ergo mecum Valli. Si ſeptuaginta annos natus mortuus eſt, ergo neque Olympiade ſeptuageſimâ quartâ, neque ſeptimâ in vitam venit. à Lachetis enim principatu, ſub quo dixeras Socratem condemnatum, qui fuit annus primus Olympiadis nonageſimæ quintæ, ſi retrò annos numeres, Socratis natalis dies erit anno ſecundo Olympiadis octogeſimæ ſub Philocle. vel ſi recto ordine à dictis Olympiadibus annos computes, ſub Lachete mortuus non eſt, quod tantoperè affirmabas. à ſeptuageſimæ enim quartæ anno quarto, ad Olympiadis octogeſimæ nonæ annum quartum, anni excurrunt ſexaginta; annis vno & viginti, antequàm Laches Magiſtratum iniret. ſi à ſeptuageſimæ ſeptimæ anno quarto numerum capis, defunctus erit Olympiadis nonageſimæ ſecundæ anno tertio, ſub Glaucippo; decem ante Lachetem annis. Et Vallius; Erit ergo eorum ſententia de ſexaginta annis vitæ Socraticæ falſa. Ideóque veriorem exiſtimo ſecundam, de ſeptuagenario Socrate bibente cicutam. Examinemus, inquam, & hanc, rationémque non alia quàm prædicta ratione computemus. ſi à ſeptuageſimæ quartæ anno quarto annorum ratio deducatur, Socrates iam ſub Callia moritur, Olympiadis nonageſimæ ſecundæ anno primo; duodecim ante Lachetem annis. Et Vallius; Amplectenda igitur eſt eorum opinio, qui ſeptuageſimæ ſeptimæ anno quarto ortum tradunt; tunc enim, & ſub Lachete vitam & ſeptuagenarius finit. Optimè, inquam ego, prouiſum, dum Laches ſaluus ſit Vallio, & Olympiadis annum, & ætatis Socratis probè ſcimus. Per te ergo ſic omnia cohærent. Vallius; & ſecundùm hiſtoriæ fidem, & accuratum Demetrij Phalerei teſtimonium, cui adde, ſi

vis, Maximum Tyrium Diſſert. 39. Σωκράτει γὰρ ἑβδομήκοντα μὲν ἐτῶν χρόνος. καὶ ἐν τούτῳ φιλοσοφία, καὶ ἀρετὴ διηνεκής, *&c. At vlteriùs, inquam, res eſt examinanda. ſeptuageſimæ Olympiadis anno tertio Empedocles Pythagoreus Athenas ad Socratem proficiſcitur, ætate iam grandem, ut veroſimile eſt. Quid dices, Valli? An potuit ætate adultus anno ſubſequenti naſci? Nec ob aliam cauſam, ait Vallius, plerique* ἀνιστορησίαν *Platoni obiecerunt, niſi quòd Socratem vnà cum Gorgia faciat loquentem, obſtante ætatis longinquitate; tunc enim Gorgias obierat. Sed reſpondet, inquam, Olympiodorus Alexandrinus, non contemnendus Auctor, qui dictum meum confirmat, Comment. in Gorgiam Platonis;* δεύτερον δὲ ἐροῦμεν, ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτῶν χρόνων ἦσαν, ὁ μὲν Σωκράτης ἐπὶ τῆς οζ΄. Ὀλυμπιάδος τῷ ιγ΄. *lego* τῷ γ΄. ἔτει. ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς ὁ Πυθαγόρειος ὁ διδάσκαλος Γοργίου ἐφοίτησε παρ' αὐτῷ. *Audi cætera. Cùm Gorgias Commentarium de Natura, Olympiade octogeſima quarta, conſcribebat, Socrates ex ephebis exceſſerat, & Virorum albo adſcriptus, plus annis viginti octo natus erat; ergo non potuit anno quarto Olympiadis ſeptuageſimæ ſeptimæ in lucem venire, ſed ad minus anno primo. Non potuit itaque ſeptuagenarius ſub Lachete mori. Vnde id habeas, velim, inquit Vallius. Ex eodem, inquam, Olympiodoro;* ἀμέλει καὶ γράφει ὁ Γοργίας περὶ φύσεως σύγγραμμα οὐκ ἄκομψον τῇ πδ΄. Ὀλυμπιάδι, ὥστε εἰκοσιοκτὼ ἔτεσιν, ἢ ὀλίγῳ πλείοσιν ἐστὶ πρότερον τοῦ Σωκράτην. *Recens, ait Vallius, hic Auctor eſt. ſed diligens, inquam ego, & qui prudentiâ rerum magnarum, & eruditione magis, quàm dicendi arte nititur. &, ut fidem ſuam liberet, teſtimonio comprobat Platonis.* ἄλλως τε φησὶν ἐν τῷ Θεαιτήτῳ ὁ Πλάτων, ὅτι

νέος ὢν κομιδῇ ἐνέτυχον Παρμενίδῃ ὄντι πάνυ πρεσβύτῃ. καὶ δόξεν βαθύτατον ἄνδρα. ἔστι δ᾽ ὁ Παρμενίδης διδάσκαλος ἐγένετο Ἐμπεδοκλέους τοῦ διδασκάλου Γοργίου, καὶ ὁ Γοργίας δὲ πρεσβύτης ὤν. *Et Vallius; Ante Lachetem ergo moritur, cùm muri Athenienſes adhuc operâ Cononis non ſtarent. ille autem ſeptuageſimum annum agens, fatis conceſſit. Sed ſi prouectiorem, inquam ego, ætatem Socratis comperero, Valli, quid fiet? Dabo manus, Vallius ſubdit, falſúmque fuiſſe Fauorinum liberè pronunciabo. Sit ita, inquam. Et vt rem extricem, nolo hîc ſententiam Alexandrini Chronici recenſere, quod Socratem ait vitâ functum anno primo Olympiadis centeſimæ quartæ, annos natum nonaginta, quando non iam muri illi exſtructi, ſed penè deſtructi, vt ita dicam, per tantum annorum ſpatium conſpici poterant. Nec placet adeò producta Socratis ætas. Quamuis Auctor ille non temerè, & vt in buccam venerat, res redigebat in faſtos, ſed aliorum, eorúmque fide dignorum, teſtimoniis niſus. Quidquid tamen ſit, probabilius exiſtimo eum octogeſimum annum agentem toxico peremptum fuiſſe. Pro me facit Suidas, ſiue quiſquis ſit Auctor illius Vitæ apud Suidam.* καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Πελοποννησιακῶν γέγονεν, ὡς τύπῳ εἰπεῖν, Ὀλυμπιάδι οζʹ. *En, mi Valli, firmam tuam Olympiadem,* ἐβίω δὲ ἔτη πʹ. *En productos annos Socratis etiam poſt murorum illam exædificationem. Et Vallius; Non tantum tribuo Suidæ. At pannis, inquam ego, ex quibus conſutus ille liber eſt, cùm ſint admodum pretioſi, & rari, multùm tribuendum eſt. Sed habeo etiam Auctorem huius rei, qui Socratem, illiúſque mores viſu, & continua multorum annorum conſuetudine, & domeſticâ familiaritate perquàm*

meditatè tenebat. qui eum vltra ſeptuageſimum annum vitam duxiſſe, non ambiguis, ſed clariſſimis verbis profitetur. Et Vallius; An Iouem teſtem nobis dabis? Iouem, inquam, huius rei, Ædepol, Iouem teſtem excitabo. An non placet? Et Vallius; In re ſeria fabulas nobis meras nectis, mi Leo. An tibi, inquam, veritas fabula eſt, Valli? Iouem teſtem ſubornatum à te non rideam? Sed rideas, inquam, per me, dummodò riſus in me non conuertatur. Conuertatur, *ait, in Iouem hunc tuum teſtem, quando ita placet. At non conuertes, inquam. Annon Iupiter tibi Philoſophorum eſt Plato? Iupiter, ait Vallius, & Ioue illo, hominúmque, Deûmque Patre ſpectabilior, quòd non rebus fictitiis, & ludicris Poëtarum nugis, ſed vera, ſolidáque virtute, ſapientiáque magnus; & non hominum, ſed eorum tantùm, qui verè homines ſunt, Philoſophorum dumtaxat, & prudentium, Pater fuit. Is, inquam, Iupiter id de Socrate aſſerit in Apologia. Et Vallius; Ne illudas, ait, Vir optime exiſtimationi tuæ. Ibi enim Plato ſupra ſexaginta annos, non ſeptuaginta fuiſſe tradit; & ſi verborum recordor, ita Nicolaus Serranus interpretatus eſt.* Sic enim omninò res ſe habet, nunc ego primùm in iudicium prodeo, annos plus ſexaginta natus; vt in hoc quidem forenſi genere dicendi planè ſim peregrinus. *Et ſubſcripſit Henricus Stephanus. Sat eſt, inquam, mi Valli. Ne Typographorum errata in eos Viros coniicias, quibus, quid inter* ἑβδομήκοντα, *&* ἑξήκοντα *interſit, multùm innotuerat. Neque enim adduci poſſum vt credam, eos ſic interpretatos fuiſſe, cùm exempla omnia, & typis edita, & Manuſcripta, quæ videre mihi licuit, licuit autem multa, con-*

ſtantiſſimè omnia habeant ἑβδομήκοντα. *An recordaris, mi Gaſpar, verborum. Neque enim mihi omnia, præter illud vnum* ἑβδομήκοντα, *ſuppetunt. Et Gaſpar, Verba iſta ſunt;* νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικαστήριον ἀναβέβηκα ἔτη γεγονὼς πλείω ἑβδομήκοντα. ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. *Verba clariſſima, tanta iniuria neſcio an Typographorum peruerſa: eóque præcipuè cùm Ficinus noſter ante Serranum, ſeptuaginta, vti par erat, conuerterit. Et Victorellus; Iure merito itaque plerique hac noſtra tempeſtate Viri ingenui, & docti ad Ficini interpretationem, tanquam fideliorem, ad Serrani tanquam elegantiorem confugiunt. Tum ego; Habemus ergo ex Platone Socratem non ſeptuagenarium, ſed ſeptuagenario maiorem, cauſam dixiſſe. Quot porrò annos numerum hunc ſuperarit, cùm ipſe pro comperto fortè non haberet, vt ſæpè fieri ſolet, non appoſuit. Puto enim nec ipſum Socratem Virum ex infima plebe, primis artibus, illiſque aſpernandis, non nimis notum annorum ſuorum numerum exactè tenuiſſe. Hinc ne Plato mentiri videretur, certum pro certo, incertum pro incerto poſuit. iam enim tum Socrates ſeptuageſimum annum exegerat, & ampliùs, at quemnam ageret, vti incompertum reliquit. Quod cùm poſtea ex aliis Auctoribus Suidas, qui diligentiores in ea re perquirenda, plus etiam viderunt, exſcripſit, annum ſcilicet octogeſimum. & diſcrimen ſanè magnum inter hos numeros* οʹ. & πʹ. *omnem erroris exſcriptorum ſuſpicionem tollit. Tum Meronus; Crederem vtique in his, quæ de Socrate ſcripſit, Platoni, niſi is ab aliis falſitatis conuictus, pluribus etiam* χρονικοῖς ἁμαρτήμασι *ſcripta ſua polluiſſet. qui cùm non ſemel de mendacio ſuſpectus fuerit, non video, quo-*

nam firmo argumento in hoc illi fidem præſtare debeamus. Nouum nobis diſcurrendi campum aperis, inquam, Meroni, qui neutiquam modò percurrendus eſt. Similium autem Platonem ab Athenæo, Ariſtide, & aliis inſimulatum, notum eſt. Athenæo Viri docti & graues ſatis ſupérque reſponderunt: Ariſtidi, quod ipſe ſciam, nemo: ſed reſpondebunt fortaſſe. Ipſe nunc pro eo defendendo non pluribus concertabo; iam enim aduеſperaſcit, &, vt vides, dies moritur. Id tamen ad ætatem octogenariam Socratis refellendam nihil confert. Socrates enim, qui loquitur, & ad Iudices ſermonem conuertit, nunquam ſimili mendacio, ſi conuinci à Iudicibus poſſet, vniuerſam ſuæ vitæ Apologiam, eiúſque fidem ſuſpectam reddidiſſet. Surrexit ad hæc Victorellus; Moroſi ſanè ingenij eſſet, Auctores rebus geſtis æquales reiiciendo, in alios poſteriores, qui res non viderunt, ſed leuiſſimis coniecturis veritatem contra omnem antiquitatem exculpere tentant, animum aduertere. Ego in rebus Socratis dilucidandis nullum alium teſtem exopto fideliorem ipſo Platone, vel Xenophonte, quibus aliorum imprudenter dicta, ſapienter iugulantur. Ita eſt, inquam, at reducam me ad noſtrum larem familiarem. adhuc excipito, Valli. Anne memoria tenes, quo ætatis anno, & quâ Olympiade fato defunctus eſt egregius ille Philoſophiæ Myſta, atque Interpres Ariſtoteles? Et Vallius; ſeptuaginta annos natus exceſſit, ſi nobis non imponit Suidas. οἱ δέ φασι νόσῳ αὐτὸν τελευτῆσαι βιώσαντα ἔτη ο'. *Et Gaſpar; Cautè locutus eſt Vallius, ſi non imponit Suidas. Namque eum imponere, ſiue etiam alium, ex quo ſua ipſe habuit, communi aliorum ſententiâ comprobatur, qui vltra tertium & ſexageſimum vitam illius*

non protrahunt, vt Ammonius, ſiue quis ſit Auctor illius Vitæ, ante Commentaria Ammonij in illius Prædicamenta. Et Laërtius idem probat, improbátque Eumoli dictum, à quo fortè Suidas ſua hauſit. ἐνταῦθα δὴ πιὼν ἀκόνιτον ἐτελεύτησεν, ὥς φησιν Εὔμολος ἐν πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν βιοὺς ἔτη ἑβδομήκοντα. ὁ δ᾽ αὐτός φησιν αὐτὸν καὶ Πλάτωνι τριακοντούτην συστῆναι διεπτίστων. βεβίωκε γὰρ τρία μὲν πρὸς τοῖς ἑξήκοντα. Et, poſt pauca, id ipſum refert ex Apollodori Chronicis. Et ante alios Dionyſius Halicarnaſſeus ad Ammæum epiſtola, qui perquiſitis antiquorum monumentis, hoc vitæ ſpacium, tanquam indubitatum, & certum Ariſtoteli conſignauit. At quanam iſte Olympiade, inquam ego, obiit? Tenéſne, mi Valli? Et Gaſpar; Nimis iſta aliena pro muris Athenienſium ante mortem Socratis aſſerendis. Eò, inquam, libentiùs Vallius reſpondebit. Et Vallius; Anne omnia etiam annorum momenta minutiſſima, & tempus, ac terminum vitæ cuiuſcumque ex memoria recitabo? Tum ego; Reſpondendum eſt tamen. Dicat, ait Vallius, qui poſſidet. An tibi ſuccurrit Gaſpar? Succurrit, Gaſpar ait, & morem geram. Halicarnaſſeus ſub Archonte Cephiſodoro Chalcidem migraſſe, ibique ex morbo deceſſiſſe refert. ſed ex Apollodoro in Chronicis, anno tertio centeſimæ & decimæ tertiæ Olympiadis ſub Philocle, eodem, quo Demoſthenes, anno in Calabria Inſula occubuit; Laërtius. εἶτα ἀπῆρεν εἰς Χαλκίδα τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ τελευτῆσαι ἐτῶν τριῶν που καὶ ἑξήκοντα νόσῳ, ὅτε καὶ Δημοσθένην καταστρέψαι ἐν Καλαβρείᾳ ἐπὶ Φιλοκλέους. Tunc cùm cicutam bibere, ſubdit Vallius, elegit, cuius ſucco quadrageſimo tertio anno So-

crates extinctus fuerat ; vt adnotarat Franciſcus Patritius lib. 1. Diſcuſſionum Peripatetic. Et ego , Ergo ſub Archonte Lachete non obiit Socrates , Valli , ſed multò poſt muros eos exſtructos, de quibus tantoperè perturbaris. Quî id fieri poteſt, infit Vallius. Facillimè, inquam ; Ariſtoteles veneno ſibi mortem conſciuit, ſiue etiam ægritudine oppetiit , vt Apollodorus vult, ſub Philocle, Olympiadis centeſimæ tertiæ & decimæ anno tertio ; ſiue, vt Halicarnaſſeus, ſub Cephiſodoro, anno vno minùs. ab his ſi præteritos annos recenſens ad quadrageſimum tertium perueneris , quo extinctus per Patritium traditur Socrates , Socratem poſt hos muros venenum bibiſſe comperies, annos plus minus triginta, ſub Archonte Chione, aut Timocrate; quo quid dici poteſt abſurdius? Et Gaſpar; Ita Patricij iudicia Lectorem vt plurimùm fallunt, cuius multa lectio , variáque eruditio ne minimum quidem conſilium direxit, ne, fœdiſſimè ac ſæpiſſimè lapſus , alios etiam in errores protraheret. Quare ſemper mihi illius lectio ſuſpecta venit. Tum ego; Quid hîc dicis, Valli? Falſum, ait, Patricium, cuius locum obeliſco notabo , ne in poſterum aliis fraudi ſit. Sic facito, inquam. At mihi ſcrupulum, & dubitationem quandam iniecit neſcio quid, quod ſi mihi extrices, Oedipus tu , ego Dauus fuero. Præceptores Ariſtotelis vellem mibi vt nominatim numerares. Et libenter, ait Vallius. Proxenus Atarnenſis in Patria. Athenis Socrates, Plato. O fortunatum, inquam, Ariſtotelem ſcientia , exempliſque à tanto Præceptore auctum ! Et Gaſpar infert; Verùm hanc de Socrate Ariſtotelis Præceptore opinionem titubare, perdoctus ſum probè. Nullus enim ex antiquioribus, quod ego ſciam, id aſſerit: & ex

recentioribus multi, Halicarnaſſeum, Apollodorum, Laër-
tium ſecuti, id improbarunt, & rationibus etiam, iiſque
non leuibus confirmarunt; inter eos præcipui ſunt Leonar-
dus Aretinus epiſt. lib. 6. Octauianus Ferrarius, extremo
libro de ſermonibus exotericis; Patritius ibidem; & Ioan-
nes Munnetius, Notis in Vitam Ariſtotelis, qui in eo
magnam eſſe ἀνιστορησίαν *tradit.* Etenim Ariſtoteles di-
citur natus primo anno nonageſimæ nonæ Olym-
piadis, Archonte Diotrephe: vt minimum interie-
cti ſunt quindecim anni inter mortem Socratis, &
ortum Ariſtotelis. Quòd ſi tertio anno Olympia-
dis nonageſimæ quintæ mortuus eſt Socrates, vt in
Chronicis Euſebij proditum; erit quoque erratum
in Chronologia, ſed minùs duobus annis. A. Gel-
lius lib. 17. cap. 21. poſt Vrbem recuperatam à Gal-
lis anno ſeptimo natum Ariſtotelem litteris ait
mandatum fuiſſe. ſed quoniam, vt ait Plutarchus,
difficile eſt inuenire annum captæ Vrbis, difficile
quoque erit annum recuperatæ Vrbis reperire. Se-
ptem quidem menſibus poſtquam capta à Gallis,
recuperata fuit opera M. Furij Camilli. ſed ſequen-
ti deinceps anno. etenim capta fuit menſe Quin-
ctili, recuperata Februario. Si igitur, vt Verrius
Flaccus, & Gellius in Annalibus, atque Caſſius He-
mina ſenſerunt, capta fuit anno CCCLXIII. recu-
perata fuiſſet anno CCCLXIV. ita natus fuiſſet Ari-
ſtoteles ſecundo anno Olympiadis nonageſimæ no-
næ. Quòd ſi, vt Liuius prodidit, anno CCCLXV.
capta fuit, & recuperata anno CCCLXVI. ſuſce-
ptus fuiſſet in hanc lucem Ariſtoteles anno quarto

Olympiadis nonageſimæ nonæ. Sed quoniam ſententia Varronis, & Plinij probabilior cæteris videtur, ad quam etiam magis accedit Halicarnaſſei opinio, capta fuit anno CCCLXIV. recuperata anno CCCLXV. ortus fuiſſet Ariſtoteles anno tertio Olympiadis nonageſimæ nonæ. Quocumque autem anno nonageſimæ nonæ Olympiadis natus dicatur, magno poſt Socratem mortuum interuallo ortus fuit Ariſtoteles. *Meam tamen ſententiam, respondit Vallius, Auctor illius vitæ, quiſquis ille fuerit, antiquus ſanè & prudens defendit.* ἑπτακαίδεκα δ᾽ ἐτῶν γενόμενος, καὶ τῆς Πυθίας κελευούσης αὐτῷ φιλοσοφεῖν, στέλλεται ἐν Ἀθήναις ἔνθα φοιτᾷ Σωκράτει, καὶ συνέσι τούτῳ ἔτη τρία. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Σωκράτους φοιτᾷ Πλάτωνι, καὶ τούτῳ συνέσιν ἔτη εἴκοσιν. *Conſentit Olympiodorus Praxi 42. in Gorgiam Platonis; qui inter alios à Socrate rectè inſtitutos, Ariſtotelem etiam recenſet. Et, ne nobis deſint etiam recentiores, Beſſario lib. 1. aduerſus Calumniatorem Platonis, cap. 3. ait*, Triennio Socratem admodum adoleſcens audiuerat, antequàm ſe ad Platonis Gymnaſium conferret. *Non ergo abſurdum poſt tantorum Virorum auctoritatem videtur.* εὖγε τῆς εὐστοχίας, *Valli, inquam. Socrates Ariſtotelem audiuit tres annos. Ita eſt, ſubdit Vallius, quamuis noſter Gaſpar aliorum dictis hoc refellere niſus ſit. Eſt itaque, inquam, diſciplinæ Socraticæ alumnus Ariſtoteles noſter, quando ab eo informatus eſt. Eſt, ait Vallius, nec dubito. Saltem, inquam ego, non contemnendorum teſtium auctoritate, qua probabilis ad minus erit iſta opinio. Eſt, infit Vallius, omninò. Et Gaſpar; Non probo dictum. Caue ſis tibi, Valli, ne capia-*

ris. Eſt, ait Vallius, omninò; Leo, hæréſne? quid nutas? Tum ego; Sanè, ipſe infero, non nuto, ſed nutant omninò & Laches ille tuus, ſub quo Socrates obiit, & muri illi Athenienſium tantoperè per te propugnati, qui modò tua confeſſione labaſcunt omninò. & hac ratione labantes, accitis etiam Archimedeis machinis ſuſtinere non poteris. Et Gaſpar; Ecquid iam lucri capis, Valli? Annon reconditæ eruditioni tuæ hoc debes; Et Vallius; Ne verbis obruar, quæſo. Quis Lachetem? quis muros hoſce concutit? Tua verba, inquam. Et ille; Quomodo? Hoc, inquam, quod dicebas, Ariſtotelem, ſeptem & decem annos natum, Socratem audiſſe. Et ne diutiùs morer, machinas haſce mecum ſuſtine, quibus muros illos in planum deturbemus. Ariſtoteles ſub Cephiſodoro, ſiue etiam Philocle, occubuit; numera ab his annos ſexaginta tres, quos ipſe omnium ſententia vixiſſe perhibetur, nónne ad Dexitheum, ſi à Cephiſodoro, vel ad Diotrephem, ſi à Philocle; & ſi ſeptuaginta annos vitæ illius fuiſſe contendis; nónne ad Philoclem alterum, vel Nicotelem perueniendum eſt? at hi omnes, poſt muros illos exædificatos, pluribus annis Athenis præfuerunt. Ergo non potuit Socrates, qui Ariſtotelem informauit, ante muros illos vitam finiſſe. Tum Vallius; ἀμαθέστερόν πως εἶπε, καὶ σαφέστερον. *At dicam, inquam, ſi potero. Ariſtoteles natus eſt ſub Philocle, vel Nicotele, ſi ad ſeptuageſimum annum vitam illius protrahes: ſub Dexitheo, vel Diotrephe, ſi ad ſexaginta tres. At hi, poſt muros Athenienſes, ad Reipublicæ gubernacula acceſſerunt. quibus ſi ſeptemdecim ætatis Ariſtotelicæ coniungas, quibus Socrates adhuc erat ſuperſtes, iam Socrates poſt Cononis illos muros annos viginti quinque,*

vel ad minus decem & octo, ſi diuturniora ſpacia vitæ Ariſtotelis concedamus, adhuc erat in viuis, cùm Ariſtotelem imbueret. At plus ſatis intelligo, ait Vallius. Tum ego, concludam itaque, ſi per vos licet, muros iſtos Athenienſes ante Socratis obitum à Conone fuiſſe exædificatos, & Fauorini iudicium de Oratione Polycratis non eſſe tanti, vt Epiſtolas haſce Socratis faciat non eſſe Socratis. Anne licet, Valli? Licet per me, ait Vallius, Quando muri à Fauorino erecti primo quidem aſpectu ſtabiles, nunc verò adeò infirmi ſunt, vt rationibus his tuis non minentur ruinam, ſed ruant; &, quod peius eſt, cum fundamento ipſo pereant. Fateor me, antequàm hæc à te examinata fuiſſent, eos ſartos tectos exiſtimaſſe, & mortem ipſam Socratis, quæ modò ita dubia erat, ſub Lachete ſine controuerſia contigiſſe. Sed iam tandem, inquam, Valli, id idem de tuo etiam proba, vt vnà ſimul ad has Epiſtolas ſuis Auctoribus reddendas laboraſſe videamur. Age porrò quid cogitas? quid in pectore volutas? Miror Platonem, ait Vallius, qui Socratis omnia, etiam minutiſſima, nulliúſque conſiderationis proſecutus eſt, & mortem illius accuratiſſimo eloquentiæ penicillo depinxit, nullam de mortis tempore mentionem intuliſſe. Mirum equidem eſt, inquam ego. At ſúntne omnia Platonis à te attentiùs expenſa? Expendi, ait; ſed quid in dubiis ſtatues? Dubia, inquam. ideóque non fuiſſe ſub Lachete Socratem extinctum, cùm hoc etiam per te in dubio ſit. Quòd ſi Platonis verbis probauero, te id etiam de tuo probaſſe, quando Plato tuus eſt, affirmabo. Quin probas, ait Vallius. Probabo, inquam, dummodò tua propugnatio Platoni non defuerit. Purgatio, dicit Vallius, peccati eſt, quod

à Platone, illiúſque ſcriptis longè abfuit. Cuius tamen tu, inquam, Valli, defenſionem non ſuſciperes. Quidni, ait? Multa, inquam, plurimorum ſententia aliter narrauit, ac fuere: ideóque mendacij non vno in loco arguitur. O homines, ait ille, ſtuppeos, qui Dialogorum moris ignari, rem, vti eſt, meram videre non ſuſtinent, veriti, ne ab illius ſplendore accenſi, in flammas effuſi euaneſcant. Non erit, inquam, impunè. Et non video, quanam ratione ſpicula, quæ in eos iam meditaris pro defenſione Platonis, retorquere poterunt. Viuo namque te Platoni & Xenophonti, quem vnicè veneraris, patrocinium non defuturum ſæpè ſæpiùs à Gaſpare audiui. Defende ergo, & nutantem protege. Pugna illa apud Lechæum contra Corinthios celebris ſanè apud Hiſtoricos, habéſne, Valli, ſub quo Archonte pugnata ſit? Habeo, reſpondit, nec fallor. Eubulides tunc præerat. Rectè dictum, inquam, ſub eo enim cladem illam à Lacedæmoniis Athenienſium ciuitas accepit. & poſt alias turbas, poſt annos non multos pax inter Athenienſes & Lacedæmonios, alióſque Græcos facta eſt. An memineris Ducis? Recordor, ait, Duce Antalcida ſub Archonte Theodoto. Rupto deinceps fœdere, Lacedæmonij contra Mantinenſes exercitu ducto ſub Dexitheo, Mantinenſes in pagos rurſus, ex quibus Mantineam commigrarunt, pedem referre coëgerunt. Hæc poſt mortem Socratis contigerunt, inquam. Si ſub Lachete Socratem, ait Vallius, necatum affirmemus, poſt Socratis obitum acciderunt; ſed video iam hoc à te pluribus rationibus, vti merum commentum, exploſum. Et explodetur, inquam, vlteriùs. Numerantur ſcilicet à Lachete ad Eubulidem, ſub quo pugna in Lechæo commiſſa eſt, ſeptem

Archontes; ab Eubulide ad Theodotum, ſub quo fœdus initum, octo; à Theodoto ad Dexitheum, ſub quo Mantinenſes diſſipati ſunt à Lacedæmoniis, tres: à primo Lachete ergo ad hunc vltimum erunt Archontes, aut ſi mauis, anni ſexdecim. Sed dicas, Valli, in Athenienſium, in Lechæo extinctorum, funere Orationem quis habuit? etiamſi velles obliuiſci, non poteris. Non potero ſanè, infert Vallius, ni mei ipſius oblitus, alterum à me ipſe Vallium conſtituam. Heri enim in ipſo Platone legi in Menexeno, ibi enim Aſpaſiæ Mileſiæ Orationem funebrem recitat Socrates. Ergo Socrates ad illa tempora viuebat; quî enim potuit Orationem habere mortuus? Quomodo ergo ſub Lachete mortuus, qui cladem illam poſt ſeptem annos conſpexit, & in ea fato functos elegantiſſima Oratione proſecutus eſt? Non video, reſpondit Vallius. Mirórque me, cùm ſæpiſſimè Dialogum illum percurrerim, nunquam ad hoc de morte Socratis animum applicaſſe. Ridendi ergo, inquam, ſunt, qui necem Socratis ſub Lachete tradunt. ſed cùm in eadem Oratione pacis etiam meminerit, longiùs aberit à Lachete. Quòd ſi in ſympoſio, vbi præſens Socrates diſputat, ab Ariſtophane, ſub Arcadum nomine, Mantinenſium excidium vti præteritum commemoratur, multò à Lachete poſterior annos ad minus ſexdecim mors Socratis contigit. Verba Ariſtophanis ſunt; νυνὶ δὲ διὰ τὴν ἀδικίαν διῳκίσθημεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ Λακεδαιμονίων. *Nec aliud in mente fuiſſe Platoni, ne longiùs oberrem, habeo ex Ariſtide, Orat. Platonica ſecunda.* ὑπόκειται μὲν γὰρ αὐτῷ δήπου Σωκράτης τὸν ἐπιτάφιον διεξιών. μέμνηται δὲ τῶν ἐν Κορίνθῳ τετελευτηκότων καὶ τῶν ἐν Λεχαίῳ, καὶ τῆς εἰρήνης τῆς ἐπὶ

Ἀνταλ-

Ἀνταλκίδου κληθείσης. καίτοι ἐτελεύτησε μὲν Σωκράτης ἐπὶ Λάχητος ἄρχοντος. τῆς δὲ ἐν Κορίνθῳ μάχης, καὶ τῆς ἐν Λεχαίῳ μέσος ἄρχων Εὐβουλίδης, ἀπὸ δὲ Λάχητος εἰς Εὐβουλίδην ἕβδομος ἄρχων Εὐβουλίδης αὐτός. ἀπὸ δὲ Εὐβουλίδου πάλιν ἄρχων ὄγδοος Θεόδοτος, ἐφ᾽ οὗ ἡ εἰρήνη ἐγένετο. ὅμου τε γὰρ ἑξκαίδεκα οἱ σύμπαντες ἄρχοντες εἰς τὴν εἰρήνην ἀπὸ Λάχητος ἄρχοντος. *& in fine Orationis tertiæ Platonicæ ad Capitonem.* μέντινές μὲν γὰρ ὢν ἐν τῷ λόγῳ μέμνηται λέγων, ὡς ἐπὶ Αρκάδων διῳκίσθησαν ἐπὶ τοῦ Δεῖνος ἄρχοντος. *Tum Leonida; At hoc non probat Ariſtides, licèt aſſerat Plato. Et Vallius; Nihil refert; Ariſtides enim multa, ſtudio contentionis, in Platonem oblatrauit. Nolo teſtem in hac re Platone digniorem. Dubium potuit eſſe, an dixerit Plato, vel an eius verba ea ratione intelligenda ſint. At cùm ille dixerit, & Ariſtides aſſerat eum ita ſenſiſſe, vltrà non hæreo. Amplector, exoſculórque eorum ſententiam, qui muris hiſce Cononis recentiorem Socratem fecêre. Et Leonida, Ariſtidis ſanè auctoritas contemnenda non eſt. Et Vallius; At non anteferenda Platoni. Tum Leonida; Cum Platone ille diſputabat, non credo eum niſi probatiſſima illi oppoſuiſſe, ne ſimplici dicti negatione à Platone reiiceretur. Et Virum hunc optimum ſanè, & eruditum omnia Hiſtoriæ momenta perpendiſſe exiſtimo, antequàm hoc tam audacter Platoni obiiceret, & falſitatis inſimularet. Nulla diligentia, ſubdit Vallius, etiam exquiſita in homine recentiore, & qui tantum à Socratis morte aberat, oculis ipſis, ac Platonis memoriæ præferri debet. Ait Plato, negat Ariſtides. Plato vidit, audiit, omnia diligentiſſimè perſcrutatus eſt ab illis ipſis qui præſentes audiuerant, & viderant: Ariſtides poſt tot ſæcula cæcus omninò*

inter denſiſſimas tenebras lumen quærit. Cui potiùs fides habenda eſt? Niſi dixiſſet Plato, quærerem, & veroſimiliora dicenti crederem. Plato dicit, & hæres, mi Leonida, ab alio, quàm à Sole lumen expoſcis, non conſequeris equidem. Ita eſt. non potuit aliter eſſe. Socrates ſub Lachete mortuus non eſt, ſed diù, multúmque pòſt vitam egit. Tum Gaſpar; Quaſnam dicti ſui rationes contra Platonem Ariſtides affert? Et Vallius plus æquo commotior; Nullæ, ait, contra dictum Platonis rationes eſſe poſſunt, quæ dignæ conſideratione ſint. At videamus, inquit Gaſpar, ſi quæ ſunt. Cur nobis non recitas Leo? An potero, inquam, quod non eſt, recitare? Nullas, quod ipſe ſciam, ipſe attulit, præter ſui auctoritatem: & vt magis pateat, en verba; Σωκράτης δὲ ἐτεθνήκει πρὸ πόσου, καὶ πόσου. *& Oratione 2.* Εἰ δέ τις τῇ Πλάτωνος δόξῃ περὶ πάντων ἰσχυρίζοιτο, καὶ φάσκει μὲν ζῶν Σωκράτη, ὅτε ὁ τῶν ἐν Κορίνθῳ καὶ Λεχαίῳ τετελευτηκότων ἐλέγετο ἐπιτάφιος, πίνειν δ' ἐν Ἀγάθωνος μετὰ τὴν εἰρήνην, λύζειν δ' Ἀριστοφάνην ἐν τῷ συμποσίῳ, κωμάζειν δὲ Ἀλκιβιάδην, μειράκια δ' εἶναι τηνικαῦτα Ἀγάθωνα, καὶ Ἀλκιβιάδην, ὁμοῦ δ' εἶναι πάντα χρήματα, πῶς οὐχὶ ληρήσει μὴ προσεξετάζων, εἴ τι καὶ κατ' ἐξουσίαν ἀνὴρ λέγοι; ἀλλ' ὥσπερ παῖς ἔμβραχυ τοῦτ' ἀρκεῖν ὑπολαμβάνων, ὅτι φαίη Πλάτων. *Non debemus credere Platoni. Aliter, atque res fuerunt, narrat. inuertit omnia. Vnde id habes Ariſtides? ſaltem dicti tui, ſi quem habuiſti, Auctorem tacere non oportuit. Simplex dictum tuum tanti non eſt, vt auctoritatem Platonis eleuet, vt fidem illius imminuat. Sic eſt, ſubdit Vallius. An ſanus ipſe haberer, ſi recentiſſimus Cæſaris Commentaria, vti meras nugas, & ſomnia condemnarem, nec aliam præter meum*

dictum condemnationis cauſam afferrem? O mi Valli, inquam, quando ita ſibi complaceat Ariſtides, & faſtu pluſquam Traſonico in Platonem feratur, promámne illius in paucißimis verbis, quæ ſuprà laudaui, miram ac indecoram Viri oſcitantiam? Prome ſodes, ait Vallius, ſaltem vt illius quanti in Platonem fieri debeat auctoritas, inſpiciamus. Dicit, inquam, ab Archonte Lachete ad Eubulidem, ſeptem Archontes cum Eubulide ipſo fuiſſe; ab Eubulide ad Theodotum octo: deinceps numerum in vnum colligens, ait, omnes à Lachete ad Theodotum ſexdecim fuiſſe; cùm nonniſi quatuordecim tantùm ſint cum ipſo Lachete, & Theodoto; ô hominem frugi! ſeptem illi & octo, hoc eſt ſeptem alij ſexdecim ſunt. An nos ergo pueri erimus, qui Platoni credimus dicenti, Ariſtidi non item? Beaſti me, mi Leo, inquit Vallius. ſed vndenam in hominem prudentem, & in omnibus quàm maximè conſideratum, error iſte puerilis manare potuit? Licèt id, inquam, probè ſciam, nolo id modò enunciare; differóque in opportunius tempus. Et Vallius, eſto. ſi quid præterea ex ipſo Platone adnotaſti, ne nobis inuideas, optime Leo. Et libenter id faciam, inquam. Non tantùm enim ex Platone Lachetem extrudimus, ſed muros etiam ipſos Socrate viuente exſtructos fuiſſe comperimus. Non dubitamus, ait Vallius; cùm ſuprà laudati Archontes, ſub quibus viuebat Socrates, poſt muros illos erectos Athenis præfuerint. Non ob id, inquam, tantùm, ſed quòd, controuerſiam omnem vt tolleret, ipſe Socrates murorum illorum meminerit. Ardua, ſubdit Vallius, nobis nuncias. Vera tamen, inquam; Socrates in eadem Oratione funebri inter alia dicit, ἐλθόντες δὲ εἰς ταῦτα, ἐξ ὧν καὶ τὸ πρότε-

ϑεν κατεπολεμήθημεν, σὺν Θεῷ ἄμεινον, ἢ τότε ἐθέμεθα τὸν πόλεμον. καὶ γὰρ ναῦς, καὶ τείχη ἔχοντες, καὶ τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀποικίας ἀπηλλάγημεν τοῦ πολέμου. *Socratis confeſſione, vt vides Valli, muris Athenæ clauduntur, non illis à Themiſtocle miro dolo exædificatis, quos Lyſander diſiecerat Athenis captis, cùm triginta Tyrannis rerum publicarum imperium commiſiſſet; ergo illis à Conone factis, & qui tempore pugnæ in Lechæo adhuc ſtabant, viuo Socrate, aſpiciente, & propugnante. Quid hîc diceret Fauorinus? Stabántne, Valli, muri Athenienſium ante mortem Socratis? Quis dubitat, ait. Fauorinus, inquam. Sed ſua ſibi ipſe habeat Fauorinus, ait Vallius. Nobis certiſſimè conſtat, Polycratem potuiſſe ſcribere, & ſcripſiſſe quoque Accuſationem Socratis, in qua Cononeorum murorum mentio facta eſſet, cùm eo tempore ſtarent; quidquid in contrarium afferat Fauorinus, ac proindè has Epiſtolas, in quibus mentio Polycraticæ Orationis habetur, verè germanas eſſe Auctorum, quibus inſcribuntur. Abſurdum equidem videtur, inquit Gaſpar, pro his Epiſtolis Socrati aſſerendis, diutiùs verba terere: adeò certa de illarum Auctore protulit Allatius. Et, ſi quis in tam claro Sole cæcutire vult, cæcutiat per me ſanè. Si hæ in dubium reuocentur, nullum apud nos extare ſcriptum fateri licet, quod illius Auctoris ſit, quem profitetur. Tum ego; O quantus eſt in hiſce ſapor antiquitatis inſitus! quem qui ſemel deguſtauerit, ſentiet omninò has ab eo non abhorrere, ſed quàm proximè accedere; immò non alium ab eo eſſe. Illum in aliis confictis epiſtolis manifeſtè diſcerni, quis te meliùs, Gaſpar, iudicare valeat? Sed de illis ſunt à me plura alio loco diſputata. At, quænam illa ſunt, ait Val-*

lius ; O hominem , inquam , indefeſſum , qui nec laboribus , nec concertationibus vnquam frangeris ; ſed poſt decurſum ſtadium nouus Athleta firmior , ac melior ad illud iterùm percurrendum accingeris. Sat de his Epiſtolis diſſeruimus. Sat prata biberunt. Et Meronus ; At nos non ſat bibimus , qui tuam orationem pluſquàm anteà ſitimus. Namque ſemper nobis , quò longiùs res proſequeris , ſitim validiorem accendis. Te , mi Meroni , inquam , & vos , qui vnà me dicentem ſuſtinuiſtis , Viri doctiſſimi , tempus in hac concertatione deperditum humaniter feratis , exoro ; eóque faciliùs feratis , quò à difficilioribus , vel Philoſophicis , vel diuinis ſtudiis , in quibus toti eſtis , animum relaxaſtis , ea libentiùs poſt morulam repetituri. Iam & Leonida ſanè noſter diuino afflatus ſpiritu , aliquid nobis ex regiis Dauidis Canticis parturit. ô fœtus illos ſanctiſsimos , & iucundiſsimos ! Plura conantes dicere frequens hominum cœtus (namque fores poſt gratiſsimum aduentum Gaſparis patuerant) conueniens auocauit. Et hic fuit finis noſtræ concertationis , mi Bernardine , quam volebam neſcius ne eſſes. Vale , & me , vt facis , ama.

LEONIS ALLATII

IN SOCRATIS, ET ALIORVM SOCRATICORVM EPISTOLAS NOTAE.

Epistola I.

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.] Ad quemnam ſcripta ſit hæc Epiſtola, in dubium verti poſſet. Plures enim, eóſque celebres, atque inſignes, & auctoritate, & facultatibus Viros impensè expetiiſſe vt ad ſeſe iret Socrates, ſollicitaſſéque eum muneribus oblatis, quibus ipſe non attendit, habeo ex Laërtio in eius vita. ὑπερεφρόνησε δὲ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνος, καὶ σκόπα τοῦ Κρανωνίου, καὶ Εὐρυλόχου τοῦ Λαρισαίου, μήτε χρήματα προσέμενος αὐτῶν, μήτε παρ' αὐτοὺς ἀπελθών. Et Libanio in Apologia Socratis, licèt locus mutilus ſit, Τοῦτον γὰρ πολλοὶ τῶν τυράννων ἐπεθύμησαν ἰδεῖν. πολλῶν παρ' αὐτοῖς ἐκπεπληγμένων τὴν ἀρετὴν Σωκράτους, νομίζοντες πρέπειν ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν καὶ ταύτην τὴν θέαν. καὶ διὰ τοῦτο ἐκάλει μὲν ὁ Εὐρύλοχος ὁ Χαρίσιος, ἐκάλει δὲ Σκόπας ὁ Καρώνιος, οὐχ ἥκιστα δὲ ὁ Μακεδόνων ἄρχων Ἀρχέλαος, δεόμενοι, πέμποντες τοὺς ἄξοντας, ἐπιστέλλοντες, ὑπισχνούμενοι. πῶς οὖν

τοὺς νέους ἐθίζων ὑπερορᾶν τῶν νόμων * * * * αὐτὴν δὲ ἐδεόμην τῶν ἐπιστολῶν. ἐν ἐκείναις τὸν ἄνθρωπον κάλλιστα ἂν ἴδετε. μάλιστα δὲ τί δεῖ γραμμάτων τοῦ πράγματος βοῶντος; τριῶν γὰρ ὦ ἄνδρες κατεγέλασε τυράννων, καὶ δώρων τῶν παρ' ἐκείνοις, καὶ τρυφῆς, καὶ ποικίλων ἡδονῶν, αἰσχυνόμενος τοὔδαφος τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοὺς νόμους, καθ' οὓς αὐτός τε ἐγένετο τῷ πατρὶ, καὶ παῖδας ἐποιήσατο. νομίζων οὐκ εἶναι τῆς αὐτοῦ φύσεως, οὔτε θεραπεύειν τύραννον, οὔτε εὖ πάσχειν ὑπὸ τυράννου. οὐ τοίνυν ὡς καλοῦντες διήμαρτον, ἀφίσταντο τῆς πείρας, ἀλλ' ἀκούοντες ἀνάλωτον εἶναι χρήμασιν, οἴκοι καθημένῳ προὔτεινον. ὁ δὲ οὐ μετριώτερον ἡγούμενος τοῦ βαδίζειν ἐκεῖσε, ἐκεῖθεν δὲ κερδαίνειν διεσώσατο. καὶ δυνάμενος εὐπορεῖν τούτων μᾶλλον, οἷς ἀπὸ τοῦ συκοφαντεῖν ἡ πρόσοδος, ἔμεινεν ἐπὶ τῆς πενίας ἡδέως, οὐδὲ ἂν θετταλίαν ὅλην, εἴ τις ἐδίδου, λαβών. Hæc ideò libentiùs appoſui, quia ex hac eadem Epiſtola, quam tunc præ manibus habuiſſe Libanium, cùm Apologiam ſcriberet, nullus dubitat, concinnata eſſe videntur. Ego tamen putarim ad Archelaum Regni Macedonici inuaſorem miſſam fuiſſe, cui βασιλείας nomen, cuius in Epiſtola meminit, magis quàm aliis conuenit. Nec aliò reſpexit Dio Chryſoſtomus Orat. 13. ἐν Ἀθήναις περὶ φυγῆς, dum illa ſcriberet de Socrate. ὃν οἵ τε Ἕλληνες ἐθαύμαζον ἅπαντες ἐπὶ σοφίᾳ. καὶ δὴ καὶ ὁ Ἀπόλλων σοφὸν αὐτὸν ἡγήσατο, καὶ Ἀρχέλαος Μακεδόνων βασιλεὺς πολλὰ εἰδὼς, καὶ πολλοῖς συγγεγονὼς τῶν σοφῶν ἐκάλει αὐτὸν ἐπὶ δώροις καὶ μισθοῖς, ὅπως ἀκούῃ αὐτοῦ διαλεγομένου τοὺς λόγους τούτους. Meminit & alter Chryſoſtomus, multò Dione diuinior Oratione ad Patrem infidelem. Verba habes infrà Epiſtolâ 6. Archelaus porrò per cædes & ſcelera regnum occupauerat. Nam

que cùm eſſet ſeruus Alcetæ natus ex ſerua Alcetæ F. Perdiccæ Regis, Dominum, & Patruum ſuum ad ſe accerſitum, tamquam regnum, quod ei Perdiccas abſtulerat, reſtituturus, in hoſpitio inter epulas, vino ebrium cum Alexandro patruele, æqualique ſuo noctu iugulatum de medio ſuſtulit. Et paulò pòſt Perdiccæ filium ſeptennem in puteum coniectum ſuffocauit. Luit tandem & ipſe flagitiorum ac cædium pœnas ab amaſio trucidatus cupiditate imperij potiundi, quod per quatriduum ad ſummum obtinuit, ab aliis & ipſe interfectus. Vide quæ de eo tamquam probè cognita narrantur in Platonis Gorgia, & Alcibiade ſecundo. Diodorus lib. 14. narrat eum à Cratero, dum venationi indulget, imprudenter confoſſum, anno eodem, quo etiam Socrates hauſtu cicutæ periit: *κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς ἔν τινι κυνηγίῳ πληγεὶς ἀκουσίως ὑπὸ Κρατεροῦ τοῦ ἐρωμένου τὸν βίον μετήλλαξεν βασιλεύσας ἔτη ἑπτά.*

δοκεῖ μοι τὴν ἐμήν.] Alij habent, *οὔ μοι δοκεῖς καλῶς τὴν ἐμὴν συνιέναι*, eodem ſenſu.

τὸ δεύτερον.] Alij legunt, *πολλάκις μοι*, æquè benè.

ἀλλ' ὥσπερ τοὺς σοφιστάς.] Auaritiam Sophiſtarum in docendo variis in locis Plato, aliíque exagitarunt, licèt eam rem minimè reprehendendam fateatur Philoſtratus. De Socrate, quidquid calumniator Ariſtophanes oppoſuit,

οὗτοι διδάσκουσ' ἀργύριον ἤν τις διδῷ,

falſum eſt. Nam Dio Chryſoſtomus Orat. 54. contendit Socratem nihil accepiſſe; eundémque refert

Ariſtides ἄμισθον ἀρετὴν adoleſcentibus tradidiſſe, quod Plato antè memorauerat, & Xenophon ἀπομνημ. α΄. οὐ μὴν οὐδὲ ἐργασιχρημάτους γε τοὺς συνόντας ἐποίει. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἔπαυε, τοὺς δὲ ἑαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα. τούτου δὲ ἀπεχόμενος ἐνόμιζεν ἐλευθερίας ἐπιμελεῖσθαι. τοὺς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὁμιλίας μισθὸν ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν ἀπεκάλει, διὰ τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς εἶναι διαλέγεσθαι παρ' ὧν ἂν λάβοιεν τὸν μισθόν. Plura de Sophiſtarum ἐργασιχρηματία Ludouicus Creſſolius in Theatro Rhetorum lib. 5. cap. 3. 4. 5. & 6. Socrates in hoc etiam, ſicut & in multis aliis imitatus videtur Pythagoram, qui nullo ſui lucro, aut mercedis ſpe diſcipulos informabat, ſi vera ſunt, quæ narrat Lyſis epiſt. ad Hipparchum. οὐ γὰρ κιβδήλοις ἐνεπορεύετο λόγοις, οὐδὲ πάγαις, αἷς πολλοὶ τῶν σοφιστῶν τὼς νέως ἐμπλέκοντι, ποτ' οὐδὲν κρήγυον σχολάζοντες. Primus verò inter Socraticos Ariſtippus mercede philoſophatus eſt, & quæſtus partem Socrati miſſam, & à Socrate renunciatam recepit, vt ex Phania Ereſio tradit Laërtius. οὗτος σοφιστεύσας, ὥς φησι Φανίας ὁ Περιπατητικὸς ὁ Ἐρέσιος, πρῶτος τῶν Σωκρατικῶν μισθοὺς εἰσεπράξατο, καὶ ἀπέστελλε χρήματα τῷ διδασκάλῳ. καί ποτε πέμψας αὐτῷ μνᾶς εἴκοσι παλινδρόμους ἔλαβεν, εἰπόντος Σωκράτους τὸ δαιμόνιον αὐτῷ μὴ ἐπιτρέπειν. ἐδυσχέραινε γὰρ ἐπὶ τούτῳ. Non ita tamen à donariis Socrates abhorrebat, vt pauca ſibi, remiſſis aliis, non reſeruaret, quod illi ab eodem Ariſtippo fuit obiectum, idem Auctor. πρὸς τὸν αἰτιώμενον, ὅτι Σωκράτους μαθητὴς ἀργύριον λαμβάνει, καὶ μάλα, εἶπεν· καὶ γὰρ Σωκράτη, πεμπόντων αὐτῷ τινῶν καὶ σῖτον, καὶ οἶνον, ὀλίγα λαμβάνοντα τὰ λοιπὰ ἀποπέμπειν. εἶχε γὰρ ταμίας τοὺς πρώτους

Ἀθηναίων. &, ἐξ ὁμιλίας αὐτῷ χρηματισαμένῳ φησὶ Σωκράτης, πόθεν σοι τοσαῦτα; καὶ ὅς, ὅθεν σοι τὰ ὀλίγα.

τὸν οὔθ' ὅλως καλῶς νομίζοντα.] Alij τὸν οὔθ' ὅλως καλὸν ἐστι. mendoſè. Plures alios ab exteris facultates ſibi oblatas, ſi ad vocantem perrexiſſent, contempſiſſe conſpeximus, dum illius æui monumenta percurrimus. Nos ne tædio ſimus Lectori, ſilentio inuoluimus. Minùs itaque mirum erit in Socratis animo tam altè patriæ amorem inſediſſe, vt præ illa ſola, & regia munera, & regni partem neglexerit. Simile fuit & in Procopio Gazæo Sophiſta ingenium, quod adamuſſim poſteris delineauit illius ætatis non inelegans Scriptor & ipſe Sophiſta Choricius, ex quo paucula, quia inedita ſunt, veluti in guſtum decerpam. ταῦτα δικαίως ἂν εἴποι ῥητορικὴ τοσούτου χηρεύουσα παιδευτοῦ, κέντρον ἐμβαλόντος ἐρωτικὸν ταῖς μεγίσταις τῶν πόλεων, καὶ λόγων ὀρεγομέναις. ἐπόθησε τοῦτον ἡ περὶ τὸν Ὀρόντην κειμένη πόλις ἡ Λιβανίου μήτηρ. ὅμοια πέπονθεν ἡ Φοινίκων μητρόπολις. περιῆλθεν ἑκατέρας τὸ φίλτρον ἡ Καισαρεύς, τὰ μὲν βιαζομένη, τὰ δὲ κολακεύουσα, τὰ δὲ πειρωμένη χρυσίῳ πολλῷ δελεάζειν. οἵαις ἀεὶ μηχαναῖς ἐραστὴς πρὸς ἄγραν κέχρηται παιδικῶν. ἕως ὀψὲ μὲν εἷλε τὸ θήραμα. ἑλοῦσα δὲ φυλάττειν οὐκ εἶχεν ἰσχυροτέροις ἀγόμενον λίνοις πόθῳ τῆς ἐνεγκούσης. καὶ τὰ θρέπτρα καλῶς ἀπέδωκε τῇ πατρίδι τοσαύτας ὁμοῦ καὶ τοιαύτας ἐν δευτέρῳ θέμενος πόλεις, καίτοι χωρὶς ἀξιωμάτων λαμπρῶν, καὶ μεγέθους κατασκευῆς, οἷς αἱ πόλεις ἐκεῖναι σεμνύνονται, ἴδιον ἑκάστη πλεονέκτημα κέκτηται πρὸς ἔρωτα δεινὸν ἐρεθίσαι. ἡ μὲν Ἀντιόχου τὸν ὁμώνυμον χῶρον τῆς Ἀπόλλωνος ἐρωμένης, ὅπου χαρίεντα, καὶ διαφανῆ, καὶ πότιμα νάματα, πλάτανός τε πολλή, καὶ κυπάριττοι πλείους ἀμφιλαφεῖς τε, καὶ ὑψ[illegible]

ᾠδαί, καὶ αὖραι τὰ σώματα διαψύχουσαι. ἡ μὲν οὖν Ἀντιόχου δελέαρ ἔχει τὸ ἄλσος. ἡ δὲ Τυρίων τὰς χάριτας. οὕτω γὰρ ἄξιον προσειπεῖν τὰς πηγάς. ἡ Καισάρεια δὲ λουτρῷ καλλωπίζεται, ὅπερ ἡδὺ μὲν ὁρῶντί σοι δόξει, τερπνότερον δὲ λελουμένῳ. ὑπὸ τοιούτων σειρήνων ἑλκόμενος εἴχετο τῆς θρεψαμένης, δεινὸν εἰκότως ὑπολαβὼν τὸν ῥήτορα μετὰ τῶν Ἀχαιῶν Ἰθάκης ἐρᾶν κραναῆς περ ἐούσης, αὐτὸν δὲ τοιαύτης ὑπερφρονῆσαι πατρίδος, τά τε ἄλλα καλῆς, καὶ νικώσης ἀρεταῖς οἰκητόρων, ὅτῳ μάλιστα ἔπω πόλις κοσμεῖται.

ἐπίσης ὁμοίως ἀκούειν τῷ ἀεί.] Alij, ἀκούειν τε ἀεὶ αἰτεῖν τε, καὶ μή. Vtrumque malè. Corrigerem, ἐπίσης ἀκούειν τε ὁμοίως, καὶ λέγειν ἀεὶ ἕτοιμος ὤν. vel quid ſimile. Hanc eamdem ſententiam ſic expreſſit Plato in Apologia. Εἰ δέ τις ἐμοῦ λέγοντος, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ πράττοντος ἐπιθυμεῖ ἀκούειν, εἴ τε νεώτερος, εἴ τε πρεσβύτερος, οὐδενὶ πώποτε ἐφθόνησα. οὐδὲ χρήματα μὲν λαμβάνων διαλέγομαι, μὴ λαμβάνων δὲ οὔ. ἀλλ᾽ ὁμοίως καὶ πλουσίῳ, καὶ πένητι παρέχω ἐμαυτὸν ἐρωτᾶν· καὶ ἐάν τις βούληται ἀποκρινόμενος ἀκούειν ὧν ἂν λέγω. καὶ τούτων ἐγὼ εἴ τέ τις χρηστὸς γίγνεται, εἴ τε μὴ, οὐκ ἂν δικαίως τὴν αἰτίαν ὑπέχοιμι, ὧν μήτε ὑπεσχόμην μηδενὶ μηδὲν πώποτε μάθημα, μήτε ἐδίδαξα. Εἰ δέ τις φησι παρ᾽ ἐμοῦ πώποτε, ἤ μαθεῖν, ἢ ἀκοῦσαι ἰδίᾳ ὅτι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εὖ ἴστε ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγει. Xenophon ἀπομνημον. α΄. ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνός γε ἀεὶ μὲν ἦν ἐν τῷ φανερῷ. πρωΐ τε γὰρ εἰς τοὺς περιπάτους, καὶ τὰ γυμνάσια ᾔει, καὶ πληθούσης ἀγορᾶς ἐκεῖ φανερὸς ἦν, καὶ τὸ λοιπὸν ἀεὶ τῆς ἡμέρας ἦν ὅπου πλείστοις μέλλοι συνέσεσθαι. καὶ ἔλεγε μὲν ὡς τὸ πολὺ, τοῖς δὲ βουλομένοις ἐξῆν ἀκούειν. Pluribus id etiam proſequitur Libanius in Apologia.

καθάπερ Πυθαγόρας ἱστορεῖται.] Pythagoras etiam ami-

cis diſcipulis per ſcirpos, & ſymbola Philoſophiæ arcana tradebat, reliquos neque colloquio dignabatur. Exiſtimo verò Socratem de Antro extra vrbem Samum ab eodem Pythagora extructo, in quo obſeratis diſcipulis, clauſus & ipſe præcepta, inſtitutáque Philoſophica tradebat, eáque tantùm in eorum, quos ipſe vellet, aures infundebat, doctrinæ ſuæ nimis auarus. De Antro Iamblichus de Vita Pythagoræ lib. I. cap. 5. & Porphyrius, *ἐπανελθόντα δὲ εἰς τὴν Ἰωνίαν, κατασκευάσαι ἐν τῇ πατρίδι διδασκαλεῖον, ὃ Πυθαγόρου καλούμενον ἔτι καὶ νῦν ἡμικύκλιον, ἐν ᾧ Σάμιοι περὶ τῶν κοινῶν συνιόντες βουλεύονται. ἔξω δὲ τῆς πόλεως ἄντρον οἰκεῖον τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ποιησάμενα, ἐν τούτῳ τὰ πολλὰ τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς νυκτὸς διατρίβειν συνόντα λόγοις τῶν ἑταίρων.* Vel illud innuit diſcipulos ante perfectam probationem nunquam in Pythagoræ conſpectum, ſed tantùm ad vocis ſtrepitum admiſſos. cùm verò vidiſſent, tamquam ſucceſſu fortunatiores amicis atque parentibus nunciabant; Laërtius in eius Vita. *καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ πενταετίαν ἡσύχαζον μόνον τῶν λόγων κατακούοντες, καὶ οὐδέπω Πυθαγόραν ὁρῶντες, εἰς ὃ δοκιμασθεῖεν. τουντεῦθεν δὲ ἐγίνοντο τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ τῆς ὄψεως μετεῖχον.* &, *τῶν τε ἑξακοσίων οὐκ ἐλάττους ἐπὶ τὴν νυκτερινὴν ἀκρόασιν ἀπήντων αὐτοῦ, καὶ εἴ τινες ἀξιωθεῖεν αὐτὸν θεάσασθαι, ἔγραφον πρὸς τοὺς οἰκείους ὡς μεγάλου τινὸς τετυχηκότες.*

περιττόν μοι οἷς.] Nec aliò reſpexiſſe Xenophon *ἀπομνημ. α'.* videtur, cùm de eo ſcriberet. *ἐθαύμαζε δ' εἴ τις ἀρετὴν ἐπαγγελλόμενος ἀργύριον πράττοιτο, καὶ μὴ νομίζοι τὸ μέγιστον κέρδος ἕξειν, φίλον ἀγαθὸν κτησάμενος, ἀλλὰ φοβοῖτο μὴ ὁ γινόμενος καλὸς κἀγαθὸς, τῷ τὰ μέγιστα εὐεργετή-*

σαρτὶ, μὴ τὴν μεγίστην χάριν ἔχῃ. Σωκράτης δὲ ἐπηγγείλατο μὲν οὐδενὶ πώποτε τοιοῦτον οὐδέν. ἐπίστευε δὲ τῶν ξυνόντων αὐτῷ τοὺς ἀποδεξαμένους ἅπερ αὐτὸς ἐδοκίμαζεν εἰς τὸν πάντα βίον ἑαυτῷ τε καὶ ἄλλοις φίλους ἀγαθοὺς ἔσεσθαι.

οὐδένα γὰρ τῶν δωσόντων.] Lego, τῶν δωσόντων μοι ἡγοῦμαι πιστότερον.

παρακαταθέμενος.] Alii, παρακατατιθέμεθα, malè.

ὡς ἡμῖν.] Lego, ὡς ἡμᾶς. ὡς pro πρὸς, exempla paſſim occurrunt.

παρασκευάζεσθαι.] Alij, παρασκευάζονται.

καὶ μεταπεσούσης τῆς τύχης.] Ouidius 2. de Ponto.

Diligitur nemo, niſi cui Fortuna ſecunda eſt:
Quæ ſimul inſonuit, proxima quæque fugat.

Boëtius de Conſolatione lib. 3. *Quem felicitas amicum fecit, infortunium faciet inimicum.* Et ante omnes Pindarus, οἴχεται τιμὰ φίλων ταπτωμένῳ φωτὶ, παῦροι δ' ἐν πόνῳ πιστοὶ βροτῶν καμάτου μεταλαμβάνειν. Hinc Gregis hiſtrici non inelegans, aptiſſimáque in hanc ſententiam ſimilitudo, qua Vertumnorum iſtorum, amicitias vtilitate probantium, ingenium ponderatur. Petronius in Satyrico,

Nomen amicitiæ, ſi quatenus expedit, hæret,
Calculus in tabula mobile ducit opus.
Cùm Fortuna manet, vultum ſeruatis amici,
Cùm cedit, turpi vertitis ora fuga.
Grex agit in ſcena mimum, Pater ille vocatur,
Filius hic, nomen Diuitis ille tenet:
Mox vbi ridendas incluſit pagina partes,
Vera redit facies, diſſimulata perit.

& ex Petronio Ioannes Sareſberienſis.

ὃ μηδέ.] Alius legit, ὃ μὴ καὶ πέπεικα.

αἱ τῆς πατρίδος χρεῖαι.] Alius, ἡ τῆς πατρίδος χρεία. non malè.

τὸ δὲ μείζονα, ἢ ἐλάττω.] Locus eſt obſcurus, atque perplexus. Eum ſic accommodauerim, τὸ δὲ μείζονα, ἢ ἐλάττω πράττειν οὐκ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐστιν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἑτέρους ἔχειν τὴν αἰτίαν, τοῦ δὲ καθάπαξ αὐτόν. Alij legebant, τοῦ μὲν ἑτέρων. omninò malè. Res enim vel ſunt in noſtra poteſtate, vel non; eæque vel infra, vel ſupra vires. ſi ea operamur, quæ in noſtra ſunt facultate, nos eorum cauſa ſumus, cùm non ab alio fonte, quàm à nobis naſcantur. Aliorum, quæ ſupra vires, vel infra ſunt, cauſæ aliunde, non à nobis petendæ ſunt. cùm alij eorum operum ſint effectores. Hinc concludit, non eſſe mirum, ſi ſemet dicat, licèt neque concionibus habendis, neque ducendis exercitibus, vel militiæ incumbat, in vſus, atque Patriæ neceſſitates exerceri. Illis enim operam dat, quorum ipſe auctor eſſe poteſt, at quorum effectus ab aliena manu pendent, ipſe neutiquam animum aduertit. ἐκτελεῖ igitur χρείας τῇ πατρίδι οὐ πάσας, ἀλλὰ τινάς.

ἔπειτα οὐ τὴν τοσαύτην.] Ad benè conſtitutam Rempublicam varia munera variis ciuibus, nec omnia vni, neque vnum omnibus præſcribi, fruſtrà hîc manifeſtiſſima probare conarer. Secundò verò reſpondet Socrates ſuam operam non eſſe inutilem Reipublicæ, qui magnitudine rerum obtorpeſcentes, vel deſidia inter ipſa negotia ciues obdormiſcentes excitaret, exſtimularétque ad opus inter-

miſſum eleganti illa *μύωπος* ſimilitudine. *ὑπὸ μεγέθους τῶ.* Alij habent, *ὑπ'*. mendosè. *ἀποκοιμίζεσθαι*, nonnulli addunt, *δεῖ ἀποκοιμ.* nec diſplicet. Eo namque, quod in metaphora aſperum, ac durum videri poterat, emollitur. Eandem ſententiam non aliis, quàm iiſdem verbis, & ſimilitudine expreſſit Plato in Apologia. *ἐὰν γάρ με ἀποκτείνητε, οὐ ῥᾳδίως ἄλλον τοιοῦτον εὑρήσετε ἀτεχνῶς, εἰ καὶ γελοιότερον εἰπεῖν, προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὥσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθεστέρῳ καὶ δεομένῳ ἐγείρεσθαι ὑπὸ μύωπός τινος. οἷον δή μοι δοκεῖ ὁ Θεὸς ἐμὲ τῇ πόλει προστεθεικέναι τοιοῦτόν τινα, ὃς ὑμᾶς ἐγείρων, καὶ πείθων, καὶ ὀνειδίζων ἕνα ἕκαστον οὐδὲν παύομαι τὴν ἡμέραν ὅλην πανταχοῦ προσκαθίζων. τοιοῦτος οὖν ἄλλος οὐ ῥᾳδίως ὑμῖν γενήσεται.* &c. Annon ex his Epiſtolis iſta & ſimilia, aliáque quæ ex Xenophonte afferuntur, excerpta ſunt, in pleriſque nec verbis etiam immutatis?

προσέταξεν ὁ Θεός] De Dæmonio Socratis, ne nimius ſim, plura videre poteris apud Maximum Tyrium diſſert. 26. & 27. Apuleium libello de hac re edito, Platonem, Xenophontem, & alios. Tantùm ex Platone notabo, cùm actionum aliæ prohibeantur, ne fiant, aliæ ſuadeantur, vt fiant, Dæmonium hoc, ſiue vocem à re, quam erat facturus Socrates, ſemper reuocaſſe, ad rem verò ſuſcipiendam nunquam impuliſſe, in Apologia. *τούτου δὲ αἴτιόν ἐστιν, ὃ ὑμεῖς ἐμοῦ πολλάκις ἀκηκόατε πολλαχοῦ λέγοντος, ὅτι μοι θεῖόν τι, καὶ δαιμόνιον γίγνεται φωνή. ὃ δὴ καὶ ἐν τῇ γραφῇ ἐπικωμῳδῶν Μέλιτος ἐγράψατο. ἐμοὶ δὲ τοῦτό ἐστιν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον, φωνή τις γιγνομένη, ἣ ὅταν γένηται ἀεὶ ἀπο-*

τρέπει με τούτου ὃ ἂν μέλλω πράττειν, προτρέπει δὲ οὔποτε. τοῦτό ἐστιν, ὅ μοι ἐναντιοῦται τὰ πολιτικὰ πράττειν, καὶ παγκάλως δέ μοι δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι. Nec ſiluit Cicero de Diuinat. lib. I. *Hoc nimirùm eſt illud, quod de Socrate accepimus, quódque ab ipſo in libris Socraticorum ſæpè dicitur, eſſe diuinum quiddam, quod Dæmonium appellat, cui ſemper ipſe paruerit, nunquam impellenti, ſæpè reuocanti.*

Θεοῦ δὲ δείξαντος ἀρχήν.] Diuina equidem eſt diuini Nazianzeni de hac re in Apologia ſententia. Τάξις ἀρίστη παντὸς ἐγχειρήματος καὶ λόγου καὶ πράγματος ἐκ Θεοῦ τε ἄρχεσθαι, καὶ εἰς Θεὸν ἀναπαύεσθαι. Eam ſæpiùs repetiit Pindarus Pyth. od. 9. ὠκεῖα δ' ἐπειγομένων ἤδη Θεῶν πρᾶξις, ὁδοί τε βραχεῖαι. & 10. γλυκὺ δ' ἀνθρώπων τέλος, ἀρχά τε δαίμονος ὀρνύντος αὔξεται.

τὰ δὲ περὶ Θεὸν ἀλυσιτελῆ.] Alius habet, περὶ Θεόν. malè. Xenoph. περὶ πόρων ἢ περὶ προσόδων. σὺν γὰρ Θεῷ πραττομένων εἰκὸς καὶ τὰς πράξεις προϊέναι ἐπὶ τὸ λῷον καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει.

ἐν τῇ ἐπὶ Δηλίῳ.] Alius habet, Δεκελαίᾳ. malè. Delium enim oppidulum eſt in Tanagræorum finibus ad mare. Epitomator Stephani. Δήλιον πολίχνιον Βοιωτίας ἐν Τανάγρᾳ. Pauſanias in Bœoticis. ἔστι δὲ τῆς Ταναγραίας ἐπὶ θαλάσσῃ καλούμενον Δήλιον. ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς ἐστὶν ἀγάλματα. nobile Athenienſium clade, idem, ὕστερον μέν τοι καὶ Θηβαίοις νίκη κατ' Ἀθηναίων ἐπὶ Δηλίῳ τῷ Ταναγραίων ἐγένετο. Clades illa ἐπὶ Δηλίῳ μάχη dicta eſt. Harpocratio. ἐπὶ Δηλίῳ μάχη. Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυσικλέους. Δήλιον χωρίον ἐστὶ τῆς Βοιωτίας. ἐνταῦθα Ἀθηναῖοι μαχόμενοι ἐνικήθησαν ὑπὸ Βοιωτῶν καθά

φησι

φησὶ Θουκυδίδης ἐν πρώτῃ. In his leuiſſimus error irrepſit non animaduerſus ab aliis. Rem enim totam Delij ab Athenienſibus muniti, à Bœotis oppugnati acriter, ac expugnati tandem, fusè Thucydides proſequitur libro quarto, non primo. Quare reſtituendum in Harpocratione ἐν τετάρτῃ. Ælianus lib. 3. cap. 17. de eodem. ἐστρατεύσατο οὖν ἐπὶ Δῆλον, lego Δήλιον, καὶ εἰς Ἀμφίπολιν, καὶ εἰς Ποτίδαιαν. In eo prælio lapſum ex equo Xenophontem ſeruaſſe narrat Laërtius. καὶ Ξενοφῶντα ἀφ' ἵππου πεσόντα ἐν τῇ κατὰ Δήλιον μάχῃ διέσωσεν ὑπολαβών. ὅτε καὶ πάντων φευγόντων Ἀθηναίων, ἠρέμα ἀνεχώρει παρεπιστρεφόμενος ἡσυχῇ, καὶ τηρῶν ἀμύνασθαι, εἴ τις οἱ ἐπέλθοι. Plato item in Lachete fugæ illius adeò Athenienſibus noxiæ meminit, non ſine laude à fide digno, & oculato teſte narratæ. ὡς ἐγὼ, καὶ ἄλλοθί γε αὐτὸν ἐθεασάμην, οὐ μόνον τὸν πατέρα, ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα ὀρθοῦντα. ἐν γὰρ τῇ ἀπὸ Δηλίου φυγῇ μετ' ἐμοῦ συνανεχώρει. κἀγώ σοι λέγω, ὅτι εἰ ἄλλοι ἤθελον τοιοῦτοι εἶναι, ὀρθὴ ἂν ἡμῖν ἡ πόλις ἦν, καὶ οὐκ ἂν ἔπεσε τότε τοιοῦτον πτῶμα. Et in Apologia non Delienſis tantùm, ſed & aliarum etiam expeditionum, in quibus Socrates non ſine vitæ diſcrimine militauit, mentionem facit. ἐγὼ οὖν δεινὰ ἂν εἴην εἰργασμένος, εἰ ὅτε μέν με οἱ ἄρχοντες ἔταττον, οὓς ὑμεῖς εἵλεσθε ἄρχειν μου, καὶ ἐν Ποτιδαίᾳ, καὶ ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ ἐπὶ Δηλίῳ. τότε μὲν οὗ ἐκεῖνοι ἔταττον, ἔμενον ὥσπερ καὶ ἄλλος τις, καὶ ἐκινδύνευον ἀποθανεῖν. Cicero Socratis ſimilia verba Latinè expreſſiſſe viſus eſt lib. 1. de Diuinat. *Idem etiam Socrates, cùm apud Delium malè pugnatum eſſet, Lachete Prætore, fugerétque cum ipſo Lachete: vt ventum eſt in triuium eadem, qua cæteri, fugere noluit, qui-*

bus quærentibus, cur non eadem via pergeret, deterreri ſe à Deo dixit. tum quidem ij, qui alia via fugerent, in hoſtium equitatum inciderunt. Grauiſſimorum Auctorum teſtimonio, ipſiuſmet Socratis confeſſio accedens, res haſce non aliter accidiſſe conuincit; nec aliud eſſe ea quoquo modo in dubium vertere, quàm ſub meridiano ſole nugaciter tenebras omnia occupaſſe velle affirmare. Non credam ſimilia à probatiſſimis viris, & illius æui Scriptoribus, cùm illis veritas exprobrari potuiſſet, conficta fuiſſe. Et tamen ea omnia in gratiam Socratis conficta fuiſſe à Platone, & cæteris, etſi nulla probabili ratione, ille apud Athenæum lib. 5. contendit. Et ſanè argumentum, quod illi pro Achille eſt, ſilentium ſcilicet Thucydidis, ſi probè examinetur, in hiſtoria leuiſſimum eſt. Non enim quæ omittimus, vel ſilentio inuoluimus hac vel ſola ratione, ideò falſa ſunt. cùm ex pluribus, non ex vno hiſtoriæ ac rerum ſeries continuetur, & quod in vno abfuerit, ab alio reparatum in corpus narrationis inducimus. Militiam etiam hanc Socratis Oratione 2. Platonica exagitat Ariſtides, probátque Socratem non eam laudem, quam illi tribuit Plato, mereri.

καὶ περικαταληπτοις.] Alij legunt, περικαλύπτοις. malè.

ἐγὼ δὲ μεμαθηκέναι.] Optimè itaque apud Xenophontem ἀπομνημον. 2. dicebat. πάντες δὲ ἃ ἐπίσανται, ῥᾷστά τε, καὶ τάχιστα, καὶ κάλλιστα, καὶ ἥδιστα ἐργάζονται. μὴ εἰδώς τε, Alij habent, μὴ εἰδὼς δέ. ἢ κυβεύειν, Alij, ἢ κυβερνᾷν.

Οὐκ ἂν δεξαίμην.] Prudens Socratis Axioma. Quæ neſcias agere, ne agito. quod cùm in reliquis omnibus obſeruetur, & vnuſquiſque Artium peritiam ſibi deneget, nec huiuſcemodi imperitiam ſibi vitio vertat, artem tamen regnandi, gubernandi, exercitúſque ducendi, ac ſcientiam, etſi illam non habeat, ſibi arrogat. Id Socrates irridere ſolitus erat, cuius exemplo Perſius Satyr. 4. Neronem ſub perſona Alcibiadis, qui rudis admodum harum rerum, Imperium Romanum optimè ſe gubernare arbitrabatur. Et priùs Plato ſub perſona Socratis Alcibiadem in Alcibiade primo, & Iouem Rhapſodum in Ione reprehenderat, qui cùm neque in re Nautica, neque in Boaria, neque in Medicina, neque in Lanificio, neque in Nauibus compingendis, neque in aliis rebus meliùs quippiam eorum artificibus ſe ſcire faterentur, in ducendis tamen exercitibus, & populis gubernandis ſummoperè ſe excellere, neque in illis optimè moderandis peritia ſe deſtitui gloriabantur. In hæc eadem animum habuiſſe Æneam Syluium Hiſtoriæ Bohemicæ cap. 6. non dubium eſt, cùm de Puimilao tertio Bohemorum Duce ſcriberet, *Agrum colere, gregem paſcere, nauim regere, texere, ſuere, ædificare, multi ſe ignorare fatentur. Magiſtratum in Vrbibus agere, regem tegere, gentibus ac nationibus imperare, quod eſt difficillimum, nemo ſibi à natura negatum dicit, etſi plerique ſiue laboris odio, ſiue otij amore oblatis regnis abſtinuêre.*

νῦν δὲ ἡ τῶν.] Alij habent, ὡς τῶν ἐπιστήμων. ineptè. &, οἷς μὴ ἴσασι. Alij, οἷς μὴ ἴσασι, ſine vllo ſenſu.

ὅθεν καὶ τὴν τύχην.] In eamdem rem Ioannes Lydus tract. de Menſibus Verba, quia adhuc inedita, libentiùs exſcribuntur. οἱ Ῥωμαῖοι μηδὲν ἕτερον παρὰ τὸ ἐν ἀνθρώποις εὐδαιμονίαν εἶναι νομίζοντες, αὐτὴν καὶ μόνην τὴν πάντων ἡγεῖσθαι νενομίκασι, Φορτοῦναν αὐτὴν ἀπὸ τῆς φορᾶς ἐμφερῶς ὀνομάζοντες. οἱ μὲν οὖν πρὸς ἀρετὴν ἔχοντες, καὶ Θεοῦ μεμνημένοι, καὶ κρείττονας ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ μακαρείων πραγμάτων ἐλπίδας σαλεύοντες, καταφρονοῦσι τῶν τῇδε καλῶν. Εἰ μὲν γὰρ τύχη οὐδὲν δεῖ Θεοῦ. εἰ δὲ Θεὸς παρείη οὐδὲν ἡ τύχη. εἰκαῖον γάρ τι, καὶ ἀνούσιον τὸ τῆς τύχης ὄνομα. Τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα κλίμακι πέφυκεν ἐξομοιοῦσθαι διὰ τὴν ἀνώμαλον αὐτῶν φοράν. ἐν μιᾷ γὰρ ὡς ἔφη τις ἡμέρᾳ, τὸν μὲν καθεῖλεν ὑψόθεν, τὸν δ' ἦρ' ἄνω, μηδενὸς ἐν ὁμοίῳ πεφυκότος μένειν τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ παντοίαις μεταβάλλοντος τροπαῖς. ἢ οὐκ ἄρχοντες μὲν ἐξ ἰδιωτῶν, ἰδιῶται δὲ ἐξ ἀρχόντων, πένητες δὲ ἐκ πλουσίων, καὶ ἐκ πενήτων πολυχρήματοι, καὶ ἔνδοξοι μὲν ἐξ ἠμελημένων, ἐπιφανέστατοι δὲ ἐξ ἀδόξων γίνονται. Quemadmodum enim vbi prudenria regnat, omnes Dij fauiſſe dicuntur. Horatius,

Ad ſummum ſapiens vno minor eſt Ioue, diues,
Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum.

& Salluſtius, *Non votis, neque ſupplicis muliebribus auxilia Deorum comparantur. Vigilando, agendo, benè conſulendo proſperè omnia cedunt. Vbi ſocordiæ, atque ignauiæ te tradideris, nequidquam Deos implores; irati, infeſtique ſunt.* Ita, vbi conſilium defuerit, Fortunæ nomen nobis fingimus, & cauſam miſeræ, beatæque vitæ, cuius ipſi nobis cauſa ſumus, in eam reiicimus. Iuuenalis Satyra 10.

Nullum numen abeſt, ſi ſit prudentia; ſed te

Nos facimus, Fortuna, Deam, cœlóque locamus.

Et Plinius lib. 2. cap. 7. *Toto quippe mundo, omnibúſque in locis, & horis, omnium vocibus Fortuna inuocatur, & vna nominatur, vna accuſatur, vna agitur rea, vna cogitatur, ſola laudatur, ſola arguitur, & cum conuitus colitur, volubiliſque à pleriſque etiam cæca exiſtimata, vaga, inconſtans, incerta, varia, indignorúmque fautrix. Huic omnia expenſa, omnia referuntur accepta, in tota ratione mortalium ſola vtramque paginam facit. Adeóque obnoxij ſumus ſorti, vt ſors ipſa pro Deo ſit, qua Deus probatur incertus.*

μᾶλλον εἰκὸς ἰδιώτου.] Hinc Ageſilaus apud Xenophontem, τὰς μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἁμαρτίας πράως ἔφερε, τὰς δὲ τῶν ἀρχόντων μεγάλας ἦγε, κρίνων τοὺς μὲν ὀλίγα, τοὺς δὲ πολλὰ κακῶς διατιθέναι. Nec in aliam ſententiam Auctor ille, quiſquis ſit, Orationis inter Iſocraticas *Nicocles* inſcriptæ. ἔπειτα καὶ προσήκειν ἡγησάμην τοσούτῳ τοὺς βασιλέας βελτίους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν, ὅσῳπερ καὶ τὰς τιμὰς μείζους αὐτῶν ἔχουσι. Nam vt aiebat Iuuenalis Sat. 8.

Omne animi vitium tantò conſpectius in ſe
Eſſe ſolet, quantò maior, qui peccat, habetur.

Vide Ioannis Catacuzeni Hiſtor. lib. 1. cap. 6. qui etiam lib. 4. cap. 48. ad Matthæum filium dicebat, *Non enim quemadmodum aliis, ſi vitam ſolutè tranſegerint, ſic etiam Imperatoribus vſuuenit, vt damnum ad ipſos modò pertineat: ſed & bona, & mala ipſorum ſubditis communia ſunt: & Imperatoris animam omnis virtutis ſpeculum, atque archetypum eſſe oportet: alioquin non ſolùm ſuæ, ſed & aliorum ſegnitiei pœnas perſoluet.*

ἐοίκασι δὲ καί.] Digna ingenio Socratico Allegoria,

vt inflatos animos, elatáſque ſuperborum cogitationes obtunderet, eorúmque vanitatem in terram, quò ſua ſtudia conuertere debent, deiiceret. In eumdem ſignificatum Lucianus in Aſtrologia fabellam explicauit. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιάδε φρονέω. πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον οὐ μάλα πείθομαι. δοκέω δέ νιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστρασιν ὁμιλέοντα εἰς οὐρανὸν οὐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ.

ἀλλὰ τὴν παῤῥησίαν.] Alij legunt, παρουσίαν. malè.

τὴν ἐκεῖ τὴν ἐνθάδε.] Alij habent, ἀμείνω δοκῶ, οὐδὲ τοῦ Θεοῦ. Ex vtriſque locum ſic corrigerem, τὴν ἐνθάδε, ἅ μοι ἀμείνω δοκεῖ, ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῦ Θεοῦ. Oblatis enim ſibi res patrias potiores exiſtimabat. Accedebat Numinis ſui beneplacitum, quod illi ſimilia ſuaderet, vt à tali itinere abſtineret.

EPISTOLA II.

Chærephon, quem Xenophonti commendat Socrates, fortè ille idem eſt amicus Socratis, & familiaris, & qui ſub tali Magiſtro fructus protulit Philoſophiæ vberrimos, ante Socratis interitum vita functus. Plato in Apologia. Χαιρεφῶντα γὰρ ἴστε δήπου. οὗτος ἐμὸς ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου, καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἑταῖρος, καὶ ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην. καὶ μεθ᾽ ὑμῶν κατῆλθεν, &c. καὶ τούτων πέρι ὁ ἀδελφὸς ὑμῖν αὐτοῦ μαρτυρήσει, ἐπεὶ ἐκεῖνος τετελεύτηκεν. Adeò in iram propenſus, vt inimicitias, eáſque non leues cum fratre exercuerit. Quid pro eo fratri reconciliando Socrates adduxerit, narrauit Xenophon, & ex Xenophonte Sui-

das. Ob coloris ſquallorem irridetur ab Ariſtophane in Nebulis. Cum eo, & Chærecrate illius fratre ἀπομνημονευμ. 2. de amore fraterno diſputat Socrates apud Xenophontem.

EPISTOLA III.

τούτῳ συλλαβόμενος.] Alij legunt, συλλαμβανόμενος· ποιήσεις δ', Alij, ποιήσεις δ'. malè.

τὴν μὲν τῶν Ἀμφιπολιτῶν.] Inſignem hominis præſagitionem! Si quis enim Potidæatarum res cum Amphipoliticis comparet, næ ille aquam aquæ ſimillimam deprehendet. In vtriſque enim Athenienſium clades, ciuium exitium, Vrbium ipſarum perniciem, ac deſtructionem intuebitur. In illis enarrandis Thucydides operam collocauit. Ex eo, & ex Diodoro ad præſentem hiſtoriam illa conferimus. Athenienſes in Thracia ad Strymonem fluuium ante bellum Peloponeſiacum poſt Thaſios deuictos, qui à Thracibus apud Drabeſcum cæſi ſunt, oppidum ἐννέα ὁδοὺς, hoc eſt, *Nouem-vias* appellatum, in poteſtatem reducere conati ſunt, ſed fruſtrà. Iidem anno vndetrigeſimo reuerſi, expulſis Hedonis, qui locum occupauerant, oppidum, Agnone Niciæ filio Coloniæ ductore, condiderunt, & Ἀμφίπολιν, ὅτι ἐπ' ἀμφότερα περιῤῥέοντος τοῦ Στρύμονος διὰ τὸ περιέχειν αὐτὴν τείχει μακρῷ ἀπολαβὼν ἐκ ποταμοῦ εἰς ποταμὸν, περιφανῆ ἐς θάλασσάν τε καὶ τὴν ἤπειρον ᾤκισεν. Hæc ergo ciuitas iiſdem, cùm hæc ſcriberentur, temporibus, ab Athenienſibus ad Braſidam, quidquid in cauſa fuerit, defecit. Hac defectione Athenien-

ſes πράγματα εἶχον, vt præuiderat Socrates. Nam ex Thucydide lib. 4. ἐχομένης τῆς Ἀμφιπόλεως οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μέγα δέος κατέστησαν. Damna inde illata Athenienſibus Iſocrates Orat. ad Philippum expreſſit. ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων θαυμάζειν, καὶ νομίζειν οὐδαμῶς ἂν ἄλλως παύσασθαι τῆς φιλονεικίας ὑμᾶς ταύτης, πλὴν εἰ σοῦ μὲν πεισθείης πλείονος ἀξίαν ἔσεσθαί σοι τὴν τῆς πόλεως φιλίαν, ἢ τὰς προσόδους τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως γιγνομένας. ἡ δὲ πόλις δυνηθείη καταμαθεῖν ὡς χρὴ τὰς μὲν τοιαύτας φεύγειν ἀποικίας, αἵτινες τετράκις, ἢ πεντάκις ἀπολωλέκασι τοὺς ἐμπολιτευθέντας· ζητεῖν δὲ ἐκείνους τοὺς τόπους τοὺς πόῤῥω μὲν κειμένους τῶν ἄρχειν δυναμένων, ἐγγὺς δὲ τῶν δουλεύειν εἰθισμένων. Braſidæ in Amphipolitanos expeditionem ex Thucydide, ni fallor, recenſet Diodorus lib. 12. licèt pro Agnone, Apione apud eum legatur. Amphipolim, ſi vllam aliam, multinominem apud Auctores inuenio. Harpocratio. Ἀμφίπολις Ἀντιφῶν περὶ τοῦ Ληναίων φόρου, πόλις αὕτη τῆς Θράκης. πρότερον δὲ ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλεῖτο, ὡς ἀνδροτίων ἐν δωδεκάτῃ Ἀτθίδος. Μαρσύας δὲ ἐν Μακεδονικοῖς διὰ τὸ περιοικεῖσθαι τὸν τόπον Ἀμφίπολιν ὠνομάσθαι, πρότερον ἄκρα καλουμένη. οἱ δὲ Ἄρεος πόλις. Et Stephani Epitomator. Ἀμφίπολις πόλις Μακεδονίας κατὰ Θρᾴκην, ἥτις ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλεῖτο. κεκλῆσθαι δὲ μυρίκην, καὶ ἠϊόνα. Ἀμφίπολιν δὲ διὰ τὴν περίῤῥοιαν τοῦ Στρυμόνος, ὡς Θουκυδίδης τετάρτῃ. ἐκαλεῖτο δὲ κράδεμνα, καὶ ἀνάδραιμος.

καὶ περὶ ἐκείνης.] Alij habent, περὶ ἐκείνην. νῦν καί. Alij, νῦν γε. δεόμεν. Alij, δεομένη ἡ, nullo ſenſu.

περὶ Ποτιδαίας.] De hac Potidæatarum ab Athenienſibus defectione, eorundémque per Athenienſes oppugnatione fusè Thucydides lib. 1. & 4. &

bre-

breuiſſimè Pauſanias in Eliacis. Ποτιδεάταις δὲ, δὶς μὲν ἐπέλαβεν ἀναστάτοις ἐκ τῆς σφετέρας ὑπὸ Φιλίππου τε γενέσθαι τοῦ Ἀμύντου, καὶ πρότερον ἔτι ὑπὸ Ἀθηναίων. χρόνῳ δὲ ὕστερον Κάσσανδρος κατήγαγε μὲν Ποτιδεάτας ἐπὶ τὰ οἰκεῖα. ὄνομα δὲ οὐ τὸ ἀρχαῖον τῇ πόλει, Κασσάνδρεια δὲ ἐγένετο ἀπὸ τοῦ οἰκιστοῦ.

EPISTOLA IV.

Κριτοβούλῳ ἐντυχών.] Critobulus hic Critonis filius fuit, cum quo apud Xenophontem Socrates, ἀπομνημον. α'. de vi oſculorum diſſerit. & in Oeconomico de adminiſtratione rei familiaris. Æſchines Socraticus in Telauge, vt refert Athenæus, eum tamquam indoctum, ſordidéque viuentem perſtringit. Εἴ γε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ' ἀμαθίᾳ, καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ.

πρὸς φιλοσοφίαν αὐτήν.] Alij habent, αὐτόν. ὡρμῆσθαι. Alij, ἐξωρμῆσθαι. æquè benè.

καὶ τὸν ὑφηγησόμενον.] Eadem ſententia apud Platonem in Lachete. ἐγὼ γὰρ φημι χρῆναι κοινῇ πάντας ἡμᾶς ζητεῖν, μάλιστα μὲν ἡμῖν αὐτοῖς διδάσκαλον ὡς ἄριστον.

σχεδὸν δὲ νεῶ.] Athenas enim tamquam in Muſarum, ac ſapientiæ arcem præſtantiſſimi quique ad oſtentanda ingenia vndique concurrebant, ſatis ſibi eſſe rati, ſi in Vrbe totius Græciæ, & literis, & armis celeberrima ſpecimen ſui edidiſſent. Appoſitè itaque Iſocrates apud Ælianum var. Hiſtor. lib. 12. cap. 52. Athenienſium ciuitatem ſcorto ſimillimam dixit : illius enim venuſtate, ac pulchritudine

pellecti, illius etiam conſuetudinem auidè expoſcebant. Hinc peregrinorum, & doctiſſimorum hominum frequentia cuique obuia erat. Poterat ergo Critobulus in tanta Præceptorum abundantia, vnum ſibi deligere, qui eſſet ad inſtruendum aptiſſimus, optimúſque.

Epistola V.

Πρόξενον δὲ καταλαβών.] Proxeni ex Thebis Bœotij Ducis cum Cyro contra Artaxerxem expeditionem, cædem, mores, & ſtudia adamuſſim expreſſit Xenophon, De expeditione Cyri lib. 2. Quæ verò antè expeditionem geſta ſunt, ita Laërtius in Xenophonte: *ἦν αὐτῷ συνήθης Πρόξενος ὄνομα, γένος Βοιώτιος, μαθητὴς μὲν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου, φίλος δὲ Κύρῳ. οὗτος ἐν Σάρδεσι διατρίβων παρὰ τῷ Κύρῳ ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολὴν Ξενοφῶντι καλῶν αὐτὸν ἵνα γένηται Κύρῳ φίλος. ὁ δὲ τὴν ἐπιστολὴν δεικνύει Σωκράτει, καὶ σύμβουλον ἤρετο. καὶ ὃς ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Δελφοὺς χρησόμενον τῷ Θεῷ. πείθεται Ξενοφῶν, ἥκει παρὰ τὸν Θεόν. πυνθάνεται οὐχὶ εἰ χρὴ ἀπιέναι πρὸς Κῦρον, ἀλλ' ὅπως. ἐφ' ᾧ καὶ Σωκράτης αὐτὸν ᾐτιᾶτο μὲν, συνεβούλευσε δὲ ἐξελθεῖν. καὶ ὃς γίνεται παρὰ Κύρῳ. καὶ τοῦ Προξένου φίλος οὐχ ἧττον ἦν αὐτῷ.* Reliquam huius rei hiſtoriam habes apud Xenophontem de expedit. Cyri libro tertio.

Θεὸς οἶδεν.] Socrates in rebus dubiis, & obſcuris ad Deorum conſilia, homines hortabatur, vt confugerent, perfectas illinc rerum ſuarum cognitiones habituri. Cicero de Diuinat. in hanc rem. *Et Socrates quidem, quo quem auctorem meliorem quæri-*

mus? Xenophonti conſulenti, ſequereturne Cyrum, poſtea quàm expoſuit, quæ ſibi videbantur, & noſtrum quidem, inquit, humanum eſt conſilium: ſed de rebus & obſcuris & incertis ad Apollinem cenſeo referendum, ad quem etiam Athenienſes publicè de maioribus rebus retulerunt. & Laërtius dicto loco.

οὐ γὰρ ἄξιον φαίνεσθαι.] De Cyri auxiliis, Lyſandro, ac Lacedæmoniis ſuppeditatis, ad Athenas opprimendas, vide Diodorum Siculum lib. 13.

μεταπεσούσης.] Alii legunt, καταπεσούσης.

ἀλλ' ὅσῳ λαμπρότερον.] Xenophon de Cyri inſtitutione lib. 7. ὅταν πλεῖστά τις ἔχῃ, τότε πλεῖστοι καὶ φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσι, καὶ πολέμιοι γίνονται. Thucydides lib. 6. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους, καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέχον, ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας. & lib. 2. καί τοι ταῦτα ὁ μὲν ἀπράγμων μέμψαιτ' ἄν, ὁ δὲ δρᾶν τι βουλόμενος, καὶ αὐτὸς ζηλώσει. εἰ δέ τις μὴ κέκτηται, φθονήσει. τὸ δὲ μισεῖσθαι, καὶ λυπηροὺς εἶναι ἐν τῷ παρόντι, πᾶσι μὲν ὑπῆρξε δὴ ὅσοι ἕτεροι ἑτέρων ἠξίωσαν ἄρχειν. ὅστις δ' ἐπὶ μεγίστοις τὸ ἐπίφθονον λαμβάνει ὀρθῶς βουλεύεται. μῖσος μὲν γὰρ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀντέχει. ἡ δὲ παραυτίκα τε λαμπρότης, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα ἀείμνηστος καταλείπεται. Otioſi enim, ac deſides, & laborum expertes, laborioſos, induſtrios, bonis & ingenio præſtantes improbant, ac vituperant. Hoc in tenella adhuc ætate ſpectatum, cognitúmque fuit Themiſtocli, qui, quòd nullus illi inuideret, nullum ſe ſplendidum aggreſſum opus argumentabatur. φθονοῦσι δὲ μᾶλλον τοῖς μᾶλλον ἐπ' ἀρετῇ προϊέναι δοκοῦσι. διὸ καὶ Θεμιστοκλῆς ἔτι μειράκιον ὤν, οὐδὲν ἔφη πεπραχέναι

λαμπρὸν· οὔπω γὰρ φθονεῖσθαι· καθάπερ γὰρ αἱ Κανθαρίδες ἐμφύονται μάλιστα τῷ ἀκμάζοντι σίτῳ, καὶ τοῖς εὐθαλέσι ῥόδοις· οὕτως ὁ φθόνος ἅπτεται μάλιστα τῶν χρηστῶν, καὶ αὐξομένων πρὸς ἀρετὴν, καὶ δόξαν ἠθῶν, καὶ προσώπων. Plutarchus de inuidia & odio.

ἃ περὶ ἀρετῆς εἰώθειμεν.] Plura de Virtute apud Xenophontem, atque Platonem contra ignauiam Socrates diſputauit.

καὶ τὸ μηδὲ γένος πατέρων.] Carmen eſt Homericum ex Iliados ζ'. vbi Glaucus Hippolochi Patris monita recenſens ait,

καί μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,
Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν. οἳ μέγ' ἄριστοι
Ἐντ' ἐφύρῃ ἐγένοντο, καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ.

Maiorum res præclarè geſtæ alacri animo, ac currenti ad virtutis ſtudium non leuia ſunt incitamenta.

ἐθέντες.] Alij legunt, ἐθέντας. malè.

δυοῖ τούτοιν.] Duo hæc etiam Onoſander in Imperatore ſuo deſiderauit, & ex Onoſandro Leo Imperator; vt ſcilicet eſſet διάπονος, non laborioſus ſolùm, ſed in ipſis etiam laboribus perſiſtens, neque demittens animum. idque fuerit, ſi primus militiæ labores excipiat, poſtremus omnium illos deponat. διάπονον δὲ, ἵνα μὴ πρῶτον τῶν στρατευομένων, ἀλλ' ὕστερον κάμνῃ. Leo. ἵνα μὴ πρῶτος τῶν στρατευομένων ἀνάπαυσιν ἐπιζητῇ, ἀλλὰ γίνηται αὐθις μᾶλλον εἰκὼν πρὸς τὸ γενναίως ὑποφέρειν τοὺς πόνους. Primus laborem ſuſcipiat, vltimus vacet, ac ferietur. Sit etiam ἀφιλάργυρος. τοῦ γὰρ

ἀπροσδοκήτως, καὶ μεγαλοφρόνως περιΐστασθαι τῶν πραγμάτων ἡ ἀφιλαργυρεία, vt idem Onoſander, πρὸς αἰτία. πολλοὶ γὰρ κἂν διὰ τὴν ἀνδρείαν ἀσπίσι πολλαῖς, καὶ δόρασιν ἀντιβλέψωσιν, περὶ τὸν χρυσὸν ἀμαυροῦνται. δεινὸν γὰρ πολεμίοις ὅπλον τοῦτο, καὶ δραστήριον εἰς τὸ νικᾶν. Quam ἀφιλαργυρείαν, ἀφιλοχρηματίαν vocauit Socrates. Hæc verò ad ſubiectorum amorem conciliandum maximè conducunt. Xenophon de Inſtitutione Cyri lib. 1 καὶ ἐπὶ τῶν πράξεων δὲ, εἰ μὲν ἐν θέρει ὦσι, τὸν ἄρχοντα δεῖ τοῦ ἡλίου πλεονεκτοῦντα φανερὸν εἶναι. εἰ δὲ ἐν χειμῶνι τοῦ ψύχους· ἢν δὲ δέῃ μοχθεῖν τῶν πόνων. πάντα γὰρ ταῦτα εἰς τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων συλλαμβάνει. Quod Socrates, δι' ἐκείνην μὲν γὰρ τοῖς οἰκείοις φίλοι.

οἰκεῖα ἔχεις.] Exempla quippe maiorum ad gloriam, réſque præclarè gerendas exſtimulant. Andromache apud Maronem 3. Æneidos,

Ecquid in antiquam virtutem, animóſque viriles,
Et pater Æneas, & auunculus excitat Hector?

Vnuſquiſque enim progenitoribus ſuis par ſumma ſtudet eſſe contentione. Hinc Iſocrates poſt Herculis exemplum famiiiare expoſitum, ſubdit Oratione ad Philippum. τούτου δ' ἕνεκά σοι περὶ τούτων διῆλθον, ἵνα γνῷς ὅτι σε τυγχάνω τῷ λόγῳ παρακαλῶν ἐπὶ τοιαύτας πράξεις, ἃς ἐπὶ τῶν ἔργων οἱ πρόγονοί σου φαίνονται κάλλιστα προκρίναντες. ἅπαντας μὲν οὖν χρὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας τὸν κράτιστον ὑποστησαμένους πειρᾶσθαι γίγνεσθαι τοιούτους, μάλιστα δέ σοι προσήκει. τῷ γὰρ μηδὲν ἀλλοτρίοις χρῆσθαι παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκεῖον ὑπάρχειν, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑπὸ τούτου σε παροξύνεσθαι, καὶ φιλονεικεῖν, ὅπως τῷ προγόνῳ σαυτὸν ὅμοιον παρασκευάσεις. Et in Euagora. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους

προτρέπομεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν ἑτέρους ἐπαινοῦντες, ἵνα ζηλοῦντες ἐκ τούτων τοὺς εὐλογουμένους τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμῶσιν. ἐγὼ δέ σε καὶ τοὺς σοὺς οὐκ ἀλλοτρίοις παραδείγμασι χρώμενος, ἀλλ' οἰκείοις παρακαλῶ καὶ συμβουλεύω προσέχειν τῷ νοῷ. ὅπως καὶ λέγειν, καὶ πράττειν μηδενὸς ἧττον δυνήσῃ τῶν Ἑλλήνων.

Epistola VI.

ἐγὼ πένης.] βιοῦ, Alij legunt, βίον. non ſatis aptè. Paupertatem ita coluit Socrates, vt per contumeliam vulgò πένης nominaretur, vt tradit Xenophon in Oeconomico. adeò vt facultates ipſe ſuas omnes minis quinque æſtimauerit. Nec alio, quàm paupertate ipſa, efficaciori argumento, doctrinam ſuam aliis non propoſuiſſe vænalem probauit in Apologia apud Platonem. Demetrius tamen Phalereus Socratem à paupertate conatus eſt vindicare, vt tradit Plutarchus in vita Ariſtidis. Quippe non modò domum ei fuiſſe ſcripſit, ſed & minas inſuper ſeptuaginta apud Critonem fœnori datas. ἀλλὰ γὰρ ὁ Δημήτριος οὐ μόνον Ἀριστείδην, ἀλλὰ καὶ Σωκράτη δῆλός ἐστι τῆς πενίας ἐξελέσθαι φιλοτιμούμενος, ὡς μεγάλου κακοῦ. καὶ γὰρ ἐκείνῳ φησὶν οὐ μόνον τὴν οἰκίαν ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ μνᾶς ἑβδομήκοντα τοκιζομένας ὑπὸ Κρίτωνος.

ἔπειτα ἐξόν μοι παρὰ πολλῶν.] Exemplum de hoc ſatis amplum ſint contempta, quidquid in contrarium adduceret Xanthippe, Alcibiadis munera. Ælianus lib. 9. cap. 29. ideóque Alcibiades in Sympoſio apud Platonem, εὖ γὰρ ᾔδειν ὅτι χρήμασί γε πολὺ μᾶλλον ἄτρωτος ἦν πανταχῇ, ἢ σιδήρῳ ὁ Αἴας.

χρὴ δὲ μὴ τοῦτο μόνον.] Satis enim ſunt, ſatiſque diues dicitur, cui ex ſuis, licèt pauca ſint, neceſſaria ſuppeditant ad ſatietatem explendam, & deſideria. Pauper erit, licèt ditiſſimus ſit, ſi facultates illi ſitim non ſedant. τὰ μὲν γὰρ ἐμὰ, dicit Socrates apud Xenophontem, ἱκανά ἐστιν ἐμοὶ παρέχειν τὰ ἐμοὶ ἀρκοῦντα. εἰ δὲ τὸ σὸν χρῆμα, ὃ σὺ περιβέβλησαι, καὶ τὴν σὴν δόξαν, οὐδ' εἰ πρὸς ὅσα νῦν κέκτησαι, προσγένοιτό σοι, οὐδ' ὣς ἂν ἱκανά μοι δοκεῖ εἶναί σοι. Nec aliò reſpexiſſe videtur Apuleius in Apologia. *Neminem noſtrûm pauperem eſſe, qui ſuperuacanea nolit, poſcit neceſſaria, quæ natura oppidò pauca ſunt. Namque is plurimum habebit, qui minimum deſiderabit. Habebit enim quantum volet, qui volet minimum. Et idcircò diuitiæ non meliùs in fundis, & in fœnore, quàm in ipſo hominis æſtimantur animo. qui ſi eſt auaritia egenus, & ad omne lucrum inexplebilis, nec montibus auri ſatiabitur, ſed ſemper aliquid, ante parta vti augeat, mendicabit. Quæ quidem vera confeſſio eſt paupertatis. Omnis enim cupido adquirendi ex opinione inopiæ venit. Nec refert quàm magnum ſit, quod tibi minus eſt.* &, *Pauper enim ſis appetendi egeſtate, diues non egendi ſatietate.* Ego verò vel iuramento contenderem Socratem, dum hæc ſcriberet, Gorgiæ illa in Apologia Palamedis præ oculis habuiſſe. ἀλλὰ χρήματα μὲν μέτρια κέκτημαι, πολλῶν δὲ οὐδὲν δέομαι. πολλῶν γὰρ δέονται χρημάτων, οἱ πολλὰ δαπανῶντες, οὐχ οἱ κρείττονες τῶν τῆς φύσεως ἡδονῶν, ἀλλ' οἱ δουλεύοντες ταῖς ἡδοναῖς, καὶ ζητοῦντες ἀπὸ πλούτου καὶ μεγαλοπρεπείας τὰς τιμὰς κτᾶσθαι. τούτων δ' ἐμοὶ πρόσεστιν οὐδέν. Et hos αἰσχροκερδεστάτους vocauit Andocides Orat. contra Alcibiadem,

non autem auaros. καίτοι ὑμεῖς γε νομίζετε τοὺς φειδομένους, καὶ τοὺς ἀκριβῶς διαιτωμένους φιλοχρημάτους εἶναι, οὐκ ὀρθῶς γινώσκοντες· οἱ γὰρ μεγάλα δαπανώμενοι, πολλῶν δεόμενοι, αἰσχροκερδέστατοί εἰσιν.

καὶ εἰ.] Alij legunt, κἂν εἰ.

Ἐσθῆτι χρῆσθαι.] Eadem ſcribit de Socrate Xenophon ἀπομνημον. α΄. πρῶτον μὲν ἀφροδισίων, καὶ γαστρὸς πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστατος ἦν. εἶτα πρὸς χειμῶνα, καὶ θέρος, καὶ πάντας πόνους καρτερικώτατος. ἔτι δὲ πρὸς τῷ μετρίων δεῖσθαι, πεπαιδευμένος οὕτως, ὥστε πάνυ μικρὰ κεκτημένος, πάνυ ῥᾳδίως ἔχειν ἀρκοῦντα. &c, διαίτῃ δὲ τήν τε ψυχὴν ἐπαίδευσε, καὶ τὸ σῶμα, ᾗ χρώμενος ἄν τις, εἰ μή τι δαιμόνιον εἴη, θαῤῥαλέως καὶ ἀσφαλῶς διάγοι, καὶ οὐκ ἂν ἀπορήσειε τοσαύτης δαπάνης. οὕτω γὰρ εὐτελὴς ἦν, ὥστ᾽ οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις οὕτως ὀλίγα ἐργάζοιτο, ὥστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκοῦντα. σίτῳ μὲν γὰρ τοσούτῳ ἐχρῆτο, ὅσον ἡδέως ἤσθιε. καὶ ἐπὶ τούτῳ οὕτως παρεσκευασμένος ᾔει, ὥστε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ σίτου ὄψον αὐτῷ εἶναι. ποτὸν δὲ πᾶν ἡδὺ ἦν αὐτῷ διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψῴη, &c. Non ſunt ab his abſimilia, quæ narrat Plato. Dignum tamen admiratione eſt, quod in libro de Garrulitate de eodem refert Plutarchus, Socratem ſitientem nunquam antea bibiſſe, quàm vrnam primùm hauſta aqua plenam effudiſſet, ita enim ea conſuetudine ſitim reprimebat. καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης οὕτως ἐκόλουε τὴν δίψαν, οὐκ ἐφιεὶς ἑαυτῷ πιεῖν μετὰ γυμνάσιον, εἰ μὴ τὸν πρῶτον ἐκχέας κάδον ἀνιμήσας, ὅπως ἐθίζηται τὸ τοῦ λόγου καιρὸν ἀναμένειν τὸ ἄλογον. Socrates igitur, qui voluptatem nullo loco numerat apud Ciceronem de Finibus lib. 2. dicit, *Cibi condimentum eſſe famem, potionis ſitim.* Hinc cùm vſque ad veſperam,

ram, vt idemmet refert Tuſcul. Quæſt. lib. 5. contentiùs ambularet, quæſitúmque eſſet ex eo, quare id faceret, reſpondit, *Quò meliùs cœnaret, obſonare ambulando famem.* Opportunè etiam ad hunc locum Chryſoſtomus, Orat. ad Patrem infidelem. τί δὲ ὁ τούτου διδάσκαλος Σωκράτης; πόσῳ Ἀρχελάου λαμπρότερος ἦν; καίτοι ὁ μὲν βασιλεὺς ἦν, καὶ ἐν πολλῷ πλούτῳ διῆγεν. ὁ δὲ ἐν λυκείῳ διέτριβεν. καὶ ἑνὸς ἱματίου πλέον εἶχεν οὐδὲν, καὶ τοῦτο μόνον καὶ χειμῶνος καὶ θέρους, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους περιβεβλημένος ἐφαίνετο, ἀνυπόδετός τε ἔζη διὰ παντὸς, καὶ ἄσιτος ἅπασαν διεκαρτέρει τὴν ἡμέραν, ἄρτον τε ἐσιτεῖτο μόνον, καὶ τοῦτο ἦν αὐτῷ καὶ ὄψον, καὶ σιτίον, καὶ οὐδὲ ταύτην οἴκοθεν παρετίθετο τράπεζαν, ἀλλὰ παρ' ἑτέρων λαμβάνων, οὕτως ἐσχάτῃ συνέζη πενίᾳ, καὶ τοσοῦτον ἦν τοῦ βασιλέως λαμπρότερος, ὡς πολλάκις αὐτὸν καλοῦντος ἐκείνου παρ' ἑαυτὸν μὴ θελῆσαι τὸν λύκειον ἀφεῖναι, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνου πενίαν ἐλθεῖν.

καὶ ἐσθῆτι θέρους τε.] Vt frigus, & rapidas temporis hyberni tempeſtates contempſerit, oculatus teſtis nobis eſſe voluit Alcibiades in Platonis Sympoſio. πρὸς δὲ τὰς τοῦ χειμῶνος καρτερήσεις· δεινοὶ γὰρ αὐτόθι χειμῶνες· θαυμάσια εἰργάζετο τά τε ἄλλα, καί ποτε ὄντος τοῦ πάγου οἵου δεινοτάτου, καὶ πάντων ἢ οὐκ ἐξιόντων ἔνδοθεν, ἢ εἴ τις ἐξίοι ἠμφιεσμένων τε θαυμαστὰ δὴ ὅσα, καὶ ὑποδεδεμένων, καὶ ἐνειλημμένων τοὺς πόδας εἰς πίλους, καὶ ἀρνακίδας. οὗτος δ' ἐν τούτοις ἐξῄει ἔχων ἱμάτιον μὲν τοιοῦτον, οἷόν περ καὶ πρότερον εἰώθει φορεῖν. ἀνυπόδητος δὲ διὰ τοῦ κρυστάλλου ῥᾷον ἐπορεύετο, ἢ οἱ ἄλλοι ὑποδεδεμένοι. & Libanius in Apologia, καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι τοσούτων ἐπαίδευσεν ἑαυτὸν, ἢ ὅθεν ἂν ἔχοι δαπανᾶν ἐσκέψατο, τρίβωνι μὲν ἑνὶ δι' ἔτους χρώμενος. ὕδωρ δὲ πίνων ἥδιον, ἢ Θάσιον οἶνον ἕτεροι. τότε πεινῶν ἐσθίειν, ἀντὶ Περσικῆς τριού-

μῶνος τραπέζης. τῆς δὲ οὕτως ἐχούσης τροφῆς ἔμελλε δήπου τοῖς ἐπιτηδείοις Σωκράτους οὐδὲν ἐνοχλοῦντος.

ὑποδήμασι δὲ πάμπαν.] Plato in Phædro, εἰς καιρὸν, ὡς ἔοικεν ἀνυπόδητος ὢν ἔτυχον. σὺ μὲν γὰρ ἀεί.

πλὴν ὅσον ἐκ τοῦ σώφρων εἶναι.] In eandem rem Xenophon ἀπομνημ. 4. Εἰπεῖν αὐτὸν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται, ἢ διασκοπῶν μὲν τά τε δίκαια, καὶ τὰ ἄδικα, πράττων δὲ τὰ δίκαια, καὶ τῶν ἀδίκων ἀπεχόμενος.

ὅσοι δὲ πολυτελείας.] Xenocrates item, cùm ei Alexander immenſam pecuniæ vim miſiſſet, tribus millibus Atticis acceptis, reliquam remiſit, pluribus illum dicens, qui plures aleret, indigere. Laërtius lib. 4. καὶ δὴ καὶ αὐταρκέστατος ἦν. Ἀλεξάνδρῳ γοῦν καὶ συχνὸν ἀργύριον ἀποστείλαντι αὐτῷ, τρισχιλίας Ἀττικὰς ἀφελὼν, τὸ λοιπὸν ἀπέπεμψεν, εἰπὼν ἐκείνῳ πλέον δεῖν πλείονας τρέφοντι.

κἀκείνην.] In alio deerat, τὴν ἐξ ἀρετῆς. ſicut & infrà legebatur, καὶ τὴν ἐκ τῆς θρησκείας. malè omninò.

πολλῶν αὐτοῖς δεῖσθαι.] Alij legunt, αὐτούς. non malè.

πολλάκις δὲ καὶ περὶ τοῦ Θεοῦ.] Vide acutiſſimam, item & abſolutiſſimam in Ethnico homine de Deo ipſo Theologiam. Primùm in omni genere perfectionis Deus eſt. nos in quocunque genere boni bonos fieri, perfectóſque, quatenus Deo ſimiles euadimus.

οὐ τὸ πολλῶν δεόμενον.] Hinc illius apud Laërtium apophthegma, καὶ ἐλαχίστων δεόμενος ἔγγιστα εἶναι Θεῷ. & Ciceronem lib. 5. Tuſcul. Quæſt. *Socrates in pompa, cùm magna vis auri, argentique ferretur, quàm multa non deſidero, inquit.*

καί τοι σοφώτερον.] Alij habent, καὶ τὸ σοφώτερον. non placet.

πλοῦτόν γ' αὖ ἔχειν.] Alij, πλοῦτόν γ' αὖ ἕξειν.

τὸ ὂν ἀγαθόν.] In aliis deſideratur τὸ ὄν.

ἐπεὶ δὲ ἀρετὴ μόνη.] Solam virtutem hominem in cœlum dirigere, atque eam ſequenti beatitatem parare Philoſophi etiam veteres cognouerunt. Elegantiſſimus eſt de Virtute hymnus Ariſtotelis, dignus, qui in omnium animis inſculpatur.

πρὸς οἷς ἠτύχει.] Alij, πρὸς οἷς εὐτύχει.

οἷ' τ' ἐστὶ τῷ τοιούτῳ.] Alij, τῶν τοιούτων. κατεχομένῳ, Alij, κατεχομένων.

καὶ οὐ λόγοις μόνον.] Alij, ἐὰν οὐ λόγοις. καὶ μὴ γινομένοις, Alij, καὶ μὴ δεομένοις. malè.

ἐκτίοντες.] Alij, ἐκτίνοντες, eodem ſenſu.

καί τοιγε ὁ νόμος.] Lege etiam filij tenebantur parentibus alimenta præſtare, quam explicat Iſæus Orat. περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου. Εἰ γὰρ ἔζη μὲν ὁ πάππος, ἐνδεὴς δ' ἦν τῶν ἐπιτηδείων, οὐκ ἂν οὗτος ὑπόδικος ἦν τῆς κακώσεως, ἀλλ' ἡμεῖς. κελεύει γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας. γονεῖς δέ εἰσι μήτηρ, καὶ πατήρ, καὶ πάππος, καὶ τήθη, καὶ τούτων μήτηρ, καὶ πατὴρ ἐὰν ἔτι ζῶσιν. ἐκεῖνοι γὰρ ἀρχὴ τοῦ γένους εἰσί, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδοται τοῖς ἐγγόνοις. διόπερ ἀνάγκη τρέφειν αὐτούς ἐστι, κἂν μηδὲν καταλείπωσιν.

καὶ τεθνεῶτα.] Alij, τελευτῶντα.

χρήσασθαι τοῖς λόγοις.] Alij habent, πατρικῇ ἅμα πολιτικῇ παρρησίᾳ.

οὐκ ἀπολείψω.] Alij, καταλείψω.

τοῦ δὲ χρησίμου κτῆμα.] Lege fuſam, doctámque de amicis, illiſque comparandis diſputationem Socra-

tis apud Xenophontem, ex qua multa ad hunc locum deriuari pro dictorum Socratis expoſitione poterunt.

εἰ δὲ σοι τὰς ἐνίων.] Alij habent, ὀλίγων.

οὐ φορτικῶς ἡμῖν.] Alij, οὐ φορτικοῖς ἡμῖν.

ἀντάλλαγμα.] Alius legit, ἀντικατάλλαγμα.

καὶ ὁ γεννήσας αὐτὰ πατήρ.] In alio deeſt, πατήρ. elegantiſſima metaphora à corporis parturitione ad animum tranſlata. non alia enim ratione animus ex ſe ſua generat, & in lucem producit, quàm corpus priùs vi melioris agentis fœcundatum. Ea vſi ſunt plurimi. inter eos Syneſius epiſt. 1. παῖδας ἐγὼ λόγους ἐγεννησάμην, τοὺς μὲν ἀπὸ τῆς σεμνοτάτης φιλοσοφίας, καὶ τῆς συνναόυ ταύτης ποιητικῆς, τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς πολυδήμου ῥητορικῆς. ἀλλ' ἐπιγνοίη τις ἂν, ὅτι πατρὸς εἰσιν ἑνὸς ἅπαντες. Athenæus, Ἀθήναιος μὲν ὁ τῆς βίβλου πατήρ. & Clemens Alexandrinus 1. Stromatum, καλὸν δὲ οἶμαι καὶ παῖδας ἀγαθοὺς τοῖς ἔπειτα καταλείπειν, οἱ μέν γε παῖδες σωμάτων, ψυχῆς δὲ ἔγγονοι οἱ λόγοι.

ἕτερον συγγενείας.] Alius legit, εὐγενείας. non æquè benè. Cum amicis ſiquidem, dummodò illi amici ſint, affinitas, ſocietas, omnes denique neceſſitudines intercedunt. Ariſtides Orat. 2. Platonica confirmauit, ἀλλ' εἴ γέ τινας, ὥσπερ παῖδας, οὕτω καὶ ἑταίρους χρὴ λέγειν γνησίους.

ἐπιμελησομένους καταστησόμενος.] In alio deſideratur καταστησόμενος.

κατ' ὄψιν ἐντυχόντες.] Alius, ἐντυχόντι. mendosè.

Epistola VII.

τοῦ παρόντος σου.] Τὸ deſideratur in alio, quemadmodum & in ἀπόντος σου.

καί τις λόγος ἐν αὐτοῖς.] Alius habet, ὡς αὐτούς. Triginta Tyrannis Socratem in ſuſpicionem veniſſe, ideóque ab illis malè habitum, planum eſt. Laërtius, τοῦ δὲ καὶ ἰσχυρογνώμων, καὶ δημοκρατικός, ὡς δῆλον ἔκ τε τοῦ μὴ εἶξαι τοῖς περὶ Κριτίαν κελεύουσι Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον πλούσιον ἄνδρα ἀγαγεῖν πρὸς αὐτούς, ὥστε ἀπολέσθαι. ἀλλὰ καὶ μόνος ἀποψηφίσασθαι τῶν δέκα στρατηγῶν. Licèt enim iura patria violantes, ſontem, inſontémque trucidarent, multos timore ne ipſi ſimilia ſubirent, abigerent, expelleréntque neque inuitos, Socrates ſemper laboribus inconcuſſus, etiam illis ſuſpectus, nulla vi adduci potuit, vt ex Vrbe illa, vt ſibi conſuleret, pedem efferret; quod animaduertit Cicero ad Atticum lib. 8. epiſt. 2. *Poteriſne igitur videre Tyrannum? quaſi interſit, audiam, an videam; aut locupletior mihi ſit quærendus Auctor, quàm Socrates; qui cùm triginta Tyranni eſſent, pedem porta non extulit.*

εἰς τὴν θόλον ἥκειν.] Tholus Athenis locus fuit, vbi Prytanes rem diuinam facere conſueuerant, Quingentorum Curiæ proximus. Pauſanias in Atticis, τοῦ βουλευτηρίου τῶν πεντακοσίων πλησίον θόλος ἐστὶ καλουμένη, καὶ θύουσιν ἐνταῦθα οἱ Πρυτάνεις. καί τινα καὶ ἀργυρεῖα πεποιημένα ἐστὶν ἀγάλματα οὐ μεγάλα. Huius meminit Plato, & alij.

καὶ Λέοντα συλλαμβάνειν.] Leonis Salaminij hiſtoriam, à triginta Tyrannis oppreſſi, & ſtrenuum

animum Socratis in contemnendis iniuſtis eorum imperiis, & Leone defendendo ita nobis idemmet Socrates apud Platonem in Apologia tradit. ἐπειδὴ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα αὖ μεταπεμψάμενοί με πέμπτον αὐτὸν εἰς τὴν θόλον προσέταξαν ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον, ἵνα ἀποθάνοι. οἷα δὴ καὶ ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέταττον, βουλόμενοι ὡς πλείστους ἀναπληρῶσαι αἰτιῶν. τότε μέντοι ἐγὼ οὐ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ αὖ ἐνεδειξάμην ὅτι ἐμοὶ μὲν θανάτου μέλει, εἰ μὴ ἀγροικότερον ἦν εἰπεῖν, οὐδ' ὁτιοῦν. τοῦ δὲ μηδὲν ἄδικον, μηδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι, τούτου δὲ τὸ πᾶν μέλει. ἐμὲ γὰρ ἐκείνη ἡ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν οὕτως ἰσχυρὰ οὖσα, ὥστε ἄδικόν τι ἐργάσασθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς θόλου ἐξήλθομεν, οἱ μὲν τέτταρες ᾤχοντο ἐς Σαλαμῖνα, καὶ ἤγαγον Λέοντα. ἐγὼ δὲ ᾠχόμην ἀπιὼν οἴκαδε. καὶ ἴσως ἂν διὰ ταῦτα ἀπέθανον, εἰ μὴ ἡ ἀρχὴ διὰ ταχέων κατελύθη. Eadem ſunt, quæ Plato etiam narrat epiſtola 7. & Theramenes vnus è triginta apud Xenophontem Rerum Græcarum lib. 2. ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἤρξαντο ἄνδρας καλούς τε, κἀγαθοὺς συλλαμβάνειν, ἐκ τούτου κἀγὼ ἠρξάμην τἀναντία τούτοις γινώσκειν. ᾔδειν γὰρ ὅτι ἀποθνήσκοντος μὲν Λέοντος τοῦ Σαλαμινίου ἀνδρὸς καὶ ὄντος καὶ δοκοῦντος ἱκανοῦ εἶναι, ἀδικοῦντος δ' οὐδὲν, οἱ ὅμοιοι τούτῳ φοβηθήσοιντο, φοβούμενοι δὲ ἐναντίοι τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο. Dio Chryſoſtomus Orat. Polit. in Patriam. ἐπεὶ καὶ Σωκράτης ἐκεῖνος οὗ μέμνημαι πολλάκις ἐν μὲν τῇ τυραννίδι τῶν τριάκοντα ἔπραττε πάντα ὑπὲρ τοῦ δήμου, καὶ τῶν κακῶν οὐδενὸς ἐκοινώνησεν. ἀλλὰ καὶ πεμφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον οὐχ ὑπήκουσεν. καὶ τοῖς τυράννοις ἄντικρυς ἐλοιδορεῖτο, λέγων ὁμοίους εἶναι τοῖς πονηροῖς βουκόλοις, οἳ παραλαβόντες ἰσχυρὰς τὰς βόας, καὶ πολλὰς, ὀλίγας καὶ ἀσθενεστέρας ποιοῦσιν. Meminit etiam Libanius in Apo-

logia Socratis. Illud porrò admiratione dignum eſt, nullam vnquam dignitatem, ſeu magiſtratum in Vrbe illa obtinuiſſe Socratem, præter quàm eo tempore, quo triginta Tyranni pernicie communi omnia perdiderunt. qui condemnatum Theramenem, inter lictores reluctantem, cùm nemo alius ſuccurreret, tantum ſcelus ne fieret, eripere conatus fuerit, præpotentum factionem non veritus, Diodorus Siculus lib. 14.

πατρῶν ὁ Χαρικλῆς.] Vnus è triginta, ſicuti & Eratoſthenes, & Theramenes, & Critias, & alij, quos nominat Lyſias Oratione contra Eratoſthenem. Omnium nomina ſatis diligenter expoſita habes apud Xenophontem Rerum Græcarum lib. 2.

ἤδει κακόν.] mendosè. Alij legunt, ἤγῃ, optimè.

μυρία μὲν οὖν ἤδια.] Alij, ἤδι, nullo ſenſu. Et fortè non malè corrigeretur, εἰ δεῖ, ſiquidem opus fuerit, ſexcenta ſubibo mala, dummodò id vnum non peragam, vt iniuſtè agam. Illud vnum mihi tantùm periculum eſt, & acerbum, & formidoloſum, ſi malus ex bono, & impius, & ſceleratus fiam ex pio. Themiſtius Oratione 2. τούτων δὲ ἁπάντων παραδείγματα ἀπέφαινε Σωκράτην τὸν Ἀθηναῖον, ὃς οὔτε οἴκοι ὑπὸ Ξανθίππης λοιδορούμενος, οὔτε ὑπὸ Κριτίου, καὶ τῶν τριάκοντα τυράννων ἀπειλούντων, εἰ μὴ μεταβαλήσεται, καὶ περιπτύσοι τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν, ἀποκτενεῖν τε, καὶ ἐξελαύνειν, καὶ ἀνήκεστα ἐργάσασθαι, ὅμως οὐκ ἔδεισέ ποτε, οὐδὲ ἐξεπλάγη, οὐδὲ κίνδυνον ἄλλον ἐνόμισεν οὕτω δεινόν τε, καὶ φοβερὸν, ὡς τὸ κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ γενέσθαι, καὶ δυσσεβῆ ἀντ' εὐσεβοῦς. διὰ τοῦτο οὔτε Λέοντα ἤγαγε τὸν Σαλαμίνιον, οὔτ' ἐπιψηφίσαι

κατεβιάσθη κατὰ τὴν ἀμφὶ Περικλέα, καὶ Ἐρασινίδην, καὶ Διομέδοντα στρατηγῶν.

ἔλεγον γὰρ ὅτι Θηβαῖοι.] De Thraſybulo, & aliis, qui Thebis contra Tyrannos egreſſi, Phylam occuparunt, indéque quamplurimis ex hoſtibus trucidatis, res eorum non ampliùs eſſe in tuto, ſed titubare fecerunt, Xenophon lib. 2. Rerum Græcarum.

ἀσμένως ἀπεδέξαντο.] Alij, ἀποδέξαιντο. ἐνταῦθα, Alij, ἐνθάδε.

καταλαβεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους.] Alij, τοῖς Λακεδαιμονίοις.

καὶ τοὺς ἐφόρους περὶ τῆς.] Totam hanc de abrogata triginta Virorum Tyrannide fusè Xenophon, & ex Xenophonte Diodorus. Vt inde colligas Socratis coniecturam in re incertiſſima verè exitu comprobatam.

τοῦτο μὲν γὰρ ἐξεῖναι.] Locum ita corrigerem, τοῦτο μὲν γὰρ ἐξεῖναι ἔφησαν κρατήσασι πεποιηκέναι, εἰ ἐβούλ.

καὶ Θηβαίων τότε.] Alij, ποτέ.

τὰ κοινὰ διοικοῦντες.] Alij, διοικοῦνται. Legerem, διοικῶνται.

ὅλως γὰρ οὐδὲν ὑγιές.] Triginta Tyrannorum facinora turpia, cædes ciuium optimorum, tranſlationes pecuniarum, agrorum à iuſtis dominis ad alienos; bonorum denique Athenienſium venditiones, & prædas pluribus proſequitur Xenophon, Diodorus, & qui illo eodem tempore ſub ea iniuſtitia, aſpera perpeſſus fuerat, Lyſias contra Eratoſthenem; Iſocrates etiam in Amartyro. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δεινότερον ἦν πλουτεῖν, ἢ ἀδικεῖν.

οἱ

οἱ μὲν γὰρ τὰ ἀλλότρια ἐλάμβανον, οἱ δὲ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπώλλυον. ἐφ' οἷς γὰρ ἡ πόλις οὐ τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐτιμωρεῖτο, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφῃρεῖτο, καὶ ἡγεῖτο τοὺς μὲν ἀδικοῦντας πιστούς, τοὺς δὲ πλουτοῦντας ἐχθρούς. Et Cornelius Nepos in Thraſybulo. *Cùm triginta Tyranni præpoſiti à Lacedæmoniis ſeruitute oppreſſas tenerent Athenas, plurimos ciues, quibus in bello pepercerat fortuna, partim patria expuliſſent, partim interfeciſſent, plurimorum bona publicata inter ſe diuiſiſſent.* Vltra mille, & quingentos, indicta cauſa, necarunt. Æſchines Orat. περὶ παραπρεσβ. &, κατὰ Κτησιφῶντος. ἔνιοι δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν τριάκοντα ἐγένοντο, καὶ πλείους ἢ χιλίους, καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν.

τὰ δὲ εἰ μικρᾶς.] Alij, τὸ δέ.

ἡ τῶν ἀρχόντων πονηρία.] Principis ad exemplum, ſiue bonum, ſiue malum ſit, totus componitur orbis. Nolunt meliores eſſe Principe, ſi ille malus eſt. nolunt peiores, ſi bonus. Sat omnibus eſt, ſi ad eius lancem, & trutinam menſurentur. Cùm verò vnuſquiſque natura ſua in malum pronus ſit, hinc fit, vt etiam ſub integerrimo Principe ſubditi inſoleſcant, & corruant, rarò ſaniores euadant. Nec alia ratione Dinarchus contra Demoſthenem, bonorum, ac malorum in Republica cauſam nullos alios eſſe quàm Duces, ac Conſultores aſſerebat. ὦ Ἀθηναῖοι παρὰ τί οἴεσθε τὰς πόλεις ποτὲ μὲν εὖ, ποτὲ δὲ φαύλως πράττειν; οὐδὲν εὑρήσετε ἄλλο πλὴν παρὰ τοὺς συμβούλους, καὶ τοὺς ἡγεμόνας. &, οὐ γὰρ ψευδός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἀληθές, τὸ τοὺς ἡγεμόνας αἰτίους ἁπάντων γίνεσθαι, καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων τοῖς πολίταις. &, μία γὰρ αὕτη σωτηρία, καὶ πο-

λεως καὶ ἔθνους ἐστὶ, τὸ προεστάναι ἀνδρῶν ἀγαθῶν, καὶ συμβούλων σπουδαίων τυχεῖν.

ἀλλ' οἷς γε ἐπαρθάνθη προέτερον.] Res enim eo modo conſeruari videntur, quo generantur. & peſſimè comparata dignitas, nonniſi peſſimè ſuſtinetur. Ita impos animi, & cui ſinciput ſanum non eſt. Prudens omnia rectitudine, ac iuſtitia gubernari videt, quin omnia nonniſi hiſce fulcris fundata corruere.

ἀνιάτως ἔχει.] Alius, ἔχειν. ἐπιμελούμενος, Alius, ἐπιμελόμενος.

Epistola VIII.

οὐκ ἔστι τοῦτο φιλοσόφου.] Alius, τοῦ φιλοσόφου. Ex antiquis Philoſophis alios in alio bonum, & finem vltimum poſuiſſe homini, ſed præcipuè Cynicos, quorum hic Antiſthenes fuit anteſignanus, in καρτερίᾳ καὶ πόνοις, ac rerum humanarum deſpectu, Ariſtippum, ad quem ſcripta eſt hæc Epiſtola, necnon Epicurum in voluptate, palam eſt omnibus. Etſi ſcio nonnullos Epicurum ab hac infamia vindicare conatos fuiſſe. Quidquid tamen ſit, in hac Epiſtola reprehendit Ariſtippum Antiſthenes, qui cùm ſe Philoſophum profiteretur, ea tamen, quæ minùs Philoſophi ſunt, conſectari, & toto conatu ſibi procurare. Indignum namque Philoſopho videbatur diem conuiuiis, noctem flagitiis conterere: & quod peius eſt, vino madidum, cæteráque comeſſatione percuſſum, ea obloqui, quæ nec concatenati ob furorem homines, præter verecundiæ, & modeſtiæ leges, garriunt; eáque edere, quæ nec

deſpicatiſſimum vulgus auderet; quod omnia nouis etiam ſceleribus polluere non veretur. Neque ſolùm dicto Antiſthenis Ariſtippus, ſed ſua etiam confeſſione talis eſt. Quis crederet hominem ſanum tam flagitioſæ vitæ ratione laudem quærere? at quærit hic Ariſtippus Philoſophus? ô Anticyram! ô elleborum!

Σικελιωτικαῖς τραπέζαις.] Luxus Siculorum in prouerbium abiit. Meminit illarum etiam Plato epiſt. 7. *ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ λεγόμενος βίος εὐδαίμων, Ἰταλιωτικῶν τε, καὶ Συρακουσίων τραπεζῶν πλήρης οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσεν.* An Siculos in re nequiſſima ſolos aliæ nationes eſſe ſinent? minimè. Adde Sibaritas, Italos, Chios, alios quos Athenæus, cæterique recenſent.

καὶ αὐτάρκων ἐφίεσθαι.] Alij habent, *τῶν αὐτάρκων.*

οὐδὲ γὰρ χρήματα.] In alio deſideratur *γάρ.*

ὥστε σοι συμβουλεύσαιμι.] In alio deeſt *σοι.*

ἄπιθι εἰς Ἀντίκυραν.] De Anticyra, & elleboro, cuius potione inſani, ac mentis morbo laborantes ſanantur, plura Adagiographi, & Helladius apud Photium. *ὅτι τὴν Ἀντίκυραν, ἐν ᾗ φασι γίνεσθαι τὸν λευκὸν ἐλλέβορον οὐδενὸς χείρω τῶν ἀλλαχόθι γινομένων, Φωκικὴν εἶναι τὴν πόλιν λέγει.* Alciphum item in epiſtolis *ἀνεκδότοις. Χαρώπη Γλαυκίππῃ. μέμηνας ὦ θυγάτριον, καὶ ἀληθῶς ἐξέστης. ἐλλεβόρου δεῖ σοι καὶ οὐ τοῦ κοινοῦ, τοῦ δὲ ἀπὸ τῆς Φωκίδος Ἀντικύρας. ἥτις δέον αἰσχύνεσθαι κορικῶς ἀπέξεσας τὴν αἰδῶ τοῦ προσώπου. ἔχε ἀτρέμα, καὶ κατὰ σεαυτὴν ῥίπιζε τὸ κακὸν ἐξελθοῦσα τῆς διανοίας. εἰ γάρ τι τούτων ὁ σὸς πατὴρ πύθοιτο, οὐδὲν διασκεψάμενος οὐδὲ μελλήσας, τοῖς ἐναλίοις βορὰν παραρρίψει.*

ἐπὶ τοσοῦτον ἄν.] Alij legunt, τοσοῦτον ἄν. διένεγκες, Alij, διένεγκας. ego mallem, διενέγκαις.

Epistola IX.

κακοδαιμονοῦμεν.] Vafrè nimis, & λίαν εἰρωνικῶς ſuam cauſam agit, & expedit Ariſtippus contra Antiſthenem. neque enim negat crimen obiectum, quòd videlicet voluptati operam det, ſed in alios cauſam illius detorquet, fingitque ſummoperè dolere, ſuper quibus ſummoperè gaudet, quaſi inuitus impulſu Tyranni ad id compellatur. Hac etiam Orationis figura vſus eſt ſæpiſſimè Iulianus Imperator in Miſopogone contra Antiochenos. Neque diſſimile ab his fuit dictum Theodori Athei cognominati, cùm à Cyrenæis eiiceretur, κακῶς ποιεῖτε ἄνδρες Κυρηναῖοι, ἐκ τῆς Λιβύης εἰς τὴν Ἑλλάδα με ἐξορίζοντες. Voluptatem autem omnium finem, & in ea beatitudinem collocaſſe Ariſtippum habeo ex Laërtio. τέλος μὲν γὰρ εἶναι τὴν κατὰ μέρος ἡδονὴν, εὐδαιμονίαν δὲ τὸ ἐκ τῶν μερικῶν ἡδονῶν σύστημα, αἷς συναριθμοῦνται καὶ αἱ παρῳχηκυῖαι, καὶ αἱ μέλλουσαι. Εἶναί τε τὴν μερικὴν ἡδονὴν δι᾽ αὑτὴν αἱρετὴν, τὴν δὲ εὐδαιμονίαν οὐ δι᾽ αὑτὴν, ἀλλὰ τὰς κατὰ μέρος ἡδονάς. Nec ob aliam rationem aduerſus voluptatem ſermonem in Ariſtippum ex perſona Socratis conuertit Xenophon: non quòd in eum infeſto eſſet animo, vt idem Laërtius affirmat, Ξενοφῶν τε εἶχε πρὸς αὐτὸν δυσμενῶς. διὸ καὶ τὸν κατὰ ἡδονῆς λόγον Σωκράτει κατὰ Ἀριστίππου περιτέθηκεν.

καὶ ἀλειφόμενοι.] Ariſtippus vnguentis vtebatur, à quibus nec reliqui Philoſophi abhorruerunt, ita

tamen vt effœminatos reprehenderet, à quibus res tam bella infamaretur. Seneca de Beneficiis, & Clemens Alexandrinus. Laërtius in eius vita. πρὸς Χαρώνδην εἰπόντα, οἱ δὲ πρὸς Φαίδωνα, τίς ὁ μεμυρισμένος; ἐγώ, φησιν, ὁ κακοδαίμων, κἀμοῦ κακοδαιμονέστερος ὁ Περσῶν βασιλεύς. ἀλλ' ὅρα μὴ ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων παρὰ τοῦτο τι ἐλαττοῦται, οὕτως οὐδ' ἂν ἄνθρωπος. κακοὶ κακῶς δ' ἀπόλοιντο οἱ κίναιδοι, οἵτινες καλὸν ἡμῶν ἄλειμμα διαβάλλουσιν.

ἐσθῆτας μαλακάς.] Alij habent μακράς. ſimile veſtis genus ταραντινίδιον dictum eſt, Pollux, διαφανὲς ἔνδυμα ὠνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίνων χρήσεως, καὶ τρυφῆς.

τὴν Σωκρατικὴν κατέχ.] Alius legit, κατέχειν. καὶ οὔτε δίκαν, Alius, οὐχί. ὅστις μέ τοι, Alius, ὅστις γέ τοι. Et nota Ariſtippum Doricam Dialectum cum Attica immiſcuiſſe, & verba ita componere, vt partim more Attico, partim more Dorico pronunciet, & ex vtriſque Dialectis vnam tertiam nobis conflaſſe; quod innuiſſe etiam videtur Laërtius, dum de eius Dialogis verba facit, ἐν δὲ ἐν ᾧ διαλόγοι πέντε καὶ εἴκοσιν, οἱ μὲν Ἀτθίδι, οἱ δὲ Δωρίδι διαλέκτῳ γεγραμμένοι.

δεδώρηται γυναῖκας.] Munus hoc Dionyſij non aliud fuiſſe exiſtimo, quàm quod narrat etiam Laërtius in eius vita. Διονυσίου δέ ποτε τριῶν ἑταιρῶν οὐσῶν μίαν ἐκλέξασθαι κελεύσαντος, τὰς τρεῖς ἀπήγαγεν εἰπών, οὐδὲ τῷ Πάριδι συνήνεγκε μίαν προκρῖναι. ἀπαγαγὼν μέντοι, φασίν, αὐτὰς ἄχρι τοῦ θυρῶνος ἀπέλυσεν. οὕτως ἦν καὶ ἑλέσθαι, καὶ καταφρονῆσαι πολύς.

ἐπεὶ τοιαῦτα ποιέων.] Alij non habent, τοιαῦτα.

ἵνα τοι τὰ αὐτὰ δόξω.] Alius habet, καὶ αὐτὰ δείξω.

ἀπόθεσθέ τοι ὃν ἔχεις.] Alij legunt, ἀποτίθεσο, ἵν' ἔχεις.

καὶ τῶν ἀλφίτων ἔχε.] Legerem, ἔχου.

τοῦ χρώματος.] Laudat farinam à colore; fieri enim potuit, vt Cretica eo inter alias excelleret. Ego legerem χείματος. ſicut enim ficus in hyemem, ita & farina ex Creta inſula allata, in eandem tempeſtatem reponenda eſſet.

καὶ ἀπὸ τῆς ἐννεακρουνοῦ.] Pauſanias in Atticis. πλησίον δέ ἐστι, Odæi nempe, κρήνη, καλοῦσι δὲ αὐτὴν ἐννεάκρουνον, οὕτω κοσμηθεῖσαν ὑπὸ Πεισιστράτου. φρέατα μὲν καὶ διὰ πάσης τῆς πόλεώς ἐστι. πηγὴ δὲ αὕτη μόνη. Harpocratio, ἐννεάκρουνος Λισίας ἐν τῷ περὶ ἀντιδόσεως. κρήνη τις ἐν Ἀθήναις, πρότερον δὲ ἐκαλεῖτο Καλλιρόη. Suidas oppoſitum refert. Καλλιρόη κρήνη ἐν Ἀθήναις, ἥ τις πρότερον ἐννεάκρουνος ἐκαλεῖτο.

ὡς πρέπει ἐλεύθερον, καὶ ζῶντα.] Corrigerem, ἐλευθέρῳ, καὶ ζῶντι.

καὶ ζῶντα ἐν Ἀθήναις.] In aliis deſideratur ἐν Ἀθήναις.

᾿γὼ μὲν γάρ.] Alius, ἐγὼ γάρ. ἧκον, Alius, ἧκα.

καὶ νᾶσον.] In alio non leguntur, ἤδειν ὅτι κακοδαιμονήσων, ſed ſic, καὶ νᾶσον ταῦτα πάσχω.

ἐλεοῦντές με περιβλέπονται.] Alius, παραβλέπονται. Alius, περιβλέποντα.

ἀβούλως τὰ ἀποτήματα.] Alius habet, τῷ ἀποτήματι, malè.

ὅτι τε ἐγώ.] Alius, ὁπότε ἐγώ.

οὐδὲ πώγωνα τρέφειν.] Laertius ex Soſicrate Diodorum Aſpendium primum & barbam demiſiſſe, & baculo, & pera vſum ſcribit in Antiſthene lib. 6. Σωσικράτης δὲ ἐν γʹ. διαδοχῶν Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον καὶ πώγωνα καθεῖναι, καὶ βάκτρῳ, καὶ πήρᾳ χρήσασθαι.

μετὰ τὸ ἐπιδείξασθαι.] Quid ſit ἐπίδειξις Sophiſtarum fuſè alij pertractarunt.

αἰσχρὸν γὰρ οὐ φασί σοι.] Alius, αἰσχρὸν οὐ φασί σοι. ἤδη λέγειν, in alio deeſt, ἤδη.

οὐ μεῖζόν σοι ἐν σοφίᾳ οὐδὲν ἔσται.] Alius habet, οὐ μεῖζον ἐν σοφίᾳ οὐδέν ἐστιν.

ἐμοὶ μὲν γάρ.] Alius, ἐμοὶ μέν τοι γάρ.

Epistola X.

ἐπιστέλλων οὐχ ἁμαρτάνειν οἶμαι.] Alius legit, οὐχ ἁμαρτάνων.

Epistola XI.

οὐδὲ ἀπολέσουσί τι.] Alius habet, οὐδὲ ἀπολοῦσί τι τῶν χρημάτων. Ego legerem, οὐδὲ ἀπολοῦνταί τι τῶν χρημάτων.

ταῦτα δὲ Ἀντισθένει μὴ λέξῃς.] Non quòd ad alium, quàm ad ipſum Antiſthenem hæc Epiſtola, vt ego exiſtimo, ſcripta ſit. ſed per iocum, & ſatis εἰρωνικῶς Antiſthenem, qui cum Tyrannis conſuetudines acriter reprehenderat, vexat, imponens ſilentium, ne beneficium à Tyranno in re vrgentiſſima recepto Antiſthene indicaret. Porrò ad Antiſthenem fuiſſe ſcriptam manifeſtum eſt ex Epiſtola Simonis Coriarij ad Ariſtippum. ἔσται γὰρ ὁ σωφρονιστὴς τῶν ἀφρόνων ὑμῶν παίδων Ἀντισθένης. γράφεις γὰρ αὐτῷ κωμῳδῶν ἡμῶν τὰς διατριβάς.

καὶ τὸν οἶνον πωλῶσι.] Alij, πωλοῦσιν.

ὁπόταν οἱ σκίρωνες.] Æſchynes in Epiſtolis, λαμπρῷ σφόδρα σκίρωνι περὶ μέσην ἡμέραν κατήχθημεν. Ventum eſſe, Thraciam Ponticis dictum, inquit Arrianus

de Ponto Euxino. σώζοιτο δ' ἂν ἐκ τοῦ Βορρᾶ τὰ ὁρμοῦντα πλοῖα, ἀλλ' οὐ τοῦ γε Ἀρπακτίου, οὐδὲ τοῦ Θρασκίου μὲν ἐν τῷ Πόντῳ, Σκίρωνος δὲ ἐν τῇ Ἑλλάδι καλουμένου. Ariſtoteles Thraſciam diuerſum eſſe à Scirone tradit, cùm Argeſtem, quem alij Olympiam, alij Scironem vocant, ab æſtiuo occaſu ſpirare affirmat, Thraſciam verò inter Corum, & Septentrionem. Plinius dubitationem eximit lib. 2. cap. 47. *Sunt etiam quidam peculiares quibuſdam gentibus venti, non vltra certum procedentes tractum: vt Athenienſibus Sciron paulùm ab Argeſte deflexus, reliquæ Græciæ ignotus, alicubi elatior idem Olympias vocatur. conſuetudo omnibus his nominibus Argeſtem intelligit.* Et à Sironiis ſaxis, quòd inde ſpiret, Scirona dictum ab Athenienſibus tradit Strabo lib. 9. ἀπὸ δὲ τῶν ἄκρων τούτων καταιγίζοντα σκαιὸν τὸν Ἀργέστην, Σκίρωνα προσηγόρευσαν Ἀθηναῖοι. Vide Adamantini Sophiſtæ Fragmentum de ventis apud Aëtium lib. 3. cap. 163.

τοῦτο γὰρ οὐκ ἔστι χρῆμα.] Quidam amicus meus legebat χραίνεσθαι, quaſi diceret hiſce actionibus animum non maculari. Retineo Codicum lectionem. Antiſthenes enim, ſiue ille ad quem ſcribit, & Tyrannos adire, & epulis, ac comparandis opibus operam dare reprehendebat, at viliſſimis artibus familiariùs vti, laudabile eſſe exiſtimabat: non aliam ob cauſam, vt ſcribit Ariſtippus, quàm quòd huiuſcemodi actiones non eſſent poſſeſſio, à quo ipſe tantopere abhorrebat. illis enim nihil poſſidebatur.

EPISTOLA XII.

ἐστὶ σκυτοτόμος.] De Simone Athenienſi Coriario, & eius Dialogis, quos σκυτικοὺς à Coriis nuncupabant, vide Laërtium lib. 2.

καὶ ὁμοίως.] Alius legit οἰκείως.

μέμνησο μέντοι ἀεί μου, ὦ δίψης.] Iocus videtur à potandi deſiderio ſemper in Ariſtippo nouo ac recenti, deſumptus. Sicuti enim ipſe nunquam ſine ſiti, ita ſine Simonis recordatione Simon optabat, vt nunquam eſſet. Quidam tamen ἀλίμου, contra ſitim, id eſt medicamentum, legi volebat. Non probo. De Halimo noſtro in Piellum de admirabilibus lectionibus Autoſchediaſmate ſatis plura.

EPISTOLA XIII.

οὐκ ἐγώ σε κωμῳδῶ.] In alio illud, σὲ, ſicut & infrà deſideratur. χρείασοντα, alij legunt χρείασω.

Προδίκῳ τῷ Κίῳ.] De Prodico Cio, eiúſque ſcripto de Hercule laudatiſſimo, ne hîc plura referam, dicam quod de eodem Philoſtratus in Vitis Sophiſtarum, vbi inter alia. τὴν δὲ Ἡρακλέους αἵρεσιν τὴν τοῦ Προδίκου λόγων, οὗ κατ' ἀρχὰς ἐπεμνήσθην, οὐδὲ Ξενοφῶν ἀπηξίωσε μὴ οὐχὶ ἑρμηνεῦσαι. καὶ τί ἂν χαρακτηρίζοιμεν τὴν τοῦ Προδίκου γλῶτταν Ξενοφῶντος αὐτὴν ἱκανῶς ὑπογράφοντος. Xenophon autem de eodem ἀπομνημ. 2. & Plato in Conuiuio. Complures eum Cium inter alios Scholiaſtes Ariſtophanis in Nebulis, ſed inconcinnè fecerunt. Legi etiam apud Ciceronis varias editiones, quod errore deſcriptorum contigiſſe certo certius eſt.

ὃς ἔφα ἀπελέγξαι σε.] Alij legunt ἀπολέξαι σε.

καὶ ἐπαινῶ εἰ σκυθικός.] Alius, εἰ δυνικός. ἐμπλησθεὶς, Alius, πιστευθεῖσαι. Alius ſuſpicabatur legendum ἐμπέπλησαι. ego nihil muto. refertur namque ad ἔπειθες, quod alius legit ἔπειθεν, mendoſè.

καὶ τοὺς καλλίστους τοὺς νέως.] Legerem τῶν νέων. οἷον Αλκιβιάδην, Alius habet, οἷον. De Alcibiade, aliiſque frequens apud Platonem, Xenophontem, Plutarchum, & alios mentio.

καὶ νῦν ἴσμεν.] Alius habet, ἴσμεν ὁποῖος εἶ, ὅτι νῦν Αντισθένας παρὰ σὲ φοιτᾷ.

ὁπόσον σοι ἐγὼ φίλος.] Alius, ὁπόσον δὲ ἐγὼ φίλιος, ῥαστώναν, καὶ τὴν ἀδοναν ἀποδεχόμεθα.

σὺ δὲ ὁμολογῶν.] Alius, ἀλλ' ὁμολογῶν. Alius, σὶ δὲ ὁμολογῶν.

ἐγέλασας τῆς ἀλαζονείας.] Notum eſt omnes Philoſophos ſub pallio maximam leuitatem continuiſſe, deſpectu gloriæ, ac reliquarum rerum humanarum circa inanes rumores occupatos, & omnes vmbras etiam falſæ gloriæ conſectatos fuiſſe. vt de aliis taceam, narrat Laërtius Antiſthenem inuerſo pallio diſciſam partem in proſpectum omnium obieciſſe, tunc intuitum Socratem, Video, dixiſſe, per pallium inanem tuam gloriæ cupiditatem, ὁρῶ σου διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν φιλοδοξίαν.

καὶ ὄνυχας ὥσπερ τὰ θηρία μακροὺς περικειμένους.] Alij legunt, μακρὰς περικειμένων.

Epistola XIV.

ἤδη μὲν.] Nullum alium huius Epiſtolæ ſcripto-

rem, quàm Euclidem Megarenſem fuiſſe exiſtimo. infrà namque vbi eos omnes, qui morienti Socrati adfuêre, enumerat, ſe cum Terpſione coniungit, ἐγώ, καὶ Τερψίων, quos etiam in eadem re Plato coniunxit in Phædone, καὶ Μεγαρόθεν Εὐκλείδης τε, καὶ Τερψίων. Nec ſuo tantùm nomine, ſed Terpſionis etiam dedit; habetur ex ea, quæ ſequitur Xenophontis ad eoſdem. καὶ οἱ περὶ Γρύλλον τὰ χρέα μου ἐποίουν, ὅπερ ἦν εἰκὸς αὐτοὺς ποιεῖν. καὶ ὑμεῖς δὲ εὖ πράττετε γράψαντες ἡμῖν τὰ περὶ Σωκράτους.

τὸν Γέτην.] Alij, ſed malè Δέτην. Serui nomen Athenienſibus frequens ab iis Getis, qui verſus Pontum, & Orientem inclinant. Strabo lib. 7. τοὺς μὲν γὰρ Δάκους προσαγορεύουσι, τοὺς δὲ Γέτας. Γέτας μὲν τοὺς πρὸς τὸν Πόντον κεκλιμένους, καὶ πρὸς τὴν ἕω. Δάκους δὲ τοὺς εἰς τἀναντία πρὸς Γερμανίαν, καὶ τὰς τοῦ Ἴστρου πηγάς. οὓς οἶμαι Δάους καλεῖσθαι τὸ παλαιόν. ἀφ' οὗ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐπεπόλασε τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα Γέται, καὶ Δᾶοι. τοῦτο γὰρ πιθανώτερον, ἢ ἀπὸ τῶν Σκυθῶν, οὓς καλοῦσι Δάας. & ex Strabone Stephanus in Δακία. Licèt Plinius nullam aliam, quàm diſtinctionem nominis videatur agnoſcere. Seruis enim vt plurimùm à regionibus nomina imponebantur. Varro de ling. Latina lib. 7. & Gloſſæ veteres. Iuuenalis in Satyram 6. & Helladius apud Photium, οἱ κωμικοὶ τοὺς οἰκέτας τὸ μὲν πλέον ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐκάλουν, οἷον Σύρον, Καρίωνα, Μίδαν, Γέτην, καὶ τὰ ὅμοια. ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ ἐξ ἐπιθέτων, ὡς ἀπὸ τοῦ χρώματος μὲν, πυῤῥίαν, καὶ ξανθίαν, ἀπὸ τοῦ τρόπου δὲ παρμένωνα, καὶ πιστὸν, καὶ δρόμωνα. ἐκάλουν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἐν ᾗ ὠνήσαιντο τὸν οἰκέτην, ἐξ οὗ καὶ τοὺς νουμηνίας ὠνόμαζον. Inter alia munia Cur-

ſoris ſæpiùs, & Tabellarij functi, tanquam qui ad perferendas literas, codicillos, aliáque eiuſmodi mitterentur. Hinc illud Comici apud Ariſtotelis Interpretes,

Δάος περίεστι. ὑ ποτ' ἀγγελῶν πάρει.

εἶτ' δὲ περὶ Λακεδαίμονα.] De profectione Xenophontis, & mora apud Lacedæmones Diogenes Laërtius in Xenophonte lib. 2. innuitque hic Auctor in fine, *καί σοι δὲ ἡ στρατεία ἦν τὸ μέγα ἐμπόδιον.*

τὴν μιαρίαν.] Calumniatorum, ac Socraticæ innocentiæ temeratorum certi illi fuêre Anytus, & Melitus: incerti Lyco, Polycrates, Polyeuctus. Hi cùm magnum ſenem in iudicium vocare non auderent, in Bacchanalibus per riſum, & iocum, Ariſtophane in Nebulis præeunte, per ſummam poſtea licentiam, accuſationem inſtituêre. Eunapius in Ædeſio, Plato, & Xenophon pluribus locis, Laërtius in Vitâ Socratis, & alij. Quidquid de Lycone, & Polyeucto ſit, oculatus nobis teſtis inſtar omnium hic Auctor, primas in ſcelere Anyto, ſecundas Melito, poſtremas Polycrati, qui & Orationem conſcripſit, tribuit. ſed de hac Oratione alibi.

καὶ ἡμῶν οἰομένων αὐτούς.] Alius Codex legebat *αὐτοῦ*, ſed perperam.

καὶ εἶπε Μέλιτος.] Locus hic, ſicuti & ſequentes nonnulli melioris Codicis opem expectant, quos ſi ex ingenio corrigere velis, corrigas licet, omnia præter ea, quæ Auctoris fuêre, produces. Alius legebat, *καὶ εἶπε Μέλιτος ἐν τῷ δικαστηρίῳ οὐδὲν ἴδιον κακοδαίμονος ἀνθρώπος.* magis perplexè. Exiſtimaui aliquan-

do legendum, καὶ ἦν ἄρα Μέλιτος ἐν τῷ δικαστηρίῳ οὐδὲν ἢ κακοδαίμων ἄνθρωπος. Non tamen ſatisfacit, nec ſententiæ acumen agnoſco. Quomodo enim, qui nihil de culpa participat, miſer eſſe poterit. At eum in calumnia locum non habuiſſe hinc liquet: fons enim, atque origo totius accuſationis fuit Anytus, in quem omnem, ob varias etiam cauſas adductas, culpam reiicit. niſi κακοδαίμων illud pro inepto accipiamus. Hinc illa magis arrident, καὶ εἴπερ Μέλιτος ἐν τῷ δικαστηρίῳ οὐδὲν ἴδιον εἶχεν, οὐ κακοδαίμων ἦν ἄνθρωπος. Quaſi diceret Melitum cætera probum, nec malum, ſi in eo iudicio cum Anyto, & aliis non communicaſſet, partis calumniæ expers. Vbi Anytus non tantùm eo iudicio, ſed cæteris etiam rebus ſingulari nequitia præditus, pietatem, ac ciues omnes ſuos læſit. Accuſatione ergo illa miſer Melitus, rebus aliis non fuiſſet infelix: ideóque infrà non ῥίζα τῆς γραφῆς, ſed διάκονος audit.

τὰ περὶ βύρσας.] Locus non minùs difficilis, nec implicatus. Excutiam tenebras, etſi non omnes, ſi potero. Xenophon in Apologia Socratis refert, Socratem Anytum reprehendiſſe, quòd filium in Coriaria arte, ipſe Reipublicæ dignitatibus auctus, inſtrueret. Filium in eo exercitio non perduraſſe, & curatoris tandem oſcitantia multibibus, merobibúſque, tu lagenam dicas, peſſimè mortem oppetiiſſe, qùem ſecutus eſt non minùs infamis pater. ὅτι αὐτὸν τῶν μεγίστων ὑπὸ τῆς πόλεως ὁρῶν ἀξιούμενον, οὐκ ἔφη, χρῆναι τὸν υἱὸν περὶ βύρσας παιδεύειν. &, ὥστε φημὶ αὐτὸν ἐπὶ τῇ δουλοπρεπεῖ διατριβῇ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ παρεσκεύα-

κεν, οὐ διαμενεῖν. διὰ δὲ τὸ μηδένα ἔχειν σπουδαῖον ἐπιμελητὴν προσπεσεῖσθαί τινι αἰσχρᾷ ἐπιθυμίᾳ, καὶ προβήσεσθαι μέντοι πόῤῥω μοχθηρίας. ταῦτα δὲ εἰπὼν οὐκ ἐψεύσατο. ἀλλ᾽ ὁ νεανίσκος ἡσθεὶς οἴνῳ οὔτε νυκτὸς, οὔτε ἡμέρας ἐπαύετο πίνων. καὶ τέλος οὔτε τῇ ἑαυτοῦ πόλει, οὔτε τοῖς φίλοις, οὔτε αὐτῷ ἄξιος οὐδενὸς ἐγένετο. αὐτὸς μὲν δὴ διὰ τὴν τοῦ υἱοῦ πονηρὰν παιδείαν, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγνωμοσύνην ἔτι καὶ τετελευτηκὼς τυγχάνει κακοδοξίας. Anytus ergo, vt & Libanius Apologia pro Socrate tradit, Coriariorum arte locuples, coriorum mentione indignabatur, & cùm opus non euitaret, nomen tamen illius faſtidiebat, exprobrantique Socrati palam, & inter ſodales offenſus, inimicitias exercuit. Colligitur itaque potiſſimam offenſionis cauſam eam fuiſſe, quòd Socrates, libero aliàs animo, atque ingenio, & procaci in reprehendendis ciuium vitiis linguâ, artis vilitatem obiiceret, quam ille, licèt ad honeſtiora aptiſſimus, ſummo niſu amplectebatur, & filium etiam illiberali operi mancipauit. Videamus porrò an ex verbis hoc elici poſſit. Propterea Anytus Socratem accuſauerat, quòd ſicubi ſermonem inter adoleſcentes inſtitueret, infanda eſſe, nec digna commemoratu, quæ in confectione coriorum accidunt, idque ex aliarum artium profeſſoribus comprobabat. Quicunque enim ſcientiam alicuius rei poſſident, res illas fouent, quibus applicantur; ſic & qui aliquid profitentur, id opere præſtant, quod profitentur, quemadmodum de Acumeno Medicinæ, Damone, & Conno Metrobij filio Muſices expertis traditur. Neque enim ſimilium pudebat Anytum, quando

illius filij, licèt operam dederint Socrati, ad hunc diem non tantùm profecêre, vt ſibi ex tribunali cauſas agendo parerent alimenta. Neque enim alteri exercitio applicauerat ille, licèt ſæpiùs Plutonis galeâ indutus, vel Gygæ annulum geſtans latere ſe exiſtimet, ciuéſque in iudicium vocet. Victum namque ſibi ex coriis ſuppeditat. Videamus modò an in verbis aliquid immutandum ſit. δι' ὧν Σωκράτης ἤλεγχεν αὐτὸν, legerem πρὸς αὐτὸν, ἄῤῥητα εἶναι τὰ περὶ βύρσας, εἴ ποτε διαλέγοιτο, καὶ κατασκευάζοι περὶ τοῦ ἐπιστήμην ἔχοντας προεστάναι τούτοις τοῖς πράγμασιν, οἷς προσίασιν. οὕτως οἱ ἐπαγγελλόμενοι ὁτιοῦν πράττειν, adderem ἐκεῖνο πράττουσιν ὃ ἐπαγγέλλονται, οἷς. ἴσμεν ἀκούομεν, lego ἀκουομένον τὸν μαθόντα τὰ ἰατρικὰ, καὶ τὰ μουσικὰ Δάμωνά τε, καὶ Κόννον τὸν Μητροβίου. οὐ γὰρ ἠδεῖτο οἶμαι ὡς μὴ ἐργασόμενος αὐτὰ, ὁπότε οἱ υἱεῖς αὐτοῦ ἀκροασάμενοι Σωκράτους. Hîc videntur aliqua deeſſe, felicioribus auſis ab aliis ſupplenda. Relinquat ergo Anytus coria, ſi illius exercitij pudet, & quod ipſe profitetur, ſi diuerſum eſt à Coriariorum arte, peragat. quòd ſi coria tractat, ex iiſque victum ſibi captet, ea ipſa profiteatur. nóſque dum ſimilem illi artem obiicimus, deſinat moleſtos, ac improbos vocare. Similia ſunt, quæ habet Libanius. μεμνημένος δὴ σκυτοτόμων, καὶ βυρσοδεψῶν, καὶ τῶν ἀλουργὰ ποιούντων ἔργα, καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἄλλαις τέχναις, καὶ λέγων ὡς ἐφ' ὅτῳ τις διατρίβει, τοῦτο ἂν εἰδείη μᾶλλον ἑτέρου, καὶ καλῶς δὴ κατίδοι φαυλότητα τὴν ἐν ἑαυτῷ, καὶ τοὐναντίον ἀπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοῦτον Ἄνυτον ἦγεν. ᾧ τὸ μὲν ἀπὸ βυρσῶν εὐπορεῖν οὐκ ἐφαίνετο δεινὸν, τῷ δὲ λόγῳ τῆς ἐργασίας ἀγανακτεῖ. καὶ τὸ μὲν ἔργον οὐκ ἔφυγε, δυσχε-

ῥαίνει δὲ τὸ ῥῆμα. Cuius artis nomen adeò indignabatur, ac faſtidiebat, vt poſt accuſationem promulgatam promiſerit Socrati, ſi deſiſteret à deteſtandæ artis mentione, cum ipſo in gratiam rediturum, deleturúmque accuſationem. Idem, ἤδη δὲ τῆς γραφῆς ἀπενηνεγμένης, καὶ τῆς αἰτίας κεκηρυγμένης περὶ σπονδῶν προσέπεμπε Σωκράτει, τὸν μὲν ἀξιῶν ἀποστῆναι τοῦ μεμνῆσθαι τῆς τέχνης, αὐτὸς δὲ ὑπισχνούμενος διαγράψασθαι τὴν γραφήν. Pro optima itaque conſtitutione Reipublicæ illud Socrates, tanquam in primis neceſſarium ſuggerebat, vt vnuſquiſque eas res, ad quas animum addixerat, perpetuò pertractaret. Qui enim aliud, atque aliud munus ſuſcipiunt, nihil exquiſitè perficere; at qui rebus iiſdem perpetuò occupantur, plurimùm aliis præſtare. Nec ad aliud reſpexit Iſocrates in laudatione Buſiridis. ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν. Εἰδὼς τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας, πρὸς οὐδὲν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας. τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς αὐταῖς πράξεσι συνεχῶς ἐπιμένοντας εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστον ἀποτελοῦντας. τοιγαροῦν καὶ πρὸς τὰς τέχνας εὑρήσομεν αὐτοὺς πλεῖστον διαφέροντας τῶν περὶ τὰς αὐτὰς ἐπιστήμας, ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν. Hinc etiam præceptum Pythagoricum fuit in Aureo Carmine, πρῆσσε δὲ μηδὲν τῶν μὴ ἐπίστασαι. & Prouerbium, *Quam quiſque norit artem, in hac ſe exerceat.* & Plinius epiſt. 18. lib. 1. *Aut ſi tutius putas illud cautiſſimi cuiuſque præceptum,* Quod dubitas, ne feceris, *id ipſum reſcribe.* Sic M. Cicero 1. de Officiis, *Quocirca benè præcipiunt, qui vetant quicquam agere quod dubites, æquum ſit, an iniquum.*

ἀκούομεν τὸν μαθόντα.] Omninò nomen hîc aliquod

deeſſe

deeſſe ſuſpicor : cùm enim duo commemoret auctor Epiſtolæ, Medicinam & Muſicam, duo, quos hîc nominat, Damo, & Connus Muſicæ operam dederunt, neque vllus ex his, quod conſtet, Medicinæ. Quare nomen illud nobis quærendum fuit. ex ſyllabis itaque textus corrigo Ἀκουμενόν. Hic enim celebris ſua tempeſtate Medicus Eryximachi pater fuit. Et meminit Plato in Protagora, & in Phædro, Εἰπὲ δή μοι εἴ τις προσελθὼν τῷ ἑταίρῳ σου Ἐρυξιμάχῳ, ἢ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀκουμενῷ, εἴποι, ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τοιαῦτ' ἄττα σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμαίνειν τε, ἐὰν βούλωμαι, καὶ ψύχειν, καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ μοι ἐμεῖν, ποιεῖν, ἐὰν δ' αὖ κάτω διαχωρεῖν, καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα. καὶ ἐπιστάμενος αὐτὰ ἀξιῶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ ἄλλον ποιεῖν, ᾧ ἂν τὴν τούτων ἐπιστήμην παραδῶ, τί ἂν οἴει ἀκούσαντας εἰπεῖν. Xenophon item ἀπομνημ. 3. ἄλλου δὲ λέγοντος ὅτι ἀηδῶς ἐσθίοι. Ἀκουμενὸς ἔφη τούτου φάρμακον ἀγαθὸν διδάσκειν. Scio inter Stephanum, & Leunclauium litem pro hoc nomine acerbiſſimam motam. Rationes tamen Leunclauij non eæ ſunt, quæ me à Beſſarionis, Brodæi, aliorúmque ſententia diuellant.

Δάμωνά τε.] Damon inſignis Muſicus, elogio Platonis inſignior διδάσκαλος μουσικῆς ἀνδρῶν χαριέστατος οὐ μόνον τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καὶ τ' ἄλλα ὁπόσα βούλει ἄξιος συνδιατρίβειν τηλικούτοις νεανίσκοις, in Lachete. Agathoclis auditor, Periclis, Socratis, Cliniæ, aliorúmque in muſicis præceptor, Prodico familiaris. Tandem Athenienſium iudicio in exilium pulſus. Libanius in Apologia Socratis, Δάμων δὲ, εἰ μὲν ἠδίκει καλῶς ἐκβέβληται, εἰ δὲ συκοφαντεῖ, τὸ χρηστὸν τὸν μηδ'

ἐκεῖνο τοῦτο παθεῖν, ἢ δι' ἐκεῖνον, καὶ Σωκράτην· καί τοι φησὶν ἐπ' ἐλάττοσιν αἰτίαις ἐξελαθῆναι τὸν Δάμωνα. αὕτη δὲ μηδὲ ὑπ' ἐχθρῶν κρινομένων. Nec damnatum hunc Damonem alium fuiſſe, quàm illum de quo hîc ſermo eſt, docet Plutarchus in vitâ Ariſtidis. ὅπου καὶ Δάμων ὁ Περικλέους διδάσκαλος, ὅτι τῷ φρονεῖν ἐδόκει τις εἶναι περιττός, ἐξωστρακίσθη. Et Laërtius in Socrate. ἀκούσας δὲ Ἀναξαγόρου κατά τινας, ἀλλὰ καὶ Δάμωνος, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, μετὰ τὴν ἐκείνου καταδίκην διήκουσεν Ἀρχελάου τοῦ φυσικοῦ.

καὶ Κόννον τὸν Μητροβίου.] Alter iſte Muſicus Cithariſta, Socratis præceptor, vt habetur in Platonis Menexeno. λέγω γὰρ καὶ Κόννον γε τὸν Μητροβίου, οὗτοι γάρ μοι δύω εἰσὶ διδάσκαλοι, ὁ μὲν μουσικῆς, ὁ δὲ ῥητορικῆς. & in Euthydemo, ἀναμνησθῆναι δὴ τοῦ Κόννου, ὅτι μοι κἀκεῖνος χαλεπαίνει ἑκάστοτε, ὅταν αὐτῷ μὴ ὑπείκω. ἔπειτά μου ἧττον ἐπιμελεῖται, ὡς ἀμαθοῦς ὄντος. & , ἀλλ' ἐγὼ ἓν μόνον φοβοῦμαι μὴ αὖ ὄνειδος τοῖν ξένοιν περιάψω, ὥσπερ Κόννῳ τῷ Μητροβίου τῷ κιθαριστῇ, ὃς ἐμὲ διδάσκει ἔτι καὶ νῦν κιθαρίζειν. ὁρῶντες δὴ οἱ παῖδες οἱ συμφοιτηταί μου, ἐμοῦ καταγελῶσι, καὶ τὸν Κόννον καλοῦσι γεροντοδιδάσκαλον. Nec alio ſenſu accipi debent Carmina Leonis ſapientis & Philoſophi, quæ in Diatriba de Pſellis attulimus. Cicero item epiſt. ad Familiares, *Socratem fidibus docuit nobiliſſimus fidicen, is Connus vocitatus eſt.* Nec Connum tantùm, ſed & alios plures, quorum operâ ad capeſſendas artes Socrates vſus eſt, Maximus Tyrius Diſſert. 22. in vnum veluti faſcem collegit. ὅς γε καὶ εἰς Ἀσπασίας τῆς Μιλησίας παρακελεύῃ Καλλίᾳ τὸν υἱὸν πέμπειν, εἰς γυναικὸς ἄνδρα. καὶ αὐτὸς τηλικοῦτος ὢν παρ' ἐκείνην φοι-

τᾶς. καὶ οὐδὲ αὐτή σοι ἀρκεῖ διδάσκαλος, ἀλλ' ἐρανίζεις παρὰ μὲν Διοτίμας τὰ ἐρωτικά, παρὰ δὲ Κόννου τὰ μουσικά, παρὰ δὲ Εὐήνου τὰ ποιητικά, παρὰ δὲ Ἰσχομάχου τὰ γεωργικά, παρὰ δὲ Θεοδώρου τὰ γεωμετρικά.

ἄδου κυνῆν.] καινὴν legunt alij, ſed malè. Notum prouerbium, *Orci galea*, apud Eraſmum. Plato etiam lib. de Republica 10. hæc duo coniunxit. καὶ ποιητέον εἶναι αὐτῇ τὰ δίκαια, ἐάν τε ἔχῃ τὸν Γύγου δακτύλιον, ἐάν τε μή. καὶ πρὸς τοιούτῳ δακτυλίῳ τὴν ἄϊδος κυνῆν.

ἢ τὸν Γύγου δακτύλιον.] Aliud prouerbium pro eadem ſententia meliùs explicanda. Licèt enim Anytus, vel Orci galeâ ſepiens ſe, vel Gygis annulum geſtans, quæ homines inuiſibiles faciunt, abſcondat artem illam ſuam putidam, & fœculentam, geſtiátque ſe ad alia munera laudabilia incumbere, non id impetrabit vſquam, vt alij id ita eſſe credant. nolens enim, volénſque coriaria arte ſibi neceſſaria parat. Fusè de natura huius annuli Plato de Repub. lib. 2.

ὃ μὲν οὖν ὄνομα.] ὥσπερ ἔφην, in aliis deſideratur. In ſcripto etenim Iudicibus oblato contra Socratem, nulla Anyti mentio eſt, ſed Melitus vniuerſum iudicium in ſemet ſolum aſſumit, αὐτωμοσίαν Græci dixerunt. Illud ex Fauorino habuit Laërtius. ἡ δὲ αὐτωμοσία τῆς δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. ἀνάκειται γὰρ ἔτι καὶ νῦν, φησὶ Φαβωρῖνος ἐν τῷ Μητρῴῳ. τάδε ἐγράψατο, καὶ αὐθωμολογήσατο Μέλιτος Μελίτου Πιτθεὺς Σωκράτει Σωφρονίσκου ἀλωπεκῆθεν. ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος. ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων. τίμημα θάνατος.

ὑπεξεκρίνετο Μενοικέα τὸν φιλόσοφον.] Pro vitâ, atque ſalute ciuium ſe maximè excruciari accuſator iſte Socratis dictitabat, ſimulabátque ſe non aliâ, quàm Patriæ causâ, quam à Socrate & nouorum Deorum cultu, & corruptelâ iuuenum perditam ingemiſcebat, iudicium ſubire. In eo Menœcea Philoſophum imitari ſcribit epiſtolæ auctor. Menœcea non alium, quàm Creontis filium puto, qui Patriæ ſuum largitus eſt ſanguinem. Vocatur Philoſophus, non quòd re ipsâ Philoſophus fuerit, ſed quòd digna Philoſopho geſſerit, & vt decebat Philoſophum honeſtiſſimè pro Patriâ vitam poſuerit. vel quòd Anytus ipſe Philoſophum ſimulans, quaſi in Tragœdiâ recitaret, Menœcei partes ſibi aſſumeret. De Menœceo Cicero Tuſcul Quæſt. lib. 1. & Pauſanias in Bœoticis. Nec præter rem eſt Simplicij in Enchiridion Epicteti ſententia. καὶ αὐτὸ γὰρ τοῦτο τὸ μετὰ κινδύνων ἑλέσθαι τὸ ἀγαθὸν, καὶ μὴ ἀπαλλαγῆναι ὅλως, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ, μεγίστην εὐφροσύνην τοῖς κατὰ φύσιν διακειμένοις ἐνδείκνυται. καὶ δηλοῦσιν οἱ Μενοικεῖς, καὶ ὅσοι τὸν ὑπὲρ πατρίδος εἵλοντο θάνατον.

ὑπὸ τούτων ἡ αὐτή.] Alij legunt, ἐν αὐτῇ nullo ſenſu. Ego legerem, ἡ αὐτοῦ. His enim verbis, dum Vrbem ſibi vindicat, ſuámque eſſe comminiſcitur, maioris, ac tenerioris amoris indicium dat. Namque dum res Reipublicæ vti noſtras curamus, non poſſumus intenſiori ſtudio prouinciam exequi. πολίτου γάρ ἐστι δικαίου, vt aiebat Lycurgus contra Leocratem, μὴ διὰ τὰς ἰδίας ἔχθρας εἰς τὰς κοινὰς κρίσεις καθιστάναι τοὺς τὴν πόλιν μηδὲν ἀδικοῦντας, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὴν πα-

πείδα τὶ παραvoμoῦντας ἰδίους ἐχθροὺς εἶναι νομίζειν, καὶ τὰ κοινὰ τῶν ἀδικημάτων κοινὰς καὶ τὰς προφάσεις ἔχειν τῆς πρὸς αὐτοὺς διαφορᾶς. Ægrè itaque fert Anytus Vrbem Athenienſem ſuam tam malè à Socrate haberi. Hinc etiam Socrates in Apologia apud Platonem ſuo more diſſimulans, φιλόπολιν vocauit. πρὸς δὲ Μέλιτον τὸν ἀγαθὸν, καὶ φιλόπολιν, ὥς φησι, καὶ τοὺς ὑστέρους μετὰ ταῦτα πειράσομαι ἀπολογήσασθαι.

ὁ δὲ λόγος ὁ ἄθλιος ἤθελέ σε.] Alij habent θελῆσαι, malè.

καὶ ἐγέλασας ἄν.] Alij æquè benè, κἂν ἐγέλασας ἄν.

ἀναβὰς ὁπότε κατηγόρει.] Aſcendebant enim in ſuggeſtum ante Iudices, ſicque Orationem habebant. Hinc eorum in hac eadem cauſa contra Platonem, qui dixerat, τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀναβάντων, καταβάντων, vt ex Iuſto Tiberienſe refert Laërtius. κρινομένου δὲ αὐτοῦ φησὶν ὁ Ἰοῦστος ὁ Τιβεριεὺς ἐν τῷ στέμματι, Πλάτωνα ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ εἰπεῖν. νεώτατος ὢν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀναβάντων, τοὺς δικαστὰς ἐκβοῆσαι, καταβάντων, τουτέστι, κατάβηθι. Et ex hoc ἀναβαίνειν idem eſt, ac εἰς τὸ βῆμα ἀναβαίνειν. Vſus eſt etiam Plato in Apologiâ Socratis. χρῆν δήπου, εἴ τέ τινες αὐτῶν πρεσβύτεροι γενόμενοι ἔγνωσαν, ὅτι νέοις οὖσιν αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν πώποτέ τι συνεβούλευσα, νυνὶ αὐτοὺς ἀναβαίνοντας ἐμοῦ κατηγορεῖν, καὶ τιμωρεῖσθαι. Libanius, καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν ἐπὶ μὲν Μελίτῳ, καὶ τῇ παρ' ἐκείνου λοιδορίαις Ἄνυτον ἀναβῆναι λόγον κακοήθη τε, καὶ μακρὸν κομίζοντα. & infrà, ὥστε οὐ τῷ φεύγοντι συνηγορήσων μᾶλλον ἀνέβην, ἢ τῶν ὑμῖν συμφερόντων ποιησόμενος πρόνοιαν. Etſi non nemo in eodem Socratico argumento in alium ſenſum detorquere conatus eſt.

καθότι καὶ Καλλιππίδῃ τῷ ὑποκριτῇ.] Callipides Tra-

gœdiarum hiſtrio. eius meminit Plutarchus in Apophthegmatis Laconicis, & alibi. ſicut ergo Callipides non ipſe Tragœdias conſcribebat, ſed ab aliis conſcriptas ex memoriâ in Theatro ad populum recitans ſæpiſſimè dicendorum oblitus, hærebat, ac contorquebat ſe, quouſque ab aliis, quibus id oneris erat, verba & ſententiæ ſuggererentur ex ſcripto; ita & Anytus, cùm non ex propriis diceret, variè propter verborum obliuionem conflictatus, tandem peruerſæ orationi malè finem poſuit. licèt non deeſſent, qui illi ſententias ſuggererent.

ἢ ὅτι ἀγῶνα ἀγωνίζοιτο.] Alij legunt, ἢ ἀγῶνα ὅτι ἀγωνίζοιτο.

μειδιάσας βλοσυρὸν τι.] Plato ταυρηδὸν dixit in Phædone, καὶ ὃς λαβὼν, καὶ μάλα ἵλεως, οὐδὲν τρέσας, οὐδὲ διαφθείρας, οὔτε τοῦ χρώματος, οὔτε τοῦ προσώπου, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

οἵ τε δικασταὶ τότε μὲν κρατούμενοι.] Alij legunt καθήμενοι. Locus eſt obſcurus, qui tamen lucem à Cicerone de Orat. lib. 1. hauriat. morem enim in iudicando Athenienſium ita expreſſit. *Ergo ille quoque damnatus eſt: neque ſolùm primis ſententiis, quibus tantùm ſtatuebant Judices, damnarent, an abſoluerent, ſed etiam illis, quas iterum legibus ferre debebant. Erat enim Athenis reo damnato, ſi fraus capitalis non eſſet, quaſi pœnæ æſtimatio. Ex ſententia, cùm Iudicibus daretur, interrogabatur reus, quam quaſi æſtimationem commeruiſſe ſe maximè confiteretur: quod cùm interrogatus Socrates eſſet, reſpondit, ſeſe meruiſſe, vt ampliſſimis honoribus, & præmiis decoraretur, & vt ei victus quotidia-*

tus in Prytanæo publicè præberetur: qui honos apud Græcos maximus haberetur. Cuius reſponſo ſic Iudices exarſerunt, vt capitis hominem innocentiſſimum condemnarent. Hac ratione Iudices, quorum erat, ius in Socratem dicere, quamuis ab aliis in eodem loco coactis compellerentur ad ferendam ſententiam, nihilominùs pœnæ æſtimationem faciendam, ac ſi fraus capitalis non eſſet, decreuerant. Sed Socrates cùm inſolentiùs reſpondiſſet, & pro pœna, ac damno præmium, & honorem expoſtulaſſet, Iudices irâ excandeſcentes condemnârunt. Difficultatem auxit vox ἐργαστήριον, quam tamen non tantùm locum, in quem Iudices conuenire ſolent, puto intelligi, ſed Iudicum ipſorum circumſtantium coronam: niſi hoc eodem ſenſu pro ea δικαστηρίου ſupponere velimus, quod non æquè laudo. in qua etiam ſententia eo videtur vſus Himerius Sophiſta Declamat. Εἰς τοὺς ἀπ᾽ Ἰωνίας ἐπιδημήσαντας. ἄξω δὲ τῷ λόγῳ καὶ ἐπὶ τὸ τῶν Θεῶν ἐργαστήριον δεικνὺς τὸν πάγον, καὶ μυθολογῶν ἅμα τῇ θέᾳ ἥδιον ποιήσω τὸ θέαμα τῷ διηγήματι. ἐργαστήριον verò fuiſſe officinam, in quam Iudices, aliique conuenirent ad iudicandum, Lyſiæ ducor auctoritate contra Eratoſthenem. οἱ δ᾽ ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐλθόντες τὰ ἀνδράποδα ἀπεγράφοντο. & paulò pòſt, ἀπαντῶσι δέ μοι καὶ Πείσωνι, ἐπιτυχόντες Μηλόβιός τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες. Nota etiam pro ὅμως in nonnullis legi ὅμε, & pro ὑποτιμῶμαι, ὑποτιμώμενοι, mendoſè vtrumque. ex vtroque poſtremo tamen legerem, ὑποτιμῶμαί μοι. ſic etiam εἶπεν, Alij ſcribunt φησὶν, & in aliis non habetur αὐτῷ poſt ἀπο-

λογουμένου. nec δὲ poſt ἀπέφυγε. Socrateæ præterea ὑποτιμήσεως meminêre plerique. Xenophon, non æſtimaſſe. πρῶτον γὰρ κελευόμενος ὑποτιμᾶσθαι, οὔτε αὐτὸν ὑπετιμήσατο, οὔτε τοὺς φίλους εἴασεν, ἀλλὰ καὶ ἔλεγεν, ὅτι τὸ ὑποτιμᾶσθαι, ὁμολογοῦντος εἴη ἀδικεῖν. Maximus Tyrius Diſſert. 39. ἐλέγχει δὲ τοῦ μὲν τὸ ἑκούσιον, ὅτι ἐξὸν αὐτῷ καὶ χρημάτων τιμήσασθαι, καὶ φυγὴν ἐκκλαπέντι, προείλετο ἀποθανεῖν. Plato æſtimaſſe, τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως, ſicuti & hic Auctor noſter, & Cicero, τί οὖν εἰμὶ ἄξιος παθεῖν τοιοῦτος ὤν; ἀγαθόν τι, εἰ δή γε κατὰ τὴν ἀξίαν τῇ ἀληθείᾳ τιμᾶσθαι, καὶ ταῦτά γε ἀγαθὸν τοιοῦτον, ὅ, τι ἂν πρέπει ἐμοί. τί οὖν πρέπει ἀνδρὶ πένητι εὐεργέτῃ, δεομένῳ ἄγειν σχολὴν ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ παρακελεύσει; οὐκ ἔσθ᾽ ὅ, τι πρέπει μᾶλλον οὕτως, ὡς τὸν τοιοῦτον ἄνδρα ἐν Πρυτανείῳ σιτεῖσθαι. πολύ γε μᾶλλον, ἢ εἴ τις ὑμῶν ἵππῳ, ἢ ξυνωρίδι, ἢ ζεύγει νενίκηκεν ὀλυμπιάσιν. ὁ μὲν γὰρ ὑμᾶς ποιεῖ εὐδαίμονας δοκεῖν εἶναι, ἐγὼ δὲ, εἶναι. καὶ ὁ μὲν τροφῆς οὐδὲν δεῖται. ἐγὼ δὲ δέομαι. εἰ οὖν δεῖ με κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τούτου τιμῶμαι τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως. Et ille apud Stobæum, καθάπερ καὶ Σωκράτης, ἐξὸν αὐτῷ ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου εἰ ἐβούλετο ἐξελθεῖν, καὶ τῶν δικαστῶν κελευόντων ἀργυρίου τιμήσασθαι, οὐ προσεῖχεν, ἀλλὰ τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως ἐτιμήσατο. Quod etiam innuiſſe videtur Xenophon in Apologia, Σωκράτης δὲ διὰ τὸ μεγαληγορεῖν ἑαυτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ φθόνον ἐπαγόμενος μᾶλλον καταψηφίσασθαι ἑαυτοῦ ἐποίησε τοὺς δικαστάς. Laërtius in pecuniis etiam ſe condemnaſſe tradit, καὶ τιμωμένων τῶν δικαστῶν τί χρὴ παθεῖν αὐτὸν, ἢ ἀποτίσαι, πέντε καὶ εἴκοσιν ἔφη δραχμὰς ἀποτίσειν. Εὐβουλίδης μὲν γάρ φησιν ἑκατὸν ὁμολογῆσαι. θορυβησάντων δὲ τῶν δικαστῶν. ἕνεκα μὲν, εἶπε, τῶν ἐμοὶ διαπεπραγμένων τιμῶμαι τὴν δίκην

τῆς

τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως. Nec diſſentit Plato in Apologia, Εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι χρήματα, ἐτιμησάμην ἂν χρημάτων, ὅσα ἔμελλον ἐκτίσειν. οὐδὲν γὰρ ἂν ἐβλάβην. νῦν δὲ, οὐ γάρ ἐστιν εἰ μὴ ἄρα ὅσον ἂν ἐγὼ δυναίμην ἐκτίσαι τοσούτου βούλεσθέ με τιμῆσαι. ἴσως δ' ἂν δυναίμην ἐκτίσαι ὑμῖν που μνᾶν ἀργυρίου. τοσούτου οὖν τιμῶμαι. Πλάτων δὲ ὅδε, ὦ Κρίτων, καὶ Κριτόβουλος, καὶ Ἀπολλόδωρος κελεύουσί με τριάκοντα μνῶν τιμήσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι. τιμῶμαι οὖν τοσούτου. ἐγγυηταὶ δ' ὑμῖν ἔσονται τοῦ ἀργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεοι. Cornelius Nepos in ſimili argumento de Melciade verba faciens, dicit. *Cauſa cognita capitis abſolutus, pecunia multatus eſt, eáque lis quinquaginta talentis æſtimata eſt, quantus in claſſem ſumptus factus erat.*

αὐτὸς γὰρ ἀπολογούμενος.] Iſti quoque loco Oedipo coniectore opus eſt. Alij Codices legunt οὕτω, quod magis arridet. Videtur enim innuere, nullo modo condemnationem effugere potuiſſe, ſi reſpondendo vera, ac iuſta in medium attuliſſet, cùm nec ſupparaſitari Iudicibus, nec blandè vellet palpari, cùm tunc iniuſtus in ſemet fuiſſet, vt ipſe opinabatur. & ſic illud αὐτὸς in αὐτὸν, vel ἑαυτὸν immutari poterit. Sed vt meliùs rem explicemus, ait Auctor Iudices in eo multos fuiſſe, vt Socrates pœnam, antequam ſuæ cauſæ defenſionem ſuſciperet, æſtimaret: quam ſi ſuſcepiſſet, purgaſſet vtique ſe. Deinceps cùm Socrates quid ſibi faciendum, & an reſpondendum conſuleret, tandem concludebat omninò ſibi reſpondendum non eſſe. Nam ſi ad blanditias, aliáque Iudicum delinimenta linguam conuertiſſet, vtique hoc modo reſponſionem inſtituen-

do, liberatus fuiſſet, at ſemetipſum offendiſſet; cùm indigna viro forti, ac libero, & Socrate denique ipſo pronunciaſſet; ſi verò rem ſeriò pertractando, vera, ac iuſta in medium attuliſſet, tunc cùm hac ratione ob peruicaciam Iudicum, iudicium effugere non potuiſſet, Iudices ipſos, qui eum condemnaſſent, offendiſſet. illi enim impiè, ac iniuſtè eum condemnantes, iniuſtorum, ac impiorum Iudicum nomen non euitaſſent. Quare nullo modo reſpondendum ratus arbitrio Iudicum cauſæ finem commiſit, adeò vt nec aliorum pro ſe ſcriptis Apologiis animum attenderit. Nec aliam huius loci eſſe ſententiam ſatis ſupérque ex Platone in Apologia probari poterit ex illis, ἴσως με οἴεσθε ἀπορίᾳ λόγων ἑαλωκέναι τοιούτων, οἷς ἂν ὑμᾶς ἔπεισα εἰ ᾤμην δεῖν ἅπαντα ποιεῖν καὶ λέγειν ὥστε ἀποφυγεῖν τὴν δίκην. Cuius verba plus iuſto longiora, ne tædio ſim, prætermitto. Apologias etiam aliorum pro ſe contempſiſſe, habeo ex Cicerone de Oratore lib. I. *Quin etiam cùm ei ſcriptam orationem diſertiſſimus Orator Lyſias attuliſſet, quam ſi ei videretur, ediſceret, vt ea pro ſe in iudicio vteretur, non inuitus legit, & commodè ſcriptam eſſe dixit: ſed inquit, vt ſi mihi calceos Sicyonios attuliſſes, non vterer, quamuis eſſent habiles, & apti ad pedes, quia non eſſent viriles. ſic illam orationem diſertam ſibi, & oratoriam videri: fortem, ac virilem non videri.* & Laërtius, ὁ δ' αὖ φιλόσοφος Λυσίου γράψαντος ἀπολογίαν αὐτῷ, ἀναγνοὺς ἔφη, καλὸς μὲν ὁ λόγος ὦ Λυσία, οὐ μὴν ἁρμόττων ἐμοί. δηλαδὴ γὰρ ἦν τὸ πλέον δικανικὸς, ἢ ἐμφιλόσοφος. Εἰπόντος δὲ τοῦ Λυσίου, πῶς εἰ καλὸς ὢν ὁ λόγος,

οὐκ ἂν σοι ἁρμόττει; ἔφη, οὐ γὰρ εἰ ἱμάτια καλὰ καὶ ὑποδήματα εἴη ἂν ἐμοὶ ἀνάρμοστα. De eadem Lyſiæ pro Socrate Apologia vide Valerium Maximum libro ſexto, capite quarto. Scripsêre tamen pro eo Apologias & Plato, & Xenophon, & multò pòſt Libanius Sophiſta. Legitur etiam Maximi Tyrij Diſſertatio, *An rectè fecerit Socrates, quòd accuſatus non reſponderit.*

ἄλλως τε καὶ γῆρας.] Idem argumentum elegantiſſimè pertractauit Xenophon in Apologia. νῦν δ' εἰ ἔτι προβήσεται ἡ ἡλικία, οἶδ' ὅτι ἀνάγκη ἔσται τὰ τοῦ γήρως ἀποτελεῖσθαι, καὶ ὁρᾶν τε χεῖρον, καὶ ἀκούειν ἧττον, καὶ δυσμαθέστερον εἶναι, καὶ ὧν ἔμαθον ἐπιλησμονέστερον. ἂν δ' αἰσθάνωμαι χείρων γιγνόμενος, καὶ καταμέμφωμαι ἐμαυτόν, πῶς ἂν εἴπειν ἐγὼ ἔτι ἂν ἡδέως βιοτεύοιμι; ἴσως δέ τι φαίναι αὐτὸν καὶ ὁ Θεὸς δι' εὐμένειαν προξενεῖ μοι, οὐ μόνον τὸ ἐν καιρῷ τῆς ἡλικίας καταλῦσαι τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὸ ᾗ ῥᾷστα. Eadem repetit in fine ἀπομνημον. 4. Ex quibus locis, vt obiter etiam hoc admoneam, ſententia eorum refellitur, qui cùm nullum apud Veteres perſpicillorum vſum deprehenderent, ne tanti ingenij, & acuminis viros tanto auxilio deſtitutos in miſera ſenectute cogerentur fateri, non verentur aſſeuerare eos homines, etiam in extrema ſenectute, nec caligaſſe oculis, nec ope aliorum indiguiſſe, vt obiecta conſpicerent. Eos ſanè quàm plurima Ariſtotelis loca, atque Platonis refellunt, qui ſenes alia, quàm iuuenes ratione videre fatentur. Sed præcipuè huius Epiſtolæ Auctor, & Xenophon ipſe, qui inter alia ſenectutis incommoda, auditus, viſúſque defectum

connumerant. Pro *κρεῖττον ἰδεῖν*, Alij legunt *κρείττονι ἰδεῖν*, ſed malè.

ὥστε κατὰ Θεόν.] Id totum explicat Xenophon dictis locis.

καταψηφισθείς.] Alij legunt *καταψηφίζεσθαι*, non æquè benè.

γελῶν ἐξῄει.] Mirum eſt Socratem vſque eò mortem contempſiſſe, vt condemnatus etiam riſui non pepercerit, ſed in eum palam effuſus ſpectatoribus innotuerit. Neque reticuit Xenophon in Apologia, *Εἰπὼν δὲ ταῦτα μάλα ὁμολογουμένως δὴ τοῖς εἰρημένοις ἀπῄει, καὶ ὄμμασι, καὶ σχήματι, καὶ βαδίσματι φαιδρός.*

μᾶλλον ἥδετο.] Id ita expreſſit Xenophon, *ἐπεὶ γὰρ ἔγνω τοῦ ἔτι ζῆν τὸ τεθνάναι αὐτῷ κρεῖττον εἶναι, ὥσπερ οὐδὲ πρὸς τἄλλα τἀγαθὰ προσάντης ἦν, οὐδὲ πρὸς τὸν θάνατον ἐμαλακίσατο, ἀλλ᾽ ἱλαρῶς καὶ προσεδέχετο αὐτὸν, καὶ ἐπετελέσατο.* Themiſtius Orat. 2. *ἀλλ᾽ οὐδὲ ὅτε κατεδίκασαν αὐτὸν Ἀθηναῖοι, οὐδ᾽ ὅτε ἐν τῷ ξύλῳ ἦν οὐδὲν ἀγεννὲς, ἢ ταπεινὸν ἔπραξεν, ἢ εἶπε πρὸς τοὺς ἑταίρους τοὺς εἰς τὸ δεσμωτήριον φοιτῶντας, ἀλλὰ περὶ ψυχῆς ἐφιλοσόφει, καὶ περὶ τῶν ἐν ᾅδου διηγεῖτο, ὁπόσα μὲν ἀγαθὰ ἐκεῖ περιμένει, ὁπόσα δὲ κακίαν τιμωρήματα, καὶ κολαστήρια.* Vide etiam Senecam epiſt. 104. Alij legunt *ἥδεις*, & *ἐνεπεπλώκεις*, ſed mendoſè.

ἔλεγε δὲ διότι τὸ οἴκημα.] Cuſtodiam, ac carcerem in Lycæum, & Academiam conuerſa, eáque abſolutiſſima, ampliſſimis eloquentiæ coloribus poſteritati Plato, aliique demandarunt. Nuſquam enim ſublimiùs, nuſquam Socrates diuiniùs philoſophatus eſt, nec diſſeruit de animæ immortalitate, aliiſque, quàm in vinculis, & cuſtodia, morti vicinus.

olor omnium qui vnquam fuêre; quíque futuri ſunt præſtantiſſimus. Hinc etiam cùm aufugere è cuſtodia poſſet, noluit; vt inter alios Cicero lib. 1. Tuſculan. Quæſtionum. *His & talibus adductus Socrates, nec patronum quæſiuit ad iudicium capitis, nec iudicibus ſupplex fuit; adhibuitque liberam contumaciam à magnitudine animi ductam, non à ſuperbia; & ſupremo vitæ die de hoc ipſo multa diſſeruit; & paucis antè diebus cùm facilè educi poſſet è cuſtodia, noluit, & cùm penè manu iam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita eſt, vt non ad mortem trudi, verùm in cælum videretur aſcendere.* Alij habent διασκάζειν, malè. περιπίπτειν, Alij, περιαίπτειν.

εἶτα δὲ ἀναμιμνησκομένους εἰς αὐτούς.] Legerem αὐτῶν. infrà ἑκάστῳ, Alij habent ἕκαστον. ἀποτοποιῶντα, Alii; ἀποτοπάζοντα.

ὅτι οὕτω γελῴημεν.] Hunc Socraticorum κλαυσιγέλωτα, & affectuum varietatem ita Plato in Phædone delineauit. ἀλλὰ δὴ ταῦτα οὐδὲν πάνυ μοι ἐλεεινὸν εἰσῄει ὡς εἰκὸς ἂν δόξειεν εἶναι παρόντι πένθει. οὔτε αὖ ἡδονὴ, ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων, ὥσπερ εἰώθειμεν. καὶ γὰρ οἱ λόγοι τοιοῦτοί τινες ἦσαν, ἀλλ᾽ ἀτεχνῶς ἄτοπόν τί μοι πάθος παρῆν, καί τις ἀήθης κρᾶσις ἀπό τε τῆς ἡδονῆς συγκεκραμένη ὁμοῦ, καὶ τῆς λύπης, ἐνθυμουμένῳ ὅτι αὐτίκα ἐκεῖνος ἔμελλε τελευτᾶν. καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελῶντες, ἐνίοτε δὲ δακρύοντες.

νῦν γὰρ θάνε.] Puto legendum θάνατος. vt ſit, eo tempore mortem nihil à feſtis Olympiis, cæteriſque ſolemnitatibus differre, quam ipſe ſummam exiſtimabat Panegyrim. Vel ἔθανε. Quaſi diceret,

Olympiorum, ac cæterarum ſolemnitatum blanditias, ac gaudia, quibus animo lætari ſolemus, tunc extingui, cùm ipſe extingueretur, id eſt, cùm ipſe abeam, etiam de pretioſiſſimis actum eſt.

ἐπειδὴ ἀποδημεῖν μέλλομεν.] Alii habent μέλλοντες. τεθανατωμένοι, Alii, τεθανατωμένου, malè. τούτου, legerem πόῤῥω τούτου, hoc eſt, longè ab hoc noſtro.

ὅτι εἴη ἡ ψυχὴ ἀθάνατος.] Multa de hoc argumento Plato in Phædone. & Cicero de ſenectute, *Demonſtrabantur mihi præterea, quæ Socrates ſupremo vitæ die de immortalitate animorum diſſeruiſſet, is, qui eſſet ſapientiſſimus oraculo Apollinis iudicatus.* ἐπιμεληθέντες, Alij corruptè legunt, ἔπι μεληθέντες.

ἡμᾶς δὲ αὖθις κλαίειν.] Plato. καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἷοί τε ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύειν, ὡς δὲ εἴδομεν πίνοντά τε, καὶ πεπωκότα, οὐκέτι. ἀλλ᾽ ἐμοῦ γε βίᾳ καὶ αὐτοῦ ἀστακτὶ ἐχώρει τὰ δάκρυα, ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαιον ἐμαυτόν. οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ τὴν ἐμαυτοῦ τύχην, οἵου ἀνδρὸς ἑταίρου ἐστερημένος εἴην. ὁ δὲ Κρίτων ἔτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τε ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἐξανέστη. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύων· καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησάμενος, κλαίων, καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὅντινα οὐ κατέκλαυσε τῶν παρόντων· πλήν γε αὐτοῦ Σωκράτους.

ἀποδημία γὰρ ἔλεγε.] Plato in Phædone. ὥστε ἥγε ἀποδημία ἡ νῦν ἐμοὶ προστεταγμένη μετ᾽ ἀγαθῆς ἐλπίδος γίγνεται καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ, ὃς ἡγεῖταί οἱ παρεσκευάσθαι τὴν διάνοιαν, ὥσπερ κεκαθαρμένην.

καὶ Εὐηνὸν τὸν ποιητήν.] Eueni Poëtæ Parij non contemnendá laus eſt apud Platonem in Apologia, & in Phædone, in quo eum meritiſſimo Philoſophi

nomine inſigniuit, & Socratis ad eum mandata non minùs, atque hic noſter Auctor exprimit. ταῦτα οὖν ὦ Κέβης Εὐήνῳ φράζε, καὶ ἐῤῥῶσθαι, καὶ ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν. ἄπειμι δὲ ὡς ἔοικε τήμερον. κελεύουσι γὰρ Ἀθηναῖοι. καὶ ὁ Σιμμίας, οἷον παρακελεύῃ, ἔφη, τοῦτο ὦ Σώκρατες Εὐήνῳ. πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρί. σχεδὸν οὖν ἐξ ὧν ἐγὼ ᾔσθημαι, οὐδ᾽ ὁπωστιοῦν ἄν σοι ἑκὼν εἶναι πείσεται. τί δαί, ἦ δ᾽ ὅς, οὐ φιλόσοφος Εὐηνός; ἐμοί γε δοκεῖ, ἔφη ὁ Σιμμίας. ἐθελήσει τοίνυν καὶ Εὐηνὸς καὶ πᾶς, ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεστιν.

ἡμέρας τριάκοντα.] Seneca epiſt. 70. *Socrates potuit abſtinentia finire vitam, & inedia potiùs, quàm veneno mori. triginta tamen dies in carcere, & in expectatione mortis exegit: non hoc animo tamquam omnia fieri poſſent, tamquam multas ſpes tam longum tempus reciperet, ſed vt præberet ſe legibus, vt fruendum amicis extremum Socratem daret. Quid erat ſtultius, quàm mortem contemnere, venenum timere.*

διὰ τὸ πλοῖον ἐπὶ Δῆλον.] Xenophon ἀπομνημον. 4. fine, ἀνάγκη γὰρ ἐγένετο αὐτῷ μετὰ τὴν κρίσιν τριάκοντα ἡμέρας βιῶναι. διὰ τὸ Δήλια μὲν ἐκείνου τοῦ μηνὸς εἶναι. τὸν δὲ νόμον μηδένα ἐᾶν δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν, ἕως ἂν ἡ θεωρία ἐκ Δήλου ἐπανέλθῃ. Plato Deliacæ ſolemnitatis originem, & ritus ita recenſet. τοῦτό ἐστι τὸ πλοῖον, ὥς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ Θησεύς ποτε εἰς Κρήτην τοὺς δὶς ἑπτὰ ἐκείνους ᾤχετο ἄγων, καὶ ἔσωσέ τε, καὶ αὐτὸς ἐσώθη. τῷ οὖν Ἀπόλλωνι εὔξαντο, ὡς λέγεται, τότε, εἰ σωθεῖεν ἑκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον. ἣν δὴ ἀεὶ, καὶ νῦν ἔτι ἐξ ἐκείνου κατ᾽ ἐνιαυτὸν τῷ Θεῷ πέμπουσιν. ἐπειδὰν οὖν ἄρξωνται τῆς θεωρίας, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαρεύειν τὴν πόλιν, καὶ δη-

μοσίᾳ μηδένα ἀποκτιννύναι, πρὶν ἂν εἰς Δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν δεῦρο. τοῦτο δ' ἐνίοτε ἐν πολλῷ χρόνῳ γίγνεται, ὅταν τύχωσιν οἱ ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτούς. ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς θεωρίας, ἐπειδὰν ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος στέψῃ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου. τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὥσπερ λέγω, τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης γεγονός. διὰ ταῦτα καὶ ὁ πολὺς χρόνος ἐγένετο τῷ Σωκράτει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ὁ μεταξὺ τῆς δίκης τε καὶ τοῦ θανάτου. De Deliis vide plura apud Petrum Caſtellanum ſyntagmate de Feſtis Græcorum, & Ioannem Meurſium in Græcia Feriata. Mirum eſt tandem de illius conſtantia argumentum, quod apud Stobæum ſerm. 1. ex Auctore incerto, antiquo tamen, narratur. Triduo enim à Iudicibus conceſſo vti noluit, ſed ipſo primo die, neque poſtrema diei hora expectata venenum animosè bibit. καὶ τριῶν ἡμερῶν αὐτῷ δοθεισῶν τῇ πρώτῃ ἔπιεν, καὶ οὐ προσέμεινε τῆς τρίτης ἡμέρας τὴν ἐσχάτην ὥραν παρατηρῶν, εἰ ἔστιν ἥλιος ἐπὶ τῶν ὀρῶν, ἀλλ' εὐθαρσῶς τῇ πρώτῃ.

ἐγώ τε, καὶ Τερψίων.] Plures annumerat Plato. conuenit tamen cum hoc in iis, qui non adfuerunt. ἔτυχον δὲ ὦ Φαίδων τινὲς παραγενόμενοι; οὗτός τε δὴ ὁ Ἀπολλόδωρος τῶν ἐπιχωρίων παρῆν, καὶ Κριτόβουλος, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Κρίτων, καὶ ἔτι Ἑρμογένης, καὶ Ἐπιγένης, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Ἀντισθένης. ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεὺς, καὶ Μενέξενος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων. Πλάτων δὲ οἶμαι ἠσθένει. ξένοι δέ τινες παρῆσαν; ναί. Σιμμίας τέ γε ὁ Θηβαῖος καὶ Κέβης, καὶ Φαιδώνδης, καὶ Μεγαρόθεν Εὐκλείδης, καὶ Τερψίων. τί δὲ Ἀρίστιππος, καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο; οὐ δῆτα· ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι. ἄλλος δέ τις παρῆν; σχεδόν τι οἶμαι τούτους παραγενέσθαι.

τῷ Ἀσκληπιῷ θῦσαι ἀλεκτρυόνα.] Plato. καὶ ἐκκαλυψάμενος· ἐνεκεκάλυπτο γάρ· εἶπεν ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέγξατο, ὦ Κρίτων ἔφη τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρυόνα, ἀλλὰ ἀπόδοτε, καὶ μὴ ἀμελήσητε. Cur autem Gallum immolari iuſſerit, cauſam reddidit Theodoretus ſerm. 7. de ſacrificiis in Curat. Græc. affectionum.

καὶ λούσαντες.] Plato eum antequam venenum biberet, lotum affirmat, ne negotium faceſſeret mulieribus. δοκεῖ γὰρ ἤδη βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον, καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν λούειν. &, ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι, ὡς λουσόμενος. καὶ ἐπεὶ δὲ ἐλούσατο. Fieri tamen potuit eum poſt mortem denuò ab amicis, & diſcipulis lotum fuiſſe. De lotione, & vnctura mortuorum plura Ioannes Kirchmannus lib. 1. cap. 7.

καὶ πρεπόντως θάψαντες.] Curam tamen funeris Critonis arbitrio reliquiſſe, dummodò legibus conſentaneè fieret, Plato refert. καὶ φαίναι τοὐμὸν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν οὕτως, ὅπως ἄν σοι φίλον ᾖ καὶ μάλιστα ἡγῇ νόμιμον εἶναι. Ex verbis verò, quæ ipſe ad eundem Critonem dixerat, nihil ei de ſepulturæ curâ dixiſſe apertè colligitur. Ea Cicero Tuſcul. Quæſt. lib. 1. ita vertit, *Cùm enim de immortalitate animorum diſputaſſet, & iam moriendi tempus vrgeret*, rogatus à *Critone*, quemadmodum ſepeliri vellet, Multam verò, *inquit*, operam, amici, fruſtrà conſumpſi. Critoni enim noſtro non perſuaſi me hinc auolaturum, neque quicquam mei relicturum. Veruntamen, Crito, ſi me aſſequi potueris, aut ſicubi nactus eris, vt tibi videbitur, ſepelito; ſed mihi crede, nemo me ve-

ſtrûm, cùm hinc exceſſero, conſequetur. *Præclarè id quidem, qui & amico permiſerit, & ſe oſtenderit de hoc toto genere nihil laborare.*

Epistola XV.

καὶ οἱ περὶ Γρύλλον.] Reſpondet Xenophon illis, qui de morte Socratis narrationem tranſmiſerant, eóſque præterea hortatur, vt facta, dictáque illius literis commendent, quæ futuris hominibus abſolutiſſimæ Apologiæ loco eſſe poterunt.

ὅπερ ἦν εἰκὸς αὐτοὺς ποιεῖν.] In alio deeſt τὸ, ἦν.

τὸ φεύγειν τὴν τύχην.] Alius habet, τὴν ψυχὴν, malè. καὶ τοὺς ἐπισουστάντας, Alius, ἐπιστάντας, Alius, ἐπιστήσαντας.

οἱ δὲ εἰς μακρὰν.] De pœna eorum, qui in Socratem accuſationis tela coniecerunt, déque Lacedæmoniorum in Athenienſes pro Socratis condemnatione dicteriis, vnà cum eodem Xenophonte nonnulla infrà epiſt. 17.

τὸ γὰρ πάθος ἤδη ἄγει.] In alio deeſt, ἤδη. διῆκται, Alij habent, ἐφῖκται.

καὶ ὑπὸ τῆς Πυθίας μαρτυρηθέντα.] Alius legit παρά. Apollinis oraculo Socrates ſapientiſſimus omnium iudicatus eſt. Ita refert Plato in Apologia. Cicero Academ. Quæſt. lib. 1. & de Amicitia. Plinius lib. 7. cap. 31. & 34. Libanius in Apologia Socratis. Dio Chryſoſtomus Oratione Athenis habita de Fuga. Laërtius in Vita Socratis. Valerius Maximus lib. 3. cap. 4. & lib. 7. cap. 2. Themiſtius Orat. 14. Iuſtinus Martyr Orat. Parænetica ad Gentes. Theodo-

retus de Curat. Græc. affect. ſerm. 2. At quomodo Socrates, qui ſe nihil ſcire affirmabat ex vnâ parte, & ex aliâ Dæmonium ſibi ſignificare, quæ erant cognitu neceſſaria, teſtimonio Pythiæ ſapientiſſimus dictus ſit, pluribus examinat Ariſtides Orat. 2. Platonica.

ὧν ἔπεμψα.] Alius, ὧν ἐπέμψαμεν.

ἔχοντες ἐν αὖθις.] Alius, σοὶ αὖθις γράφειν μοι.

καί φημι δή.] Alius, δεῖν.

ἤδη δέ μοι καὶ Πλάτωνος.] De Platonis, & Xenophontis ſimultate Laërtius in Xenophonte. ὅθεν καὶ πρὸς ἀλλήλους ζηλοτύπως εἶχον, αὐτός τε καὶ Πλάτων ὡς ἐν τῷ περὶ Πλάτωνος λέξομεν. Vide quæ ipſe ſcribit in Platone, & quæ in eum locum adnotauit Caſaubonus, & quæ in Vita Solini commemorat Ioannes Camerſ.

ἡμεῖς μέν τοι φαμὲν ὅτι τοιαῦτα οὐκ ἠκούσαμεν.] Alius, ἀκηκόαμεν. Platonem pleraque ex ingenio, ac libidine de nouo confinxiſſe, alia quibuſdam, quibus illa non ſucceſserunt appinxiſſe, immutato non ſolùm rerum ordine, & omnibus etiam miris inuerſis Anachroniſmis, euidentiſſimis argumentis probare conati ſunt Athenæus, & Ariſtides, aliique quorum tantùm nomen ſupereſt, ſcripta tempus inuidit poſteritati. φασὶ δὲ καὶ Σωκράτην ἀκούσαντα τὸν Λύσιν ἀναγινώσκοντος Πλάτωνος, Ἡράκλεις, εἰπεῖν, ὡς πολλά μου καταψεύδεθ' ὁ νεανίσκος. οὐκ ὀλίγα γὰρ, ὧν οὐκ εἴρηκε Σωκράτης, γέγραφεν ἀνήρ. Hinc non immeritò de Platone concludebat Ariſtides, ὁ δὲ τῆς φύσεως οἶμαι κέχρηται περιουσίᾳ, ὥσπερ καὶ ἄλλα μυρία δή που διεξέρχεται ἐπὶ τῷ Σωκράτους ὀνόματι, περὶ ὧν ὁμολογεῖται μηδὲν ἐκεῖνον πραγματεύεσθαι.

ὥσπερ καὶ αὐτός.] Alius habet, *αὐτῶν*, malè.

μηδὲν εἶναι ποίημα αὐτοῦ.] Hoc eodem dicto Platonis vſus eſt Athenæus in fine Dipnoſophiſtarum, *ταῦτα φίλτατε Τιμόκρατες κατὰ τὸν Πλάτωνα οὐ Σωκράτους νέου, καὶ καλοῦ παίγνια, ἀλλὰ τῶν Δειπνοσοφιστῶν σπουδάσματα.* Locus Platonis, quem fortè Xenophon reſpexit, eſt in ſecunda Epiſtola ad Dionyſium. *Διὰ ταῦτα οὐδὲν πώποτ᾽ ἐγὼ περὶ τούτων γέγραφα. οὐδ᾽ ἔστι σύγγραμμα Πλάτωνος οὐδὲν, οὐδ᾽ ἔσται. τὰ δὲ νῦν λεγόμενα Σωκράτους ἐστὶ καλοῦ, καὶ νέου γεγονότος.* In voce *καλοῦ* omnes expoſitores conueniunt, vt virtute clari ſimul, & iuuenis, quod ſanè difficile videtur, illa fuerint exercitamenta. Ita Ficinus, Serranus, Dalecampius, alij. quod an in dicto Platonis locum habeat non contendo, ſanè in hoc Xenophontis vereor ne quid aliud ſibi velit, cùm præcedat illud de Platone, *θρυπτόμενος πρὸς τοὺς καλοὺς*, ad quod etiam repetitio *καλοῦ* referri deberet. At quomodo Socrates pulcher eſſe potuit ſimus, & ventricoſus, cadaueroſa facie, colore muſtellino, vno verbo, monſtrum hominis? An ergo *καλοῦ* verbum per iocum non ſine felle in Platonem coniectum, illud infert, quòd inter formoſos cum formoſis lepidulus iſte Socrates verſaretur, venuſtatis, ac pulchritudinis admirator? certè ſi de forma, egregia tamen illa inter adoleſcentes contentio exoritur, Socrates ibi præſes nulli concedit. Ipſum nobis Platonis Dialogi, quantum ſibi in forma placeret, exprimunt accuratè, & præcipuè in Sympoſio. *ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω.*

ἐῤῥώσθον μοι.] Alius legit, ἐῤῥώσθέ μοι.

EPISTOLA XVI.

τὰ περὶ τῆς τελευταίας.] Ariſtippus enim, & Cleombrotus in obitu Socratis Æginæ commorabantur, vt ſuprà oſtenſum eſt. Hic Ariſtippus ἐρωτώμενος, vt ſcribit Laërtius in eius Vitâ, πῶς ἀπέθανε Σωκράτης, ἔφη, ὡς ἂν ἐγὼ εὐξαίμην. adeò mors Socratis optabilis prudentibus hominibus viſa eſt, vt vnuſquiſque ſimilem ſibi peroptaret.

καὶ ὅτι οὔτε περιιόμενος.] Alius, περιεόμενος. διαδιδράναι, Alius, διαδρᾶναι.

ὅτι νῦν μέλλει δικάσειν.] Alius, διδράσκειν. Quare locum corrigerem, ὅτι μὴ μέλλοι διδράσκειν.

ἁ πατεῖς αὐτοῦ ὅσον ἐφ' αὐτῷ.] Alius, ἁ πατεῖς αὐτῷ ὅσον ἀφ' αὐτῶ.

ἀδίκως αὐτόν.] Alius, αὐτὴν, malè.

δοκέων μέν τοι.] Alius, δοκέω μέν τοι. An rectè fecerit Socrates non reſpondendo, vide quæ Epiſt. 14. adnotabamus.

πῶς ἀνεχωρήσατε πάντες.] Amicorum Socratis poſt illius necem fugam, atque exilium ſic Libanius in Apologia deplorauit. μηδ' ἀναμείνητε θέαμα δεινὸν, καὶ τῆς πόλεως ἀλλότριον ἐκφερόμενον ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου Σωκράτην. ἔρημον δὲ τὸ ἄστυ τῆς ἐκείνου φωνῆς, ὥσπερ τινὸς ἀηδόνος. τοὺς ἑταίρους ἐν μὲν τῷ παραυτίκα σιγῇ καταρωμένους ὑμῖν, ἔπειτα δὲ φεύγοντας ἄλλον ἄλλοσε, τοὺς μὲν εἰς Μέγαρα, τοὺς δὲ εἰς Κόρινθον, τοὺς δὲ εἰς Ἦλιν, τοὺς δὲ εἰς Εὔβοιαν, μεταφέροντας ἑτέρωσε τὸ τῆς Ἀττικῆς ἄνθος, παρ' οὓς ἴοιεν λέγοντας. δέχεσθε τοὺς Ἀθήνηθεν, ὦ ἄνδρες, φυγάδας, οὐ προδότας, οὐδ'

ἀστρατεύτοις, &c. & Laërtius ex Hermodoro tradit Platonem, & alios Philoſophos poſt mortem Socratis ad Euclidem Megara confugiſſe. *πρὸς τοῦτον*, Euclidem, *φησὶν ὁ Ἑρμόδωρος ἀφικέσθαι Πλάτωνα, καὶ τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτὴν, δείσαντας τὴν ὠμότητα τῶν τυράννων.*

μή τι καὶ ἐφ' ὑμᾶς ἔλθοι τῶν αὐτῶν ἄν, καὶ οὐκ.] Alius & melius, *μή τι καὶ ἐφ' ὑμᾶς ἔλθοι ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐκ εἴποι.*

Epistola XVII.

Διαμαχόμενος περὶ ἀρετῆς ἢ ἄν.] Alius, *διαμαχόμενοι περὶ ἀρετῆς ἢ δῶ*, malè.

πρός τε Θεοὺς, καὶ ἀνθρώπους.] Duplex namque fuit accuſationis caput, vnum contra Deos, *οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει Θεοὺς, οὐ νομίζων*; alterum contra homines, *ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων.*

περὶ τῶν ἔπειτα.] Alius, *περὶ ὧν ἔπειτα.*

προσκαλεσάμενοι ἀπέκτειναι.] Alius, *ἀπέκτειναν.* De morte accuſatorum Socratis non vna apud omnes ſententia. Hic ab Athenienſibus condemnatos, occiſóſque fuiſſe tradit. Idem affirmat Diodorus lib. 14. *ἀδίκου δὲ τῆς κατηγορείας γεγενημένης ὁ δῆμος μετεμελήθη, τηλικοῦτον ἄνδρα θεωρῶν ἀνῃρημένον. διόπερ τοὺς κατηγορήσαντας δι' ὀργῆς εἶχε. καὶ τέλος ἀκρίτους ἀπέκτεινε.* Laërtius cæteros quidem exilio, Melitum morte multatum fuiſſe ait in Socrate. *Ἀθηναῖοι δὲ εὐθὺς μετέγνωσαν, ὥστε κλεῖσαι καὶ παλαίστρας, καὶ γυμνάσια, καὶ τοὺς μὲν ἐφυγάδευσαν, Μελίτου δὲ θάνατον κατέγνωσαν. Σωκράτη δὲ χαλκῆς εἰκόνος ἐτιμήσαντο, ἣν ἔθεντο ἐν τῷ Πομπείῳ, Λυσίππου ταύτην ἐργασαμένου. Ἄνυτόν τε ἐπιδημήσαντα αὐθημερὸν ἐξεκήρυξαν.*

Ἡρακλεῶται. Huiúſque cauſam fuiſſe potiſſimùm Antiſthenem idemmet in Antiſthene. αὐτὸς δὲ καὶ Ἀνύτῳ τῆς φυγῆς αἴτιος γενέσθαι δοκεῖ. καὶ Μελίτῳ τοῦ θανάτου. Ποντικοῖς γὰρ νεανίσκοις κατὰ κλέος τοῦ Σωκράτους ἀφιγμένοις περιτυχὼν, ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν Ἄνυτον, εἰπὼν ἐν ἤθει, σοφώτερον εἶναι τοῦ Σωκράτους· ἐφ' ᾧ διαγανακτήσαντας τοὺς περιεστῶτας ἐκδιῶξαι αὐτόν. Imò Themiſtius oratione 2. Heracleæ ab oppidanis lapidibus fuiſſe obrutum Anytum. τοιγαροῦν οὐκ ἐς μακρὰν Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν ἀμφὶ Σωκράτους, καὶ δίκην ἔπραξαν τὸν Μέλιτον τῆς δίκης ἐκείνης. καὶ ἔφυγεν Ἄνυτος ἐκ τοῦ ἄστεως, καὶ αὐτὸν κατέλευσαν διὰ Σωκράτην οἱ Ἡρακλεῶται οἱ ἐν τῷ Πόντῳ, καὶ νῦν δείκνυται αὐθ τοῦ [lego σώματος. cenotaphium nempe] αὐτόθι σῆμα ἐν τῷ προαστείῳ οὐ μακρὰν θαλάττης οὗ περιέβαλλον τὸν Ἄνυτον οἱ Ἡρακλεῶται. Plutarchus de Inuidia & Odio, calumniatores Socratis adeò Athenienſibus exoſos fuiſſe ſcribit, vt neque ignem accenderent, neque interrogantibus reſponderent, neque in balneo aqua vterentur eadem, donec illi impatientia odij ſeſe ſuſpenderunt. τοὺς γοῦν Σωκράτη συκοφαντήσαντας, ὡς εἰς ἔσχατον κακίας ἐληλακότας οὕτως ἐμίσησαν οἱ πολῖται, καὶ ἀπεστράφησαν, ὡς μήτε πῦρ αὔειν, μήτε ἀποκρίνεσθαι πυνθανομένοις, μήτε λουομένοις κοινωνεῖν ὕδατος, ἀλλ' ἀναγκάζειν ἐκχεῖν ἐκεῖνο τοὺς παραχύτας ὡς μεμιασμένον, ἕως ἀπήγξαντο μὴ φέροντες τὸ μῖσος.

μετὰ τὸ θάνατον ἐκ τοῦ οἰ.] Alius habet & meliùs, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρὰ πάντων εὐθυνόμενοι τὴν γνώμ.

ὅτι γὰρ οὐκ ἐχρῆν.] Locum mutilum, & deprauatum ſic corrigerem, ὅτι γε οὐκ ἐχρῆν οὐκ ἀδικοῦντα αὐτὸν κατηγορηθῆναι, καὶ κατηγορηθέντα μὴ ἀποκτιννύναι. Malum

enim fuit hominem probitate, pietate, & moribus eximium ob nonnullorum calumnias in iudicium vocare, permitteréque, vt impietatis, iniuſtitiæ, ac impudicitiæ accuſaretur. Peſſimum item fuit ita accuſatum, delatúmque opprimere, ac neci tradere. Vide Dionem Chryſoſtomum Orat. 47. quæ eſt Concio in Patriam.

ἢ γὰρ εἰ τὴν Πλάτανον, ἢ τὴν Κύνα.] Hinc aduerſariorum in Socratem prima tela. Dij illi nobis ſunt, per quos fidem nobis conciliare ſolemus, Socrates per Platanum, & Canem, aliáque ſimilia fidem ſuam aſtringit, & Deo non alio, quàm ſimilibus confirmat. Deos ergo ſimiles veneratur, quos nec coluit Athenienſium ciuitas, nec reliquæ Græciæ ciuitates veneratæ ſunt.

ἀεὶ γὰρ τούτων καθόσον ὤν.] Lego *καθοπιοῦν.*

καὶ δὲ τοῦ νεανίσκου τοῦ Λακεδαιμονίου.] Non aliò reſpexiſſe videtur Libanius in Apologia Socratis. *ὅταν οἱ συνήθεις ἐκείνῳ πενθῶσιν, ὅταν οἱ φίλοι κλαύσωσιν, ὅταν οἱ ξένοι καταπλέωσι μὲν ὡς συνεσόμενοι τῷ ἀνδρὶ, τεθνεῶτα δὲ εὑρόντες ζητῶσι τὸν τάφον. ὅταν ἕτερος πρὸς ἕτερον λέγῃ δεικνὺς ἅμα τὸν τόπον, ἐνταῦθα περὶ ἀνδρείας, ἐνταῦθα περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατό ποτε λόγους.*

προσαγγέλλεται ὅτι.] Alius habet, *προσαγγέλλῃ.*

ἔχοντες αὖθις φυλάξαι.] Alius legit *αὐτόν.*

χαλεπηνάμενοι ὤν.] Athenienſes ſimilium facinorum pœnitentiam etiam aliàs ſæpiùs inceſſiſſe tradit Laërtius. *οὐ μόνον δὲ ἐπὶ Σωκράτους Ἀθηναῖοι πεπόνθασι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείστων ὅσων. καὶ γὰρ Ὅμηρον, καθά φησιν Ἡρακλείδης, πεντήκοντα δραχμαῖς ὡς μαινόμενον ἐτίμησαν,*

καὶ

καὶ Τυρταῖον παρακόπτην ἔλεγον.

τοὺς δὲ αἰτίους τεθνάναι.] Aureum eſt Andocidis de Myſteriis monitum. νομίσατε τοίνυν ἀσέβημα οὐδὲν ἔλαττον εἶναι, τοὺς μηδὲν ἠδικηκότας ἀσεβεῖν καταγνῶναι, ἢ τοὺς ἠσεβηκότας μὴ τιμωρεῖσθαι.

ὤνησθαι μὲν ἡμᾶς.] Nullum tamen publicum emolumentum ciuitati acceſſit, quin imò à ſublato Socrate nullum poſtea egregium facinus ab Athenienſibus editum eſt, quod ſupputatione temporum demonſtrari poſſe affirmat Eunapius in Ædeſio. καὶ δῆμος ὅλος ἐπ' ἀνδρὸς ἠτύχει φόνῳ. ἔστι γὰρ ἐκ τῶν χρόνων λογιζομένῳ συλλαβεῖν, ὅτι Σωκράτους ἀπελθόντος βιαίως, οὐδὲν ἔτι λαμπρὸν Ἀθηναίοις ἐπράχθη. ἀλλ' ἥ τε πόλις ὑπέδωκε, καὶ διὰ τὴν πόλιν τὰ τῆς Ἑλλάδος ἅπαντα συνεφθάρη.

Ἀθήναζε ὦ ἀνείξη.] Alius, ὦ ἄναξ ἤ. Vtrumque corruptè. Exiſtimo legendum, οἱ ἀναξίως. ſic enim omnia cohærent. Neque enim Socratis amici digni erant, qui Vrbe pellerentur, motique Senatu ac Patria apud exteras nationes haud tuti, vagi, & vndique excluſi, excurrerent. Hoc idem contigiſſe diſcipulis Pythagoræ narrat Lyſis ad Hipparchum. μετὰ τὸν Πυθαγόραν ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι οὐδέποκα διασκεδασθήσεσθαι τὸ ἄθροισμα τῶν ὁμιλητῶν εἰς τὸν ἐμαυτοῦ θυμὸν ἐβαλόμαν. ἐπεὶ δὲ παρ' ἐλπίδας ὥσπερ ἀπὸ ναὸς μεγάλας φορτίδος ἐν ἐρήμῳ πελάγει λυθείσας, ἄλλος ἄλλοσε φορεύμενοι διεσπάρημεν, ἄξιον κἀμὲ μνᾶσθαι τῶν τήνου θείων καὶ σεμνῶν παραγγελμάτων.

Epistola XVIII.

ἄγοντες τὴν βίον.] Humaniſſima eſt hæc Xeno-

phontis Epiſtola in exilio ſcripta ad amicos, quos omnes inuitat, vt aduentu ſuo cum celeberrimo ſapientum hominum conuentu diem feſtum, ac Templi Dianæ ſacri exædificationem ſolemniorem redderent. Ibi nihil ait defuturum, quod à Viris Socratica diſciplina imbutis deſiderari poterit.

τῇ ὑφ' ἡμῶν καθιδρυμένῃ.] Xenophon poſt difficilem illam, & periculoſam expeditionem ab Athenienſibus, quòd Cyro, qui fuit illis inimiciſſimus, contra Perſarum Regem, quo maximè beneuolo vtebantur, ſtipendia feciſſet, exilio multatur; pòſt à Lacedæmoniis Scillunte donatur, vbi conſtituto domicilio, agri partem Dianæ Epheſiæ dedicat, vt Pauſanias auctor eſt in Eliacis. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὕστερον Σκιλλοῦντα ἀποτεμόμενοι τῆς Ἠλείας Ξενοφῶντι ἔδωκαν τῷ Γρύλλου φυγάδι ἤδη γεγονότι ἐξ Ἀθηνῶν. ἐδιώχθη δὲ ὁ Ξενοφῶν ὑπὸ Ἀθηναίων, ὡς ἐπὶ βασιλέα τῶν Περσῶν σφίσιν εὔνουν ὄντα στρατείας μεταλαχὼν Κύρῳ πολεμιωτάτῳ τοῦ δήμου. καθήμενος γὰρ ἐν Σάρδεσιν ὁ Κῦρος Λυσάνδρῳ τῷ Ἀριστοκρίτους, καὶ Λακεδαιμονίοις χρήματα ἀνήλισκεν ἐς τὰς ναῦς. ἀντὶ τούτων μὲν Ξενοφῶντι ἐγένετο φυγή. κατοικήσας δὲ ἐν Σκιλλοῦντι, τέμενός τε, καὶ ἱερὸν, καὶ ναὸν Ἀρτέμιδι ᾠκοδομήσατο Ἐφεσίᾳ. Qui etiam refert, alios commemorare receptam à ſuis Scilluntem, & Xenophontem, quòd illam à Lacedæmoniis accepiſſet, in Olympico conſilio poſtulatum, cauſam dixiſſe, abſolutúmque ab Eleis Scilluntem in poſterum impunè domicilium habuiſſe. οἱ δὲ Ἠλείων ἐξηγηταὶ κομίσασθαί τε αὖθις Σκιλλοῦντα Ἠλείους ἔλεγον, καὶ Ξενοφῶντα, ὅτι ἔλαβε παρὰ Λακεδαιμονίων τὴν γῆν, κριθῆναι μὲν ἐν τῇ Ὀλυμπιακῇ βουλῇ,

τυχόντα δὲ παρὰ Ηλείων συγγνώμης, ἀδεῶς ἐν Σκιλλοῦντι οἰκῆσαι. καὶ δὴ καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω ἱεροῦ, μνῆμά τε ἐδείκνυτο, καὶ τῆς πεντελησίν ἐστι λιθοτομίας εἰκὼν ἐπὶ τάφῳ. εἶναι δὲ αὐτὸ Ξενοφῶντος λέγουσιν οἱ προσοικοῦντες. Laërtius ait prædium illud, quod Deæ conſecrauerat, emiſſe ex Demetrio Magneſio; & confirmat ipſe Xenophon. Ξενοφῶν δὲ λαβὼν χωρίον ὠνεῖται τῇ Θεῷ, ὅπου ἀνεῖλεν ὁ Θεός.

καὶ ἐγανύσκοντο τοῦ τόπου.] Loci amœnitatem expreſſit etiam Laërtius. καὶ καθιέρωσε τῇ Θεῷ δι' οὗ ποταμὸς ἔρρει Σελλινοῦς ὁμώνυμος τῷ ἐν Εφέσῳ. τοὐντεῦθεν διετέλει κυνηγετῶν, καὶ τοὺς φίλους ἑστιῶν, καὶ τὰς ἱστορίας συγγράφων. Pauſanias. παρέχεται δὲ ὁ Σκιλλοῦς καὶ ἄγρας θηρίων, ὑῶν τε ἀγρίων, καὶ ἐλάφων, καὶ τὴν γῆν τὴν Σκιλλουντίαν Σελινοῦς ποταμὸς διέξεισι. Et quid fidem ex aliis rebus adſtruimus, vbi Xenophon ipſe, & locum, & templum, & alia adamuſſim, elegantérque proſequitur lib. 5. de expeditione Cyri; quæ quia loco commentarij eſſe poſſunt in hanc Epiſtolam non grauabor exſcribere. τὸ δὲ τῆς Αρτέμιδος τῆς Εφεσίας, ὅτε ἀπῄει σὺν Αγησιλάῳ ἐκ τῆς Ασίας τὴν εἰς Βοιωτοὺς ὁδὸν κατέλιπε παρὰ Μεγαβύζῳ τῷ τῆς Αρτέμιδος νεωκόρῳ, ὅτι αὐτὸς κινδυνεύσων ἐδόκει ἰέναι μετ' Αγησιλάου ἐν Κορωνείᾳ. καὶ ἐπέστειλεν, ἢν μὲν αὐτὸς σωθῇ, ἑαυτῷ ἀποδοῦναι· εἰ δέ τι πάθοι ἀναθεῖναι ποιησάμενον τῇ Αρτέμιδι, ὅ, τι οἴοιτο χαριεῖσθαι τῇ Θεῷ. ἐπειδὴ δ' ἔφυγε Ξενοφῶν κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἰκισθέντι παρὰ τὴν Ολυμπίαν, ἀφικνεῖται Μεγάβυζος εἰς Ολυμπίαν θεωρήσων, καὶ ἀποδίδωσι τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ. Ξενοφῶν δὲ λαβὼν χωρίον ὠνεῖται τῇ Θεῷ ὅπου ἀνεῖλεν ὁ Θεός. ἔτυχε δὲ διαρρέων διὰ τοῦ χωρίου ποταμὸς Σελλινοῦς. καὶ ἐν Εφέσῳ δὲ παρὰ τὸν τῆς Εφεσίας Αρτέμιδος νεὼν Σελλινοῦς πο-

ταμὸς παραρρεῖ, καὶ ἰχθύες τε ἐν ἀμφοτέροις εἰσὶ καὶ κόγχαι. ἐν δὲ τῷ Σκιλλοῦντι χωρίῳ καὶ θῆραι πάντων, ὅσα ἐστὶν ἀγρευόμενα θηρία. ἐποίησε δὲ καὶ ναὸν, καὶ βωμὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀργυρίου. καὶ τὸ λοιπὸν ἀεὶ δεκατεύων τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὡραῖα, θυσίαν ἐποίει τῇ Θεῷ. καὶ πάντες οἱ πολῖται, καὶ οἱ πρόσχωροι ἄνδρες καὶ γυναῖκες μετεῖχον τῆς ἑορτῆς. παρεῖχε δὲ ἡ Θεὸς τοῖς σκηνοῦσιν ἄλφιτα, ἄρτους, οἶνον, ἀργύρια, τραγήματα, καὶ τῶν θυομένων ἀπὸ τῆς ἱερᾶς νομῆς λάχος, καὶ τῶν θηρευομένων δέ. καὶ γὰρ θήρας ἐποιοῦντο εἰς τὴν ἑορτὴν οἵ τε Ξενοφῶντος παῖδες, καὶ οἱ τῶν ἄλλων πολιτῶν. οἱ δὲ βουλόμενοι καὶ ἄνδρες συνεθήρων. καὶ ἡλίσκετο τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ χωρίου, τὰ δὲ ἐκ τῆς Φολόης, σύες, καὶ δορκάδες καὶ ἔλαφοι. ἔστι δὲ ὁ τόπος, ᾗ ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Ὀλυμπίαν πορεύονται, ὡς εἴκοσι στάδιοι ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἱεροῦ. ἔνι δ᾽ ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ καὶ ἄλση, καὶ ὄρη δένδρων μεστὰ, ἱκανὰ καὶ σῦς, καὶ αἶγας, καὶ οἶς τρέφειν, καὶ ἵππους, ὥστε καὶ τὰ τῶν εἰς τὴν ἑορτὴν ἰόντων ὑποζύγια εὐωχεῖσθαι. περὶ δ᾽ αὐτὸν τὸν ναὸν ἄλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη, ὅσα ἐστὶ τρωκτὰ ὡραῖα. ὁ δὲ ναὸς ὡς μικρὸς μεγάλῳ τῷ ἐν Ἐφέσῳ εἴκασται, καὶ τὸ ξόανον ἔοικεν ὡς κυπαρίσσινον χρυσῷ ὄντι τῷ ἐν Ἐφέσῳ. καὶ στήλη ἕστηκε παρὰ τὸν ναὸν γράμματα ἔχουσα. ἱερὸς ὁ χῶρος τῆς Ἀρτέμιδος. τὸν δὲ ἔχοντα, καὶ καρπούμενον τὴν μὲν δεκάτην καταθύειν ἑκάστου ἔτους, ἐκ δὲ τοῦ περιττοῦ τὸν ναὸν ἐπισκευάζειν. ἐὰν δέ τις μὴ ποιῇ ταῦτα, τῇ Θεῷ μελήσει.

ἀνεσώσατο ἄρα ἀπὸ βασιλέως.] Præter Xenophontem meminit etiam huius expeditionis, & Regis in Græcos duces perfidiæ, Chion Heracleenſis epiſt. 3. & Iſocrates Orat. ad Philippum, in qua docet bellum illud omnibus maximè fructuoſum fuiſſe. ὅσοι γὰρ ἐπεχείρησαν πρὸς τὸν βασιλέα πολεμεῖν, ἅπασι συνέπεσεν ἐξ ἀδόξων μὲν γενέσθαι λαμπροῖς, ἐκ πενήτων δὲ πλου-

σίοις, οὐχ ὑπὸ ταπεινῶν δὲ πολλῆς χώρας, καὶ πόλεων δεσπόταις.

τοῦ βαρβάρου καὶ τὴν ἔπειτα.] Alius, τοῦ βαρβάρου τῆς ἔπειτα.

καὶ τὴν Θρᾳκίαν κακῶν.] De periculis Xenophontis in Thracia abundè ſatis ipſe in expeditione.

πεποίημαι δέ τινα ἀπομνημονεύματα.] Libros de dictis, & factis Socratis in exilio à ſe ſcriptos tradit ipſe Xenophon hîc. Hiſtorias etiam Plutarchus de exilio, & Laërtius dicto loco.

ἐδόκει ἁρμόδια.] Alius, δοκεῖ.

περίφρασιν αἰνίττεται.] An meliùs, ἐστὶ πλάττεται τοῦ μὴ φιλοσοφεῖν? Alius, τὸ μὴ φιλοσοφεῖν, ineptè. Miram Simonis in adhærendo Socratis monitis conſtantiam!

Epistola XIX.

καὶ περιεφύτευσεν ὁ χῶρος.] Aptiùs exiſtimo legi poſſe, περιεφύτευτος. Xenophon. περὶ δὲ αὐτὸν τὸν ναὸν ἄλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη. ὅσα ἐστὶ τρωκτὰ, ὡραῖα.

καὶ δηλοῦται ἱερὸς ἐστὶ.] Xenophon. καὶ στήλη ἕστηκε παρὰ τὸν ναὸν γράμματα ἔχουσα, ἱερὸς ὁ χῶρος τῆς Ἀρτέμιδος. cætera habes in Epiſtola ſuperiori.

εἰς ἑαυτὸν ἐβάλω.] Alius, ἐβάλου.

Epistola XX.

καὶ οἷκ ἐξ ὧν.] Alius legit, οἷον.

παραδιδόντες αὐτοῖς.] Alius, αὐτούς.

Epistola XXI.

καὶ ἴσθι Εὐκλείδην, καὶ Τερψίωνα.] Hi ſunt, qui de morte Socratis Epiſtolam conſcripsêre, & apud

quos Socratis aſſeclæ poſt illius interitum diuerterunt, vt ſuprà notabamus. De Euclide Laërtius lib. 2. De Terpſione nemo, quod ſciam, præter iam à me recenſitos.

καλῷ τε κἀγαθῷ.] Alius, καὶ ἀγαθῷ. & infrà, ὦ ἀγαθή.

ἀναμιμνήσκου γάρ.] Alius, ἀναμιμνήσκουσα γάρ.

ἐπεὶ λυπουμένη.] Alius, λυπήσει.

καὶ σεαυτὴν ἀδικήσεις.] Alius, οὐδὲν ὀνήσεις. Alius, ἀδικήσεις ὅτι μάλιστα.

οὗτοι γὰρ οἱονεὶ νεοττοὶ Σωκράτους.] Alius, τοῦ πάθους. De filiis Socratis Laërtius, φησὶ δ' Ἀριστοτέλης δύο γυναῖκας αὐτὸν ἀγαγέσθαι, προτέραν μὲν Ξανθίππην, ἐξ ἧς αὐτῷ γενέσθαι Λαμπροκλέα, δευτέραν δὲ Μυρτὼ τὴν Ἀριστείδου τοῦ δικαίου θυγατέρα, ἣν καὶ ἄπροικον λαβεῖν ἐξ ἧς γενέσθαι Σωφρονίσκον, καὶ Μενέξενον. Alij Μενέδημον ſcripsêre. Theodoretus de Curat. Græc. affect. ſerm. 12. ex Porphyrio. περὶ δὲ τὴν ἀφροδισίων χρῆσιν σφοδρότερον μὲν εἶναι, ἀδικίαν δὲ μὴ προσεῖναι. ἢ γὰρ ταῖς γαμεταῖς, ἢ ταῖς κοιναῖς χρῆσθαι μόναις. δύο δὲ ἔχειν γυναῖκας ἅμα. Ξανθίππην μὲν πολῖτιν, καὶ κοινοτέραν πως. Μυρτὼ δὲ Ἀριστείδου θυγατριδῆν τοῦ Λυσιμάχου, καὶ τὴν μὲν Ξανθίππην προσπαλλακεῖσαν λαβεῖν ἐξ ἧς ὁ Λαμπροκλῆς ἐγένετο. τὴν δὲ Μυρτὼ γαμηθεῖσαν, ἐξ ἧς Σωφρονίσκος, καὶ Μενέξενος. Tres etiam fuiſſe Socratis filios tradit Plato in Apologia. ὥστε καὶ οἰκεῖοί μοί εἰσι, καὶ υἱεῖς τρεῖς. εἷς μὲν μειράκιον ἤδη, δύο δὲ παιδία. ἀλλ' ὅμως οὐδένα αὐτῶν δεῦρο ἀναβιβασάμενος δεήσομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι.

οὗτοι ἔρημοι.] Alius, οὗλοι.

παρ' αὐτῆς οἱ ζῶντες.] Alius, καὶ ζῶντες.

ὁ Μαλακὸς ἐπικαλούμενος.] Alius, καλούμενος. καὶ διὼν ἐπαινοῦσί σε, Alius, καὶ διεπαινοῦσί σε, corruptè. Quis iſte Apollodorus Malacus fuerit, non mihi conſtat. An Μανικὸς ſubſtituendum? Is enim fuit vnus ex amicis Socratis, qui apud Platonem vniuerſam Sympoſij hiſtoriam complet. Dictus fuit Manicus, quòd in alios omnes præter vnum Socratem inſurgeret, furoréque quodam ageretur. ἀεὶ ὅμοιος εἶ ὦ Απολλόδωρε. ἀεὶ γὰρ σαυτόν τε κατηγορεῖς, καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι, πλὴν Σωκράτους, ἀπὸ σαυτοῦ ἀρξάμενος. καὶ ὁπόθεν ποτὲ ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβες, τὸ Μανικὸς καλεῖσθαι, οὐκ οἶδα ἔγωγε. ἐν μὲν τοῖς λόγοις ἀεὶ τοιοῦτος εἶ, σαυτῷ τε, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνεις πλὴν Σωκράτους. Fuit domo Phalereus, patria Atheníenſis. Plutarchus etiam in Catone minore. οἷος ὁ Φαληρεὺς Απολλόδωρος ἱστορεῖται περὶ Σωκράτην γενέσθαι τὸν παλαιὸν ἐμπαθὴς, καὶ παρακεκινηκὼς πρὸς τὸν λόγον, οὐ χέδην, οὐδὲ πράως, ἀλλ᾽ ἄκρατον αὐτοῦ καταψάμενον, ὡς περ οἶνον, καὶ μανικώτερον. Inuenio apud Strabonem lib. 14. Apollonium Malacum. An Apollonius hic in Apollodorum degenerauit? haud puto, cùm Apollonius ille longè poſt Socratica tempora, paulò ante, vel cum ipſo Strabone, tanquam qui vnà cum alio Apollonio Molone, in quem ad nomen Molonis alludendo initium carminis Homerici detorſit, ὀψὲ Μολὼν, vixerit, ex eodem Strabone ibidem. Ποσειδώνιος δ᾽ ἐπολιτεύσατο μὲν ἐν Ρόδῳ, καὶ ἐσοφίστευσεν. ἦν δ᾽ Απαμεὺς ἐκ τῆς Συρίας, καθάπερ καὶ Απολλώνιος ὁ Μαλακὸς, καὶ Μολών. ἦσαν γὰρ Αλαβανδεῖς, Μενεκλέους μαθηταὶ τοῦ Ρήτορος, ἐπεδήμησε δ᾽ πρότερον Απολλώνιος, ὀψὲ δ᾽ ἧκεν ὁ Μόλων, καὶ ἔφη

πατρὸς αὐτὸν ἐκδρος, ὀψὲ Μόλων, ἀντὶ τοῦ, ἐλθών. Apollonius autem iſte Molo, ſiue Molonis filius Ciceronem Rhodi inſtituit. Diuerſus itaque Apollonius Malacus fuit ab Apollodoro noſtro, quemadmodum alius à Molone, quod ex Strabone, quicquid alij dicant, manifeſtè colligitur. Ait namque, quemadmodum Poſidonius patriâ Apamenſis Rhodi ciuis effectus Sophiſticam exercuit, eadem ratione Apollonius Malacus, & Molo patriâ Alabandenſes Rhodi ſedem collocârunt. De vno namque Apollonio loquens Alabandenſe, quomodo abſque errore, eóque inſulſiſſimo, dicere potuiſſet, ἦσαν γὰρ Ἀλαβανδεῖς? rectum illud erat, ἦν γὰρ Ἀλαβανδεύς. nec de Poſidonio intelligi poteſt, quem ſcribit fuiſſe Apamenſem, non Alabandenſem. illud præterea, Μενεκλέους μαθηταί, duos nobis innuit diuerſos: nec aliud verbis illis ſignificauit inferiùs. ἄνδρες δὲ ἐγένοντο λόγου ἄξιοι δύο ῥήτορες ἀδελφοὶ Ἀλαβανδεῖς, Μενεκλῆς τε οὗ ἐμνήσθημεν μικρὸν ἐπάνω, καὶ Ἱεροκλῆς οἱ μετοικήσαντες εἰς τὴν Ῥόδον, ὅτε Ἀπολλώνιος, καὶ ὁ Μόλων. Locum eſſe corruptum ſuſpicatus eſt Vir ſummus, nec abnuo. reſtitutionem tamen ſuam non vſquequaque approbo, vt enim ex duobus vnum faceret, ſic emendauit, ὅ, τε Ἀπολλώνιος ὁ καὶ Μόλων. At cùm duo ſint, non aliunde ipſe, quàm ab eodemmet Strabone ſic reſtituerim, ὅ τε Ἀπολλώνιος ὁ Μαλακὸς, καὶ ὁ Μόλων. An verò Molon nomen homini fuerit proprium, vel agnomen Apollonio, ſicuti alteri Malacus, dubitant Viri docti. Quidam enim Molonem, ab Apollonio Molonis, qui & Malacus, vt ipſi aſſerunt,

diuer-

diuerſum faciunt, alij confundunt. Sed ſi in hac palæſtra aliquod quoque mihi periculum faciendum eſſet, dicerem duos ea tempeſtate Viros eiuſdem nominis claruiſſe, Apollonium vnum cognomento Malacum, Apollonium alterum cognomento Molonem. De Apollonio Malaco nulli dubium fuit. De ſecundo fidem facit Quintilianus Inſtitut. Orator. lib. 3. cap. 1. & libro 12. cap. 6. in quibus Apollonij Molonis meminit: Suetonius in Cæſare cap. 4. & Ioſephus contra Appionem, quem per initium Molonem, poſt pauca Apollonium Molonem clarè enunciauit. Dictum autem ita exiſtimo à Patre Molone, ſi Plutarcho in Cæſare, & Cicerone credimus, & Porphyrio in Quæſtionibus Homericis. nam hi Ἀπολλώνιον τὸν Μόλωνος, Græcorum more, quaſi dicerent Apollonium Molonis filium ſine vlla hæſitatione indigitant. Hinc factum puto, vt ab alio Malaco diſtingueretur, Molonis iſto cognomine inſignitum, vt non ampliùs ad Patrem nobis inſinuandum, ſed Virum hunc, cognomen abierit; ideóque Molonem ſolùm, & Apollonium Molonem dixerunt; quod & in aliis etiam ſæpè vſu veniſſe ſcimus. Hæc in diu exagitatam controuerſiam, donec meliora Dij dederint, ipſe quoque ex meo contuli. Dionem illum eſſe exiſtimo, cui cura conficiendi Epitaphij demandanda ſperabatur à Menexeno apud Platonem in Epitaphio.

καὶ σὺ ποιεῖς.] In alio deſideratur καί.

εἰς ὅσον γὰρ ἐγώ τε.] Alius, ἔγωγε.

ὡς μέγα τι ἡμῖν.] Alius, ἡμῶν.

καὶ ἐπειδὴ αὐτὸν ὁποῖα ἔζησεν.] οὐ γὰρ ὁ θάνατος δεινὸν, vt ſcribebat Æſchines ἐν τῷ περὶ παραπρεσϐ. ἀλλ' ἡ περὶ τὴν τελευτὴν ὕβρις φοβερά. & Lyſias in Orat. funebri in ſocios Corinthiorum. οἱ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι οὐ λογισμῷ εἰδότες τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους, ἀλλὰ νομίζοντες τὸν εὐκλεᾶ θάνατον ἀθάνατον περὶ τῶν ἀγαθῶν καταλείπειν λόγον, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ τῇ αὐτῶν ἀρετῇ μᾶλλον ἐπίστευσαν.

ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι] Idemmet in Apologiâ. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ θεοφιλοῦς μοίρας τετυχηκέναι. τοῦ μὲν γὰρ βίου τὸ χαλεπώτατον ἀπέλιπε· τῶν δὲ θανάτων τοῦ ῥᾴστου ἔτυχεν. ἐπεδείξατο δὲ τῆς ψυχῆς τὴν ῥώμην. ἐπεὶ γὰρ ἔγνω τὸ ἔτι ζῆν τὸ τεθνάναι αὐτῷ κρεῖττον εἶναι, ὥσπερ οὐδὲ πρὸς τ' ἄλλα τἀγαθὰ προσάντης ἦν, οὐδὲ πρὸς τὸν θάνατον ἐμαλακίσατο. ἀλλ' ἱλαρῶς καὶ προσεδέχετο αὐτὸν, καὶ ἐπετελέσατο. ἐγὼ μὲν δὴ κατανοῶν τοῦ ἀνδρὸς τήν τε σοφίαν, καὶ τὴν γενναιότητα, οὔτε μὴ μεμνῆσθαι δύναμαι αὐτοῦ, οὔτε μεμνημένος μὴ οὐκ ἐπαινεῖν. εἰ δέ τις τῶν ἀρετῆς ἐφιεμένων ὠφελιμωτέρῳ τινὶ Σωκράτους συνεγένετο, ἐκεῖνον ἐγὼ τὸν ἄνδρα ἀξιομακαριστότατον νομίζω.

Epistola XXII.

κινδυνεύω γάρ.] Alius, κινδυνεύων.

ὅτι μὴ πολλὰ ἔχων.] Alius, ἔχω. κεκτῆσθαι, Alius, κτῆσθαι.

περὶ τοῦ.] Alij, περὶ τούτου.

ὥστε καὶ ἄλλῳ.] Alij, καὶ ἄλλοις.

οἶδα τῇδε δὴ ὦ φίλοι.] Forte, οἶδα δὴ τόδε ὦ φίλοι.

ὅθεν ἤδη καὶ περὶ Ἰταλίαν.] De Platonis in Italiam profectione, & cum Dionyſio Siculorum Tyranno familiaritate, & gloriâ ſingulari, Laërtius in eius vi-

ta, Ælianus, Athenæus, Cicero, alij. & præſertim idemmet Plato in Epiſtolis.

ἡμεῖς δὲ μόλις ἤδη.] Alius, μόλις οἶμαι.

διότι μέλλοιμι διαπιστεῖν.] Corrigerem, διαπιστεῖν τῆς δόξης.

οὐδέν τε οἶμαι διαφέρειν.] Laus enim infra dignitatem vitupetatione ipſa, ac maledicentia vehementiùs opprimit, ac laudatum proſternit. An non omni calumnia peſtilentior eſt laus illa, quam qui in aulâ viuunt, iactant in hoſtes? Polybius lib. 4. καινὸς γὰρ δή τις οὗτος εὕρηται τρόπος διαβολῆς τὸ μὴ ψέγοντας, ἀλλ' ἐπαινοῦντας λυμαίνεσθαι τοὺς πέλας. εὕρηται δὲ μάλιστα τὸ πρῶτον τοιαύτη κακεντρεχεία, καὶ βασκανία, καὶ δόλος ἐκ τῶν περὶ τὰς αὐλὰς διατριβόντων, καὶ τῆς τούτων πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυπίας, καὶ πλεονεξίας.

EPISTOLA XXIII.

μηδὲν μελλήσας εἰσαγάγῃ.] Alij legunt, εἰσάγῃ.

καί φησιν αὐτῷ.] In alio deſideratur αὐτῷ. De Æſchinis in Vrbem Syracuſanam acceſſu apud Dionyſium Tyrannum, & commendatione Ariſtippi, qui tunc plurimùm in ea Curiâ valebat, Diogenes in Æſchine. Φασὶ δ' αὐτὸν δι' ἀπορίαν ἐλθεῖν εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον, καὶ ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δὲ Ἀριστίππου συσταθῆναι. &, Φησὶ δὲ Πολύκριτος ὁ Μενδαῖος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Διονύσιον ἄχρι τῆς ἐκπτώσεως συμβιῶναι αὐτὸν τῷ τυράννῳ, καὶ ἕως τῆς Δίωνος εἰς Συρακούσας καθόδου. Præter Æſchinem apud Suidam plures alij enumerantur, qui lucri causâ, non vna tantùm vice, ſed ſæpè etiam Siciliam, & alias Prouincias ingreſ-

ſi ſunt, ex Philoſtrati libro I. de vita Apollonij. Licèt Auctorem ſe ignoraſſe ingenuè fateatur Caſaubonus.

τῶν Σωκράτους γνωρίμων.] Alius habet, γνωρίμω, ſed mendosè. Ita adhæſit Socrati, vt nunquam ab eius latere diſcedere videretur: Socratéſque ipſe ſæpiùs id teſtari ſolitus erat. Laërtius, ἐκ νέου δὲ φιλόπονος. διὸ καὶ Σωκράτους οὐκ ἀπέστη. διὸ καὶ ἔλεγε. μόνος ἡμᾶς οἶδε τιμᾶν ὁ τοῦ Ἀλλαντοποιοῦ.

οὕτω συλλαμβάνων μοι.] Alius, οὕτως.

ἀλλ' ἵνα ὡμολόγησεν.] Alius, ὡμολόγησεν.

καὶ εἴ τινες ἄλλοι εἰσὶν ἡμῶν.] Alius, ἡμῶν. Plures Æſchinis Dialogi ferebantur, quorum, qui Acephali vocabantur, quòd eſſent valdè ſoluti, nec ſonum Socraticæ dictionis præſeferrent, Piſiſtratus Epheſius Æſchinis non eſſe aſſerebat; & ex ſeptem pleroſque Paſiphonti Eretriaco Perſæus adſcribebat. Ariſtippum etiam ipſum illius Dialogos ſuſpectos habuiſſe refert Laërtius in eius vitâ, & Athenæus lib. 14. Æſchinem ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν, ὡς ἐπιεικῆ, καὶ μέτριον. πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα. ἐδόθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν. Vide quæ de illis ſcribat Athenæus lib. 5. in fine, & in eum animaduertat Caſaubonus cap. 24.

ἀπορηχούμεθα οἴω.] Locum deprauatum ſic emendo, ἀπορηχούμεθα οἴω ταῦτα δι' ἡμᾶς ὦ ἄνδρε φίλω τε.

ἀφιξόμεθά τε.] Alius, ἀφιξόμεθα τά, corruptè.

ὀλίγου δέω ἔλαθον.] Quaſi diceres, dignam memo-

ſtatu rem parum abfuit, quin omitterem. Verba tamen hæc non incongruè in ea commutarem, *ἄλογον δὲ ἃ ἔπαθον γράψαι ἡμῖν.* Non eſſe præter rationem ea literis tradere, & de illis certiores amicos reddere, quid ipſe perpeſſus fuerit à Platone.

ῥᾳδίως ἐθέλω λαλεῖν.] Alius, *θέλω λαβεῖν*, malè.

πολλ' ἄλλα ἐμπεπύρωκ.] Vel hoc ſolo teſtimonio officia Platonis in Æſchinem apud Dionyſium manifeſtò percipimus. Adſtipulatur Plutarchus, qui Platonis cum Dionyſio colloquium, nomine tantùm Ariſtippi immutato, ex hac Epiſtola deſumpſiſſe videtur, Commentario, Quomodo poſſit Adulator ab Amico internoſci. *ὁ δὲ Πλάτων οὕτω πως διελέχθη πρὸς αὐτόν. εἴ τινα ἄγαθ' ὦ Διονύσιε δυσμενῆ πεπλευκότα εἰς Σικελίαν, κακόν τι σε ποιῆσαι βουλόμενον, οὐκ ἔχοντα δὲ καιρόν· ἆρ' ἂν ἐάσαις αὐτὸν ἐκπλεῦσαι, καὶ περιίδοις ἀθῷον ἀπαλλαγέντα; πολλοῦ δέω, εἶπεν ὁ Διονύσιος, ὦ Πλάτων. δεῖ γὰρ οὐ τὰ ἔργα τῶν ἐχθρῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν προαίρεσιν μισεῖν, καὶ κολάζειν. εἰ τοίνυν, εἶπεν ὁ Πλάτων, ἐπ' εὐνοίᾳ τις ἀφιγμένος τῇ σῇ δεῦρο, βούλεται μὲν ἀγαθοῦ τινος αἴτιός σοι γενέσθαι· σὺ δὲ καιρὸν οὐ παρέχεις, ἄξιόν ἐστι τοῦτον ἀχαρίστως προέσθαι, καὶ ὀλιγώρως; ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Διονυσίου, τίς οὗτός ἐστιν; Αἰσχίνης, εἶπεν, ἀνὴρ τῷ τε ἤθει παρ' ὁντινοῦν τῶν Σωκράτους ἑταίρων ἐπιεικής, καὶ τῷ λόγῳ δυνατὸς ἐπανορθοῦν οἷς συνείη, πλεύσας δὲ δεῦρο πολλὴν θάλατταν, ὡς συγγένοιτό σοι διὰ φιλοσοφίας, ἠμέληται. ταῦτα οὕτως ἐκίνησε τὸν Διονύσιον, ὥστε τὰς μὲν χεῖρας τῷ Πλάτωνι εὐθὺς περιβαλεῖν, καὶ κατασπάζεσθαι, τὴν εὐψυχίαν καὶ μεγαλοφροσύνην ἀγάμενος, τοῦ δ' Αἰσχίνου καλῶς, καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπιμεληθῆναι.* Nihil hoc ſimili eſt ſimilius. Vndenam ergo ſua habuit Laër-

tius, de contemptu Platonis non ſemel in Æſchine, vt ſuprà vidimus tradita, & in Platone etiam iiſdem verbis repetita?

οὐ γὰρ καταγελαστότερα.] Sententia illa eſſe videtur. Maximè nos tum eſſe aliis derididiculo, cùm alia operemur, & alia profiteamur, cùm verbis facta non reſpondent. Ariſtippus etenim, & Plato diſſidebant, Viri in Philoſophia non infimi nominis, pacem eſſe capiendam, euitanda iurgia, inimicitias deponendas, officia in eiuſdem generis homines conferenda, quotidie aliis ſuggerebant, & in his ſe magnificè venditabant; quis poſtea non rideret, dum videt eos more veſanarum muliercularum morologis ſermonibus in ſemet verba fundere, iurgia, ac diſſidia exercere? Debent enim Philoſophi plus ab aliis hominibus, quàm viri à pueris differre, ideóque tales eſſe debere, quales eſſe ſe dicunt, vt contendebat idem Plato Epiſtola 4. φανερὰς οὖν δεῖ ἡμᾶς γενέσθαι, ὅτι ἐσμὲν τοιοῦτοι, οἷοί περ φαμέν. De diſſidio Platonis, & Ariſtippi Laërtius. εἶχε δὲ φιλέχθρως ὁ Πλάτων καὶ πρὸς Ἀρίστιππον. ἐν γοῦν τῷ περὶ ψυχῆς διαβάλλων αὐτόν φησιν, ὅτι οὐ παρεγένετο Σωκράτει τελευτῶντι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἦν, καὶ συνεγγύς.

Epistola XXIV.

ἀμαθαίνουσι δέ.] Lego, γάρ.

οἱ τὰ ἰδίᾳ τι ποιοῦντες.] Alius, ὅ τε ἰδίᾳ τι ποιοῦντες, καὶ τὰ κοινά.

ὅτι μόλις αὖ τοῦτο.] Corrigo, τούτῳ.

ἄλλος δὲ οὐκ ἐπί μοι ψυχῆς.] Lego, ἀναψυχήν.

οὐ μακρὰν ἐφεςιάδων.] Alius, οὐ μακρὰν.

καὶ συνέγνων.] καὶ videtur περιέλκειν.

ὅτι Τίμων οὐκ ἦν ἀρα.] Alius, ζινων, corruptè, & nullo ſenſu. Timon hic ab odio in humanum genus μισάνθρωπος dicebatur. Libanius Declamat. 9. τοῦτον ἔζων τὸν βίον, ἐπὶ τοσαύτης ἦν εὐδαιμονίας, ὥστε καλὸν πρόσρημα μισάνθρωπος ὀνομαζόμενον, ἀλλ' ὁ Τίμων ἔτι, τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ τρόπου μεταλαμβάνων. Prope Academiam eius eminebat turris, ſi Pauſaniam credimus in Atticis. κατὰ τοῦτο τῆς χώρας φαίνεται πύργος Τίμωνος, ὃς μόνος εἶδε μηδένα τρόπον εὐδαίμονα εἶναι γενέσθαι πλὴν τοὺς ἄλλους φεύγοντα ἀνθρώπους. Plinius libro 7. cap. 19. *Timonem quidem etiam in totius odium generis humani euectum.* Meminit huius Laërtius in Timone. Plura de eo Plutarchus in M. Antonio, Lucianus, & Libanius elegantiſſima, & feſtiuiſſima illâ Declamatione, in quâ Timon ſe ob amatum Alcibiadem defert.

μηδὲ ἐκείνοις εὖ.] Lego, μηδὲ ἐκείνως.

Εἴς τε νῦν καὶ τὸν ἄλλον.] Alius, εἰς με νῦν, malè.

Epistola XXV.

καὶ αὐτὸς γὰρ ἄρχομαι.] Alius, δέχομαι.

ὅθεν καὶ μάλα πείθομαι.] Alius, ὅτι.

ἔχουσιν ἐπ' ἐκείνου.] Fortè, ὑπ' ἐκείνου.

ἐμοὶ γὰρ ἴδιον φιλοσοφίας.] Lego, ἥδιον.

βαυκαλήμασιν.] Alius, βουκολήμασιν. Quidquid hic de ſe narrat Phædrus, iuuene, loco ſacro, Academia, Lycæo, Iliſſo, Platano, Lyſia, in Dialogo Platonis Phædro nuncupato fusè exponuntur.

οἱ μᾶλλον ἐβούλοντο.] Alius, *οἳ ἐβούλοντό μου.*

παρ' ὑμῖν τοῖς σοφοῖς.] Alius, *παρ' ὑμῖν γὰρ τοῖς σοφοῖς.*

καὶ οὐδέποτέ με καταπροέδοτε.] Alius, *καὶ οὐδέποτε μήν.*

τῷ ὄντι ἐνεαθήσων.] Alius, *ἐνεθήσων.* Ego legerem, *τῷ ὄντι γὰρ ἐν αἰσθήσει φιλοσοφίας.*

Epistola XXVI.

χρῆτες ἀγαθοὶ ἄνδρες.] In alio deeſt, *χρῆτες.*

ὅτι τὴν πᾶσαν Αἴγυπτον.] De Platonis in Ægyptum profectione Laërtius, *ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφήτας. οὗ φασι καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ συνακολουθῆσαι, καὶ αὐτόθι νοσήσαντα πρὸς τῶν ἱερέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης θεραπείᾳ. ὅθεν καὶ εἰπεῖν. θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. ἀλλὰ καὶ καθ' Ὅμηρον φάναι, πάντας ἀνθρώπους Αἰγυπτίους ἰατροὺς εἶναι.* Cicero de Finibus lib. 5. Niſi enim id faceret, cur Plato Ægyptum peragrauit, vt à Sacerdotibus barbaris numeros, & cœleſtia acciperet? Cur poſt Tarentum ad Archytam? cur ad reliquos Pythagoreos Echecratem, Timæum, Acrionem Locros? vt cùm Socratem expreſſiſſet, adiungeret Pythagoreorum diſciplinam, eáque, quæ Socrates repudiabat, addiſceret. Vide etiam Hieronymum Epiſt. ad Paulinum, & Theodoretum de Curat. Græc. affect. ſerm. 2.

περὶ τὸν Σαϊτικὸν νομόν.] De præfecturis Ægypti, & earum auctore diximus alibi. De Sai Strabo. *ἀπὸ δὲ τοῦ ποταμοῦ δίσχοινον διέχουσα ἡ Σάϊς, καὶ μικρὸν ταύτης ὑπερθε τὸ τοῦ Ὀσίριδος ἄσυλον, ἐν ᾧ κεῖσθαι τὸν Ὄσιριν φασιν.* & Ianiticum oſtium à nonnullis Saiticum dici, cuius etiam meminit Herodotus lib. 2. Diodorus narrat

lib.

lib. 5. ante diluuium Vrbem hanc ab Athenienſibus conditam, ex eáque in Ægyptum rudem adhuc, atque artium ignaram literas, & diſciplinas omnes importatas: diluuio verò monimentis, ac hominibus deletis literas poſtea ab exteris ad ſe conuectas, tamquam ſuas, non alienas in vſum proprium excepiſſe. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀθηναῖοι κτίσαντες ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Σάϊν, τῆς ὁμοίας ἔτυχον ἀγνοίας διὰ τὸν κατακλυσμόν. Huius argumento eſſe poterit Palladis in ea maxima veneratione cultæ munificentiſſimum templum, de quo ſæpiùs Herodotus libro ſecundo.

τῶν ἐκεῖθι ἱερέων.] In Saitana Vrbe Sacerdotes alios Ægyptios in arcanis naturæ ſiue monimentorum copiâ, ſiue traditionibus præſtitiſſe vel ex eo colligo, quòd Herodotus per Græciam, Ægyptum, atque Libyam diſcendi ſtudio peruagatus, de fontibus Nili nonniſi à Saitico Sacerdote cognoſcere potuit lib. 2. cap. 28.

καὶ κατὰ τὸ ὅλον.] Alius, κατ' ὅλον.

δυσκόλως δέ φασιν.] Hinc & alij præcipuè in Græcia, & potiſſimùm Pythagoras, Plato, Ariſtoteles, & alij ſexcentis ambagibus veritatem obuelarunt; ſilentio etiam indicto diſcipulis, ne dogmata aliis propalarent. Sed Ægyptios ante alios ſua per inuidiam aliis occultaſſe, nec ita facilè cum aliis communicaſſe, tradit Strabo, qui eos μυστικούς, καὶ δυσμεταδότους ſcribit fuiſſe. Nec faciliores ſe, aut humaniores cum eodem Pythagora geſſiſſe teſtatur ex Antiphonte Porphyrius. ἀφικόμενον δὲ πρὸς Ἄμασιν λαβεῖν

γράμματα πρὸς τοὺς ἱερέας καὶ συμμίξαντα τοῖς ἡλίου πολίταις ἐκπεμφθῆναι μὲν εἰς Μέμφιν ὡς πρὸς πρεσβυτέρους, τῇ δ' ἀληθείᾳ σκεπτομένων τῶν ἡλιουπολιτῶν τὰ τοιαῦτα. ἐκ δὲ Μέμφεως κατὰ τὴν ὁμοίαν σκῆψιν πρὸς Διοσπολίτας ἐλθεῖν, τῶν δ' οὐ δυναμένων παρείχεσθαι αἰτίας, διὰ δὲ δέος τοῦ βασιλέως, νομισάντων δ' ἐν τῷ μεγέθει τῆς κακοπαθείας ἀποστήσειν αὐτὸν τῆς ἐπιβολῆς, προστάγματα σκληρὰ, καὶ κεχωρισμένα τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς κελεῦσαι ὑπομεῖναι αὐτόν. τὸν δὲ ταῦτα ἐκτελέσαντα προθύμως οὕτως θαυμασθῆναι, ὡς ἐξουσίαν λαβεῖν θύειν τοῖς θεοῖς, καὶ προσιέναι ταῖς τούτων ἐπιμελείαις, ὅπερ ἐπ' ἄλλου ξένου γεγονὸς οὐχ εὑρίσκεται.

Εἰς ὅσον γοῦν Πυθαγόρα.] Pythagoram diſcendi cupiditate vltimas terras peragraſſe, Ægyptum luſtraſſe, & Perſarum Magos adiiſſe referunt Iſocrates in Laudat. Buſiridis, Cicero de Finibus lib. 5. Tuſculan. Quæſt. lib. 4. Lucianus in Dialogo inſcripto *βίων πρᾶσις*. Plinius lib. 25. cap. 2. & lib. 35. cap. 9. Strabo lib. 14. Theodoretus de Curat. Græcarum affect. ſerm. 2. Iamblichus, Porphyrius, & Laërtius in eius vita. Clemens præterea Alexandrinus Strom. lib. 1. nominat etiam Sacerdotem, ſub quo profecerat Pythagoras. *ἱστορεῖται δὲ Πυθαγόρας μὲν Σώγχιδι τῷ Αἰγυπτίῳ ἀρχιπροφήτῃ μαθητεῦσαι. Πλάτων δὲ Σεχνούφιδι τῷ Ἡλιουπολίτῃ. εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος Κονούφιδι τῷ καὶ αὐτῷ Αἰγυπτίῳ.*

τοὺς λόγους τοὺς περὶ τῆς φύσεως.] Alius, *τούτους περὶ φύσεως.*

μέμνηται γὰρ τῶν μύθων.] Lego, *μέμνημαι δὲ τῶν.*

Τίμαιός τε, καὶ Θεόδωρος ὁ Κυρηναῖος.] De Timæo plura paſſim apud Auctores. De Theodoro non item.

Ego tamen hunc eſſe exiſtimo Geometram illum, qui in Theæteto, & Politico à Platone cum aliis vnà loquens introducitur, qui fuit Cyrenenſis. εἰ μὲν τῶν ἐν Κυρήνῃ μᾶλλον ἐκηδόμην ὦ Θεόδωρε, τὰ ἐκεῖ ἄν σε, καὶ περὶ ἐκείνων ἀνηρώτων. Cuius etiam auditorem facit Laërtius in Ariſtippo. Θεόδωρος Κυρηναῖος Γεωμέτρης, οὗ διήκουσε Πλάτων.

εἴ τε καὶ ἄλλος ἐπελθών.] Lego, ὑπελθών. Quanam etenim ratione Pythagoras Sacerdotes induxerit, vt ſibi ſapientiam communicarent, non liquet. Nam ſiue commendatione Polycratis, ſiue tolerantia laborum, ſiue obſtinatione, ſiue etiam alio quopiam modo eos aut dolo, aut artibus fefellerit, & ſubierit, id namque eſt ὑπέρχεσθαι, in eorum amicitiam inſinuatus ſapientiam, ac ſacros ſermones extorſit.

ὡς τά γε τῆς ψυχῆς τότε ἴσμεν.] Suſpecta eſt vox, τότε. reſtituerem πάντοτε, vel ἀεί ποτε.

σημαίνης δὲ ἡμῖν.] De ſpectaculis Ægyptiis Pyramidibus nempe, Sphingibus, Coloſſis, Templis, Ædificiis, ac aliis plura vbique inueniuntur, digna ſanè admiratione: adeò præter humanum modum extructa ſunt.

ἀπεσχηματισμένας.] Alius, ἀπεσχηματισμένα, non rectè. Ea ſunt more antiquo, hoc eſt non ità politè, neque admodum concinnè: granditate tantùm, & ſumptu, non arte, & commenſu, quæ propria fuêre ingeniis Græcis, admirabilia.

καὶ ἄσκησιν ἀκεκτονοίαν.] Alius verbo mutilo, τονίαν. ego reſtituerem, καὶ φιλοπονίαν. ſic enim omnia cohærent.

τοῦ ἱεροῦ λόγου.] Sacri ſermonis, ſeu myſtici, qui nonniſi initiatis tradebatur in loco ſacro, & à ſacris hominibus. Laërtius inter alias Pythagoræ commentationes ſermonem etiam ſacrum recenſet. δεύτερον τὸν ἱερὸν λόγον, οὗ ἡ ἀρχὴ, ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. Legitur etiam inter Mercurij Triſmegiſti opuſcula Liber, ἱερὸς λόγος nuncupatus.

καὶ τῆς παγκάλης τοῦ Νείλου θέας.] De Nili incremento, & decremento, & eius cauſis variæ ſententiæ editæ ſunt poſt Herodotum. Omnia elegantiſſimè examinarunt Herodotus, Diodorus Siculus, à quo ſua deſcripſit iiſdem verbis Theophylactus Simocatus, & planè diuinè Ariſtides Sophiſta, & ex recentioribus Ludouicus Nugarola libro ſingulari.

ἂν διερχομένου σε.] ἂν videtur περιέλκειν. Lego διερχομένου σου, καὶ ἐπισχομένου.

εἰς τὸ ἄπιστον λεχθῆναι.] Alius, ἐλεχθῆναι. Fortaſſe non malè, ἐλεγχθῆναι ἂν νομίζω.

Epistola XXVII.

Ἀρίστιππος τῇ . . . .] Non dubito quin ſupplendum ſit Ἀρήτῃ. ad Aretam enim filiam hanc Epiſtolam miſſam fuiſſe nullus dubito. Et fortè iſta illa eadem eſt, quam inter alia Ariſtippi opera Laërtius commemorat. ἐπιστολὴ πρὸς Ἀρήτην τὴν θυγατέρα. Illius illud erit ex eodem Laertio argumentum in Ariſtippo. τὰ ἄριστα ὑπετίθετο τῇ θυγατρὶ Ἀρήτῃ συνασκῶν αὐτὴν ὑπερόπτην τοῦ πλείονος εἶναι.

πεμφθέντα διὰ τελέα.] Alius, διατελέα.

εἶναι οἰκονομῆσαι.] Alius, οἰκοδομῆσαι, præter rem.

ϛάντος ἐν λιπάραις.] Alius, λιπαείαις.

καὶ ὡς ἐν ἅδου τοῖς ἄρχεται. ὡς ζῆν τὴν διάθεσιν φιλικήν.] Alius, ἢ ὡς ἂν δὴ ἢ ἄρχεται, locus deprauatiſſimus. Quidam amicus meus corrigebat, καὶ ἐπιδεδειγμένοις ἀρκούντως τὴν εἰς τὸ ζῆν διάθεσιν, appoſitè pro ſententia, ſed omnia pro placito inuertuntur. Quid ipſe habeo? plurima, ſed cùm nimis à notis verborum diſſideant, ſatiùs ea mihi reſeruo, melioris exemplaris opem expectans. Hæc ſi referantur ad Sonicum, illiúſque familiares, ſingulari eos humanitate, & beneuolentia res Ariſtippi nutantes procuraſſe ſignificant: ſi ad Ariſtippum eum iam in Orci faucibus fuiſſe, & tantùm non expirantem oſtendunt. ſed, vt iam dixi, hæreo.

περὶ ὧν δὲ καὶ ἔκρινας.] Legerem, περὶ ὧν δὲ καὶ ἔγραψας ἵνα ἔξεις ἡμῖν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ ἠλευθερωμένοις, οἳ καὶ ἔλεγον Ἀρισίππου. ἢ καὶ, Alius habet, οἷαι, mendoſè omninò.

ὥστε τὸ ἐμὸν συμβούλευμα.] Legerem, εἴ γε τὸ ἐμὸν συμβούλευμα.

τοσοῦτον ἐκδνοί σε ἀδικ.] Alius, ἐκδνοί γε.

οἱ δύο μὲν γὰρ σοι κῆποι.] Alius, σοί.

τὸν μικρὸν ἡμῶν οὐ παρακελ.] Alius, τὴν μικράν.

παιδεύσασα τὸν Ἀρίσιππον.] Ariſtippus hic fuit nepos ex filia, quem Μητροδίδακτον cognominarunt. Laertius, τρίτος ὁ Μητροδίδακτος θυγατριδοῦς τοῦ πρώτου. Hinc videtur Areta Ariſtippi monita in educatione filij adamuſſim executa, quæ ita filium inſtituit, vt nullo alio præceptore indigeret.

Ξανθίππην τε, καὶ Μυρτώ.] Vxores Socratis. Alij priùs Myrtonem: plerique vtraſque ſimul habuiſſe,

rem, & cauſam ita expoſuit Laërtius. οἱ δὲ προτέραν γῆμαι τὴν Μυρτώ φασιν. ἔνιοι δὲ καὶ ἀμφοτέρας ἔχειν ὁμοῦ. ὧν ἐστὶ Σάτυρός τε, καὶ Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος. φασὶ γὰρ βουληθέντας Ἀθηναίους διὰ τὸ λειπανδρεῖν συναυξῆσαι τὸ πλῆθος, ψηφίσασθαι, γαμεῖν μὲν ἀστὴν μίαν, παιδοποιεῖσθαι δὲ καὶ ἐξ ἑτέρας. ὅθεν τοῦτο ποιῆσαι καὶ Σωκράτην. Laërtij Parachroniſmum refellit Caſaubonus ex Plutarcho, & Athenæo, & Panætius id argumentum proſecutus eſt. ἱκανῶς πρὸς τούτοις ἐν τοῖς περὶ Σωκράτους ἀντείρηκε, ſcribit Plutarchus. Μυρτὼ tamen iſtam non θυγατέρα, ſed θυγατριδῆν Ἀριστείδου appellat. Notanda ſunt illa Athenæi verba. μέμψαιτ' ἄν τις τοὺς περιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας Ξανθίππην, καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτώ, οὐ τοῦ δικαίου καλουμένου. οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν, ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ' ἐκείνου.

πλέον τῆς ἐκείνων φιλίας.] Vel ſic, πλέον διὰ τῆς ἐκ.

κεῖται τὸ σοβαρόν.] An κείσθω reponendum?

θᾶττον ἅμα Τυροκλῆς.] Fortè Λαμπροκλῆς. Lamprocles enim ex Myrto prima vxore ſublatus eſt, non Tyrocles, quod ego ſciam. quem matri grauiter ſuccenſentem inflexit, quemadmodum Xenophon memoriæ tradidit, ἀπομνημ. lib. 2. & ex Xenophonte Laërtius. αἰσθόμενος δέ ποτε Λαμπροκλέα τὸν πρεσβύτατον υἱὸν ἑαυτοῦ πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα. Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ παῖ, οἶσθά τινας ἀνθρώπους ἀχαρίστους καλουμένους, &c.

κοινουμένη τὸν βίον αὐτῷ.] Alius, πολὺ ποιουμένη τὸν βίον αὐτοῦ.

χαρίζεσθαι βουλομένης σε τοῦ ἐμῆς μητρὸς ὀνόματι.] Alius, ἐπὶ τῷ ἐμῆς μ. Hîc aliquid videtur deeſſe, quod ex ingenio ſupplere non erit tam facile. Ego ſic corri-

gerem. ἐμοί τε ἀνδρίζεσθαι βουλομένῃ θρέψον ἐπὶ τῷ τῆς ἐμῆς μητρὸς ὀνόματι. Nomen ſcilicet matris meæ labores tibi educandi leuiores efficiat.

ἐπισκόπει σοι τοῦ μικροῦ.] In alio deeſt σοί.

ὅπως ἄξιος ἡμῶν, καὶ φιλοσοφίας.] Supple, ὅπως ἄξιος ἡμῶν τε εἴη καὶ φιλοσοφίας.

μὴ ἐμπλησθεὶς αὐτοῦ.] Alius, αὐτοῦ.

καὶ περὶ ἡμῶν ἀστενάκτει.] Nouo vocabulo. Alius legit, ἀγανάκτει, cui adde negationem μή. vt Philoſophum eiulatus in morte nihili facientem oſtendas.

Epistola XXVIII.

Φιλίππῳ.] Epiſtolam hanc ad Philippum Speuſippi Philoſophi Platonis ſororis filij eſſe nullus dubito, ſi me coniectura non fallit, quam multi leuiſſimam eſſe dicerent, certitudinis tamen habere plurimùm exiſtimo. Speuſippum enim ad Philippum epiſtolas, quemadmodum & ad alios ſcripſiſſe tradit Laërtius. Verùm illa me Athenæi verba lib. 11. prope finem, vt id credam, neque inuitum cogunt. Cùm enim Speuſippus Platonem à Philippo proſcindi maledictis accepiſſet, Epiſtolam ad eum ſcripſit, in quâ Platonis in acquirendo regno officia Philippo obiiciuntur, iiſdem verbis, quæ in hac Epiſtola habentur. ſic enim ex Caryſtio Pergameno Athenæus. γράφει γοῦν Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτως. Σπεύσιππος πυνθανόμενος Φίλιππον βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος, εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον, ὥσπερ ἀγνοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Φίλιππος διὰ Πλάτωνος ἔσχεν. Hæc verba

tim hîc leguntur. *Εὐφραῖον γὰρ ἀπέστειλε τὸν ὠρείτην πρὸς Περδίκκαν Πλάτων, ὃς ἔπεισεν ἀπομερίσαι τινὰ χώραν Φιλίππῳ, διατρέφων δ' ἐνταῦθα δύναμιν, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας ἐξ ἑτοίμου δυνάμεως ὑπαρχούσης ἐπέπεσε τοῖς πράγμασι.* Dicent plura hîc quàm in Epiſtolâ referri. Ita eſt, ſi hæc poſteriora Athenæi, vel potiùs Caryſtij non ſunt, vt verba Ariſtippi ſatis per ſe obſcura explicarent, poſita. Quòd ſi ipſi pertinaciùs Speuſippi ea eſſe contendant; addent Theopompi in hac Epiſtolâ, non Philippi in Platonem fuiſſe conuitium. Reſpondeo de hac eadem re plures Speuſippum epiſtolas ad Philippum dediſſe, inter eas & hanc meritò numerandam. Ne Caryſtium ipſum memoriâ falſum in verbis referendis alium pro alio produxiſſe: vel Athenæum ipſum prauè ex Caryſtio, qualia multa ille peccat in exſcribendis Scriptorum teſtimoniis, deſcripſiſſe dicam.

τὸ μὲν γένος ἐστί.] Alius, *τὸ μὲν γέν.*

διάκουσον οὖν αὐτοῦ.] Corrige, *αὐτῶν.*

αὐτοῦ βοηθήσαντας.] Alius, *βοηθοίης.*

Ἰσοκράτης μὲν γάρ.] Accuratum de Philippica Iſocratis huius Scriptoris iudicium, quam multis nominibus reprehendit.

πεμφθεῖσι λόγοις ἀπέχηται.] Alius, *ἀπέχεται.*

γενομένοις φανεράν.] Alius, *φανερά*, malè.

μηδένα ξένον μυεῖσθαι.] Alius, *ποιεῖσθαι.*

ἐπεὶ τὸ γένος ἡμῶν.] Alius, *ἡμῶν*, non rectè. Philippus Alexandri pater in Herculem genus ſuum referebat. Theocritus in Ptolemæum,

Τῆνον καὶ μακάρεσσι πατὴρ ὁμότιμον ἔθηκεν

Ἀθανά-

Ἀθανάτοις, καὶ οἱ χρύσεος δόμος ἐν Διὸς οἴκῳ
Δέδμηται. παρὰ δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος φίλα εἰδὼς
Ἑδριάει, Πέρσαισι βαρὺς θεὸς αἰολομίτρας.
Ἀντία δ' Ἡρακλῆος ἕδρα σφιν ταυροφόνοιο
Ἵδρυται, στερεοῖο τετυγμένα ἐξ ἀδάμαντος.
Ἔνθα σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἔχει οὐρανίδῃσι,
Χαίρων υἱωνῶν περιώσιον υἱωνοῖσιν.
Ὅττι σφέων Κρονίδας μελέων ἐξείλετο γῆρας.
Ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται, ἑοὶ νέποδες γεγαῶτες.
Ἀμφοῖν γὰρ πρόγονός σφιν ὁ καρτερὸς Ἡρακλείδας.
Ἀμφότεροι δ' ἀριθμεῦνται ἐς ἔσχατον Ἡρακλῆα.

Vide quæ de hoc ex Appiano ἐμφυλ. lib. 2. Plutarcho in Alexandro, Iuliano Imperatore in Euſebiam Imperatricem, & aliis adnotabamus Notis noſtris in Monumentum Ædulitanum.

Τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν προγόνου.] Rem totam latiſſimè proſequitur Herodotus libro nono.

Ἡροδότου καὶ Δαμάστῃ.] Damaſtes Sigæenſis è Sigæo Troico Dioxippi filius ante Peloponneſiaca hiſtorias ſcripſit, Hellanici auditor. Suidas, Δαμάστης Σιγειεὺς ἀπὸ Σιγείου γῆς τῆς Τρωάδος Διωξίππου υἱὸς γεγονὼς πρὸ τῶν Πελοποννησιακῶν, σύγχρονος Ἡροδότου τοῦ παλαιοτάτων ἱστορικός. γέγραφε περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι γενομένων· περὶ γονέων, καὶ προγόνων τῶν εἰς Ἴλιον στρατευσαμένων βιβλία δύο· ἐθνῶν κατάλογον καὶ πόλεων. περὶ ποιητῶν, καὶ σοφιστῶν, καὶ ἄλλα συχνά· γέγονε δὲ Ἑλλανίκου μαθητής. Meminit illius Dionyſius Halicarnaſſeus lib. 1. Antiquitatum Roman. & de Thucydidis charactere Plutarchus in Camillo, Strabo lib. 13. Valerius Maximus lib. 8. cap. 13. Plinius in Indice Librorum, & lib. 7. cap. 48. Ste-

phanus in ὑπερβόρειοι. Minùs tamen probatur, & penè nullius claſſis iudicatur à Strabone lib. 1. qui Eratoſthenem reprehendit, quòd illius, & ſimilium etiam in verè ab iis pronuntiatis, ad ſententiam propriam confirmandam teſtimoniis vtatur. οὐδὲ τοῦτο εὖ Ἐρατοσθένης ὅτι ἀνδρῶν οὐκ ἀξίων μνήμης ἐπὶ πλέον μέμνηται, τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ πιστεύων, καὶ μάρτυσι χρώμενος αὐτοῖς. οἷον Δαμάστῃ καὶ τοιούτοις ἄλλοις. καὶ γὰρ εἴ τι λέγουσιν ἀληθὲς, οὐ μάρτυσί γε ἐκείνοις χρηστέον περὶ αὐτοῦ, οὐδὲ πιστευτέον διὰ τοῦτο. ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν μόνον τῷ τοιούτῳ τρόπῳ χρηστέον, οἳ πολλὰ μὲν εἰρήκασιν εὖ, πολλὰ δὲ καὶ παραλελοίπασιν, ἢ οὐχ ἱκανῶς ἐξεῖπον, οὐδὲν δὲ διεψευσμένως. ὁ δὲ Δαμάστῃ χρώμενος μάρτυρι οὐδὲν διαφέρει τοῦ καλοῦντος μάρτυρα τὸν Βεργαῖον, ἢ τὸν Μεσσήνιον Εὐήμερον, καὶ τοὺς ἄλλους οὓς αὐτὸς εἴρηκε διαβάλλων τὴν φλυαρίαν.

ἀποφαινόμενον ἐκ τῆς προγ.] Alius, ἐκ τοῦ Ασιν προγόνον ἢ τοὺς εὔνους δεῖν προσεῖναι, mutila omnia. Emendarem, ἐκ τῆς τῶν προγόνων εὐεργεσίας εὔνους δεῖν ποιῆσαι τοὺς ἀκροατάς. Beneficiorum enim collatorum commemoratione, eorum beneuolentiam captare ſolemus, & ad audiendum animum propenſiorem efficimus eorum, in quos dicta beneficia collata ſunt. Iſocratem porrò, quemadmodum & plures alios illius æui Scriptores τέχνας conſcripſiſſe manifeſtum eſt.

ταῖς τῶν σῶν προγόνων.] In alio deſideratur, σῶν.

οὕτως γὰρ ὁ περὶ σοῦ γραφείς.] Scribo, ὁ περὶ σοῦ.

ὃ γὰρ εὐθαλῶς ὥς φησιν.] Alius, ὃ γὰρ εὐρυθάλως ὥς φασιν αὐτὸς αἴθους τῆς διανοίας. Locus hic deſumptus eſt ex principio Orationis in Philippum, vbi ſic legitur, οὐκ ἀγνοῶν οὐδὲν τῶν περὶ ἐμαυτὸν, ἀλλ' εἰδὼς μὲν τὸν λόγον τοῦ-

τον δὲ τῆς ἐμῆς ἡλικίας δεόμενον, ἀλλ᾽ ἀνδρὸς αὐτοῦ δὴ τῆς ἀκμῆς ἔχοντος, καὶ τὴν φύσιν πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντος.

ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων.] Alius, περὶ μὲν τούτου.

συμφέρειν τέ σοι πυθέσθαι.] Alius, συμφέρει δέ σοι πυθέσθαι, meliùs.

ταῦτά μοι δοκεῖ.] Alius, δοκῶ.

τοῖς γινομένοις ὀλυνθίοις.] Alius, ὀλυνθίας.

Ηρακλειδῶν.] In alio deeſt, ἀλλ᾽ οὐ χαλκιδέων.

δυλέα δέ.] Alius, συλέα.

ὃ δὴ αὕτως ὑφ᾽ Ηρακλέους.] Lego, ὡσαύτως.

σιθῶνι τῷ Ποσειδῶνος.] Alius, σιθωνιτῶν, nullo ſenſu.

τηρεῖν προσέταξεν.] Alius, προστάξειν.

ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἀπογείους.] Alius, ἀπογόνους.

Φράσαι μῦθον περὶ Αντιπάτρου.] Alius, πύθον, mendosè.

ὅνα τρόπον πρῶτον οἱ Αμφικτύονες.] De Amphictyonum nomine, ſede, templo, congreſſu, vide plura apud Pauſaniam. Amphictyonum exemplum imitati & Iones, vt Auctor eſt Dionyſius Halicarnaſſeus lib. 4. qui ex Europa in maritimam Cariæ oram demigrarunt, & Dorienſes his continui templa conſtruxerunt, impenſis communibus, Iones Dianæ fanum Epheſi, Dorienſes Apollinis Triopij, & poſt eos Tullius Romanorum Rex in Auentino monte Dianæ, vbi finitimis omnibus leges conſcripſit, non diſſimiles iis, quæ ab Amphictyonibus obſeruabantur. Et Pauſanias ſuo tempore apud Ægium conuentus Achæorum celebrari tradit in Achaicis. ἐς δὲ Αἴγιον, καὶ ἐφ᾽ ἡμῶν ἔτι συνέδριον τῶν Αχαιῶν ἀθροίζεται καθότι ἐς Θερμοπύλας τε, καὶ ἐς Δελφοὺς οἱ Αμφικτύονες.

ὧν ὁ τὰ παλαιὰ καινῶς.] Dictum hoc Iſocratis, quod Auctor Epiſtolæ carpit, deſumptum eſt ex Panegyrico. Reprehendit etiam Longinus libello verè aureo de ſublimi genere Orationis. ὁ δ' οὖν Ἰσοκράτης οὐκ οἶδ' ὅπως παιδὸς πρᾶγμα ἔπαθεν διὰ τὴν τοῦ πάντα αὐξητικῶς ἐθέλειν λέγειν φιλοτιμίαν. ἔστι μὲν γὰρ ὑπόθεσις αὐτῷ τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου, ὡς ἡ Ἀθηναίων πόλις ταῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει τὴν Λακεδαιμονίων. ὁ δ' εὐθὺς ἐν τῇ εἰσβολῇ ταῦτα τίθησιν. ἔπειθ' οἱ λόγοι τοσαύτην ἔχουσι δύναμιν, ὥσθ' οἷόν τε εἶναι, καὶ τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς περιθεῖναι μέγεθος, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγενημένων ἀρχαίως διελθεῖν. οὐκοῦν, φησί τις, Ἰσόκρατες, οὕτως μέλλεις καὶ τὰ περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίων ἐναλλάττειν· σχεδὸν γὰρ τὸ τῶν λόγων ἐγκώμιον ἀπιστίας τῆς καθ' αὑτοῦ τοῖς ἀκούουσι παράγγελμα, καὶ προοίμιον ἐξέθηκεν.

οὔτε τὰς ἀρχαίας.] Legerem potiùs, οὔτε δέ.

Ἀλκιβιάδης μὲν γάρ.] Exemplum Alcibiadis apud Iſocratem Oratione ad Philippum habes pag. 94. editionis Stephani, ne in tranſcribendo longior ſim.

ὑπὲρ βασιλείας στάσει νικηθείς.] Sic ego repoſui, cùm in vno Codice legeretur, στάσιν εἰκηθεὶς. in alio, στάσει νικηθείς, corruptè vtrumque.

βραχὺν χρόνον ὑποχωρήσας.] Idem habemus ex eodem Iſocrate in Archedamo. παραπλήσια δὲ τούτοις Ἀμύντας ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς ἔπραξεν. ἡττηθεὶς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῶν προσοικούντων μάχῃ, καὶ πάσης Μακεδονίας ἀποστερηθείς, τὸ μὲν πρῶτον ἐκλιπεῖν τὴν χώραν διενοήθη, καὶ τὸ σῶμα διασώζειν. ἀκούσας δέ τινος ἐπαινοῦντος τὸ πρὸς Διονύσιον ῥηθέν, καὶ μεταγνοὺς ὥσπερ ἐκεῖνος, χωρίον μικρὸν καταλα-

ϐῶν, καὶ βοήθειαν ἐνθένδε μεταπεμψάμενος ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἅπασαν κατέσχε Μακεδονίαν. τὸν δ' ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων, γήρᾳ τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Vide etiam Diodorum Siculum lib. 14.

παρῄνεσκε δέ σοι καὶ τὴν Διονυσίου.] Iſocrates, Διονύσιος τοίνυν· βούλομαι γὰρ ἐκ πολλῶν σε πεισθῆναι, ῥᾴδιον εἶναι τὴν πρᾶξιν, ἐφ' ἣν σε τυγχάνω παρακαλῶν· Πολλοστὸς ὢν Συρακοσίων, καὶ τῷ γένει, καὶ τῇ δόξῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἐπιθυμήσας μοναρχίας ἀλόγως, καὶ μανικῶς, καὶ τολμήσας ἅπαντα πράττειν τὰ φέροντα πρὸς τὴν δύναμιν ταύτην, κατέσχε μὲν Συρακούσας, ἁπάσας δὲ τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις, ὅσαι περ ἦσαν Ἑλληνίδες κατεστρέψατο. τηλικαύτην δὲ δύναμιν περιεβάλετο, καὶ πεζικὴν, καὶ ναυτικὴν, ὅσην οὐδεὶς ἀνὴρ τῶν πρὸ ἐκείνου γεγενημένων.

ἐν ταῖς τέχναις προσήκειν.] Alius, προσήκει. Præceptum hoc de exemplis non tantùm ab Iſocrate, ſed ab aliis etiam animaduerſum ſæpiùs obſeruaui. magis enim excitamur propriis, & quaſi ſtimulis præcordia penetrantibus permouemur. Progenitorum quippe virtute deſtitui generoſus animus haud ſuſtinet. Hinc ſimilibus exemplis vehementiùs agitamur. Dio Chryſoſtomus de Fortuna Orat. 2. τῶν μὲν γὰρ πρωτείων οὐκ ἄλλως τύχοιμεν, μὴ τοῖς πρώτοις ἁμιλλώμενοι. ἀλλὰ καὶ παλαιός τις στρατιώτης, ὡς γεγονὼς τοῦ πατρὸς κρείττων, ἐσεμνύνετο, καὶ οὐδὲ Ἀθηναίοις αἰσχρὸν πατράσιν οὖσιν ὑπὸ τῶν παίδων ἡττωμένοις. τῆς γὰρ ὑμετέρας μεθέξουσιν ἀρετῆς κατὰ τὴν αὐτῶν ἐλαττούμενοι. Et præterea cùm verba faceret apud Græcos, decens eſſe exiſtimabat non aliorum quàm Græcorum meminiſſe, Oratione de Adminiſtrationibus in Senatu. Εἰ δὲ συνεχῶς μέμνη-

μοι Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίων συγγνώμην ἐχέτωσάν οἱ πάνυ δριμεῖς, ὅτι τῶν τοιούτων παραδειγμάτων ὑμᾶς ἀξίους κρίνω. καὶ πρὸς Ἕλληνας ὡς οἶμαι διαλεγόμενος, οὐκ ἄλλων τινῶν μᾶλλον ἡγοῦμαι πρέπειν μνημονεύειν, ἢ τῶν ἄκρως Ἑλλήνων. Et Lycurgus Orat. contra Leocratem, Euripidem laudauit, quòd cum ciuibus agens, non aliis quàm ciuium exemplis vſus ſit. διὸ καὶ δικαίως ἄν τις Εὐριπίδην ἐπαινέσειεν, ὅτι τά τε ἄλλ' ὢν ἀγαθὸς ποιητής, καὶ τοῦτον τὸν μῦθον προείλετό ποι ποιῆσαι, ἡγούμενος κάλλιστον ἂν γενέσθαι τοῖς πολίταις παράδειγμα τὰς ἐκείνων πράξεις, πρὸς ἃς ἀποβλέποντας, καὶ θεωροῦντας, συνεθίζεσθαι ταῖς ψυχαῖς τὴν πατρίδα φιλεῖν. Neque id ſiluit Apſines in Arte Oratoria. πᾶν δὲ παράδειγμα λαμβάνεται ἢ ἐξ οἰκείων, ἢ ἐξ ἀλλοτρίων. τὰ μὲν οὖν ἐξ οἰκείων ἀγωνιστικώτερα, καὶ προσεχέστερα. τούτου χρὴ ἐπισημαίνεσθαι ὡς παρὰ Δημοσθένει. οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις, ἀλλ' οἰκείοις χρωμένοις παραδείγμασιν εὐδαίμοσιν ὑμῖν ἔξεστι γενέσθαι. Vide ſuprà Epiſt. V.

τῆς τέχνης ἀλλοτρίοις.] Alius, ἀλλοτρίως.

τοιαῦτα γράφων.] Alius, γράφω.

χαριέντως ἀμύνασθαί φησιν.] Iſocrates, οὐκ ὀκνήσω δὲ πρός σε κατειπεῖν ἐφ' οἷς ἐλύπησάν μέ τινες τῶν πλησιαζόντων. οἶμαι γὰρ ἔσεσθαί τι προὔργου. δηλώσαντος γάρ μου πρὸς αὐτούς, ὅτι μέλλω σοι λόγον πέμπειν, οὐκ ἐπίδειξιν ποιησόμενον, οὐδ' ἐγκωμιαζόμενον τοὺς πολέμους τοὺς διὰ σοῦ γεγενημένους, ἕτεροι γὰρ τοῦτο ποιήσουσιν, ἀλλὰ πειρασόμενόν σε προτρέπειν ἐπὶ πράξεις οἰκειοτέρας, καὶ καλλίους, καὶ μᾶλλον συμφερούσας, ὧν νῦν τυγχάνεις προῃρημένος, οὕτως ἐξεπλάγησαν, μὴ διὰ τὸ γῆρας ἐξέστηκα τοῦ φρονεῖν, ὥστ' ἐτόλμησαν ἐπιπλῆξαί μοι, πρότερον οὐκ εἰωθότες τοῦτο ποιεῖν, λέγοντες ὡς ἀτόποις, καὶ λίαν ἀνοήτοις ἐπιχειρῶ πράγμασιν, ὅστις Φιλίππῳ συμβουλεύσοντα

λόγον μέλλω πέμπειν, &c. &, ταῦτ' ἀκούσας, ὡς μὲν τὸ πρῶτον ἐξεπλάγην. καὶ πάλιν, ὡς ἀναλαβὼν ἐμαυτὸν, ἀντεῖπον περὶ ἕκαστον τῶν ῥηθέντων, παραλείψω, μὴ καὶ δόξω τισὶν ἀγαπᾶν, τὰ ἐγκλείτως αὖθις ἠμυνάμην. λυπήσας δ' οὕτω μετρίως, ὡς ἐμαυτὸν ἔπειθον, τοὺς ἐπιπλῆξαί μοι τολμήσαντας, τελευτῶν ὑπεσχόμην μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν λόγον δείξειν, καὶ ποιήσειν οὐδὲν ἄλλο περὶ αὐτοῦ, πλὴν ὅ τι ἂν ἐκείνοις δόξῃ. τούτων ἀκούσαντες ἀπῆλθον, οὐκ οἶδ' ὅπως τὴν διάνοιαν ἔχοντες.

οἱ δὲ χρωσθέντες.] Iſocrates, πλὴν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἐπιτελεσθέντος τοῦ λόγου, καὶ διελεχθέντος αὖθις, τοσοῦτο μετέπεσον, ὥστε ἠσχύνοντο μὲν ἐφ' οἷς ἐθρασύνοντο, μετέμελε δὲ αὐτοῖς ἁπάντων τῶν εἰρημένων. ὡμολόγουν δὲ μηδενὸς πώποτε τοσούτου πράγματος διαμαρτεῖν. ἐσπούδον δὲ μᾶλλον εἰς τὸ πεμφθῆναί τινι τοῦτον τὸν λόγον. ἔλεγον δὲ, ὡς ἐλπίζουσιν, οὐ μόνον σε, καὶ τὴν πόλιν ἕξειν μοι χάριν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας.

Κυρηναίους μὲν ποιε.] Iſocrates, ζητεῖν δ' ἐκείνους τοὺς τόπους τοὺς πόρρω μὲν κειμένους τῶν ἄρχειν δυναμένων, ἐγγὺς δὲ τῶν δουλεύειν εἰθισμένων, εἰς οὓς περ Λακεδαιμόνιοι Κυρηναίους ἀπῴκισαν. ἀποίκους, in alio legitur, ἀποικίλους, ineptè.

τὸν δὲ Ποντικὸν μαθητήν.] Iſocratem nempe Heracleenſem, vel Apolloniatem, Ponticum dictum, quòd Heraclea, vel Apollonia in Ponto ſit. De eo Suidas, Ισοκράτης Αμύκλα τοῦ φιλοσόφου, Απολλωνίας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ, ἢ Ηρακλείας, ὡς Καλλίστρατος ὁ ῥήτωρ, μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ μεγάλου Ισοκράτους, διακούσας δὲ καὶ Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου, &c. & in Theodecte. Apolloniatæ Iſocrati ad Demonicum monita tribuit Harpocratio in ἐπακτὸς ὅρκος. quamuis alij ea adſcribant Iſocrati,

Dionyſij Halicarnaſſei familiari. Vide Muretum lib. 1. Emend. cap. 1. & Henricum Stephanum Diatriba 2. ad Iſocratis Orationes. Illud etiam hîc obiter adnotare liceat, Stephanum Orationes etiam illas, quarum vna ad Nicoclem, altera Nicocles inſcribitur, ſuſpectas habuiſſe, tamquam nomen Auctoris mentientes. Quòd ſi illi opponas, quod in Nicocle legitur ab Iſocrate tractatum fuiſſe conſcriptum, Quomodo Regnum eſſet adminiſtrandum. τὸν μὲν οὖν ἕτερον λόγον ὡς χρὴ τυραννεῖν, Ἰσοκράτους ἠκούσατε, τὸν δ᾽ ἐχόμενον, ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀρχομένους, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκεῖνον ὑπερβαλλόμενος, ἀλλ᾽ ὡς προσῆκόν μοι περὶ τούτων μάλιστα διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. id non obſtare reſpondit. Potuit enim vnus è cæteris duobus, quorum ipſe fecit mentionem, aut etiam vnus è tribus aliis fuiſſe illius Auctor. Quamuis enim duo ad notitiam noſtram peruenerint, fieri potuit, vt tertius aliquis, atque adeò & quartus quiſpiam nos lateat. Hæc licèt in ſecundâ Oratione, quæ Nicocles inſcribitur, locum habeant (vix enim induci poſſum, vt credam, eam ab Iſocrate ſub Nicoclis perſona conſcriptam fuiſſe) primæ tamen earum, quæ ad Nicoclem eſt, & περὶ βασιλείας, nullum alium, quàm Iſocratem ipſum Athenienſem, cuius & reliquæ ſunt, Auctorem agnoſco, quod vel auctoritate ſecundæ concedi debet, in qua habetur Socratem de Regno adminiſtrando orationem habuiſſe. pro qua viginti etiam talenta accepit, ſi Plutarcho credimus; vel quiſquis ille ſit Auctor vitarum Oratorum apud Photium, ἠπόρησε

δ' ἀργύριον ἱκανὸν, οὐ τοὺς γνωρίμους εἰσπράττων μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ Νικοκλέους, ὃς ἐβασίλευσε τῆς Κυπρίων, Εὐαγόρου δ' ἦν οὗτος υἱὸς, ὑπὲρ τοῦ πρὸς αὐτὸν γραφέντος συμβουλευτικοῦ λόγου τάλαντα λαβὼν εἴκοσιν, ἐφ' οἷς φθόνον ἐφελκύσας τριηραρχεῖν περιεβλήθη. Sed quid plura in re manifeſtiſſima quærimus? Anne teſtem Iſocrate ipſo in hoc negotio fideliorem indagamus? Ipſe ſibi Orationem hanc vindicat; nec minùs de ea, quàm cæteris, Oratione de Permutatione, gloriatur. βούλομαι δὲ καὶ τοῦ τρίτου μικρὰ διελθεῖν, ἵν' ἡμῖν μᾶλλον ἔτι γένηται καταφανὲς, ὅτι πάντες οἱ λόγοι πρὸς ἀρετὴν, καὶ δικαιοσύνην συντείνουσιν. ἔστι δ' ὁ μέλλων ῥηθήσεσθαι Νικοκλεῖ τῷ Κυπρίῳ τῷ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον βασιλεύοντι συμβουλεύων, ὡς δεῖ τῶν πολιτῶν ἄρχειν. οὐχ ὁμοίως δὲ γέγραπται τοῖς ἀνεγνωσμένοις. οὗτοι μὲν γὰρ τὸ λεγόμενον ὁμολογούμενον ἀεὶ τοῖς προειρημένοις, καὶ συγκεκλειμένον ἔχουσιν. ἐν δὲ τούτῳ τοὐναντίον. διαλύσας γὰρ ἀπὸ τοῦ προτέρου, καὶ χωρίσας, ὥσπερ τὰ καλούμενα κεφάλαια ποιήσας, πειρῶμαι διὰ βραχέων ἕκαστον, ὧν συμβουλεύω, φράζειν. τούτου δ' ἕνεκα ταύτην ἐποιησάμην τὴν ὑπόθεσιν, ἡγούμενος ἐκ τοῦ παραινεῖν τήν τε διάνοιαν τὴν ἐκείνου μάλιστ' ἂν ὠφελήσειν, καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ μάλιστα δηλώσειν. &c, ἐν μὲν οὖν τῷ προοιμίῳ, καὶ τοῖς πρώτοις λεγομένοις ἐπιτιμῶ ταῖς μοναρχίαις, ὅτι δέον αὐτοὺς τὴν φρόνησιν ἀσκεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων, οἱ δὲ χεῖρον πεπαίδευνται τῶν ἰδιωτῶν. διαλεχθεὶς δὲ περὶ τούτων, παραινῶ τῷ Νικοκλεῖ μὴ ῥαθυμεῖν, μηδ' ὥσπερ ἱερωσύνην εἰληφότα τὴν βασιλείαν ἀμελῶς οὕτω τὴν γνώμην ἔχειν. ἀλλὰ τῶν ἡδονῶν ἀμελήσαντα προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν. ἐπιχειρῶ δὲ καὶ τοῦτο πείθειν αὐτὸν, ὡς χρὴ δεινὸν νομίζειν, ὅταν ὁρᾷ τοὺς χείρους τῶν κρειττόνων ἄρχοντας, καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττοντας, λέγων, ὡς ὅσῳ περ ἂν ἐρρωμενέστερον τὴν τῶν

ἄλλων ἄγνοιαν ἀτιμάσῃ, τοσούτῳ μᾶλλον τὴν αὑτοῦ διάνοιαν ἀσκήσει. Non alia in Oratione ad Nicoclem, quàm ea, quæ hîc Socrates refert, nec alio modo commemorantur. Nullum illius Orationis argumentum accuratiùs confici potuit. compara ſimul omnia, perpende, examina, iudica. Orationem illam eſſe, non Epiſtolam; orationis ac præceptionum genus ab Iſocraticis non abhorrere, Iſocratis Athenienſis genuinum fœtum agnoſces. Fruſtrà ergo Stephanus in contrarium tam multa congerit. ludit nos.

πυνθάνομαι δὲ καὶ Θεόπομπον.] De Theopompo multa Dionyſius Halicarnaſſeus, Cicero, Quintilianus, Photius, & alij.

περὶ δὲ Πλάτωνος βλασφημεῖν.] Theopompum non Platonem tantùm, ſed mortales alios omnes maledicentia oneraſſe, & Theonino dente dilaceraſſe multi adnotarunt. Eum tamen excuſat Dionyſius Halicarnaſſeus loco à nobis in noſtras Apes relato. Maledicta illius in Platonem notat Laërtius. *ὑφ' οὗ, Φιλίππου* nempe *τοῦ Μακεδόνος, καὶ ἐπιτιμηθῆναί φησιν αὐτὸς Θεόπομπος.* & Athenæus extremo II. *καὶ γὰρ Θεόπομπος ὁ Χῖος ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς τοὺς πολλούς, φησι, τῶν διαλόγων αὐτοῦ ἀχρείους, καὶ ψευδεῖς ἄν τις εὕροι.*

καὶ ταῦτα ὥσπερ οὐ Πλάτωνος.] Alius, *ὡσπερεὶ Πλάτωνος.* Priorem tamen præfero. Ad calumniam namque Theopompi reſpondet, ac ſi diceret. Quaſi ipſe Plato initia tui imperij non firmauerit, &, Perdicca adhuc viuente, quoad vſque imperium obtineres non laborarit, ſempérque anxiè dubitauerit,

ne quid inter vos inhumanum, & quod à fraterna beneuolentia abhorreret, exoriretur, quod ſurrecturi regni fundamenta diſiiceret. & hanc eſſe mentem huius loci ex Athenæi verbis initio Epiſtolæ adductis probatur. Videtur etiam reſpicere ſequentem ad Philippum Epiſtolam, in qua Philippo fraternus amor, ac reuerentia ſuadetur, quam Platonis eſſe exiſtimo; eámque ſimul cum hac eadem ad Philippum miſſam, vt ſtudia in ſe Platonis, Philippus ipſe, repetita rerum præteritarum lectione, etiamſi nollet, in memoriam reuocaret. *ὅπως ἂν δοκῇς καὶ τὸ ἦθος ἀδελφὸς εἶναι.* &, *τηρεῖν ποῖός τε ἔσῃ πρὸς τὸν ἀδελφόν.* &, *περὶ πλείστου δὲ δεῖ σε ποιῆσαι σώφρονά τε εἶναι, καὶ κατήκοον τοῦ ἀδελφοῦ.*

ἵν' οὖν Θεόπομπος παύσηται.] Alius, *παύσεται.*

Εἰς τὸν δῆμον μετὰ Τιμοθέου.] Alius, *κατὰ Τιμοθέου*, ineptè Auctor vitæ Iſocratis, ſiue is Plutarchus Chæroneus ſit, ſiue alius. *ἀκροαταὶ δὲ αὐτοῦ ἐγένοντο εἰς ἑκατόν, ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, σὺν ᾧ καὶ πολλὰς πόλεις ἐπῆλθεν συντιθεὶς τὰς πρὸς Ἀθηναίους ὑπὸ Τιμοθέου πεμπομένας ἐπιστολάς. ὅθεν ἐδωρήσατο αὐτῷ τάλαντον τῶν ἀπὸ Σάμου περιγενομένων.*

τῷ Σικελίας τυράννῳ Διονυσίῳ.] Neque id negauit ipſe Iſocrates in Oratione ad Philippum. *καὶ μὴ θαυμάσῃς ὅτι περ ἀπέστελλα καὶ πρὸς Διονύσιον τὴν τυραννίδα κτησάμενον, εἰ μήτε στρατηγὸς ὤν, μήτε ῥήτωρ, μήτε ἄλλως δυνάστης, θρασύτερόν σοι διείλεγμαι τῶν ἄλλων. ἐπιστολὴ τῷ Σικελίας τυράννῳ*, Alius, *δὲ πάλιν τῷ.*

βουλοίμην δ' ἂν χωρῆσαι τὸ βιβλίον.] Lego, *χλείσας.*

ἐπὶ μὲν γὰρ Ἀμφιπόλεως.] Alius, *Ἀμφιπόλεμον*, men-

dosè. Locus Iſocratis. τὴν δὲ πόλιν τὴν ἡμετέραν φασὶν, οἷς περὶ τῶν παλαιῶν πιστεύομεν, Ἡρακλεῖ μὲν αἰτίαν γενέσθαι τῆς ἀθανασίας. ὃν δὲ τρόπον, τὸ μὲν αὖθις πυθέσθαι ῥᾴδιον. ἐμοὶ δὲ νῦν εἰπεῖν, οὐ καιρὸς, τοῖς δὲ παισὶ τοῖς ἐκείνου τῆς σωτηρίας.

διὰ τὴν ἡλικίαν ὁμολογεῖ.] Alius, ὁμολογῶν. Iſocrates, ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, καὶ νομίσας οὐδέποτ' ἂν εὑρεθῆναι καλλίω ταύτης ὑπόθεσιν, οὐδὲ κοινοτέραν, οὐδὲ μᾶλλον ἡμῖν ξυμφέρουσαν ἐπήρθην πάλαι γράψαι περὶ αὐτῆς, οὐκ ἀγνοῶν οὐδὲν τῶν περὶ ἐμαυτὸν, ἀλλ' εἰδὼς μὲν τὸν λόγον τοῦτον οὐ τῆς ἐμῆς ἡλικίας δεόμενον, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀνθοῦσαν, &c. &, οὐδὲ γὰρ τοῖς περὶ τὴν λέξιν εὐρυθμίαις, καὶ ποικιλίαις κεκοσμήκαμεν αὐτὸν, αἷς αὐτός τε νεώτερος ὢν ἐχρώμην, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπέδειξα, δι' ὧν τοὺς λόγους ἡδίους τε ἅμα, καὶ πιστοτέρους ποιοῖεν, ὧν οὐδὲν ἔτι δύναμαι διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' ἀπόχρη μοι τοσοῦτον, τὰς αὐτὰς τὰς πράξεις ἁπλῶς δυνηθῶ διελθεῖν. &, τὴν μὲν τῶν εἰρημένων ἕξιν μαλακώτερον, καὶ καταδεέστερον, ἀποβλέπειν εἰς τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν δεῖ, ᾗ δικαίως ἂν ἅπαντες συγγνώμην ἔχοιεν.

μὴ θαυμάζειν δὲ εἰ καί πως.] Iſocrates, καί τοί με οὐ λέληθεν ὅσον διαφέρουσι τῶν λόγων εἰς τὸ πείθειν οἱ λεγόμενοι τῶν ἀναγινωσκομένων. οὐδ' ὅτι πάντες ὑπειλήφασι, τοὺς μὲν περὶ σπουδαίων πραγμάτων, καὶ κατεπειγόντων ῥητορεύεσθαι, τοὺς δὲ πρὸς ἐπίδειξιν, καὶ πρὸς ἐργολαβίαν γεγράφθαι. καὶ ταῦτα οὐ κακῶς ἐγνώκασιν. ἐπειδὰν γὰρ ὁ λόγος ἀποστερηθῇ τῆς τε δόξης τοῦ λέγοντος, καὶ τῆς φωνῆς, καὶ τῶν μεταβολῶν τῶν ἐν ταῖς ῥητορείαις γιγνομένων, ἔτι δὲ καὶ τῶν καιρῶν, καὶ τῆς σπουδῆς τῆς περὶ τὴν πρᾶξιν, καὶ μηδὲν ᾖ τὸ συναγωνιζόμενον, καὶ συμπεῖθον, ἀλλὰ τῶν μὲν προειρημένων ἁπάντων ἔρημος γένηται, καὶ γυμνός. ἀναγινώσκῃ δέ τις αὐτὸν ἀπιθάνως, καὶ μηδὲν ἦθος ἐνσημαινόμενος, ἀλλ' ὥσπερ ἀπαριθμῶν εἰκότως οἶμαι, φαῦλος εἶναι δοκεῖ τοῖς ἀ-

κεύοισιν. αὐτὰρ καὶ τὴν νῦν ἔτι δεικνύμενον μάλιστ' ἂν βλέψειεν, καὶ φαυλότερον φαίνεσθαι ποιήσειεν. ἀμβλύτερον, Alius habet, μφλύτερον, corruptè.

ὡς καταστρατηγήσεις αὐτὸν εἰδέναι σέ φησι.] σὲ videtur περιέλκειν. Iſocrates enim ſe id ſcire non Philippum ſcribit. ἔτι δ' ἂν πλείω λέγειν ἐπεχείρουν, ὅν τρόπον πολεμῶν τάχιστ' ἂν περιγένοιο τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως. νῦν δὲ φοβοῦμαι μή τινες ἐπιτιμήσωσιν ἡμῖν, εἰ μηδὲν πώποτε μεταχειρισάμενοι τῶν στρατηγικῶν, σοὶ τολμῶμεν παραινεῖν τῷ πλεῖστα, καὶ μέγιστα διαπεπραγμένῳ κατὰ πόλεμον. ὥστε περὶ μὲν τούτων οὐδὲν οἶμαι δεῖν πλείω λέγειν.

σκήψεις γράφοντα ἐπιλείποιμι τὸ βιβλίον.] Alius, γράφειν. Alius, ἐπιλείποι με. Ego ἐπιλείπει με. Cùm enim plura ſcribere haberet in animo, libro deſtitutus finem fecit. Hinc ea quæ dixit, ex memoria ſcripſiſſe videtur. Non mirum ergo, ſi verba Socratis non ita fideliter expreſſit, ſed immutauit aliquando.

Epistola XXIX.

πολλὰ κτήσασθαι τῶν βελτίστων.] In alio iunctim omnia legebantur, continuata ſerie, vt defectus nullum ſignum appareret. Aliquid tamen in eo deeſſe manifeſtum eſt. Ni Perdiccam, quem hic Auctor ob modeſtiam, liberalitatem, necnon frugalitatem tantoperè laudat, adeò cæcum cupiditate, & auaritiâ fuiſſe dicere velimus, vt quod ille de Regno, ſi violandum eſt ius, ipſe de pecunia affirmaret, pro congerendis pecuniis, ius humanum, diuinúmque eſſe violandum. illúdque eſſe optimo-

rum hominum officium, curáque vna, vt plura in vnum congregent, ac poſſideant. Hoc tamen ſuperioribus verbis non cohæret, quibus affirmatur Perdiccam ad mentem Heſiodi illud potiſſimùm ante omnia in animo habuiſſe, dimidia ſcilicet omnium parte potiri. Quomodo ergo, qui ita contra auaritiam affectus eſt, repentè adeo pecuniam inhiat, vt furta, & flagitia, & aliorum ſanguinem, & alia omnia in proprium commodum quoquo modo conuertere ſanctum, ac ſolemne prudentis hominis officium exiſtimaret? Leuiſſima itaque additiuncula οὐ, quâ auari animi vulnera ſanari poſſunt, hians locus ſuppletur, ſi οὐ τῶν βελτίστων legas. ſic enim ſecunda prioribus reſpondebunt.

καὶ ποιεῖν ποῖός τε ἔσῃ.] Corrigo, καὶ τηρεῖν.

αὐτὸν ὄντα ἕνα τούτων.] Corrigo, ὡς αὐτὸν ὄντα.

ἔργα ἃ ἐκείνῳ.] Alius, ᾧ ἐκείνῳ.

ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς σὰς εὐεργεσίας.] In alio deſideratur, σάς.

καὶ κατήκοον τοῦ ἀδελφοῦ.] Nam ὁμονοούντων ἀδελφῶν συμβίωσιν, παντὸς ἔφη Antiſthenes apud Laërtium, τείχους ἰσχυρότερον εἶναι.

Epistola XXX.

ἐνόμιζον ἐπιτήδειον εἶναι.] Hanc Epiſtolam, ſicuti & ſequentem Speuſippi eſſe ad Xenocratem datam, cùm ipſe paralyſi confectus æger iacebat, ex eo mihi perſuadeo, quod narrat Laërtius in eius vita. ἤδη δ' ὑπὸ παραλύσεως, καὶ τὸ σῶμα διέφθαρτο, καὶ πρὸς Ξενοκράτην διεπέμπετο, παρακαλῶν αὐτὸν ἐλθεῖν, καὶ τὴν χολὴν διαδέξασθαι.

τὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ διατριβήν.] Academia locus Athenis arboribus conſitus, ab Ecademo dictus, in quo Plato ſe exercebat, & ex quo aliis etiam locis, in quæ homines literis celebres concurrunt, & diſputant; aut de ſtudiis tractant, Academiæ nomen tributum. Sic Apollonius Tyanæus, vt de eo tradit Philoſtratus, lib. 1. cap. 10. iam ſui iuris effectus ob patris obitum, & amplum inſuper patrimonium conſecutus, Ægis Academiam, & Lycæum inſtituit. Et villa ab Auerno lacu Puteolos tendentibus impoſita littori, vt Plinius auctor eſt, vocata fuit Academia à M. Cicerone, ab exemplo Athenarum, vbi volumina eiuſdem nominis compoſuit.

ἐπιστολῶν.] pro ἐντολῶν, καὶ ἐπιτολῶν poſita eſt. cuius loco ſuperiùs ἐντολῶν poſitum fuerat. ἐπιστολὴν verò idem ſignificare habeo ex Xenophonte, Κύρου παιδ. lib. 5. ὁ μὲν δὴ ἐκ Περσῶν ἄγων τὴν στρατὸν, ἐρχόμενος τὴν Κυαξάρην κατὰ τὴν Κύρου ἐπιστολὴν, εἴ τι δέοιτο. etſi alij legant ἐντολήν. ſic etiam lib. 4. hiſtor. Græcarum, vſus eſt verbo ἐπιστέλλειν in ſignificatione præcipiendi, vel mandandi, cùm ait, ὅτι ἡ πόλις ἐπιστέλλει αὐτῷ, βοηθεῖν ὡς τάχιστα τῇ πατρίδι. & Lyſis epiſt. ad Hipparchum, φαντὶ δὲ, ὅτι καὶ Δαμὼ θνάσκοντι, lego, θνάσκουσα, Βιστάλίᾳ τῇ ἑαυτῆς θυγατρὶ τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν ἀπέστελεν.

Εἰ παραχωρούμενος τὴν Ἀκαδημίαν.] Hîc videtur deeſſe περιέποις, vel quid tale, ex ſimilitudine literarum.

Epistola XXXI.

κατὰ τὸ σωμάτιον.] Alius, περὶ τὸ σωμάτιον.

καὶ διὰ τὸ θειότατον εἶναι.] In capite enim, vtpote in corporis arce, animæ locum, tamquam omnium principe dederunt. Hinc caput θειότατον eſſe exiſtimarunt. Plato in Timæo. τοῦτο ὃ δὴ νῦν κεφαλὴν ἐπονομάζομεν, ὃ θειότατόν τέ ἐστι, καὶ τῶν ἐν ἡμῖν πάντων δεσποτοῦν, ᾧ καὶ πᾶν τὸ σῶμα παρέδοσαν ὑπηρεσίαν αὐτῷ ξυναθροίσαντες Θεοὶ, κατανοήσαντες, ὅτι πασῶν ὅσαι κινήσεις ἔσοιντο μετέχοι. &, τὴν τοῦ θειοτάτου, καὶ ἱερωτάτου φέρει οἴκησιν ἐπάνωθεν ἡμῶν. & ex Platone Alcinous cap. 23. ὥσπερ δὲ μὴ τῆς φλυαρίας τῆς θνητῆς ἀναπιμπλάμενον ᾖ τὸ θεῖον αὐτῆς, καὶ ἀθάνατον, κατῴκισαν ἐπὶ τοῦ σώματος ἐπὶ τῆς οἷον ἀκροπόλεως ἄρχον, καὶ βασιλεῦον ἀποφήναντες, οἴκησίν τε ἀπονείμαντες αὐτῷ τὴν κεφαλὴν σχῆμα ἔχουσαν μιμούμενον τὸ τοῦ παντός.

Epistola XXXII.

οἶμαι φανερὸν εἶναι.] Sanè ſi ſuperiores Epiſtolæ Speuſippi ſunt, hæc ſine dubio Xenocratis erit. Quippe nihil aliud eſt, quàm ad ſuperiores reſponſio. Hortatur etenim priùs, cùm benè ſe caput habeat, vt reliquorum membrorum curam gerat. Suum deinde in Platonem ſtudium, etiam poſt mortem illius, inter alios, qui in varias hæreſes præter Platonis decreta ſciſſi erant, nunquam interruptum: tandem quàm impensè Philoſophiæ deditus ſit, exponit.

τοσούτῳ γὰρ δίκαιον εἶναι.] Corrigo, οἶμαι.

καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τελείεσιν εὖ ἔχει.] Alius, εὖ εἶχε.

ἀνδρεία γὰρ, καὶ ῥώμη.] Alius, γνώμη. καὶ τὰ χείρω διενεγκεῖν, Alius, καὶ τάχει.

διατριβὴν ἡδόμενον.] Lego, ἡδύμενον.

ἐγὼ

ἐγὼ δὲ καθάπερ.] Xenocratis in Platonem affectus indicio ſunt, & in Siciliam cum eodem nauigatio, & eiuſdem ad Dionyſium reſponſum, qui, cùm minaretur aliquando Platoni iuguli inciſionem, ipſe collum oſtendens, Nemo, dixit, illius priùs, quàm meum caput abſcindet. Sic Laërtius in eius vitâ. Εἰπόντος δὲ Διονυσίου πρὸς Πλάτωνα, ὡς ἀφαιρήσει τις αὐτοῦ τὸν τράχηλον, παρὼν οὗτος, καὶ δείξας τὸν ἴδιον, οὐκ ἄν γε, ἔφη, τις πρότερον τούτου. De eius vitæ integritate vide plura apud Laërtium.

κατὰ τὰς αἱρέσεις ἃς ἕκαστος.] In alio deſideratur, ἅς.

ἀνυπεύθυνός τε ὢν ἄνθρωπος.] Legerem, ἀνυπεύθυνος, ταῦτα ἐᾶν ὢν ὡς ἄνθρωπος εἰς τὸ δυνατὸν ἡγούμην περιγενέσθαι.

ὅπως ἐμαυτοῦ τε οἷος ὦ.] Corrigo, ὅπως ἐμαυτοῦ τε, ὡς οἷόν τε, καί.

ἄλλως γε ἐπεί γε σὺν Θεῷ.] Alius, ἄλλως τε. Fortè hic locus non malè emendaretur, ſi reponeretur, ἄλλοις γὰρ ἐπάγεσθαι σὺν Θεῷ.

Epistola XXXIII.

ἔδοξέ μοι γράψαι ἐπιστολάς.] Hanc, & ſubſequentem Epiſtolam iocis, ac ſcommatibus plenas, in multis etiam locis ex ſcriptorum iniuria miſerè deformatas, ideóque difficiles, Græcè tantùm hîc libuit dare, ne Latina interpretatione, vel venuſtatem amitterent, & acumen, vel ſua etiam difficultate portenta nobis gignerent. Multa hîc ſunt ex ſententiolis auctorum decurtata; multa in alium ſenſum tranſlata; multa per verbulum innuuntur, quæ ſi

Latinè vertas, veluti ſub alio cœlo tranſuecta candore, & ſucco natiuo deperdito, alium elinguia, & incompta induent, ſed deteriorem. Quare prouinciam hanc aliis relinquam, quibus plus temporis in his conſiderandis ſupereſt: ego, cui minùs otij eſt, vaniſſimo iſto labore non moror, neque in vertendis quæ vix intelligi poſſunt, & ex quibus, cùm poſtea intellexeris, nihil proficias, tempus conſumam. Nonnulla ipſe interim inter legendum obſeruata adnotabo.

συμβαίνειν ἀχθείαι.] Alius, *ἀχθεία.*

πρότερον μὲν οὖν συγχαίρω.] Tota hæc machina ad expugnandum Dionyſij Tyranni Syracuſani faſtum, & in componendis nominibus inſolentiam compeſcendam admouetur. Ipſe enim poſt bella Carthaginenſia in ſummo otio Carmina, Tragœdiáſque ſcribillare animum aduertit, infelici tamen ſucceſſu, ſui, quòd nihil inde laudis ſit conſecutus, aliorum, qui propter ea contempta in lapidicinas abducti, vt Philoxenus Dithyramborum ſcriptor; vel exilio multati, vt Philiſtus, & Leptines eius frater, vel falſis criminibus onerati necati ſunt, vt Antipho Ramnuſius, vti narrat Diodorus Siculus, & alij. Vnà eas cum Antiphonte compoſuiſſe tradit Plutarchus, *εἰ γνήσιον*, in Vitis decem Oratorum. Cuius vtinam dehortantis conſilio adhæſiſſet, viri vndique in eloquendo abſolutiſſimi: neque enim toti Græciæ fabula factus, in pleno omnium Theatro, ac ludis Olympicis contumeliam tam inſignem in ſe accepiſſet. de quo multa habet Dio-

dorus lib. 14. & 15. Verùm an rectè Antipho fecerit, conatus ſimiles Dionyſij impediens, prudentiſſimè examinauit Philoſtratus in Vitis Sophiſtarum in Antiphonte, & condemnauit.

ὅτι πέπαυται τοῦ χορεύειν.] Plura in Dionyſij Tragœdiis notauit antiquitas, ſed eius potiſſimùm κακοζηλίαν conuitio etiam execrata eſt; dum enim nimis malè affectat, per omne dicendi genus peccauit. κακόζηλον namque, vt Quintilianus lib. 8. tradit, *vocatur quidquid eſt vltra virtutem, quoties ingenium iudicio caret, & ſpecie boni fallitur: omnium in eloquentia vitiorum peſſimum. Nam cætera cùm vitentur, hoc petitur. eſt autem totum in elocutione.* Quod vltimum an verum ſit, ambiguum mihi eſt. Non minùs enim in verbis, & ſententiis exponendis, & vt verbo dicam, ἐν τῷ λεκτικῷ τύπῳ, quàm in rebus etiam ipſis, & earum diſpoſitione, quem πραγματικὸν appellamus, affectationem illam cernimus, idque me alibi in Rhetoricis probaſſe memini. Dionyſius ergo in componendis, nouandiſque nominibus nimiè anxius verbera Criticorum non aufugit, quibus etiam nolens manus præbere coactus eſt. Plura huius generis commemorat Helladius apud Photium de Euphorione ſermonem habens. παρεζήλωσε γὰρ τὸν πρῶτον Διονύσιον τὸν Σικελίας τύραννον, ὃς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, καὶ τῶν κολάκων, καὶ τῆς τρυφῆς διαφθειρόμενος ἐπεχείρησε καὶ τραγῳδίας γράφειν, ἐν αἷς καὶ τοιαῦτα συνεφόρησε ῥήματα, τὸ μὲν ἀκόντιον καλῶν βαλλάντιον, τὸ δὲ κάδον ἐλκύδριον, σκέπαρνον δὲ τὸ ξέειον, τὴν δὲ χλαμύδα ἐριόλην, ὅτι ὄλεθρον οὖσαν τῶν ἐρίων. καὶ πολλὰ τοιαῦτα καταγέλαστα. & Athenæus lib. 3. de

Vlpianæis Sophiſtis. πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοὺς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν Σικελιώτην Διονύσιον. ὃς τὴν μὲν παρθένον ἐκάλει Μένανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα. καὶ τὸν στῦλον Μενεκράτην, ὅτι μένει, καὶ κρατεῖ. βαλλάντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται. καὶ τὰς τῶν μυῶν δὲ ἐκδύσεις μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ. Αθανις δ᾽ ἐν πρώτῳ Σικελικῶν τὸν αὐτόν φησι Διονύσιον, καὶ τὸν βοιῶ Γαρότην καλεῖν, καὶ τὸν χοῖρον Ιακχον. Adeò immanis iſte Tyrannus in verba etiam ſæuitiam ſuam extendit. Mirum id quidem fuit hominem, neque truncum omninò, neque ſtipitem vires omnes ingenij, ac iudicij eò contendiſſe, vt abſque ingenio, ac iudicio, quæ ipſe diceret, eſſent: at magis mirum fuit in ſimili nominum, ac literarum naufragio, ac ærumna æmulos habuiſſe. De Alexarcho Caſſandri Macedoniæ Regis fratre Athenæus ibidem. τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασσάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ Ηρακλείδης ὁ Λέμβος ἐν τῇ τριακοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως. Ἀλέξαρχος ὁ τὴν Οὐρανόπολιν κτίσας, διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν, ὀρθροβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλέων, καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, καὶ τὴν δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν κήρυκα ἀπύτην. καὶ τοῖς Κασσανδρέων δὲ ἄρχουσι τοιαῦτά ποτε ἐπέστειλε. Ἀλέξαρχος ὁ Μάρμων Πρόμοις γαθεῖν. τοὺς Ηλιοκρεῖς οἴων οἶδα λιποῦσα θεῶν τῶν ἔργων κρατήτορας μορσίμῳ τύχᾳ κεκυρωμένας Θεοῦ πόγαις χυτλώσαντες αὐλεῖς, καὶ φύλακας Ὀειγλυεῖς. τί δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δηλοῖ, νομίζω ἐγὼ μήτε τὸν Πύθιον διαγνῶναι. De Euphorione Chalcidenſi Helladius. παρὰ Εὐφορίωνι τῷ φύσει μὲν Χαλκιδεῖ, θέσει δὲ Ἀθηναίῳ κακοζήλους ἐστὶν εὑρεῖν λέξεις. καὶ γὰρ τὸν Ιάσονα γαύαλον εἴπεν, ὅπερ οὐ γενα-

ναγηκότα μᾶλλον, τὸ δὲ ναιῶ ἄγοντα δηλοῖ. καὶ τὸ τὰ χρυσᾶ μῆλα τῶν Εσπερίδων φρουρῶντα, lego, φρυρουρῶντα, ὄφιν, κηπουρὸν ὠνόμασε. Annon inſolentiùs recentiores ineptiunt? ſed de his aliàs ſuo loco.

τὸν χοῖρον Ιαχ...] Alius, Ιαχ. vtrumque corruptè. Corrigo ex Athenæo, Ιακχον.

καὶ τὸν βοῦν ἀρύαν.] Athenæus videtur legiſſe γαρόπην, non diſplicet; & confirmatur ſubſequenti Epiſtola. Quamuis & ἀρύαν, ab ἀρύω, non malè ineptiſſet Dionyſius. Non minùs enim terram arant, quàm aquam hauriunt boues, machinas ad hauriendas aquas, vti cætera animantia, voluendo.

καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἡδέα.] Alius, κομψότατα.

ἢ τό τε ἄξιον ἰδών.] Corrigo, ἀμάξιον. & fortè non malè ex ſequenti Epiſtolâ, μηδὲ τὸ ἀμάξιον θεωρεῖν, ἐφ' οὗ σὺ ἐκπορεύῃ.

αὐτῶν τοιαῦτα.] Legerem, ἐπὶ τοιαῦτα.

ὀρθῶς οὕτω ἔχει ἴσως τῶν καλῶν.] Legerem, vel εἴσω τῶν καλῶν, vel ἴσως τοὺς καλούς.

καὶ μὴ ἀναθλῶσαι.] Alius, ἀνεθλῶσαι.

εἰ καὶ αὐτὸς ἀνεχοίμην.] Alius, ἀνεχόμην.

ἐγὼ δὲ καιρὸν τηρήσας τότε.] Alius, ποτέ.

πάνυ δὲ πολλοῦ.] Alius, πάλιν δέ.

περὶ τοῦδε τὰ παιδία.] Alius, περὶ τοῦ τὰ παιδία.

ὁ Πολύξενος ἐν τοῖς πορθασίοις.] De Polyxeno affini Hermocratis, & Dionyſij genero, Diodorus Siculus lib. 13. & 14.

οἷοι καὶ Δαναοῖσιν.] Alius, οἳ καὶ δ' ἀνθρώποισι μετέασιν. Carmen Homericum Iliad. n. ᛘ. 227.

οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασιν.

ὥστε κλέος αὐτῆς εἶ).] Homerus Iliad. n. ↓. 451.

τοῦ δ' ἤτοι κλέος ἔσται, ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς.

& infrà, σοὶ δή τοι κλέος ἔσται, &c.

τόν τε γὰρ Φιλιστίωνα ἀποπέμψατε.] Philiſtionis Locrenſis Medici meminit Plutarchus Sympoſ. lib. 7. cap. 2. & Athenæus.

ἀπόπεμψον δέ μοι.] Alius, μου.

ἢ καὶ ἄποθεν ἄλλοθεν.] Alius, ἢ καὶ εἴποθεν ἄλλοθεν, ἢ συμπαρασκευασάμενος.

τοὺς ἑτοίμους ὄντας.] Alius, τοὺς ἐτύμους, corruptè.

κατὰ τὸ προσῆκον ὑφηγούμενα.] Alius, ὑφηγησόμενα.

ὥσπερ καὶ ὑμῶν.] Alius, ἡμῶν.

EPISTOLA XXXIV.

βούλομαί σε μετὰ παιδείας.] Legerem, παιδιᾶς.

λέγω δέ σοι εὖ πράττειν.] De formulis ſalutationum in Epiſtolis, multa alibi ſcripſimus.

ἀλλά τοῦ μὲν ἥδεσθαι ὦ Λασθενία.] Corrigo, ὦ Λασθενία.

μᾶλλον ἢ τοῦ βελιαρέω.] Alius, τοῦ ὀμβελιαρέω, malè.

ἅ τε σοφὸς ὢν ἐξαπατήθης.] Alius, ἐξηπατώθης.

τὸν σοφιστὴν σοφόν.] Alius, σοφόν.

ὅπως μὴ τὰς θύρας ἐμπίπρῃς.] Alius, ἐπίμπρῃς.

ὅτι δένδρα μὲν ἀπολωλότα ἐστί.] In alio deeſt, ἐστίν.

ἕτερον δὲ συκῆ.] Alius, ἀκῆ.

ἤδη γὰρ ἐνθουσιάζω τε.] Alius, ἐνθουσιάζω σε.

ὡς ἀδίκαιον κακόν.] Alius, δίκαιον.

καὶ τοὺς νομεῖς γράψαι.] Alius, γράφειν.

νόσον τε ἵνα δέ.] Alius, ονοσον τε ἐπιδεικτικαίων. ex vtroque ſic corrigerem, ὁ νόσον τε ἐπιδεικτικῶν.

τοὺς Λακεδαιμονίους.] Alius, τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους.

ἀνακηρύξαι ὡ δήπως.] Alius, ὡς δήπως.

πονηροτέροις ἡμῶν.] Alius, ἡμῖν.

ἐὰν δὲ τὰ ἄλλα σωφρονῇς.] Deſumptum ex illo;

Σύν μοι πῖνε, συνήβα, συνέρα, συστεφανηφόρει,
Σύν μοι μαινομένῳ μαίνεο σὺν σώφρονι σωφρόνει.

EPISTOLA XXXV.

ταῦτά ἐστιν ἃ ἄδραστος.] Epiſtolam hanc confuſiſſimam, in qua neque pes, neque caput, & καθόλου ἀνίατον hîc tibi vel eo tantùm propono, vt elegantiſſimæ antiquitatis vulnera, ac fruſta lacera, non ſine gemitu, conſideres.

FINIS.

LEONI ALLATIO
Melchior Incofer Societatis IESV S.

MITTO *tibi, Clariſſime Leo, primas pagellas prælo ſubductas eius Libri, quem de Hiſtoria ſacræ Latinitatis à me conſcriptum in Vrbe, probare viſus es & cenſoriè, & amicè. Ne Sibyllina folia putaueris, vt vaticineris de obſcuris, quæ fortaſſe nunquam præſtabit euentus; ſed tabellas ſigillaritias, quibus te præſenti pignore colo, obſeruo. Vbi totus emerſerit, mittam & reſiduas, niſi tamen egometipſe præuenero, vt ex me legas, quæ ex libro iterum noſſe velles. Cætera, me Germano-Italum, tibi Græco-Italo ſic velim putes reſpondere, vt cùm tibi dona mittam, cum fœnore optem redire. Placet hæc vſura, an verſura, Philoſopho, & Oratori. Expecto nimirùm, & expeto tua Socratica, quæ iam Pariſiis, vetuſto literarum emporio, audio velut ſub crepuſculo eniti, vt quàm primùm ſolem excipiant, & publici iuris fiant. Gratulor Authori, gratulor & Operi, cui vel vtriuſque nomen dignitatem conciliet; plures tamen ſunt authoritates, quæ commendent. Quid enim religioſius Socrate? quid ſapientius? quid ad mores appoſitius? cui ſuo ſanè merito obuenerit Plato, & diſcipulus, & præco, & patronus: quid etiam Platone diuinius? ſedenim ſupereſſe hodiéque Platonem, qui Socratem*

cratem vindicet, qui Reipublicæ literariæ patrocinetur, gaudeo quàm plurimùm. Nec dubito plures fore Romæ, quàm olim Athenis, qui vindicatum excipiant, foueant, necnon ſuo, ſuique Platonis merito diligant impenſiſſimè; quando complures etiam hodie ſint Euthyphrones, nec Meliti pauciores, qui, quod iniquum, dedoceri, quod pium eſt, ac iuſtum doceri cupiant, ac debeant. Subdolet mihi tamen interim, nonnihil remoræ pati tuum illud Variorum antiquorum primum Volumen, à curioſis quibuſque & verſutis, dicam, an feroculis, non minùs quàm aureæ frondes, expetitum: vt perſæpè quærentibus haud facilè reſponderim, cur Socratica malueris primùm in luce extare, quàm peregrina illa, & ſingularia, quæ omnium ingenia flammare queant: Niſi cogitem voluiſſe te, primis illis velut miſſis, hæc bellaria temperare, ne mellita lectio liquaret multorum ſtudia, contentionem eneruaret. Sed tandem dulciaria ſuperabunt, quæ in reliquis id genus Voluminibus te iam paraſſe, fama vulgauit, & multorum loquax deſiderium argumento eſt, quid ea præſeferant, & hiſtoricæ antiquitatis veneratione, & varietatis voluptate, & lectionis reconditæ nouitate. Vt non dubitem plures fore Typographos, qui operam ſpondeant, plures qui diligentiam ad obſtetricandum offerant, ſed quàm plurimos, qui ad verſandum anhelantiſſima ſtudia deuoueant, & iam Librariis in anteceſſum pendere velint. Ac vt primis haud parum inde lucri, ad præſcriptum Vlpiani, in numerato acceſſurum minimè dubito: ita in ſecundis plurimum emolumenti obuenturum; ita denique poſtremis quidquid vtilitatis, & voluptatis ex aliorum

lectione capere queant, hac vna præſtandum abunde, non neſcio; pluréſque id mecum ſapientiores in ſe recipiunt. Id propter, cùm & te feſtinare velim, omnium votis aduerſum eundo, tum, vt ad quos pertinet officium præſtare, ſedulò properare iubeas, etiam atque etiam hortor. Vale decus literarum, iterúmque Vale. Meſſenæ Kalend. Febr. CIↃIↃCXXXV.

INDEX

EORVM QVÆ NOTATV DIGNA IN Epiſtolis Socratis, & aliorum Socraticorum; item in Dialogo & Notis continentur.

A

ÆGYPTI ſapientes non facilè cum Græcis cõmunicabant. pag. 35
Alcibiades impietatis conuictus. 64
Alciphi locus. 171
Amicus probatus probato auro præferendus. 19
Amici veri, amplius auro patrimonium. 17
Amicorum inſtabilitas. 141
Amicos qui colunt nullius indigi ſunt. 17
Amphictyones vnde. 63
Andocidis dictum. 209
Aneſo Amphipolitanus à Socrate commendatur Xenophonti. 10
Antiſthenes Ariſtippum à menſis Siculis auocat. 23.24. ſordido pallio vtebatur. 25
Antrum à Pythagora conſtructum. 140
Anytus Socratis accuſator. 31.32
Apollodorus Malacus. 215
Apollonius Molo quiſnam fuerit. 216.217
Ariſtides de Socrate. 80.81
Ariſtippus Principum fauori & lautis epulis addictus. 23.24
Antiſthenem irridet. 27
Primus inter Socraticos mercede philoſophatus. 137
potui deditus. 177
Ariſtippi verba ad Dionyſium de Æſchine Socratico. 48.49
Ars ſua cuique exercenda. 184
Athenæ Muſarum & ſapientiæ arx. 153
Athenienſes Cyri auxilio à Lacedæmoniis victi. 11
Athenienſes pœnitentia ducti accuſatores Socratis necarunt. 40
Athenienſium ciuitas ſcorto ſimillima. 153

B

BEATÆ vitæ principium, benè ſapere. 15
Bellerophontis fabula in eos qui maiora viribus appetunt. 8
Beneficij breuis, breuia præmia. 18

C

CALLIPIDES Tragœdiarum recitator. 190. ad Critonem. 201

Calumniæ nouum genus. 219
Calumniari aliquem, & indigna illius virtute dicere, idem eſt. 48
Calumniatores Socratis miſerè perierunt. 207
Cardanus inſcitiæ accuſatur. 96
Chærephon Socratis familiaris. 9
Ciceronis locus de ſcriptis Socratis. 80
Connus Socratis præceptor. 186
Coriarij ars infanda. 31
Critobulus à Socrate ad Philoſophiam incitatur. 10
Cupido acquirendi ex opinione inopiæ. 159
Cuſtodia in Lycæum & Academiam conuerſa. 196

D

DÆMON Socrati familiaris. 7
Damaſtes hiſtoriæ ſcriptor. 233
Deliacæ ſolemnitatis origo. 199
Delienſis pugna. 6. 7
Deus felix & beatus, quòd nullius indigus ſit. 4
Deo qui obtemperant, felices. 6
Deo monſtrante viam omnia feliciter ſuccedunt, ex Pindaro. 6
Dionis Chryſoſt. locus de ſcriptis Socratis. 80
Diues eſt qui pauca deſiderat. 159
Diuitiæ ex animo hominis æſtimandæ. *ibid.*
Diuitias quoquo modo acquirere, non eſt boni viri. 67

E

ELLEBORVS Tyrannorum vinis melior. 24
Epictetus multa ſcripta Socrati tribuit. 97. 98
Epiſtolæ Socratis in dubium vocatæ. 78. antiquitatem redolent. 79
Exempla domeſtica multùm valent. 238
Exempla maiorum multùm valent apud homines. 15[illegible]

F

FACTA profeſſioni contraria edere, ridiculum. 50
Fauorem populi & plauſum qui quærunt, multis opus habent. 14
Fortunæ vires auctæ hominum ſtoliditate. 8
Fortunæ omnia humana tribui. 149
Frugalitas Socratis. 160. eius tolerantia. 161
Fuga amicorum Socratis poſt illius necem. 205

G

GALLVS Æſculapio ſacrificari ſolitus. 36
Gaſpar de Simeonibus. 86
Gygis annulus. 187

I

IGNAVOS non debere Deos implorare. 148
Imperator laborioſus eſſe debet. 156. 157
Iniuſtitiâ nullum malum atrocius. 21
Inuidia magna & præclara quæque ſequitur. 155
Ioannis Lydi locus. 148
Iſocrates reprehenſus propter orationem ad Philipp. 59. 60. Sophiſta appellatur. 64
Iſocratis orationes ad Nicoclem, &

Nicocles, ſuſpectæ. 240. orationem Dionyſio vendidit. 243
Iudicandi mos apud Athenienſes. 190
Iuliani Imperat. locus de Socrate. 90

L

LACEDÆMONII mortem Socratis ægrè tulerunt. 38
Lacedæmonij cuiuſdam inſignis in Socratem amor. 41. 42
Laches Athenienſium Archon. 115
Laërtius de Socrate. 85. de Æſchine. 103
Leo Salaminius à Tyrannis oppreſſus. 165. 166
Libanij teſtimonium de Socrate. 135
Lyſiæ oratio pro Socratis defenſione. 194
Lyſidis ſententia. 87

M

MACEDONIÆ Regum beneficia in Athenienſes collata. 59 60
Malum peius nullum eſt, quàm è bono malum fieri. 167
Malè parta malè pereunt. 170
Medicus ille malus eſt, qui idem cum graſſante morbo remedium vſurpat. 23
Mors nihil graue in ſe habet. 35
Mors Socratis ſapientibus optabilis viſa eſt. 205

N

NAVIS ab Athenienſibus quot annis Delum mitti ſolita. 56

O

OPERA perfectiſſima fiunt ab iis, qui vnam tantùm artem exercent. 184
Otioſi laborioſos vituperant. 155

P

PARENTES nutrire filij tenentur. 163
Patriæ ſuæ vnuſquiſque vtilis eſſe poteſt. 5
Patris memoria ad filiis opem ferendam amicos impellit. 18. 19
Patris oratio ad filios hæreditati inhiantes. 16
Paupere nihil opulentius. 47
Pecuniæ gratia fieri non debet, quod gratîs agere indecorum eſt. 4
Pecuniæ neminem vnquam ſaniorem fecerunt. 19
Pecuniam qui fideliter cuſtodierit, gratiæ infidus cuſtos non erit. 3
Perdiccas auaritiâ cæcus. 245
Peripateticorum faſtus. 69. 70
Philoſophus ita viuere debet, quaſi ſemper moriatur. 35
Philoſophus quantum à cæteris hominibus differre debet. 222
Philoſophi munus eſt, paucis contentum potiùs in patria degere, quàm ſplendidè apud Tyrannos viuere. 23
Philoſophi vnguentis delibuti. 172
Philoſophi cur dicti ſint nihil ſcripſiſſe. 84
Philoſophorum vanitas in ſordido pallio. 178
Plato Italis & Siculis admirationi fuit. 49. perluſtrauit Ægyptum. 53

Plato Delienſi prælio interfuit. 143
Plato nihil ſcripſiſſe probatur. 88.89
Principum prauitas, res vrbibus peſſima. 23
Principum mores imitantur ſubditi. 169
Proxeni ad Cyrum profectio. 11
Pythagoras moriens ſcripta ſuæ filiæ tradidit. 104

Q.

QVEMLIBET quæ neſciat agere non debere. 147

R.

REGEM omnibus aliis præſtare debere. 149
Res in noſtra poteſtate ſitæ quænam ſint. 142
Reſponſum Socratis ad Iudices. 190

S.

SACER ſermo Pythagoræ. 228
Saïs vrbs Ægypti. 224
Scilluntis deſcriptio. 211
Sciro venti nomen. 175
Simon Coriarius ob artem dicteriis proſcinditur. 29
Socrates caſtè piè & iuſtè vixit. 37. noluit fugere niſi patriæ legibus abſolutus 39. illius dictum notatu dignum. 44. illius animi tranquillitas in vinculis. 34. illius ſepulturæ contemptus. 36. non pecuniam filiis, ſed iis qui ipſorũ curam gererent, reliquit. 19. à muneribus capiendis alienus. 2. Philoſophiam vænalem exponere indecorum putabat. 2. illam ex æquo omnibus gratis communicabat. *ibid.* patriæ ſuæ valdè vtilis fuit. 4. 5. Deo obediendum in omnibus putabat. 5. in Delienſi pugnâ certauit. 6. multa multis, Deo monente, prædixit. 7. imperij minimè cupidus. 8. cibo frugaliſſimo vtebatur, eadémque veſte æſtate & hyeme amiciebatur. 13. præter amicitiam nullum Philoſophiæ pretium putabat. 18. fueritne dicendi peritus, an non. 94. 95. quo anno obierit. 113. quot annos vixerit. 115. eum aliquid ſcripſiſſe quomodo fieri poſſit. 84
Sophiſtæ vænalem habebant doctrinam. 2. de propriis malè timebant. 18
Spem in auro & argento ponere, ſtultum & miſerum. 15.
Speuſippus Philoſophus. 231

T.

THEMISTII teſtimonium de ſcriptis Socratis. 102
Theodoreti locus de Socrate. 94
Theopompus maledicus fuit. 242
Tholus Athenis locus quiſnam fuerit. 165
Timon non hominum, ſed belluarum oſor erat. 51
Traſybulus triginta Tyrannos expulit. 168
Tyranni familiaritas miſera res, & indigna Philoſopho. 24. 25

V.

VICTVS in Prytaneo. 190
Virtus maiorum poſteris ſtimulus eſt. 237
Virtute nihil in humanis vtilius. 19

Virtutem aſſequi nequeunt, qui adulationi & deliciis ſtudent. 16

X

XANTIPPE vxor Socratis. 11

Xenophontis in Laconica vitæ ratio. 43. 44. illius cura in filios Socratis defuncti. 46. à Socrate auocatur, ne ad Cyrum ſe conferat. 11.12

ERRATA.

PAGINA 4. *verſu* 9. *lege* προέδρευμα. *v.* 37. *lege* nonnullos me. *p.* 7. *v.* 7.
lege Dæmonij. *p.* 8. *v.* 19. *lege* par. *v.* 25. *lege* τῶν μειζόνων. *p.* 17. *v.* 11. *dele*
audaci. *p.* 23. *v.* 39. ſed illud *adde* potiùs. *p.* 26. *v.* 25. *lege* efferaueram. *p.* 31.
v. 25. *lege* Acumenum. *p.* 33. *v.* 8. *lege* vocabatur. *p.* 36. *v.* 6. *lege* meram. *p.*
38. *v.* 1. *lege* planè. *p.* 39. *v.* 4. *lege* ἀπαρνῦται. *v.* 8. *l.* Socratis tunc cùm. *v.* 17. *l.*
προέτρεψεν εἰ παρ. *p.* 41. *v.* 1. *l.* cauſa. *p.* 42. *v.* 1. *pro* ipſo, *l.* cippo. *v.* 26. *l.* cauſa.
p. 44. *v.* 22. *lege* caput perquàm amabile. *p.* 46. *v.* 1. *lege* πολλῶν. *p.* 50. *v.* 5.
lege ἔλαθον. *p.* 51. *v.* 35. *lege* nobis vita. *p.* 53. *v.* 19. *lege* ſententiam *p.* 56. *v.* 37.
lege Bernicæa. *p.* 58. *v.* 30. *lege* Magneſia. *v.* 34. *lege* lubentiſſimè. Illi. *v. vlt.*
lege βοηθήσειας. *p.* 62. *v.* 7. τῆς Αμφιπολίτων. *p.* 65. *v.* 12. *lege* commendet. *v.* 30.
lege præfinit. *p.* 66. *v.* 17. *lege* ἔχαιρεν. *p.* 68. *v.* 16. *lege* exæquare. *v.* 20. *lege*
ἀμελητέον. *p.* 76. *v.* 5. *lege* Biſciæ. *p.* 80. *v.* 25. *lege* μὰ Δί' οὐχ. *p.* 89. *v.* 27. *lege*
expoſcimus. *p.* 92. *v.* 4. *lege* de Nores. *v.* 6. *lege* Ambracicon *p.* 95. *v.* 9. *lege*
ἐπιτετευγμένως. *p.* 96. *v.* 10. *lege* feciſſet. *p.* 101. *v.* 21. *lege* aliunde ſua. *p.* 105. *v.*
5. *lege* incuria. *p.* 118. *v.* 2. *poſt* duxiſſe, *adde* cùm accuſaretur. *p.* 119. *v.* 6. *lege*
incuria. *p.* 123. *v.* 6. *lege* Nunnetius. *p.* 124. *v.* 23. *lege* Socratem Ariſtoteles.
p. 131. *v.* 13. *deleatur*, hoc eſt ſeptem alij. *p.* 138. *v.* 28. *lege* Αντιόχου. *p.* 140. *v.*
4. extructo *addendum* verba facere. *p.* 144. *v.* 20. *lege* Δεκελείᾳ.